

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNE TÜRKİYE'DEN
GÖÇ EDEN İŞGÜCÜNÜN ANALİZİ: NEW JERSEY
PATERSON BÖLGESİ ARAŞTIRMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Recep UZUNALIOĞLU

**Enstitü Anabilim Dalı : Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri
Enstitü Bilim Dalı : Çalışma Ekonomisi ve Sosyal Siyaset**

Tez Danışmanı: Doç.Dr.Mustafa Çağlar ÖZDEMİR

NİSAN 2019

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

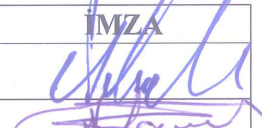
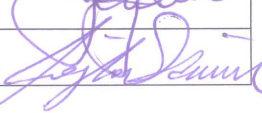

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNE TÜRKİYE'DEN
GÖÇ EDEN İŞGÜCÜNÜN ANALIZI: NEW JERSEY
PATERSON BÖLGESİ ARAŞTIRMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Recep UZUNALIOĞLU

Enstitü Anabilim Dalı : Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri
Enstitü Bilim Dalı : Çalışma Ekonomisi ve Sosyal Siyaset

“Bu tez/..../2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof. Dr. Adem Uslak	Basarılı	
Prof. Dr. Lücel UYANUC	Basarılı	
Doç. Dr. Gökler ÖZDEMİR	Basarılı	

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLIK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	RECEP UZUNALIOĞLU
Öğrenci Numarası	:	Y146005033
Enstitü Anabilim Dalı	:	ÇALIŞMA EKONOMİSİ VE ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ ANABİLİM DALI
Enstitü Bilim Dalı	:	ÇALIŞMA EKONOMİSİ VE SOSYAL SİYASET BİLİM DALI
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNE TÜRKİYE'DEN GÖÇ EDEN İŞGÜCÜNÜN ANALİZİ: NEW JERSEY PATERSON BÖLGESİ ARAŞTIRMASI
Benzerlik Oranı	:	%13

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

03/04/2019
Öğrenci İmza

Sakarya Üniversitesi Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

...../...../20.....
Öğrenci İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: DOÇ. DR. MUSTAFA ÇAĞLAR ÖZDEMİR

Tarih: 03.04.2019

İmza:

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

ÖNSÖZ

Yüksek lisans ders döneminde işgücü piyasası ile ilgili farklı düzeyde bir çok araştırmaya katılmışım. Tez aşamasına geçtiğimde danışmanım ile daha yoğun ve sık görüşmeler yapmaya ve ilgi alanıma yönelik tez konusu arayışlarına başladık. Bu arada daha önceden planlanmayan bir Amerika ziyareti fırsatı da yakalamışım. Fırsatı daha da kuvvetlendirmek için danışmanım ile Amerika’da yapabileceğimiz bir araştırma olup olamayacağını tartışırken bu çalışmanın konusu üzerine konuşmaya başladık. Neticede Amerika’ya göç etmiş ve şu an orada işgücü piyasasında aktif çalışmalar yürüten Türk göçmenlerinin ne durumda olduğu, katkılarının neler olduğu yönünde bir merakımız oluştu. Çalışmanın başlangıcı bu şekildedir. Tezin yapısını ve anket sorularını yaklaşık üç aylık bir çalışma sonucunda Türkiye’de kurduk. Ardından Amerika’ya yola çıktım ve orada kaldığım 8 ay boyunca bu çalışmayı teorik ve amprik düzeyde gerçekleştirdim. Uzun ve meşakkatli bir sürecin sonucu olan bu çalışmada teşekkürü borç bildiğim kişiler var. Başta tezin konusunu seçmemde, yazım ve araştırma aşamasında benimle sürekli iletişim halinde olup çalışmamı sahiplenerek bitirmeme vesile olan danışmanım Doç. Dr. Mustafa Çağlar ÖZDEMİR’e yaptığı katkı ve harcadığı emeklerinden dolayı teşekkür eder, saygılarımı sunarım. Çalışmam sürecinde bana yardımını esirgemeyen kıymetli hocam Prof.Dr.Veysel BOZKURT’a, Amerika’daki anket çalışmalarım için veri toplama sürecinde desteğini esirgemeyen Türk Amerikan Yönlendirme Komitesi(TASC) Yönetim Kurulu Üyesi Nevin BAKIR ve eşi Şenol BAKIR’a, tezimin teorik kısmının yazımı ve anketlerin girilmesinde hem Amerika’da hem de Türkiye’de desteğini ve yardımını esirgemeyen lisans döneminden arkadaşım değerli Tansu GÖKSU’ya ve her aşamada yanımda olan arkadaşlarım Sefa KARAGÖZ, Abdurrahman KESKİN ve Araştırma Görevlisi Yunus YİĞİT’e teşekkür ederim. Elbette en büyük teşekkür, bu günlere gelmeme vesile olan ve emeklerinin karşılığını hiçbir zaman ödeyemeyeceğim annem, babam ve kardeşlerimedir. Çalışmanın bu alanda yürütülen diğer çalışmalara katkı sağlamasını temenni ederim.

Recep UZUNALIOĞLU

19.04.2019

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ	iv
GRAFİK LİSTESİ	viii
ŞEKİL LİSTESİ	xi
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: GÖÇ KAVRAMI VE KAPSAMI	5
1.1.Göç Kavramı.....	5
1.2.Göç Teorileri.....	7
1.2.1. Klasik/Neoklasik Göç Teorisi	7
1.2.2.Ravenstein’ın Göç Kanunları.....	8
1.2.3.Yeni Ekonomi Göç Teorisi	10
1.2.4.Dünya Sistemi Göç Teorisi (Tarihsel ve Yapısal Yaklaşım).....	10
1.2.5.İkili İşgücü Piyasası Göç Teorisi	11
1.2.6.Göç Sistemleri Teorisi	12
1.2.7.İtme – Çekme Teorisi.....	14
1.2.8.Ağ (Network) Teorisi.....	17
1.3.Göç Türleri	18
1.3.1.İrade Esasına Dayalı Göçler.....	18
1.3.2.Göçün Yoğunluğu Esasına Dayalı Göçler	19
1.3.3.Ülke Sınırları Esasına Dayalı Göçler	20
1.4.Göçün Nedenleri	21
1.5.Göçün Sonuçları	23
1.6.İşgücü Piyasası ve İşgücü Mobilite (İşgücü Göçü) İlişkisi	26
BÖLÜM 2: TÜRKİYE’DEN ABD’YE TÜRK İŞGÜCÜ GÖÇLERİ VE GÖÇ KABUL KOŞULLARI	31
2.1.Türkiye’den ABD’ye Göçlerin Başlangıcı	31
2.2.Türkiye’den ABD’ye Göçün Ekonomik ve Sosyal Nedenleri.....	37
2.3.Türkiye’den ABD’ye Göç Koşulları.....	38
2.4.Amerika Birleşik Devletleri’nin Göç Kabul Koşulları	47
2.4.1.Amerika Birleşik Devletleri Göç Yasaları	47
2.4.2.Göçmenlerin Vatandaş Olma Koşulları	55

2.4.3.Amerika’da Çalışma İzni Alma Koşulları.....	58
2.4.4.Göçmenlerin Hakları	60
BÖLÜM 3: NEW JERSEY PATERSON BÖLGESİNDE YAŞAYAN TÜRK GÖÇMENLERİNİN İŞGÜCÜ PİYASASINDAKİ KONUMU VE SORUNLARI ÜZERİNE ARAŞTIRMA	61
3.1.Araştırmanın Amacı	61
3.3.Araştırmanın Yöntemi.....	61
3.3.1. Evren ve Örneklemin Tespiti	62
3.3.3. Anket Formunun Hazırlanması ve Veri Toplama Teknikleri	64
3.3.4. Verilerin Analizi	68
3.4.1. Demografik Bulgular	69
3.4.2. Tanımlayıcı Bulgular	70
3.4.3. İşgücü Piyasası Bulguları.....	75
3.4.2. Anket Çalışmasında Gruplar arasında Çapraz Tablo ve Chi-Kare Testi	94
SONUÇ	159
KAYNAKÇA.....	170
EKLER	185
ÖZGEÇMİŞ	192

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
CBP	: ABD Gümrük ve Sınır Koruması
CNMI	: Kuzey Mariana Adaları
DHS	: Anavatan Güvenlik Dairesi
EAD	: İstihdam Yetki Belgesi
ICE	: Göç ve Gümrük Muhafaza
ILO	: Uluslararası Çalışma Örgütü
INA	: Göç ve Vatandaşlık Yasası
IOM	: Uluslararası Göç Örgütü
IRCA	: Göçmenlik Reformu ve Kontrol Yasası
NAFTA	: Kuzey Amerika Serbest Ticaret Antlaşması
NATO	: Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
NVC	: Ulusal Vize Merkezi
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SPSS	: Sosyal Bilimler İstatistik Programı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
USCIS	: ABD Vatandaşlık ve Göçmenlik Hizmeti

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Göçü Etkileyen İtici ve Çekici Faktörler	15
Tablo 2: Göçmen Olmayan Vize Türleri.....	39
Tablo 3: Göçmen Vize Türleri	43
Tablo 4: Anket Soruları ve Açıklamaları	65
Tablo 5: Cinsiyetiniz * Eğitim Düzeyiniz.....	95
Tablo 6: Cinsiyetiniz * Eğitim Düzeyiniz Chi-Square Testi	96
Tablo 7: Cinsiyetiniz * Aylık Geliriniz.....	96
Tablo 8: Cinsiyet *Aylık Geliriniz Chi-Square Testi	97
Tablo 9: Cinsiyetiniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?	98
Tablo 10: Cinsiyetiniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz? Chi-Square Testi	99
Tablo 11: Eğitim Düzeyiniz * Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir?.....	100
Tablo 12: Eğitim Düzeyiniz * Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? Chi-Square Testi	101
Tablo 13: Eğitim Düzeyiniz * İş Güvencesine Sahip Misiniz?	102
Tablo 14: Eğitim Düzeyiniz * İş Güvencesine Sahip Misiniz? Chi-Square Testi	103
Tablo 15: Eğitim Düzeyiniz * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?	104
Tablo 16: Eğitim Düzeyiniz * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi? Chi-Square Testi.....	105
Tablo 17: Eğitim Düzeyiniz * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?.....	106
Tablo 18: Eğitim Düzeyiniz * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Testi.....	107
Tablo 19: Eğitim Düzeyiniz * İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz?	108
Tablo 20: Eğitim Düzeyiniz * İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz? Chi-Square Testi	109
Tablo 21: Eğitim Düzeyiniz * Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilerseniz Döner Misiniz?.....	110
Tablo 22: Eğitim Düzeyiniz * Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilerseniz Döner Misiniz? Chi-Square Testi.....	111
Tablo 23: Eğitim Düzeyiniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?	112
Tablo 24: Eğitim Düzeyiniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz? Chi-Square Testi ..	113
Tablo 25: Aylık Geliriniz * Yaşınız.....	114
Tablo 26: Aylık Geliriniz * Yaşınız Chi-Square Testi.....	115
Tablo 27: Aylık Geliriniz * Sosyal Güvenlik Haklarından Yararlanıyor Musunuz?...	116

Tablo 28: Aylık Geliriniz * Sosyal Güvenlik Haklarından Yararlanıyor Musunuz? Chi-Square Testi.....	117
Tablo 29: Aylık Geliriniz * İş Güvencesine Sahip Misiniz?	118
Tablo 30: Aylık Geliriniz * İş Güvencesine Sahip Misiniz? Chi-Square Testi	119
Tablo 31: Aylık Geliriniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?	120
Tablo 32: Aylık Geliriniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz? Chi-Square Testi	121
Tablo 33: Aylık Geliriniz * Çalıştığımız İş/ Yaptığımız Meslekten Dolayı Toplumda Saygınlık Görüyor Musunuz?	122
Tablo 34: Aylık Geliriniz * Çalıştığımız İş/ Yaptığımız Meslekten Dolayı Toplumda Saygınlık Görüyor Musunuz? Chi-Square Testi	123
Tablo 35: Aylık Geliriniz * Bu Ülkeden Emekli Olabileceğinizi Düşünüyor Musunuz?	124
Tablo 36: Aylık Geliriniz * Bu Ülkeden Emekli Olabileceğinizi Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Tesi.....	125
Tablo 37: Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * Çalıştığımız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?	126
Tablo 38: Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * Çalıştığımız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi? Chi-Square Testi	127
Tablo 39: Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?	128
Tablo 40: Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Testi	129
Tablo 41: Eğitim Düzeyiniz * İşsiz Kalma Endişeniz Var Mı?	130
Tablo 42: Eğitim Düzeyiniz * İşsiz Kalma Endişeniz Var Mı? Chi-Square Testi.....	131
Tablo 43: Çalıştığımız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi? * Aldığımız Ücretin Emeğinizi Karşıladığınızı Düşünüyor Musunuz?	132
Tablo 44: Çalıştığımız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi? * Aldığımız Ücretin Emeğinizi Karşıladığınızı Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Testi.....	133
Tablo 45: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Aldığınız Ücretin Emeğinizi Karşıladığınızı Düşünüyor Musunuz?	134
Tablo 46: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Aldığınız Ücretin Emeğinizi Karşıladığınızı Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Testi	135
Tablo 47: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Çalıştığımız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?	136

Tablo 48: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi? Chi-Square Testi	137
Tablo 49: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz?.....	138
Tablo 50: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz? Chi-Square Testi.....	139
Tablo 51: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Türkiye'ye Düşünüyor Musunuz?.....	140
Tablo 52: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Testi.....	141
Tablo 53: Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz? * Aylık Geliriniz	142
Tablo 54: Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz? * Aylık Geliriniz Chi-Square Testi	143
Tablo 55: İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz? * Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? 144	
Tablo 56: İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz? * Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? Chi-Square Testi.....	145
Tablo 57: Farklı Bir Mesleğe Geçmek İçin/Niteliğinizi Artırmak İçin Size Kurumsal Bir Meslek Kursu İmkanı Sunuldu Mu? * Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?	146
Tablo 58: Farklı Bir Mesleğe Geçmek İçin/Niteliğinizi Artırmak İçin Size Kurumsal Bir Meslek Kursu İmkanı Sunuldu Mu? * Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? Chi-Square Testi	147
Tablo 59: Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi * İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?.....	148
Tablo 60: Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi * İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?.....	149
Tablo 61: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * İş Bulma Sürecinde Abd İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?.....	150
Tablo 62: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * İş Bulma Sürecinde Abd İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Testi	151
Tablo 63: Eğitim Düzeyiniz * Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Amerikan Vatandaşlarıyla Karşılaştırdığımızda Gelirinizin Seviyesi Nedir?	152
Tablo 64: Eğitim Düzeyiniz * Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Amerikan Vatandaşlarıyla Karşılaştırdığımızda Gelirinizin Seviyesi Nedir? Chi-Square Testi	154

Tablo 65: Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?	155
Tablo 66: Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır? Chi-Square Testi.....	156
Tablo 67: Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? * İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?	157
Tablo 68: Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? * İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır? Chi-Square Testi	158

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Osmanlı Devleti'nden ABD'ye Göç Eden Göçmen Sayısı	33
Grafik 2: Türkiye'den ABD'ye Giden Göçmen Sayısı	35
Grafik 3: Türkiye'den ABD'ye Giden Göçmen Sayısı	36
Grafik 4: Cinsiyet	69
Grafik 5: Yaşınız.....	69
Grafik 6: Eğitim Düzeyiniz.....	70
Grafik 7: Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir?	71
Grafik 8: Türkiye'nin Hangi Bölgesinden Göç Ettiniz?	71
Grafik 9: İkamet Ettiğiniz Bölgeye Göç Etmenizin Nedeni Nedir?	72
Grafik 10: Amerika'ya Hangi Eğitim Düzeyinde Geldiniz?.....	73
Grafik 11: Herhangi Bir Kuruluştan Finansal Yardım Alıyor Musunuz?	74
Grafik 12: İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz?	74
Grafik 13: Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?	75
Grafik 14: Mesleğiniz	76
Grafik 15: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?.....	77
Grafik 16: Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?.....	77
Grafik 17: Çalıştığınız İş/ Yaptığınız Meslekten Dolayı Toplumda Saygınlık Görüyor Musunuz?	78
Grafik 18: Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?	79
Grafik 19: Aylık Geliriniz.....	79
Grafik 20: Aldığınız Ücretin Emeginizi Karşladığınızı Düşünüyor Musunuz?	80
Grafik 21: Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Diğer Göçmen İşçilerle Karşılaştırıldığında Gelirinizin Seviyesi Nedir?	81
Grafik 22: Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Amerikan Vatandaşlarıyla Karşılaştırdığımızda Gelirinizin Seviyesi Nedir?	81
Grafik 23: İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?	82
Grafik 24: İş Bulma Sürecinde İşverenlerin Eşit Fırsat Tanıdığını Düşünüyor Musunuz?	83
Grafik 25: İşe Alım Sürecinde İşverenlerin Etnik Kökene Göre Ayrımcılık Yaptığını Düşünüyor Musunuz?	84

Grafik 26: Farklı Bir Mesleğe Geçmek İçin Size Kurumsal Bir Meslek Kursu İmkanı Sunuldu Mu?	85
Grafik 27: İş Gücü Piyasasına Katılımda Kadınları Hangi Düzeyde Görüyorsunuz?... 86	86
Grafik 28: Sosyal Güvenlik Haklarından Yararlanıyor Musunuz?	86
Grafik 29: İşsiz Kalma Endişeniz Var Mı?.....	87
Grafik 30: İş Güvencesine Sahip Misiniz?	87
Grafik 31: İşsizlik Sigortasından Faydalandınız Mı?	88
Grafik 32: İşsizlik Sigortası Uygulamasında Ayrımcılık Yaşadınız Mı?	89
Grafik 33: Bu Ülkeden Emekli Olabileceğinizi Düşünüyor Musunuz?	90
Grafik 34: İş Sağlığı ve Güvenliği Tedbirlerine Uyuyor Musunuz?	90
Grafik 35: Yaşadığımız Bölgede Herhangi Bir Sosyal Topluluk İçinde Yer Alıyor Musunuz?	91
Grafik 36: Sendika Üyeliğine Sahip Misiniz?	92
Grafik 37: Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilerseniz Döner Misiniz? .92	92
Grafik 38: Göçmen İşçiler Olmazsa ABD İşgücü Piyasası Nasıl Etkilenir?	93
Grafik 39: İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?.....	94
Grafik 40: Cinsiyetiniz * Eğitim Düzeyiniz	95
Grafik 41: Cinsiyetiniz * Aylık Geliriniz	97
Grafik 42: Cinsiyetiniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?.....	99
Grafik 43: Eğitim Düzeyiniz * Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir?	101
Grafik 44: Eğitim Düzeyiniz * İş Güvencesine Sahip Misiniz?.....	103
Grafik 45: Eğitim Düzeyiniz * Çalıştığımız İş Eğitim Aldığımız Alanla İlgili Mi?	105
Grafik 46: Eğitim Düzeyiniz * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?	107
Grafik 47: Eğitim Düzeyiniz * İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz?.....	109
Grafik 48: Eğitim Düzeyiniz * Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilerseniz Döner Misiniz?.....	111
Grafik 49: Eğitim Düzeyiniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?	113
Grafik 50: Aylık Geliriniz * Yaşımız	115
Grafik 51: Aylık Geliriniz * Sosyal Güvenlik Haklarından Yararlanıyor Musunuz? 117	117
Grafik 52: Aylık Geliriniz * İş Güvencesine Sahip Misiniz?.....	119
Grafik 53: Aylık Geliriniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?.....	121
Grafik 54: Aylık Geliriniz * Çalıştığımız İş/Yaptığımız Meslekten Dolayı Toplumda Saygınlık Görüyor Musunuz?	123

Grafik 55: Aylık Geliriniz * Bu Ülkeden Emekli Olabileceğinizi Düşünüyor Musunuz?	125
Grafik 56: Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?	127
Grafik 57: Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?	129
Grafik 58: Eğitim Düzeyiniz * İşsiz Kalma Endişeniz Var Mı?	131
Grafik 59: Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi? * Aldığınız Ücretin Emeğinizi Karşladığınızı Düşünüyor Musunuz?	133
Grafik 60: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Aldığınız Ücretin Emeğinizi Karşladığınızı Düşünüyor Musunuz?	135
Grafik 61: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?	137
Grafik 62: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz?	139
Grafik 63: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?	141
Grafik 64: Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz? * Aylık Geliriniz	143
Grafik 65: İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz? * Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz	145
Grafik 66: Farklı Bir Mesleğe Geçmek İçin/Niteliğinizi Artırmak İçin Size Kurumsal Bir Meslek Kursu İmkanı Sunuldu Mu? * Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?	147
Grafik 67: Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi? * İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?	148
Grafik 68: Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?	151
Grafik 69: Eğitim Düzeyiniz * Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Amerikan Vatandaşlarıyla Karşılaştırdığınızda Gelirinizin Seviyesi Nedir?	153
Grafik 70: Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?	156
Grafik 71: Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? * İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?	158

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1 :Menşe ve Gidilecek Yerdeki Faktörler ve Araya Giren Engeller	15
---	----

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	x	Doktora	
Tezin Başlığı: Amerika Birleşik Devletlerine Türkiye'den Göç Eden İşgücünün Analizi: New Jersey Paterson Bölgesi Araştırması			
Tezin Yazarı: Recep UZUNALIOĞLU		Danışman: Doç.Dr. M. Çağlar ÖZDEMİR	
Kabul Tarihi: 19.04.2019		Sayfa Sayısı: XIII (ön kısım) +185 (tez)+ 7(ek)	
Anabilim Dalı : Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri		Bilim Dalı : Çalışma Ekonomisi ve Sosyal Siyaset	
<p>Bu çalışmanın amacı, Tarihsel süreç içerisinde Türkiye'den ABD'ye göç eden Türk göçmenlerinin işgücü piyasasındaki konumunu ve sorunları tespit etmektir. Çalışma, ABD'nin New Jersey Eyaleti'nin Paterson Bölgesi'nde yaşayan Türk göçmenlerine, internet üzerinden veya birebir olmak üzere 142 kişiye uygulanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemle, Türklerin ABD'deki işgücü piyasasındaki rolünü ve sorunlarını tespit etmek için bölgenin yapısına uygun işgücü parametreleri ve demografik parametreler belirlenmiştir. Bu parametreler ışığında hazırlanan orijinal anket yöntemi ile veriler toplanmış, elde edilen veriler SPSS versiyon 24 programında analiz edilmiştir.</p> <p>Yapılan analiz sonucunda, Türkiye'den ABD'ye göç edenlerin ağırlıklı olarak Marmara ve İç Anadolu Bölgesi'nden göç ettiği tespit edilmiş ve orta yaş grubunun daha çoğunlukta olduğu gözlenmiştir. Ülkeye gelenlerin genelde lise ve üniversite mezunu olduğu, büyük çoğunluğunun ekonomik amaçlı göç ettiği belirlenmiştir. Türklerin bölgede aşçı, satış elemanı, mühendis, marangoz, garson gibi genelde düşük nitelikli işlerde çalıştığı tespit edilmiştir. ABD'ye göç eden Türklerin yaşadığı bölgede birbirleriyle ilişki ağının zayıf olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada Türklerin gelecek yıllarda Türkiye'ye dönme eğilimi içinde olduğu gözlenmiştir.</p> <p>İşgücü piyasası açısından değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların, sosyal güvenlik haklarından yararlandığı, fakat sendikal faaliyetlerinin çok düşük seviyede olduğu gözlenmiştir. Türklerin yaşadıkları bölgede işsiz kalma kaygılarının orta seviyede olduğu, çoğunluğunu 45 saat ve üzeri çalıştığı, yaptığı işten dolayı toplumda saygınlık gördüğü tespit edilmiştir. Analizde, Türklerin diğer göçmenlerle genelde aynı seviyede ücret aldığı fakat ABD vatandaşına göre daha düşük bir ücretle sahip olduğu tespiti yapılmıştır. Araştırmada, Türklerin aldıkları eğitimle yaptıkları mesleğin uyumsuz olduğu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte Türklerin iş bulma sürecinde ayrımcılığa uğradığı, işverenlerin eşit fırsatlar sunmadığı, iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yeterince yardımcı olmadığı yapılan analiz sonucunda ortaya çıkmıştır.</p>			
Anahtar Kelimeler: Göç, İşgücü, İşgücü Piyasası			

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Thesis

Master Degree	☒	Ph.D.	☐	
Title of Thesis: Labor Force Analysis Immigrants to the United States from Turkey: New Jersey Paterson Area Survey				
Author of Thesis: Recep UZUNALIOĞLU		Supervisor: Assoc.Prof.M.Çağlar ÖZDEMİR		
Accepted Date: 19.04.2019		Number of Pages: XIII (pre) +185 (main body) + 7(App)		
Department: Labour Economics and Industrial Relations		Subfield : Labour Economics and Social Policy		
<p>The purpose of this study is to identify the position of and problems encountered in the labor market by the Turkish immigrants, who had emigrated from Turkey to the USA within the historical process.</p> <p>The study involves 142 Turkish immigrants living in the Paterson District of USA's State of New Jersey, who were interviewed online or face to face.</p> <p>The quantitative research method was used in the study. Through this method, labor force parameters and demographic parameters that are suitable for the region's structure were identified for the purpose of determining the role and problems of Turks in the US labor market. Data was collected through the original interview method prepared in the light of these parameters, and the data thus obtained was analyzed using the SPSS version 24 software.</p> <p>The analysis revealed that most of those who had emigrated from Turkey to the USA are from Turkey's Marmara and Central Anatolia regions, and are mostly consisted of the middle-age group. It was determined that most of those arriving in the country are high school and university graduates, and had immigrated for economic reasons. Another finding was that Turks are generally employed in low-skilled labor in the region, such as being a cook, sales personnel, engineer, carpenter, and waiter. The network of interrelations between the Turks who are immigrants in the region to which they had immigrated in the USA was found to be weak. The study also revealed that the Turks are inclined to return to Turkey in the future.</p> <p>From a labor market point of view, it was observed that those participating in the study benefit from social security benefits, while their trade union activities were found to be at a very low level. It was found out that unemployment concerns are at medium level in the region inhabited by the Turks, that most of them work 45 hours or more, and that they are respected in the society in any way due to their jobs. The analysis further determined that the Turks are paid wages that are generally equal to that of other immigrants, while these wages are lower compared to those of US citizens. The research has further shown that the jobs occupied by the Turks are incompatible with their education. However, it was also found out as a result of the analysis that Turks suffer from discrimination during job-seeking, that employers do not offer equal opportunities to them, and that US employment agencies are not sufficiently helpful during their job-seeking.</p>				
Keywords: Immigration, Labor, Labor Market				

GİRİŞ

İnsanlık tarihinin başlangıcından günümüze kadar varlığını sürdüren göç olgusu, tarihsel serüven içinde canlılığını korumuştur. Genel anlamda göç, bireyin ya da kitlelerin coğrafi olarak konumunu değiştirmesi olarak tanımlanmakta iken ekonomik anlamda göç ise piyasalar arasındaki emek geçişi olarak tanımlanabilmektedir. Disiplinlerarası bir kavram olan göç, insanlık tarihi ilerledikçe hem birçok tanımı içinde barındırmış hem de bilimler arası araştırmalara konu olmuştur.

İnsanlığın ilk dönemlerinde beslenme, barınma veya doğal olaylar sonucuna bağlı olarak şekillenen göç, ilerleyen dönemlerde devletler ya da topluluklar arasında meydana gelen savaşlara göre şekillenmiştir. Tarım toplumundan sanayi toplumuna geçişle birlikte kitlesel üretimin ortaya çıkması, farklı bir göç yapısını ortaya çıkarmıştır. Üretimin kitlesel boyut kazanmasıyla birlikte insanlar köylerden fabrikaların kurulduğu kentlere göç etmeye başlamıştır. 20. yüzyılda meydana gelen ve dünyayı etkisi altına alan savaşların (Birinci ve İkinci Dünya Savaşı vb.) beraberinde getirdiği ekonomik, sosyal ve kültürel bozulmalar ve diğer birçok etken bireylerin ya da kitlelerin göçü bir çıkış yolu olarak görmesine yol açmıştır. Bu nedenle göçün çekirdek yapısını oluşturan bir yerden başka bir yere hareket etme eylemi, ilgili kavramın sosyal, ekonomik, siyasi, kültürel, coğrafi ve diğer birçok açıdan ele alınmasını zorunlu kılmaktadır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra teknolojik gelişmelerin hız kazanması ve artan sanayi üretimi, işgücü açığına sahip olan gelişmiş ülkelerin pek çok ülkeden göçmen işgücü temin etmesine yol açmıştır. Özellikle 1980 sonrası dönemde teknolojinin kendini sürekli yenilemesi, iletişim ve ulaşım kaynaklarının gelişmesi insanların bir yerden başka bir yere hareket etmesini kolaylaştırmıştır. Bu durum insanların, ülkeler hatta kıtalar arasında göç hareketliliğini kolay bir şekilde ve daha az maliyetle yapabilmesine olanak sağlamıştır.

Modern dönemde nüfusu yaşlı olan gelişmiş ülkelerin işgücüne ihtiyaç duymasına karşılık olarak, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde genç nüfus fazlalığı ve insanların işsiz kalma kaygısı içinde olması dış göçü cazip hale getirmektedir. Diğer yandan insanların refah seviyelerini artırma amacı ile daha fazla eğitim, sağlık ve sosyal imkanlardan yararlanma isteği, ülkeler arasındaki ücret farklılıkları gibi bir çok faktör işgücünün uluslararası hareketliliğini hızlandırmış ve bu eğilim artarak devam etmektedir.

Ülkerler arasında meydana gelen göç hareketliliğinde dönemsel olarak birçok faktör etkili olmaktadır. Türklerin ABD'ye göç etmesinde de tarihsel süreç içerisinde ekonomik koşullar başta olma üzere birçok faktör etkili olmuştur. Çeşitli mübadele ve techirler dışında, çalışma kapsamında araştırılan ve çoğunlukla ekonomik nedenlere dayanan göç hareketlerinin izlenebilen başlangıcını Osmanlı Devleti döneminde 1800'lü yıllara kadar götürmek mümkündür. Bu göç hareketlerinde ülkede kaçak durumda olan kişilerin yer aldığı da görülmektedir.

Kitle halindeki ilk göç hareketleri 1900-1930 dönemlerinde meydana gelmiştir. Bu dönemde yapılan nüfus mübadelesi ve Birinci Dünya Savaşı sonucunda meydana gelen kıtlık ve yoksulluk göçün ana sebeplerini oluşturmuştur. Amerika Birleşik Devletlerini (ABD) de kapsayan göç hareketi kurtuluş savaşı yıllarında ülkesine dönmek isteyen vatandaşlar için Mustafa Kemal Atatürk tarafından ABD'ye gönderilen gemiyle dönüşler kolaylaştırılmıştır. 1929 ekonomik krizinden sonra da ABD'de yaşayan Türklerden geri dönüşler gerçekleşmiştir. Ayrıca birçok Türk göçmenin veremden ve diğer hastalıklardan hayatını kaybettiğine ilişkin kayıtlara da rastlanmaktadır.

İkinci Dünya Savaşı'nın son bulması ile 1947 Truman Doktrini ve 1952'de Türkiye'nin NATO'ya üye olmasıyla birlikte Türkiye–Amerika arasındaki ilişkiler gelişmiş ve Türkiye'den ABD'ye yeniden göç hareketleri hız kazanmıştır. Bu dönemde göç eden insanlar diğer dönemlerden farklı olarak niteliksiz işgücünün yanında eğitim seviyeleri yüksek ve daha nitelikli işgücünü de oluşturmaktadır. Ayrıca bu dönemde sadece erkeklerin değil kadınlarında bu göç hareketine katıldığı gözlenmiştir. ABD 1965'de Göç Yasası'nda değişiklik yapmış ve ülkesini yeniden göçmenlere açmıştır. Buna bağlı olarak Türkiye'den ABD'ye göç sayılarında yeniden artışlar görülmüştür. Özellikle 1970'lerde Avrupa'nın işgücü yönünden doygunluğa ulaşması ve Türkiye'de işsizliğin artış göstermesiyle birlikte birçok insan legal ya da illegal yöntemlerle ABD'ye göç etmiştir. 1980-1989 yılları arasında Türkiye'de meydana gelen darbe ve siyasi istikrarsızlık insanların ülke dışına çıkmasını güçleştirmiş ve buna bağlı olarak da ABD'ye göç edenlerin sayısında azalmalar meydana gelmiştir. 1990-1999 ile 2000-2009 dönemlerinde Türkiye'den ABD'ye göç eden sayısında yeniden artış gözlenmiştir. ABD'de meydana gelen 2008 krizi Türklerin ABD'ye gidişini olumsuz etkilese de 2014'ten sonra yeniden ülkeden giden göçmen sayısında artışlar yaşanmaya başlamıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde, “göç” kavramsal olarak ele alınmış ve tarihsel süreç içerisinde genel kapsamda incelenmiştir. Daha sonra göç teorileri ele alınmıştır. Bu bölümde göç türleri incelendikten sonra göçün nedenleri ve ortaya çıkarabileceği sonuçlar üzerinde durulmuştur. Ayrıca işgücü piyasası ile göç arasındaki ilişki de incelenmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümde Türklerin ABD’ye göç tarihi incelenerek göçün nedenleri üzerinde durulmuştur. Ardından ABD’ye göç etme koşulları detaylı bir şekilde ele alınarak ABD’nin kuruluşundan itibaren çıkardığı göç yasaları ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Bu bölümde son olarak göçmenlerin vatandaş olma koşulları, çalışma izni alma koşulları ve göçmenlerin hakları ele alınmıştır.

Çalışmanın üçüncü bölümde ABD New Jersey Paterson bölgesinde yaşayan Türk Göçmenlerinin işgücü piyasasındaki konumu ve sorunları, nicel araştırma yöntemi kullanılarak 142 kişiye uygulanan anket sonucunda tespit edilmeye çalışılmıştır. SPSS programında analiz edilen veriler sayesinde ulaşılan bulgular detaylı olarak yorumlanmıştır.

Tezin Konusu

Tezin konusu, Amerika Birleşik Devletleri New Jersey Paterson Bölgesine Türkiye’den göç eden işgücünün analizidir.

Çalışmanın Önemi

İnsanlar başka bir ülkeye hayat standartlarını artırma düşüncesi, daha iyi bir iş fırsatı bulma, eğitim seviyesini artırma, işgücü piyasasına girerken ya da çıkarken yasal haklarından faydalanma ve ücret düzeyini artırma gibi birçok beklenti içerisinde göç etmektedir. Çalışmanın önemi Türkiye’den ABD’ye göç eden Türklerin, göç sonucu işgücü piyasalarında beklentilerini karşılayıp karşılamadığı hakkında bilgi vermesidir.

Çalışmanın Amacı

Çalışmanın amacı ABD’nin New Jersey Eyaleti Paterson Bölgesi’nde yaşayan Türk göçmenlerin işgücü piyasasındaki konumunu ve sorunlarını tespit etmektir. Ayrıca göçmen Türklerin ileride Türkiye’ye dönme isteklerinin olup olmadığı ya da hangi koşulda ülkeye dönme arzusu içinde olacaklarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Çalışmanın Yöntemi

Çalışmanın birinci bölümünde literatür taraması yapılarak göçün kavramsal çerçevesi ve dayanakları incelenmiştir. İkinci bölümde Türklerin ABD'ye göç tarihi incelenmiş, göçün nedenleri ve ABD'ye gitmek için uygulanması gereken yasal prosedürler, ABD vatandaşı olma koşulları literatür taramasına dayalı olarak detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümü araştırmaya ayrılmıştır. Nicel araştırma yöntemi kullanılarak yapılan çalışmada katılımcılar, ABD'de New Jersey Peterson bölgesinde yaşayan 142 Türk göçmenidir. Araştırmacı bölgenin yapısına uygun belirlenen demografik ve işgücü piyasası ile ilgili parametrelerle hazırlanan orijinal anketi ABD'de kaldığı 10 aylık süre içinde birebir katılımcılara uygulamıştır. Hazırlanan anket çalışmasının amacına uygun olarak katılımcıların işgücü piyasasındaki konumlarını ve sorunlarını tespit etmeye yönelik sorulardan oluşturulmuştur. Anketin oluşturulması süreci ve parametre seçimleri üçüncü bölümde yer alan ilgili başlık altında ayrıntılı olarak anlatılmıştır. Toplanan veriler SPSS versiyon 24 programında analiz edilerek çapraz tablolar oluşturulmuştur. Çalışmada frekans analizi ve ki kare analizi uygulanmış ortaya çıkan sonuçlar, tablo ve grafikler ile yorumlanmıştır.

BÖLÜM 1: GÖÇ KAVRAMI VE KAPSAMI

Sosyal bilimler alanında önemli bir inceleme alanına sahip olan göç olgusu, insanlık tarihinin ve teknolojinin gelişmesiyle birlikte hem hızını hem de kapsamını genişletmektedir. Bu bölümde göç kavramı, teorik ve yapısal düzeyde tartışılmıştır.

1.1.Göç Kavramı

Avcılık ve toplayıcılık sürecinden toprağı işlemeye oradan da yerleşik düzene geçen insanoğlu tarih boyunca farklı nedenlerle buldukları bölgeleri terketmiş, göç etmişlerdir (Aksoy, 2012: 292). İnsanlar yaşadıkları çevreden birçok nedene bağlı olarak (ekonomik, sosyal, siyasi, savaş, gibi), sahip oldukları topraklardan, ekonomik imkanlardan, kültürlerinden ve toplumsal yaşamın diğer unsurlarından vazgeçerek ya da vazgeçmek zorunda bırakılarak başka yerlere göç etmektedir (Güler, 2004: 17; Nakanishi ve Diğerleri, 2008:9). Ülkelerin ekonomik, sosyal, siyasi ve hatta askeri politikalarını etkileyen göç, hangi nedenle olursa olsun önemli güçlükler içermekte, göç eden ve kabul eden topluluklar kültürel asimilasyona uğramaktadır (Bayraktar, 2013: 110).

Göç incelemelerinde önemli olan; bireysel veya kitlesel, yakın ya da uzak mesafeli fiziki mekan değişikliği fark etmeksizin, göç olgusunun öncesinde, göç sürecinde ve sonrasında ortaya çıkan çeşitli sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal sonuçlarıdır (Gezgin, 1994: 16).

Tarihsel süreç olarak göç, sanayileşme, ekonomik gelişme ve kentleşmeyle beraber gelişim gösteren bir yer değiştirmedir. Öncelikle batı toplumlarında ortaya çıkan sanayi devrimi kentleşmeyi artırmış, bu durum yeni bir göç sürecinin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Pazarlıoğlu, 2005:121; Yenigül, 2004: 274). Toplumsal gelişmenin devam ettiği sanayi devrimi dönemde bireyler, yerleşme, barınma, gidiş-geliş, çalışma, dinlenme, eğlenme gibi gereksinimlerini daha kolay karşılamak için köyden kente göçü hareketini hızlandırmıştır (Keleş, 1998: 10). Sanayi alanındaki teknolojik değişim, nüfusu az ve seyrek olan eski yaşam alışkanlıklarının, basit üretim yöntemlerinin, kapalı ekonominin hakim olduğu toplumları derinden etkilemiş, basit alet ve üretim araçları ile çalışan insanları büyük kentlere göçe zorlamış ve modern makinelerin başına getirmiştir (Soyer, 1996: 113).

Göç hareketlerinin ve göçün insanlık tarihine kadar dayanması ve bu süreç içerisinde insanların belirli bölge veya ülkelere göç etmesi, göç tanımını da sürekli bir değişim sirkülasyon içersine sokmuştur (Haksever, 2014: 3). Sosyal bilimlerde farkı tanımlara

sahip olan göç; beşeri coğrafya bilimine göre mekansal değişiklik, nüfus bilimine göre nüfus hareketi, iktisat bilimine göre, bir üretim faktörünün hareketi olarak ifade etmektedir (Yüce, 2003: 9).

Göç kavramını iç göç ve dış göç olarak iki grupta incelemek mümkündür. Göç olayları ülke içinde gerçekleşmesi halinde iç göç olarak ifade edilirken, ülkeler arasında gerçekleşmesi halinde dış göç olarak tanımlanır. İç göç yönü genellikle kırdan kente doğru bir eğilim izlerken son yıllarda tersi durumu da görülmektedir. Örneğin daha iyi iş olanakları sebebiyle küçük bir kentten daha büyük bir kente (veya tam tersi) hareketlilikler görülebilir. Dış göç; bir ülke sınırından başka bir ülke sınırlarına olan fiziki hareketliliği ifade eder. Dış göç çoğunlukla ülkelerin yaşadığı ekonomik sıkıntılar, savaşlar, istilalar, bulaşıcı hastalıklar veya siyasi nedenlerle meydana gelir. Kişiler, aileler ve topluluklar daha iyi koşullarda yaşamak için başka bir ülkeye göç kararı alabilir (Aksoy, 2012: 294; Gemici, 2016: 240). (Daha geniş bilgi için bkz. 1.3.3. Ülke Sınırları Esasına Dayalı Göçler başlığı).

Türk Dil Kurumu (TDK) Türkçe Sözlüğü'ne göre göç; ekonomik, toplumsal veya siyasi sebeplerle bireyler ile toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, muhaceret olarak tanımlanır (TDK.gov.tr, 2015).

Göç Terimleri Sözlüğüne (GTS) göre göç: uluslararası bir sınırı geçerek yer değiştirmek veya bir devlet içerisinde yer değiştirmektir. Göç; süresi, yapısı ve nedeni ne olursa olsun insanların yer değiştirdiği nüfus hareketliliğidir (GTS, 2013: 22).

Bir başka tanıma göre göç; kişilerin yaşamakta olduğu topraklardan, alıştıkları sosyal yapılardan, hali hazırda sahip oldukları ekonomik imkanlardan, kısacası toplumsal yaşamın birçok unsurundan uzaklaşarak veya uzaklaştırılarak yeni yaşam alanlarına kapı açmasıdır (Toros, 2008: 9). Belli bir alanda yaşayan insanların çeşitli faktörleri (işsizlik, daha iyi yaşam umudu, doğal afetler, savaş, terör vb.) öne sürerek temelli veya geçici olarak yaşadıkları yerleşim alanına gitmeleri olarak da tanımlanabilir (Parasız ve Bildirici, 2002: 139). Göç geniş anlamda ikametgâhın kalıcı ya da bir süreliğine değişimi olarak da ifade edilmektedir (Lee, 1996: 49).

Uluslararası göç örgütü (IOM)'ne göre; bir kişinin veya bir grup insanın, uluslararası bir sınır boyunca veya bir devlet içinde dolaşımıdır. Göç; süresi, bileşimi veya nedeni ne

olursa olsun her türlü nüfus hareketliliğini ifade eder. Mültecilerin, yerinden edilmiş kişilerin, ekonomik göçmenlerin ve aile birleşimi de dahil olmak üzere farklı amaçlarla hareket eden kişilerin yer değişimini ifade eder (İOM: 2016).

Göç nedeni veya yasal statüsüne bakılmaksızın uluslararası göçmen, sürekli ikamet ettiği ülkesini kısa veya uzun süreli değiştiren kişi olarak tanımlanabilir. Genellikle, kısa veya geçici süreli göç, 3 ila 12 ay arasındaki hareketleri kapsar. Bu çerçevede bir yıl veya daha fazla süre boyunca ikamet etmek için değiştirilen ülkelerdeki göçler uzun süreli olarak kabul edilirken tamamıyla o ülkede ikamet etmeye yönelik göçler de kalıcı göç olarak ifade edilmektedir (www.refugeesmigrants.un.org/definitions, 2018).

O halde göç kavramını en geniş kapsamıyla; ekonomik, toplumsal, siyasi, kültürel, ekolojik veya bireysel nedenlerle, bir yerden başka bir yere kısa, orta veya uzun vadeli olarak geriye dönme veya sürekli yerleşme arzusu ile yapılan coğrafi yer değiştirme hareketi olarak tanımlamak mümkündür (Yalçın, 2004: 13).

1.2.Göç Teorileri

Değişik parametre ve etkenlere bağlı olan göç olgusunun teorik açıklamalarını tam olarak yapabilmek güç görünmektedir. Çoğu teorik açıklama birbiri içine geçmiş benzer süreçleri farklı isimler altında işlemiştir. Bu kapsamda ekonomik büyüme esaslı açıklamaları içeren dengeli büyüme teorisine klasik/neoklasik teorilerde, cazibe merkezleri çerçevesinde değerlendirilen merkez-çevre teorilerine Ravenstein'in Göç Kanunlarında veya toplumsal yaklaşımları önceleyen sosyal sistemler teorisine Dünya Sistemi Göç Teorisinde rastlanabilmektedir. İç içe geçmiş farklı bileşenlerde inşa edilmiş göç teorileri bu çalışma kapsamında sekiz ana başlık altında incelenmiştir.

1.2.1. Klasik/Neoklasik Göç Teorisi

Klasik/neoklasik ekonomik göç kuramları makro ve mikro olmak üzere ikiye ayrılmaktadır (Öner, 2012: 32). Makro kurama göre; göçün ortaya çıkmasına neden olan temel faktör, işgücü piyasasında işgücü arz ve talebinin coğrafi olarak farklılık göstermesidir (Bauer, T. K. ve Zimmermann, 1999: 13). Emek fazlasına sahip olan ülkeler, düşük bir ücret piyasasına sahiptir. Buna karşın sermayeye kıyasla sınırlı bir emek piyasasına sahip olan ülkelerin ücret düzeyi yüksek olmaktadır. Ücret farklılığından ileri gelen bu açıklıktan dolayı düşük ücretli işçiler, yüksek ücretli ülkelere göç etmektedir. Bu demografik hareketin sonucu olarak, emek zengini ülkelerde emek piyasası daralmakta, dolayısıyla ücretler yükselmekte, buna karşılık sermaye zengini

ülkelerde ücretler düşmektedir ve böylece bir denge oluşmaktadır. Neoklasik ekonomik yaklaşımın makro teorisi, ülkeler arası ücretler ve istihdam koşullarındaki farklılıkların göçün temel nedeni olduğunu ileri sürmektedir. Bu yaklaşım aynı zamanda uluslararası göç hacminin ücret farklılıklarının boyutuyla ilgili olduğunu vurgulamaktadır (Güllüpınar, 2012: 57-58). Diğer bir ifadeyle sermaye ve emeğin coğrafi olarak eşitsiz dağılımından kaynaklanan göç, kendini ücretlerin ve yaşam standardının eşitsizliğinde göstermekte ve göç, arzın itmesi, talebin çekmesine bağlı olarak oluşmaktadır (Toksöz, 2006: 16).

Mikro göç kuramına göre göç hareketinin rasyonel aktörleri göçten pozitif net kazanç sağlayacakları ülkelere göç kararı verdikleri, bireylerin göç kararlarında etkili olduğu ve göç nedenlerinin gelir maksimizasyonuna erişmek olduğu varsayımına dayanmaktadır (Öner, 2012: 32). Diğer bir deyişle, rasyonel bireyler fayda-maliyet hesabını göz önünde bulundurarak göç etmeye karar verirler.

Uluslararası göç beşeri sermayeye yatırım biçimi olarak kabul edilir. İnsanlar becerilerini ve bilgilerini en üretken olabilecekleri yere taşımayı seçerler; ancak daha yüksek ücretler ulaşmadan göze alması gerektiği bazı maliyetler vardır. Bunlar; seyahat etmenin maddi maliyeti, göç ederken ve iş ararken hayatı idame ettirmenin maliyeti, yeni bir dil ve kültürü öğrenme çabası, yeni emek piyasasına uyumda yaşanan zorluklar ve eski bağları koparıp yeni ilişkiler kurmanın psikolojik maliyetlerini kapsar (Massey, Arango ve Diğerleri, 2014: 14).

1.2.2.Ravenstein'in Göç Kanunları

Ravenstein göç olgusunu ilk defa sistematik olarak ele alarak kurumsal açıdan incelemiş ve göç kanunları adlı çalışmasında sanayi ve ticareti göç akımlarının temel nedeni olarak görmüştür (Özyakışır, 2013: 45-46). Ravenstein göç olgusunun genel geçer kanunlarını bulmak için çalışmasını ilk olarak 1871 ve 1881 yılında İngiliz nüfus sayımı istatistiklerinin verileri üzerine kurmuş ve bu verilerden hareketle yedi göç kanunu belirlemiştir. Bu çalışmanın bir diğer önemi daha sonra ortaya çıkacak olan göç kuramlarına ve modellerine öncülük etmesidir (Yalçın, 2004: 22). Ravenstein *göç ve mesafe kanunda*, göçün boyutunu geniş bir kapsam içerisinde ele almış ve göç edilen merkezlerdeki iş imkanlarının çokluğunun o merkezde yaşayan nüfusa oranının göçün boyutunu belirlediğini ifade etmiştir (Çağlayan, 2006: 16; Yalçın: 2004: 25). *Göç ve basamakları kanunda*, bir kentte sanayi ve ticaretin gelişmesiyle birlikte, hızlı bir şekilde ekonominin büyümesi, kentin etrafındaki göçmen veya bireyleri kent merkezine göç

etmeye zorlamaktadır. Bu durum karşında kırsal kesimde meydana gelen nüfusun azalması daha uzak bölgelerden gelen göçmenler tarafından karşılanmaktadır. Uzak bölgelerde gelen göçmenlerin kendi yaşadıkları yerde yarattıkları nüfus seyrelmesi de o bölgenin etrafında yaşayan göçmenler tarafında doldurulacaktır. Bu durumun sonucunda her bir basamak kente yakınlaştıkça ve kentin avantajları diğer göçmenler tarafından algılandıkça göç tüm ülkeye yayılacak ve ülkenin her yerinde hissedilecektir. Diğer bir deyişle, basamaklı bir şekilde azalan veya boşalan yerlerin yakın bölgelerden gelen göçmenlerce doldurulmasıyla oluşan dalgadır (Ündücü, Erdoğan ve Işık, 2009: 161; Yalçın, 2004: 25). *Yayıma ve emme süreci kanununda*, kentin gelişen ekonomisinden ve ticari faaliyet ve olanaklarından yararlanabilmek göç edenler için bir amaçtır. Bu nedenle göç sonucu ortaya çıkan yayılma süreci ve bu yayılmayı yutan (absorbe eden) süreç, amaç bakımından uyum göstermektedir. Sonuç olarak her iki süreç ancak göçle amacına ulaşmaktadır (Ündücü, Erdoğan ve Işık, 2009: 161; Yalçın, 2004: 25). *Göç zincirleri kanunda*, ortaya çıkan göç sonucunda zincirleme bir ilerleme olduğunu ve göç alan yerleşim yerlerinin aynı zamanda göç de verdiğini belirtmiştir. Böylece her bir göç dalgası, tetikleyici etki göstererek, bir diğer göç dalgası yaratmaktadır (Yalçın, 2004: 25). *Doğrudan göç kanunda*, Ravenstein ilk dört kanunda bahsettiği basamaklı ve zincirleme bir göçün aksine uzun mesafeli ve basamaksız bir göç üzerine yoğunlaşmıştır (Yalçın, 2004: 25). Göçmenlerin uzun mesafeye göç etmesi durumunda daha çok ticaret ve endüstri merkezlerini tercih ettiğini, kısa mesafeli göçler ise basamaklı bir şekilde gerçekleşeceğinden doğrudan doğruya endüstri ve ticaret merkezlerine olmadığını belirtmiştir (Ündücü, Erdoğan ve Işık, 2009: 1619). *Kır kent yerleşimcileri kanunda*, kırsal ve kentsel bölgelerde yaşayan fertlerin farklarının göç etme eğilimleri üzerindeki yansımalarını ortaya koymuştur. Kente yönelen göç dalgaları, kentte yaşayan yerleşikleri çok fazla etkilemezken, kırsal kesimden kırsal kesime yapılan göç dalgaları, kırsal alandaki yerleşik bireyleri yerinden oynatma, göç dalgaları ve basamaklı bir göç yaratma eğilimindedir (Mutluer, 2003: 21; Yalçın, 2004: 25). *Kadın erkek farkı kanununda*, cinsiyetlerin göç dalgaları üzerindeki yansımalarını ortaya koymuştur. Bu kapsamda, kadınlar kısa mesafeli göç etme konusundaki eğilimleri erkeklerle göre daha fazla iken erkeklerin uzun mesafeli ve dış göç etme konusundaki eğilimlerinin kadınlardan daha fazla olduğu saptanmıştır (Yalçın, 2004: 25).

1.2.3.Yeni Ekonomi Göç Teorisi

Oded Strak tarafından 1990’larda geliştirilen bu kuram, ekonomi göç kuramlarına ek olarak bireyler göç kararı alırken aile ya da hane üyelerinin de etkili olduğuna dikkat çeken bir başka klasik göç kuramıdır (Toksöz ve diğerleri, 2012: 20). Başka türlü ifade etmek gerekirse, göç etme kararı yalnız bireyler tarafından değil karar alma sürecinde hane halkının bazen de bir topluluğun tümünün etkili olduğu bir teoridir (Abadan Unat, 2002: 8). Göç etme sürecinde yalnız bireyin değil ailenin de etkin rol oynamasını dolayı yalnızca ücret farklılıkları gibi ekonomik yetersizlikler değil; güvenlik, yoksulluk, risk azaltma ve gelir kaynaklarını farklılaştırma gibi bireyi ve ailesini ilgilendiren etkenler de göç kararında etkili olmaktadır (Toksöz ve diğerleri, 2012: 20). Az gelişmiş ülkelerde hane halkı ailenin sahip olduğu verimli gelir kaynaklarını daha etkin biçimde yönlendirebilir. Ekonomik bunalımlar karşısında hane halkı bireyleri değişik stratejiler benimsemektedir. Kimi birey yerel ekonomide iş bulmakta, kimi de yurtdışında çalışma imkanı bulmaktadır. Anayurdun ekonomi dengesi bozulunca, hane halkı gelirini göç eden bireylerin yolladıkları paralar sayesinde dengelemektedir. Bundan dolayı göç kararında yalnız bireyler değil ailelerde etkin rol oynamaktadır. Burada amaç sadece gelirleri maksimize etmek değil aynı zamanda riskleri de minimize etmek ve emek piyasasıyla birlikte diğer piyasalardaki aksaklıkları ve bozulmaları çözmektir (Güllüpınar, 2012: 62). Göçü önlemek isteyen hükümetler işgücü piyasası tedbirleri yanında sermaye yaratma ve sigorta piyasalarını güçlendirmekle de göç politikalarını yenilemelidir. Bu bağlamda hükümetler örneğin işsizlik sigortası, emeklilik ve ikramiye sistemlerinin gibi birçok politika hayata geçirerek hane halkının görece yoksulluğunu azalttığından göç motivasyonlarını düşürecek tam tersi düşünüldüğünde ise göç süreci devam edecektir (Abadan Unat, 2006: 8).

1.2.4.Dünya Sistemi Göç Teorisi (Tarihsel ve Yapısal Yaklaşım)

Dünya sistemleri ya da Merkez-Çevre kuramı olarak gelişmiş ve az gelişmiş ülkeleri konu edinen klasik göç kuramı, 1970’lerde ortaya çıkarken Immanuel Wallerstein tarafından 1974’te literatüre kazandırılan “The Modern System (Modern Dünya Sistemi)” bu teorinin savunucuları, uluslararası göçün kökenini 16. Yüzyıldan itibaren gelişen ve yayılan dünya pazarının yapısına bağlamaktadır (Aksoy, 2012: 95; Toksöz, 2006: 20; Yalçın, 2004: 35). Bağımlılık okulunun geliştirdiği dünya sistemleri teorisi dünyanın merkez ve çevre olmak üzere ikiye ayrıldığını savunmakta ve merkezle çevre arasında bir

bağımlılık ilişkisi arayan, gelişmiş ve az gelişmiş bölgeler arasındaki ilişkileri açıklamaya çalışan bir yaklaşımdır (Yalçın, 2004: 35; Tatlıdil, 1997: 113).

Dünya sistemi (merkez-çevre) kuramına göre çevre olarak adlandırılan ülkeler, merkez ülkeler için vazgeçilmeyecek ve merkez ülkelerin sürekli kapitalist gelişimini etkilemede ihtiyaç duyulan bir konumda yer almaktadır. Ortaya çıkan bu ihtiyaç bir bakıma bağımlılık zincirinin oluşturan iktidar mekanizmasının temel gereksinimidir. Kuramın geliştirdiği şemaya göre, merkez ülkeler ucuz işgücü, hammadde ve üretilen mamul malın pazarlanması için merkezdeki kapitalist ağlar, kapitalist olmayan toplumların çevrelerine sızmaya başlayınca çevredeki nüfus göç etmeye başlar. Çevre ülkelerden gelen hammadde yine çevre ülkelerden gelen ucuz işgücü ile işlenerek maliyet düşürülmekte ve düşük maliyetli ürünler ülke içinde tüketilmeye ya da pazarlarına ihraç edilerek kapitalist sisteme kazanç sağlamaktadır (Çağlayan, 2006: 80; Güllüpmar, 2012: 67). Başka türlü ifade etmek gerekirse, kapitalist ekonomik ilişkilerin çevresel ve kapitalist olmayan toplumlara tesir etmesi yurtdışına göç etmeye yatkın hareketli bir nüfus yaratmaktadır. Karını ve zenginliğini maksimize etmek isteyen kapitalist şirketler ucuz işgücü, hammadde ve yeni tüketici pazarları arayışıyla dünya ekonomisinin çevresindeki fakir ülkelere girerken çevre ülkeler de kapitalist gelişimlerinin tamamlama ve refahını artırmak için merkez ülkelerle bu tip bir ilişki ağı içine dahil olmaktadır (Çağlayan, 2006: 80; Massey ve Diğerleri, 2014: 24). Gelişmemiş bölgelerdeki işgücü kaynakları gelişmiş bölgelere bir göç hareketi oluşturduğundan göç veren bölgeler sosyo-ekonomik açıdan olumsuz bir şekilde etkilenmektedir. Dolayısıyla göç, modernleşmeyi ve gelişmeyi sağlayan bir hareketlilikten ötesinde dengesizliğe neden olan bir mekanizmadır. Bunu en önemli nedeni gelişmiş yerleşim yerlerinden az gelişmiş bölgelere doğru gerçekleşen sermaye akımıdır (Cengiz, 2001: 60).

1.2.5.İkili İşgücü Piyasası Göç Teorisi

İkili işgücü piyasası teorisi, işgücü piyasası süreçlerinin neoklasik anlamda yorumlandığında teorik ve eleştirel bakımdan en fazla tartışılan görüşlerindedir (Uyanık, 1999: 2). 1970'lerin sonunda Piore ve diğerleri tarafından geliştirilen bu teori, göçü başta gelişmiş ülkeler olmak üzere güçlü yapısal işgücü talebinin çekici faktörünün bir sonucu olarak açıklamaktadır (Zanker, 2008: 7). Bu modele göre göç, modern sanayi toplumlarının emek yoğun sektörde (ikincil işgücü piyasası) gerçekleştirilen, niteliksiz işlerin yürütülebilmesi için gerek duydukları düşük ücretli işgücü talebinden kaynaklandığından dolayı göç dinamikleri, talep yanlı bir bakış açısı ortaya koymaktadır

(Aktaş, 2015: 204). İşgücü piyasasını birincil ve ikincil olarak iki parçaya ayıran bu teoride, birincil işgücü piyasası sektöründe, yüksek ücret, iyi çalışma koşulları, iş güvenliği, istikrarlı ve düzenli istihdam bulunmakta, işçiler toplu sözleşme ve sendikal haklardan yararlanmaktadır. İkincil işgücü piyasasında ise, düşük ücret, düşük statü, uygun olmayan çalışma koşulları ile yükselme fırsatını çok zor olduğu bir yapı bulunmaktadır (Güllüpnar, 2012: 66; McNabb, 1987: 159). Diğer bir deyişle, gerek kısmi gerekse tüm işgücü piyasasını kapsayan gelişmiş ekonomilerde sermaye ve emek yoğun sektörlerin varlığına bağlı olarak işgücü piyasasında iki kollu bir yapı bulunmaktadır. Sermaye yoğun sektörlerde, işçiler ileri teknoloji ve donanımla çalışan ve yaptıkları işler yoğun bilgi ve beceri gerektiren nitelikli işlerdir. İşverenler işçilere yönelik yapılan eğitim ve diğer yatırımlardan dolayı onlardan kolayca vazgeçip işten çıkaramazlar. İstikrarsız istihdamın hakim olduğu ikincil sektörde ise, genellikle göçmen işçiler niteliksiz işleri yapmakta ve ekonomide kriz döneminin hakim olduğu süreçte işlerine kolayca son verilebilirler. Çalışma koşullarının kötü olması ücretlerin düşük olması sebebiyle yerli işçilerin bu işleri kabul etmesini zorlaştırmaktadır (Toksöz, 2006: 17). Birincil işgücü piyasasında bulunan işverenler, üretimi devam ettirebilmek için kararlı ve güvenilir bir işgücü sağlamaya ihtiyacı olduğunu düşünmektedirler. Bu nedenle firmalar, bir işçin işe alacağı işçiye bazı özel işe alma koşulları (Eğitim, deneyim vs.) öne sürerek üretimde devamlılığı sağlamayı hedefler (Ünal, 1990: 42). İkincil sektörde bu durumun aksine işveren daha çok niteliksiz işçiyi tercih eder. Ayrıca niteliksiz işler için yerli işçi bulamayan işverenler, daha kötü koşullarda çalışmayı ve yerli işçilere kıyasla daha az ücret almayı taahhüt eden göçmenlere yönelmektedirler (Lordoğlu vd., 2004). Yinede bu kuram mikro ekonomi modellerinde ileri sürüldüğü gibi göç etmek isteyen kişilerin rasyonel yoldan oluşan, kendi çıkarlarını ön planda tutan kararlar verdiğini inkar etmemektedir. Aksine çoğu durumda göçmen işçinin sağladığı kazançla geride bıraktığı aileye önemli bir destek sağladığını da kabul etmektedir (Güllüpnar, 2012: 67).

1.2.6.Göç Sistemleri Teorisi

Şu ana kadar incelenen göç teorilerinde, göç akımının sürükleyici gücü olarak belli başlı bazı faktörlerin ön planda olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle neoklasik ekonomik göç teorileri ve tarihsel yapısalcı yaklaşım göç teorilerine karşı yapılan eleştiriler ortaya yeni bir yaklaşım çıkarmıştır. Diğer göç teorilerinin aksine göç sistemleri teorisi, farklı göç teorilerinin odaklandığı faktörleri bütünleştirme çabasını girmiştir. Bu yüzden bir göç

sistemi birbirinden göçmen alan veya veren en az iki ülke tarafından oluşturulmaktadır (Castles ve Miller, 2008: 36; Jennissen, 2007: 412).

Göç sistemleri kuramı uluslararası ilişkiler bağlamında, ekonomik ve politik temelli olarak geliştirilmiş bir kuramsal çerçevedir. Kurama göre, iki ya da daha fazla ülke karşılıklı olarak göçmen değişimiyle bir göç sistemi ve ilişkiler oluşturur. Göç sisteminde yer alan ülkeler coğrafi olarak birbirlerine yakın olmak zorunda değildir, çünkü göç için fiziksel yakınlıktan çok siyasi ve ekonomik ilişkilerde önemlidir. Yakınlık, bu göç hareketlerini artırmadığı gibi uzaklık da onlara engel olmamaktadır. Bu yüzden göç, aralarında hayli mesafe bulunan ülkeler ve bölgeler arasında meydana gelebilir. Bu duruma en güzel örnek: Meksika ve Amerika birleşik devletleri arasındaki göç ve göçmen ilişkisi, yakın bir coğrafya üzerinde meydana gelirken, Batı Afrika ve Fransa arasındaki göç ve göçmen ilişkisi de uzak iki coğrafya arasında meydana gelmektedir (Çağlayan, 2006: 82; Güllüpinar, 2012: 77). Genel anlamda bu yaklaşıma göre göç veren veya alan iki ülke arasındaki göçten önce tarihsel, politik ve sosyal bir ilişki var ise göçün gerçekleşme olasılığı daha yüksek olur. Göç sistemleri teorisinde göç hareketleri genellikle veren ve alan ülke arasındaki makro ve mikro ilişkilere dayanmaktadır. Bu ilişkinin temelinde kolonyal döneme, ticari ve mali ilişkilere, siyasal ilişkilere, pozitif nüfusa, kültürel bağlara ve askeri işgale de dayanabilir. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nin Meksika'yla olan göç ilişkisinin temeli, Amerikalı işverenlerin ucuz işçiye olan ihtiyacına ve iki ülke arasındaki kültürel etkileşime bağlamak mümkündür. Fakat buna karşın, Amerika Birleşik Devletleri'nin Kore ve Vietnam'la olan göç ve göçmen ilişkisinin temelinde Amerikan askeri işgali yatmaktadır (Castles ve Miller, 2008: 23-24; Güllüpinar, 2012: 77).

Göç sistemleri teorisin temel yaklaşımı herhangi bir göç hareketinin makro ve mikro etkileşiminin bir sonucu olarak görmesidir. Makro yapılar büyük ölçekli kurumsal faktörlere işaret ederken, mikro yapılar, göçmenleri kendilerine ait olan inanışlarını, davranışlarını ve kendi aralarındaki etkileşim ağını göstermektedir (Castles ve Miller, 2008: 37). Makro yapılar dünya piyasasında devletler tarafından oluşturulan ve göçmen kontrolü ile ilgili olan yasal, politik, ekonomik düzenlemeleri ve ilişkileri içermektedir. Bundan dolayı, dünya pazarındaki politik ve iktisadi gelişmeleri, devletlerarası hukuk kurallarını, göçü önlemek, desteklemek veya yerleşimi kontrol altına almak için göç alan ve veren ülkeler tarafından izlenen uygulamaları içerir (Lordoğlu ve diğerleri, 2004). Mikro yapılar ise, göçmenlerin kendi aralarında göç ve yerleşim sorunlarıyla başa

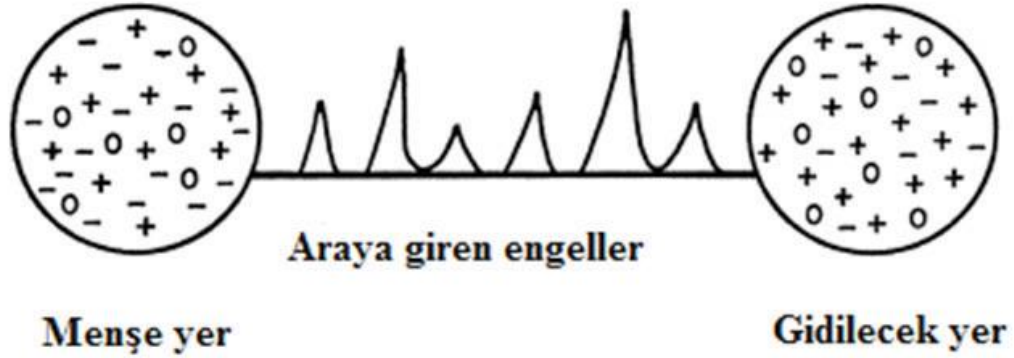
çıkabilmek için geliştirdikleri enformel sosyal ağlardır. Gelişen bu yapıyı ve ilişkileri tanımlamak için, literatürde daha önceden göç zinciri kavramı kullanılmaktaydı. Göç zinciri kavramı göçe ait bir durumu açıklarken, ağ kavramı ise göçmenliğe ait bir durumu açıklamakta ve göçmenler arasındaki ilişkileri göz önünde bulundurmaktadır. Yani mikro yapıların dayandığı temel nokta ortaya çıkan sosyal ağlardır. Bu sosyal ağların oluşmasını sağlayan ve aynı zamanda göçmen ağlarının temel değerler “kültürel sermaye” ve “sosyal sermaye”dir (Çağlayan, 2006: 83).

1.2.7. İtme – Çekme Teorisi

İlk olarak bu kuramın formülünü ve içeriğini 1966’da “Göç Teorisi” çalışmasında ortaya koyan Everett Lee, bireylerin göç kararını verecek göç sürecini başlatmasında çeşitli faktörlerin etkili olduğunu belirtmektedir (Lee, 1996: 50-51). Bunlar; menşe (yaşanan yer) ile gidilecek yere ilişkin olumlu olumsuz faktörler, nötr faktörler ve değişime açık olmak gibi kişilik özellikleri ile uzaklık, göç yasaları gibi araya giren engellerdir.

Uluslararası göçün nedenlerine yoğunlaşan konusunda etkili olan klasik göç kuramı olan bu teori, uluslararası göç, köken ülkedeki bir takım dezavantajların (eğitim, ücret gibi) göç edilen ülkedeki uygun koşullarla telafi edilme isteğinin bir sonucudur. Kuram iki varsayım üzerine temellerinin oluşturmaktadır. Bunlardan ilk, köken ülkede daha dezavantajlı grupların öncelikli olarak uluslararası göçe katılacağı ikicisi ise, bu tür göç akışının küresel imkanların daha aktif bir şekilde kullanılmasını sağladığından toplumsal eşitsizleri gidereceğidir (Baştürk, 2014: 350). Lee yazdığı kuramda, göçmenden daha çok göçe odaklanmış, fakat göçmenin göz ardı edilmemesi gerekliliğinin de kuramda belirtmiştir. Bu bağlamda ilk olarak göçlerin karakteristik özelliklerini ortaya koymaya çalışmış ve bunun içinde göçe ait “itici” ve “çekici” faktörleri saptamıştır. Bunlar, yaşanan yerle ilgili faktörler, gidilmesi düşünülen yerle ilgili faktörler, işe karışan engeller ve bireysel faktörlerdir (Çağlayan, 2006: 72; Yalçın, 2004: 30).

Şekil 1 :Menşe ve Gidilecek Yerdeki Faktörler ve Araya Giren Engeller

Kaynak: Lee, 1996: 50

Bir yerle ilişkili olarak bireyleri bu yede ikamet etmesini temin edecek veya başka bireyleri bu yere çekmeye yönelik birçok faktör bulunduğu gibi, bireyleri bu yerden uzaklaştıracak itici faktörler de bulunmaktadır. Şekil 1’de görüldüğü gibi menşe ve gidilecek yeri temsil eden dairenin içinde olumlu olumsuz ve nötr faktörlerin mevcuttur. Bu dairenin içinde “0” işareti göç için nötr, “+” işareti olumlu, “-“ işareti ise olumsuz faktörleri temsil etmektedir. Lee’ye göre, nötr faktörler, göçe herhangi bir etkisi olmayan bütün bireyleri aynı şekilde etkileyen faktörlerdir. Şekilden de anlaşıldığı gibi, göçe yönelik çekici ve itici faktörler sırasıyla olumlu ve olumsuz faktörler olarak nitelendirilmektedir (Aktaş, 2015: 201).

Tablo 1
Göçü Etkileyen İtici ve Çekici Faktörler

İtici Faktörler	Çekici Faktörler
Madenler, Tarım Alanları, Ormanlar gibi Doğal Kaynakların Azalması veya Fiyatlarının Düşüşü	Gelişmiş İstihdam Fırsatları
İşçi İhtiyaçları veya Makineleşmeye Bağlı Olarak Yaşanan istihdam Eksikliği	Gelir Getirici Fırsatlar
Politik, dinsel ve Etnik Ayrımcı Muamelelerin Yaşanması	Gelişmiş Eğitim ve Öğretim Olanakları
İstihdam veya evlenme olanaklarının Azlığı	Bağımlılık Sonucu Örneği, Evlenme ile Hareket
Kültürel Yabancılaşma	Yaşanabilir Yaşam Standartları
Doğal olarak veya İnsan Eliyle Oluşturulan Felaketler	Zengin, Çeşitli, Entelektüel ve Yaratıcı Çevre

Kaynak: Paul Boyle, Keith Halfacree and Vaughan Robinson, *Exploring Contemporary Migration*, Chapter 8, Longman Limited, New York, 1998, s. 67.

Yukarıda tablo 1’de görüldüğü gibi yaşanan yerinde göç edilecek yerinde kendi içinde olumlu ve olumsuz itme ve çekme faktörleri vardır. Bu bağlamda bir yapı olarak sosyal

alan kapsamında itmeye neden olan olumsuz faktörler ve çekmeye neden olan olumlu faktörler, birbirinden farklı ve çok sayıdadır. Çünkü kuramın temel yapısı itibarıyla, itme ve çekme faktörleri kişisel ve görelidir. Bu sebepten dolayı kişisel düzlemde göç için avantajları ve dezavantajları belirleyen yaş, cinsiyet, eğitim ırk vb. gibi demografik faktörlerin değerlendirilmesi, bu kuram için oldukça önem taşımaktadır (Çağlayan, 2006: 73).

Lee'ye göre (1996: 51-52), bir bütün olarak göç kararı değerlendirildiğinde tamamen rasyonel olmadığı görülmektedir. Bu durum bazılarına göre rasyonelken bazılarına göre irrasyonel bir harekettir. Çünkü göç eden bireylerin bazıları örneğin çocuklar göç kararında söz sahibi değildir. Çocuklar büyüdükçe yaşam süreci bir dizi değişiklikler yaşayacaklardır. Bu süreçte evlenmeler, boşanmalar, ölümler, eğitimin yarıda kalması, işten emekli olma gibi değişiklikler ortaya çıkabilir. Bu değişikliklerin yaşanması kişilerin ikamet ettiği yerde yaşamlarını zorlaştırarak itici bir etki yaratabileceği gibi diğer bazı alanların cazibesini artırarak o yerleri çekici hale getirebilir.

Lee'nin vurguladığı bir diğer boyut ise göçün belirleyenleridir. Bu bağlamda göçün belirleyenlerini iki başlık altında açıklamaktadır. İlki, kişisel (mikro) faktörler, diğeri is kişisel olmayan (makro) faktörlerdir. Göçü, rasyonel kabul edip etmeme tercihi çerçevesinde fayda maksimizasyonunu sağlamaya yönelik bireysel bir kararlar mikro faktörleri tanımlarken, üretim faktörlerinin özellikle işgücünün mekansal dağılımındaki farklılıklara dayalı olarak alınan göç kararları makro faktörleri tanımlamaktadır (Çağlayan, 2006: 74; King, 2012: 13). Potansiyel göçmenler olarak değerlendirilen yerleşikler, başka bir yere göç etme ya da ikamet ettiği yerde kalmaya devam etmesi durumunda yaklaşık olarak ileride neler olacağı konusunda bir fikre sahiptirler. Fakat göç edilecek yerdeki sosyal yapı ve var olan durum içerisindeki belirsizlikler, göçmenlerin kendileri için yarattıkları beklentiler ve hali hazırda olan riskler gibi kavramlar göç sürecinin belirleyenleridir. Son olarak Lee'nin itme çekme kuramı üzerinde durduğu bir diğer noktada, yaşanan yer ile göç edilecek hedef yer arasında bulunan engelleyici faktörlerdir. Kuramda engelleyici faktörler mikro ve makro olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Kişisel farklılıklara ve kişinin içinde bulunduğu durumsal bağlamları temel alan mikro faktörler; göçün beraberinde getireceği sosyal ve hukuksal belirsizlik, göç mesafesi, ulaşım için ödenecek bedel ve ulaşım imkanları gibi çeşitli etmenlerdir. Göçü engelleyen makro faktörler ise, katı göç kanunları, ırk ya da ulusal kimliğe gönderme

yapan göç sistemleri, göç için fiziksel uygunluk ve sağlamlık kontrolleri gibi göçmenlerin karşılaşılabileceği daha üst düzeydeki faktörlerdir (Todaro, 1980: 17-18).

1.2.8.Ağ (Network) Teorisi

Göçün nedenini bireysel ilişkilerin sonucu olarak gören bu teori, göç olaylarını sadece nedensellik olarak ele almamakta bununla beraber göçmenler arasındaki iletişim açısından da değerlendirmektedir (Mutluer, 2003: 21; Ündücü ve diğerleri, 2009: 62).

Wilpert'e göre göçmen ağı, öncü göçmenler öncelikle göç veren ve alan toplumlari birbirine bağlayan bir altyapı mekanizması oluştururlar. Ortaya çıkan bu mekanizma göç veren toplumdaki diğer bireyler göçme olanağı sağlar. Yeni göç dalgaları, ortaya çıkmış bu ağı harekete geçirir ve sonradan göç edenleri ilk gelenlerin tecrübelerinden yararlanırlar. Zamanla göç kendi kendini devam ettiren bir mekanizma halini alır (Yalçın, 2004: 50). Bir başka tanıma göre, geldikleri ülke ile yeni yerleştikleri ülkelerde eski göçmenler, yeni göçmenler ve göçmen olmayan bireyler arasında ortak köken, soydaşlık ve dostluk bağlarından oluşan kişiler arası bağlar bütünü olarak tanımlanmaktadır (Abadan Unat, 2006: 34). Yapılan bu tanımlara ek olarak ekonomik ve siyaset parametrelerini de eklediğimizde kurulan ilişki ağlarında zaman içerisinde her iki ülke arasında farklı boyutlara kaydığı görülmektedir. Bu çerçevede hem ağın içeriği hem de ağın kurulmuş olması önem arz ederken asıl önemli nokta ağın içeriğinden ziyade varlığıdır. Çünkü kurulun bu ağ zamanla kendini geliştirerek farklı boyutlar kazanmakta ve ağ giderek daha kompleks hale gelmektedir. Bu duruma en güzel örnek: Almanya göç eden Türk göçmen işçilerin kurduğu göçmen ilişkiler ağında görülebilir. İlk dönemlerdeki ağın içeriği, Türkiye'den Almanya'ya göç edenlerin uyum sağlamasını kolaylaştıran, iş ve kalacak yer bulma gibi ilkesel durumlara yönelik iken, günümüzde, bu ilkesel durumların varlığının yanında ekonomik ilişki ve Almanya siyasetinde etkin olma gibi alanlara kaymıştır (Çağlayan, 2006: 86; Güllüpinar, 2012: 74). Göç başladığı andan itibaren göçü yapan kişinin etrafındaki insanları da etkisi altına almaktadır. Göçmenlerin kendi aralarında kurduğu ilişkilerin varlığı, uluslararası göçü hızlandıran, yaygınlaştıran ve bununla birlikte uluslar arası göçün sürdürülebilirliğini de artıran bir faktördür. Yabancı bir ülkeye ilk kez giden göçmenler, özellikle illegal yollardan gitmeleri halinde, yardım alabilecekleri bir ilişki ağı olmadığından yüksek meblağdaki masrafları göze almak zorundadırlar. Ancak daha sonrasında onları izleyen yeni göçmenler dostluk ve soydaşlık esasına dayanarak destek göreceği için göçün maliyeti ve riski de eski göçmenler tarafından giderilmekte veya maliyetler hafifletilmektedir. Böylece göçün özendirildiği

bir ortam yaratılmış olmaktadır. Bu durum sayesinde göç hareketleri artarak devam eden bir hal aldığı için devletlerin göç politikaları yetersiz kalmaktadır. Özellikle de aile birleştirme sonucunda göç edilen bölgede kalabalık bir göçmen topluluğu oluşur (Edward, 2006: 4; Güllüpinar, 2012: 73).

1.3.Göç Türleri

Belirli özelliklere göre birbirinden ayrılan ya da sınıflandırılan göçler, birçok araştırmacı tarafından farklı şekillerde sınıflandırılmıştır. Bizim çalışmamızda göç olgusu, irade esasına, yoğunluk esasına, ülke sınırları esasına göre toplamda üç parametre altında sınıflandırılmıştır.

1.3.1.İrade Esasına Dayalı Göçler

İnsanlar hayatlarını değiştirecek hayati kararlar verirken çok fazla değişkeni aynı anda düşünmek zorunda kalır. Özellikle alınan karar göç kararı ise bu durum çetrefilli bir hale gelir. Birey açısından hem mevcut yaşam yerini terk etmenin etkilerini hem de yeni yaşam yeri olacak yerden beklenen şeyleri objektif bir bakış açısıyla tartmak hiç kolay değildir. Zira bireyin göç edilen yerlerdeki adet ve alışkanlıklarının yerine gidilen yerlere özgü yenilerinin konulması gerektiğidir (Sağırılı, 2006: 19).

İrade esasına dayalı göçler, irade kavramı baz alındığında (göç kararının bireyin şahsi kararı olup olmamasına göre) gönüllü(serbest) ve zorunlu (mecburi) olmak üzere iki başlıkta incelemek mümkündür (Kılıçaslan, 2006: 12). İkel dönemlerde yaşanan doğal afetler, kaynak yetersizlikler, iklim değişiklikleri, iklim değişikliklerine bağlı olarak ortaya çıkan kuraklık, açlık ve uygarlık arası çatışmalar gibi faktörler göçü zorunlu kılmıştır. İnsanoğlunun doğal afetler karşısında çaresiz kalmasından dolayı ortaya çıkardığı bu durum ilkel göç hareketini ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda tarım ve hayvancılıkla geçinen bir topluluğun, yaşadığı çevreden ayrılmak zorunda kalarak tarıma ve hayvancılığa uygun bir yere göç etmeleri bu kapsamda düşünülebilir (Beth ve diğerleri, 1988: 505, Dönmez Kara, 2015: 16; Petersen, 1996: 6-11). Zorunlu göçler ilkel göçlerden farklı olarak daha çok doğal olmayan sebeplerden kaynaklanan göçlere denilmektedir (Karabulut ve Polat, 2007: 3). Başka türlü ifade etmek gerekirse, irade dışı gerçekleşen ve savaşlar, nüfus transferleri, iltica hareketleri ve siyasi nedenlerden dolayı sürgün edilmeler gibi nedenlerden oluşan göçlere zorunlu göçler denilmektedir (Gökdere, 1978: 10-11). Zorunlu göçler kendi içerisinde iki gruba ayrılmaktadır. Birinci grup, ekonomik, sosyal ve politik tehlike ve tehditlerden dolayı bireylerin ya da grupların kaçma ya da

iltica ederek yaptığı göçü ifade ederken ikinci gurup ise, yapılan göçün devlet kontrolünde ya da resmi bir otorite tarafından yönetilmesiyle gerçekleşen göç türüdür (İçduygu ve Ünalan, 1998: 38).

Gönüllü göçler ise, bireyin iradesiyle gerçekleşen ve genelde ekonomik amaçlar ve kişisel arzularından dolayı yapılan göç türüdür. Burada bireyler ya da gruplar (özdeş) göç etme kararını verirken genellikle hayat şartlarını iyileştirme isteği, macera arama, değişik bir yer ve kültürde yaşama isteğini ön planda tutarlar. Bu göç türünü diğer göç türlerinden ayıran en belirgin özellik ise yapılan göçün bireyin veya grupların (özdeş) iradesi doğrultusunda gerçekleşmesidir (Yalçın, 2004: 15-16; Gökdere, 1978: 10-11).

İrade esasına dayanan göçler kapsamında kişilerin özelliklerini/niteliklerini göz önüne alarak aldıkları hareketlilik kararları da önem taşır. Örneğin bilgi ve yeteneklerine güvenen eğitilmiş insanlar bu özelliklerinin daha fazla değer görebileceği ülkelere göç etme kararı verebilirken (örneğin ABD), daha az nitelikli insanlar sosyal yardımların daha geniş bir kitleyi kapsadığı zengin ülkelere göç etme kararı verebilirler (örneğin İsveç, Norveç, Finlandiya gibi İskandinav ülkeleri). Roy model olarak adlandırılan bu göç kararında kişilerin sahip olduğu özellikler ile göç edilen ülkenin sağladığı avantajlar uyumlu olmalıdır (Borjas, 2013: 8-11; Parey ve Diğerleri, 2015: 5-9).

1.3.2.Göçün Yoğunluğu Esasına Dayalı Göçler

Göçün yoğunluğuna göre göçler, bireysel ve kitlesel olarak sınıflandırılabilir. Bireyin veya ailenin kendi istekleri ve beklentileri doğrultusunda gerçekleştirdiği serbest göçün sonucunda ve buna benzer göçlerle kitlesel göçler meydana gelir. Serbest göçle az sayıda öncü bireyin başak bir bölgeye göç ederek daha sonrasında ülkeleriyle bir şekilde bağlantı kurması sonucunda o ülkeden göç edenlerin sayısı hızla artmakta ve kısa sürede çekici faktörleri göz önünde bulundurulduğunda göç kitlesel bir hal almaktadır (Aslan, 2017: 1; Yalçın, 2004: 16). Bireysel göç tek bir bireyin göç eylemi gibi algılandığında çekirdek bir ailenin yaptığı göçte bireysel göç sayılmaktadır. Göç olgusunun kitlesel göç olması için göç eyleminin sayıca yoğunluğuna bağlıdır (Yalçın, 2004: 16). Karar alma aşamasında ailenin karar alma durumu bireyin karar alma durumundan farklıdır. Çünkü karar ailenin tüm fertlerinin birlikte aldığı bir karardır. Göç kararı yalnızca ekonomik nedenlerle alınmadığından dolayı kitlesel ya da ailece yapılan göçlerde göç meyli bireysel göçler kadar fazla değildir. Çünkü ekonomik etkenler dışında, yerleşim yeri seçiminde,

eğitim merkezlerine yakınlık, sosyal uyum ve hemşehrlik ilişkileri gibi birçok önemli etken bulunmaktadır (Parasız ve Bildirici, 2002: 141).

1.3.3. Ülke Sınırları Esasına Dayalı Göçler

Göç türlerini en genel hatlarıyla, “iç göçler” ve “dış göçler” olmak üzere iki başlık altında sınıflandırmak mümkündür (Erol ve Ersever, 2014: 49). İç göç, ülke içinde nüfusun dolaşımı veya yer değiştirme olayıdır. Bir bölgeden başka bir bölgeye, bir şehirden başka bir şehre, sürekli veya geçici olarak insanların hareket etmeleridir. Bir diğer ifadeyle, nüfusun ülke içindeki iki nüfus sayımı arasındaki ikametgah farkıdır. Bu sebepten dolayı ülkede iç göç meydana geldiğinde nüfus sayısı değişmez sadece bölgeler arasında nüfus yoğunluğunda değişim söz konusu olur. İç göçler başta toplumsal, ekonomik ve siyasal nedenlerden dolayı ülkenin geri kalmış bölge ve kentlerinden daha geniş bölge ve kentlerine doğu hareket etmektedir (Özer, 2004: 24; Parasız ve Bildirici, 2002: 139). İç göçler kendi aralarında mevsimlik göç, sürekli göç, emek göçü ve zorunlu-gönüllü göç olmak üzere dört başlık altında sınıflandırılabilir. Mevsimlik göç, insanların yılın belirli süresini birden fazla değişik yerde veya bölgede geçirmesi olarak tanımlanmıştır. Sürekli göç ise, bireylerin yaşadıkları yeri temelli olarak terk ederek başka bir yerleşim bölgesine gitme durumudur. Emek göçü, görev değişikliği nedeniyle yapılan ya da başak bir yerde çalışmak için yapılan göçlerdir. Gönüllü göç ise bireyin kendi arzu ve isteği doğrultusunda yaptığı göç halidir. Zorunlu göç ise devletin veya resmi bir kuruluşun belli sebeplerden (doğal afet, siyasi, savaş vb.) dolayı bireyleri veya bir topluluğu göçte mecbur kılmasıdır (Dedeoğlu: 2011; Koçak ve Terzi, 2012: 169; Sağlam, 2006: 34; Parasız ve diğerleri, 2002: 140). Dış göç, bir ülke vatandaşının başka bir ülkeye uzun süre kalmak ve çalışma ya da yerleşmek amacıyla bir ülke sınırlarını aşması durumudur. Bireylerin yaşadıkları coğrafyayı terk etmelerinin nedeni daha iyi koşullarda yaşamak gibi gönüllü ve bireysel kararlara dayanabileceği gibi devlet kontrolünde de bu göç gerçekleşebilir (Gönüllü, 1996: 95; Koçak ve Terzi, 2012: 174). Dış göçler, Beyin göçü, işçi göçü ve mübadele göçü olmak üzere üçe ayrılır (Koçak Ve Terzi, 2012: 169). Beyin göçü iyi eğitim almış yetenekli işgücünün gelişmemiş ya da gelişmekte olan ülkeden bazen de gelişmiş ülkeden bir başak aynı düzeydeki ülkeye göç etme durumu olarak ifade edilmektedir (Erol ve Ersever, 2014: 51; Sayın ve diğerleri, 2016:3). Bireyin yaşadığı ülkede uzmanlaştığı alanla ilgili iş olanaklarının dar olması, yaptığı işe göre aldığı ücretin yeterli görmemesi, daha iyi yaşam standartları ve daha yüksek ücret düzeyinde çalışmak istemesi, daha iyi bir eğitim ve araştırma imkanının ancak yurtdışında mümkün olması

gibi nedenlerden dolayı, bireye bu imkanları sunan ülkeye yerleşmesi de beyin göçü olarak tanımlanabilir. Kıt kaynaklarıyla yetiştirdiği değerli beyinlerin gelişmiş ülkelere gitmesi nedeniyle gelişmemiş ya da gelişmekte olan ülkelerin gelişimi yavaşlarken gelişmiş ülkelerin yetişmiş beyinlere daha yüksek ücret ve daha iyi olanaklar sağlaması nedeniyle gelişim hızları artmaktadır (Kaya, 2003: 1). Dış göçün bir diğer alt başlığı olan işgücü göçü, ülke içinde olabileceği gibi ülke dışında da olması mümkündür (Abadan-Unat ve diğerleri [tarihsiz]:28). Dış göçlerdeki işgücü göçü fiziksel göç olup, göç bireyler veya gruplar, işçi statüsünde emek güçlerini daha iyi koşullar karşılığında satmak üzere bir ülkeden başka bir ülkeye göç etmesidir (Erol ve Ersever, 2014: 51; Geçler ve Çolak, 2002). Buradan hareketle bir ülkede oluşan işgücü açığının bir diğer ülkedeki işgücü fazlasıyla giderilmesi ancak işgücü göçüyle mümkündür. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde nispeten ucuz olan vasıfsız işgücü gelişmiş ülkelerdeki pahalı işgücünün yerine ikame edilmektedir. Bu durum işgücü piyasasında rekabeti artıracak ve ücretlerin düşmesine yol açacaktır. Göç veren ülke ise hem işgücü piyasasındaki yoğunlaşmayı ortadan kaldırmayı hem de giden işçilerin bir gün dönecekleri düşüncesiyle onların kazandıkları tecrübesinden faydalanarak yerli sanayiye geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu sayede ülke içinde fazlalığı hafifleyen işgücü arzı, ülke içindeki işçi ücretlerinin de aşırı düşük değerlere inmesini önleyecektir (Sayın ve diğerleri, 2016: 3). Dış göçlerin son başlığı olan mübadele göçü ise bir anlaşmanın esaslarına dayanılarak yapılan, ülke nüfuslarının karşılıklı olarak yer değiştirme olayıdır (Erol ve Ersever, 2014: 51). Özellikle savaş sonrasında değişen sınırlar yüzünden, başka bir ülkenin eline geçen topraklarda kalan nüfusun ana ülke ile bağlarının kopmaması, kültür ve din gibi devamlılıkların sağlanması için başvurulan yöntemdir (Sayın ve diğerleri, 2016: 3).

1.4.Göçün Nedenleri

Dünya üzerinde ülkeler arasında meydana gelen milyonlarca göç hareketlerinin nedenlerini ortak bir paydaya indirgemek zor görünse de belirli bir sınıflandırma yapmak mümkündür. Bu bağlamda niceliksel ve niteliksel olarak oldukça heterojen bir yapıya sahip olan göç sürecinde birey ya da grupların çalışmak için daha iyi iş imkanlarına erişmek istemesi, daha iyi bir yaşam standardına kavuşma arzusu, dinsel veya politik baskılardan kaçma ve evlilik amacıyla yapılan hareketleri kapsayabilir. Bireyler içinde buldukları gruba bağlı olarak askeri, finansal (ekonomik) ve kendi istek ve arzuları doğrultusunda hareket edebilecekleri gibi herhangi bir yere daha önce göç etmiş aile fertlerine katılma için de hareket edebilir (Bhugra, 2004: 243-258; İLO, 2004: 3-5).

Bireylerin gerek ülke içerisinde (iç göç) gerekse ülkelerarası (dış göç) göç etme nedenleri oldukça farklı ve karmaşıktır. İç göçün nedenleri arasındaki en önemli faktör bölgeler ya da şehirler arasındaki gelişmişlik düzeyindeki farklılıkların ortaya çıkardığı çekici (eğitim, sağlık, iş imkanlarının çeşitliliği, yaşam standartlarının yüksekliği...) ve itici (tarımda makineleşme sonucu ortaya çıkan işgücü açığı, toprağın sürekli bölünerek küçülmesi, kan davaları vb.) nedenler olup çoğu zaman göçler kırdan kente doğru yapılmaktadır (Tümertekin ve Özgüç, 1998: 312-314). Toplumların hayatını değişik açılardan etkileyen uluslararası göç ile ilgili yapılan çalışmalar sonucunda, göç hareketlerinin temel nedeni ülkeler arasındaki ekonomik ve sosyal açıdan gelişmişlik düzeyinde gözlenen farklılıklar gösterilmektedir (Bhugra, 2004: 243-258; ILO, 2004: 3-5).

Ekonomik nedenlere bağlı göçler özellikle son iki yüzyıl içerisinde oldukça yaygın hale gelmiştir. Bu göçler fert ve topluluk düzeyinde ortaya çıkabileceği gibi ülke içerisinde enflasyon, istihdam, büyüme oranları, ödemeler bilançosu gibi makro ekonomik değişkenlere bağlı olarak da meydana gelebilir. Bu konuda en ekonomik nedenlerden biri şüphesiz işsizliktir. İkamet ettikleri yeterli istihdam olanakları ve tatmin edici gelire sahip olamayan bireyler, gelişmiş ekonomik düzeye sahip olan ülkeye göç etmeyi arzular. Özellikle bu durum nüfus artış hızı fazla ama ekonomik gelişim düzeyi düşük olan ülkelerde daha yaygın görülmektedir. Göç alan gelişmiş ülkelere özellikle vasıf seviyesi düşük göçmenlerin işgücü piyasasına girmekte zorlandığı ve daha çok yerli nüfusun tercih etmediği niteliksiz işlerde istihdam edildikleri görülse de, işsizlik gerçeği her yıl binlerce insanın göç etmesine neden olan ekonomik nedenlerden bir olmaktadır (Arslan, 2001: 152; Yıldız, 2011: 100). Gelişmemiş ya da gelişmekte olan ülkeler ekonomilerini geliştirmek ve yeni teknolojilere ulaşmak için gelişmiş ülkelere göçmen yollama göç nedenlerinden biri gösterilebilir. Burada amaç gönderilen işgücünün bir süre sonra dönmesiyle ve ileri teknikler hakkında sahip olabileceği ve ülkeye katkı sağlama düşüncesidir (Talas, 1980: 99). Ekonomik nedenlere dayalı göçler ülke sınırları içinde ya da işgücü göçünde olduğu gibi kitleler halinde uluslararası boyutta da gerçekleşebilir (Gezgin, 1994: 18). Göçmenlerin ekonomik nedenler dışında göç etmelerine siyasi faktörlerde etki edebilmektedir. Bu doğrultuda ülke içindeki farklı etnik grupların sebep olduğu ayrımcılık, siyasi nedenler rejim değişiklikleri, savaş, siyasal istikrarsızlık, mübadele politikaları, sıkıyönetim gibi birçok siyasi etken bireyleri ya da grupları göçe zorlamaya neden olmaktadır. Bunların dışında göçmenlerin yeni deneyimler kazanma, macera arama, dünyayı gezip görme ve yabancı ülkelerde çalışıp dönenlerin kazandıkları

sosyal saygınlık gibi etkenler de bireylerin ya da grupların göç etmesinde nedenler olarak gösterilebilir (Kutlu, 1972'den aktaran Bayraklı, 2007: 31; Tümertekin ve Özgüç, 1998: 313). Bölgeler arasındaki sosyokültürel farklar göç eyleminin oluşmasının bir diğer nedenidir. Göç alan ülkelerin veya bölgelerin sosyokültürel gelişmişlik düzeyine bağlı olarak değişen yaşam kalitesi seviyesi göç kararlarını etkileyebilmektedir. Sosyal, kültürel ve çevresel etmenlerin varlığı, yerleşim merkezlerini göç amaçlı olarak cazip hale getirmektedir (Parnwell, 1993: 158). Göçün bir diğer nedeni ülkeler arasındaki eğitim farklılıklarıdır. Özellikle göç veren ülkelerde fırsat eşitliğinin olmaması, eğitim alanlarında yapılan harcamaların düşük ve yetersiz olması, iyi eğitim almış bir bireylerin kendi ülkelerinde çalışma konusunda iyi olanaklar bulamaması gibi nedenler insanları göçe zorlamaktadır. Yirminci yüzyılın ortalarından itibaren artan teknoloji ve kitle iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla birlikte dünya üzerinde insanların birbirlerinden daha fazla ve daha çabuk haberdar olması ve yakınlaşmasıyla birlikte gelişmiş ülkelerdeki ileri düzeyde eğitim, fırsat eşitliği, kariyer elde edebilmek, yabancı eğitim prestiji elde etmek isteyen insanlar kendi ülkelerinden eğitim amaçları doğrultusunda gelişmiş ülkelere göç ederler (Barışık ve Çetintaş, 2003; Thompson, 2003; 46). Son olarak göç nedenlerine doğal afetler, teknolojik felaketler ile doğal kaynakların aşırı tüketimi ve kirletilmesine bağlı olarak yapılan göçleri ekleyebiliriz (Eker, 2008: 225).

1.5.Göçün Sonuçları

Ekonomik, sosyo-kültürel, politik ve psikolojik açıdan birçok sonuç meydana getiren göç olayı, istihdamdan ücret düzeyine, iş veya göç edilen çevreye uyum ve davranış kalıplarında değişmeye kadar birçok alanda etkili olmaktadır (Murat, 2006: 350). Uluslararası göçlerin sonucunda göç veren ve göç alan ülkeler bu durumdan hem olumlu hem de olumsuz bir şekilde etkilenmektedir.

Göç veren ülke üzerindeki olumlu etkilere bakıldığında, özellikle genç nüfusu yoğun, işsizliğin fazla olduğu ülkelerde işsizlik başta olmak üzere sosyolojik sorunların çözümüne katkı sağlamaktadır. Özellikle genç nüfusa istihdam sağlamakta yetersiz olan ülkeler bu sorunu genç nüfusun fazlasını gelişmiş ülkelere sunmakta bulmaktadırlar. Böylece göç veren ülke kendi ülkesinde hem işsizliği hem de demografik faktörlerin birleşimiyle oluşan sorunları çözebileceğini düşünmektedir. Sanayileşmesini tamamlayamamış ve toplam nüfus içinde genç nüfus oranının fazla olduğu ülkelerin göç yoluyla işgücü fazlasını gelişmiş ülkelere ihraç etmesi sonucunda uzun vadede geriye

dönen vatandaşların edindikleri bilgi, beceri ve deneyimleri sayesinde ülkeye katkı sağlayacağını düşünmektedirler (Yıldız, 2011: 100-101).

Göç veren ülkeler açısından olumsuz etkileri değerlendirdiğinde, ülkenin sosyal ve ekonomik biriminde olan genç, vasıflı ve üretken nüfusun göç etmesidir. Bu durumun sonucunda kitlesel olarak göç eden ülkenin vasıflı vatandaşları ülkenin ekonomik ve sosyal açıdan gerilemesine yol açabilmektedir (Kaygalak, 2009: 18). Nitelikli işgücü ülke dışına göç etmesi ve sonrasında ülkeye yolladığı dövizler eğer üretim, istihdam ya da ihracatı artıracak yönde değilse bu dövizlerin ülkenin ekonomik yapısına olumlu etki etmesinden bahsetmek güçtür. Yine de nitelikli göçmenler niteliksiz göçmenlere oranla önemli miktarda ülkeye döviz kazandırdığı bir gerçektir. (Gökbayrak, 2006: 142). Bir diğer sonuç, nitelikli işgücünün daha iyi yaşam ve iş koşullarını sağlamak düşüncesiyle gelişmiş ülkeye göç etmesidir. Bu durumun sonucunda göç veren ülkede teknolojik, ekonomik ve sosyal yapı bu durumdan olumsuz etkilenmektedir (Akkuzu, 2009: 61-62). Nitelikli işgücünün önemli bir bölümünü kaybeden ülkeler özellikle sermaye getirisi sıkıntısı yaşamaktadır. Bunun yanında, ülke içindeki firmaların kaliteli işçi yetiştirmek için yaptığı eğitim masraflarının işçilerin başka bir ülkeye göç etmesi ve bunun sürekli hale gelmesiyle, firmalar yaptıkları beşeri sermaye yatırımının karşılığının almakta zorluk yaşayacaklardır. Üstelik kurumlarında eğitim gören yüksek nitelikli işçilerin göç etmesi, potansiyel mali gelirlerin kaybı yanında, toplumun yüksek öğrenime yaptığı yatırım konusunda topluma olan getirisinde bir kayıp anlamına da gelecektir (ILO, 2010: 49).

Göç alan ülkeler açısından olumlu etkileri, ekonomik nedenlerden dolayı göçmenler, göç ettiklere ülkeye sağlayacakları katkıların başında emek piyasasına göç ile birlikte yaşanacak insan kaynağı girdisidir. Bu bağlamda, nüfus yaşlanmasıyla karşı karşıya olan gelişmiş ülkeler için işgücü piyasalarında ihtiyaç duyulacak insan kaynağını göç yolu ile üçüncü dünya ülkelerinden transfer etmek mümkün hale gelmektedir. Bu durumun sonucunda gelişmiş ülkelere göç eden göçmenler, piyasanın düşük ve yüksek becerili alanlarındaki emek piyasası ihtiyaçlarını doldurarak yaşlanma sonucu ortaya çıkabilecek işgücüne katılım oranındaki düşüşü önlemektedirler. Bu duruma ek olarak, nüfusu yenileme, emek piyasası etkinliğini geliştirme, girişimciliği teşvik etme, kentsel yenilemeyi uyararak varış ülkeleri ve toplumlarına dinamizm ve çeşitlilik enjekte etmek gibi birçok yolla ekonomiye katkıda bulunabilmektedir (ILO, 2010: 57; Gökbayrak, 2006: 147; Yıldız, 2011: 111). Göç alan ülkelerde büyüyen sektörlerde iş gücü kıtlığı çeken ülkeler, işgücü talebinin arzından fazla olması durumunda ortaya çıkabilecek ücret

artışı baskısının dengelenmesine yardımcı olmakta; nitelikli göçmenlerin girişimci olarak işgücü piyasasında yeni işler yaratmasını sağlamaktadır (Guellec ve Cervantes, 2002: 80). Diğer yandan göçmen işçilerin işgücü piyasasında, fırsat oluşturma yolunda yerli işçilere göre daha fazla risk alması işgücü piyasasında verimliliği ve etkinliği artırmada önemli bir rol oynamaktadır (Yıldız, 2011: 100). Ayrıca bu göçmenler göç ettikleri ülkelere kendi ülkelerinden başka insanların gelmesinin de önünü açmaktadır (Guellec ve Cervantes, 2002: 80).

Göç alan ülke üzerindeki olumsuz etkilerine bakıldığında, yapılan yoğun ve kontrolsüz göç hareketleri ülkedeki kentlerin ekonomik, kültürel, politik yapısına zarar verebilmektedir. Yapılan kontrolsüz ve yoğun göçler sonucunda bölgede işsizliğin artması, emek piyasasında ücretlerin düşmesine yol açabilmektedir. Gerçekte göçmenlerin yeni göç ettiği ülkede geçimlerini sağlamak amacıyla yerli vatandaşların çalışmaktan kaçındığı sektörlerde yerlilere nazaran daha düşük ücret düzeyinde çalışmayı kabul ettikleri varsayıldığında, göçmenler ülkede ücret düzeyini aşağı çekme konusunda etkili olduğu düşünülebilir. (Borgas, 2003:1336; Kaygalak, 2009: 19). Göç alan ülkelerde, beyin çöplüğü olarak adlandırılan, ülkedeki nitelikli göçmen işgücünün niteliklerine uygun iş bulamaması durumunda, üretken potansiyelini tam olarak kullanamadığından daha düşük nitelikteki işlerde çalışmaktadır (Lowell ve Findlay, 2002). Göç edilen ülkelerde kendilerine sunulan kamu hizmetleri, sosyal güvenlik ödemeleri gibi hizmetlerin göç ettikleri ülkeye vergi yoluyla sağladıkları katkıdan daha fazla maliyet oluşturduğu görülmektedir (ILO, 2010: 67).

Göç sonucunda pek çok yönden farklı kimliklere sahip insanlar, dil, din, gelenek ve kültür gibi bileşenler ile birlikte aynı çevrede yaşamını sürdürmektedir. Zorunlu veya gönüllü bir şekilde başka bir ülkeye göç eden insanlar yeni çevrelerinde hem sosyo-kültürel değişimlere yol açmakta hemde kendileri bu durumdan psikolojik açıdan etkilenmektedir (Aksoy, 2012: 297; Erol ve Ersever, 2014: 53). Bu süreçte nitelikli göçmenler, başta dil olmak üzere niteliklerinden dolayı uyum sürecinde diğer göçmenlere göre daha az sorun yaşadığı görülmektedir (Diaz- Briquets ve Cheney, 2002). Göçün sosyal yaşamın değişiminde göç alan ülke üzerindeki sonucuna baktığımızda, özellikle kadınların ve çocukların göç hareketleri sonucunda toplum içindeki yeri ve görevleri değişmekte sosyal ve ekonomik yaşama katkıda bulunduğu görülmektedir. Ayrıca göç hareketlerinin göçmenlerin hayat kalitesinin artmasında etkili olmakta ve göçmenlerin hayatlarının zenginleşmesine, modern bir çevrede yaşamasına ve daha üst düzeyde kaliteli bir eğitim

almasını sağlamaktadır (İçduygu ve diğeri, 2013: 28-29). Politik açıdan ortaya çıkan sonuçlara baktığımızda mültecilerin göç alan ülkeye yaptığı baskıdır. Diğer bir sonuç ise, ülkede ortaya çıkan ırkçılık, islamofobi, içsel tartışmalar, göçmenlere yönelik kısıtlamalar ve vatandaşlığa geçişte ortaya çıkartılan sorunlardır (Arnol, 2012: 4). Kendi istekleri dışında göç eden bireyler ya da gruplar arasında göç edilen bölgedeki kültürel farklılıklar bireylerin psikolojik durumlarını olumsuz etkilemektedir. Bireyin yaşamaya başladıkları çevrede kültürel değerler benzer ise uyum süreci daha kolay kültürel farklılıklar fazla ise uyum süreci daha da zorlaşmaktadır. Bireyin yaşadığı ortamdan uzak kalması, yabancılaşma, kendini değersiz görme, yakınlarının yokluğu ve onlardan ayrılmanın verdiği pişmanlık, kendi ülkesindeki kişiliği ile göç ettiği ülkedeki kişilik arasında çatışma, yeni topluma alışabilmek için eski toplumundaki değer yarıları aşağılamak gibi etkenler kişiyi psikolojik açıdan olumsuz etkilemektedir (Şahin, 2001: 64-65).

1.6.İşgücü Piyasası ve İşgücü Mobilite (İşgücü Göçü) İlişkisi

Bilginin ve teknolojinin sürekli kendini yenilemesi ile birlikte dünyanın hızlı değişim ve dönüşüm içine girmesi, yaşadığımız hayatın her alanına etki etmektedir. Özellikle için de yaşadığımız hayatı etkileyen bu değişim ve dönüşüm doğal olarak işgücünü ve işgücünün oluşturduğu piyasayı da birçok açıdan etkilemekte, tanım ve özelliklerinin de değişmesine yol açmaktadır. İşgücü piyasası ile göç arasındaki ilişkiye değinmeden önce iş gücü ve işgücü piyasasının tanımından bahsetmek konuyu anlamamız açısından önemlidir.

İşgücü kavramıyla ilgili birçok tanımdan bahsetmek mümkündür. Zaim'e göre bir ülkede kazanç getirici bir iktisadi faaliyette çalışma arzu ve iktidarında olan insanlar toplamına işgücü denir (1974: 96). Bir diğer tanıma göre emek faktörünün üretim faaliyetlerine katılanların toplamına işgücü denilmektedir (Verimlilik Raporu, 2002: 75). TÜİK tanımına göre: Referans dönemi içinde ekonomik mal ve hizmetlerin üretimi için emek arzında bulunan çalışma çağındaki nüfusu kapsamaktadır. İşgücü de istihdamda olanlar ile işsizlerin toplamı olarak ifade etmektedir (TÜİK Tanımlar, 2018). En genel tanımıyla işgücü, bir ülkede çalışma yaşına sahip nüfusun engelli(özürlü) kısmı ile yetersiz kalanları çıkartılıp aynı zamanda geçerli ücret sınırı ve çalışma saatleri içerisinde çalışmayı tercih etmeyenlerin tamam çıkarıldığında geriye kalan 15-65 yaş aralığındaki toplam nüfusu ifade etmektedir (Tunca, 2001: 13). İşgücü piyasası kavramı, tanım olarak birçok şekilde ifade edilebilir. Atamana göre, işgücü piyasası insan unsurlu bir yapıda olduğu için değişken bir yapıya sahiptir. Emegini arz edenlerle bu emeği talep edenleri bir araya

getirerek, emeğin fiyatının ve bu fiyat üzerinden ne kadar emek arz edileceğinin belirlendiği yer olarak ifade edilmektedir (2000: 7). Kalkınma Bakanlığı'nın tanımına göre, emek talebi ve emek arzının karşı karşıya gelmesiyle, ücretlerin işlendirme koşullarının belirlendiği piyasa denilmektedir (2012: 10). Kapar'a göre, işgücü sahipleri ile sermaye sahipleri arasında oluşan istihdam ilişkisinin kurulmasına ve sürdürülmesine ilişkin tarafların farklı güç ve seçeneklere sahip oldukları, ekonomik, sosyal, siyasal ve hukuksal unsurların belirlediği alan olarak tanımlanmaktadır (2006: 26). İşgücü piyasası seçim yapma konusunda taraflara özgür irade sunmaktadır. Her birey iş arayan durumunda ücret, maaş; işveren durumunda ise kar amacı düşüncesiyle hiçbir zorlama ve mecburiyet olmadan kendi istekleri doğrultusunda karar verirler (Mevlana Kalkınma Ajansı, 2012: 1).

İşgücü mobilitesini (hareketliliğini) hem dolaylı hem de doğrudan işgücü piyasası ile ilişkilendirmek mümkündür. Mobilite kavramı, bir yerden başka bir yere olan hareketi ya da bir durumdan başka bir duruma geçişi ifade etmektedir (www.karel.com.tr, 2018). İşgücü mobilitesi (hareketliliği) olarak da literatürde farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Zaim çalışan insanların hayatları boyunca hep aynı işyerinde, aynı meslekte, aynı şehir, kasaba veya köyde hatta aynı ülkede durmadıklarını belirtmektedir. Bu insanların buldukları ülkeyi, şehri ve kasabayı veya işyerini değiştirmekte; aynı işyerinde terfi etmekte, üst kademelere yükseldiğini bazen de başka ülkelere gittiğinden bahsetmektedir. Yani devamlı hareket halindedir. Buldukları yerlerde durgun ve sabit olmayan bu kavramı “işgücü hareketliliği veya emek seyyalitesi” olarak tanımlamıştır (1997: 51). Bir diğer tanıma göre, işgücü hareketliliği, insanların iş bulmak veya hayat standartlarını yükseltmek ve daha iyi koşullarda çalışmak diğer yandan ailelerine daha iyi bir hayat sunmak amacı ile iş olanakları ve refah oranı daha yüksek olan bir bölgeye ya da ülkeye gitmek istemeleri göçü tetikleyen temel faktörlerden biridir. Bu açıdan düşünüldüğünde istihdam amaçlı ulus içi ya da uluslararası dolaşım olarak da tanımlanabilir (www.iom.int/, 2018). İnsanoğlu ilk başta kendilerinde doğuştan var olan ya da daha sonradan kazandığı yeteneğine göre iş imkanı bulamayabilir. Bu sebeple, en uygun olduğunu düşündükleri işi ve işyerini buluncaya kadar iş ve yer değiştirmek durumunda kalırlar. Aynı şekilde işverenlerde kendi işleri için en uygun ve doğru elemanı buluncaya kadar işçilerini değiştirmek durumunda kalabilirler. İki tarafta kendi çıkarları doğrultusunda hareket edip en uygun işi ve en uygun işçiyi bulma amacını gütmektedirler. İki tarafında bunu yapması için izleyecekleri yol işgücü mobilitesidir.

İşgücü mobilitesi, işgücü piyasasında işçilerin meslekler, iş kolları ve çeşitli bölgeler arasında en yüksek verimi elde edecek şekilde optimum dağılımını düzenler. Bu durumun sonucunda işgücü en yüksek verimle çalışacağı için, diğer ekonomik şartların gerçekleşmesi durumunda milli gelirden en yüksek seviyeye ulaşmış olur. Mal piyasaları ve işgücü piyasaları birbiriyle sıkı ilişki içerisindedirler. Mal ve hizmet üretiminde bulunan bir işletmenin üretim faaliyetleri iktisadi konjonktüre göre azalmakta ya da artmaktadır. Ekonomik durgunluk dönemlerinde genel olarak ya da belirli iş kolları ve işyerlerinde üretimde ve istihdamda daralmalar görülebilir. Bu durumun sonucunda işsiz kalan insanlar iş bulmak için başka şehirlere göç edebilir veya farklı bir meslekte çalışmak için girişimde bulunabilir. İşgücü mobilitesinin aşırı derecede azalması ya da hiç olmaması durumu veya fazla olması da ekonomik yapıda durgunluğun, istikrarsızlığın ve işgücü arz ve talebi arasındaki makro dengesizliğin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır (Zaim, 1997: 52-53). İşgücü piyasasındaki küreselleşme eğilimi işgücü mobilitesinin sınırlılığı nedeniyle diğer piyasalardan ayrı bir özelliğe sahiptir. Mal, sermaye ve finans piyasalarında artan serbestleşmeye karşılık işgücü hareketliliği ülke sınırları içinde kalmaktadır. Bu durumun sebebi ise, işgücü hareketliliği maliyetin yüksek olması diğer neden ise, devletlerin vatandaşlığa geçiş koşullarında ve çalışma yaşamına dair uyguladıkları yasal düzenlemelerin işgücü mobilitesini sınırlamasıdır (Şimşek, 2000). İşgücü piyasasındaki işgücünün değişken yapısı hangi tür iş piyasasında olursa olsun iki şekilde incelenebilir. Konu, işletme perspektifinden mikro seviyede ele alınır ve bir işyerindeki işçi giriş çıkış hareketleri incelenirse buna “işçi devri” adı verilir. Eğer konu iş piyasası çerçevesinde makro düzeyde ele alınıyorsa buna yukarıda da tanımlanmış üzere “emek mobilitesi/hareketliliği veya seyyalyeti” denir. İşgücünün hayatı boyunca, meslekler ve meslek kademeleri arasında gösterdiği değişikliğe, terfi ve yükselmesine “mesleki mobilite/hareketlilik veya seyyalyet” denirken, hayat mücadelesinde bu yükselişi sağlayabilme adına yapılan yer (şehir ülke, kasaba, köy vb.) ve mekan değiştirme olayına ise “coğrafi mobilite/hareketlilik veya seyyalyet” denilmektedir (Zaim, 1997: 53). İşgücü mobilitesi yasal yollarla olabildiği gibi yasadışı yollarla da gerçekleşebilmektedir. Bu durum yasal olduğunda işgücü o yerin kalıcı unsuru haline gelirken, yasadışı olduğunda yedek işgücü özelliğini taşımaktadır (Şimşek, 2000) Konumuz itibarıyla burada emek mobilitesinin alt başlığı olan coğrafi mobilite üzerinde durulacak ve iş gücünün uluslararası alanda işgücü hareketliliği baz alınacaktır. Yukarıda tanımlanan uluslararası işgücü hareketliliği işgücü göçünü ülkelerarası olarak sınırlandırmıştır. Bu kapsamda, işgücünün daha yüksek yaşam standartlarını elde edecek

bir işte çalışmak amacıyla ülkeler arasındaki hareket etmesi/yer değiştirmesidir (Aktaş, 2015: 199). Uluslararası işgücü göçün başlamasının birçok sebebi bulunmakla birlikte bu sebeplerinden işgücü piyasasını doğrudan ya da dolaylı bir şekilde göç alan ve göç veren ülkeleri etkilediğini “göçün nedenleri ve göçün sonuçları” başlık altında değerlendirilmiştir. Bununla birlikte göçün nedenlerini kısaca hatırlatmak gerekirse bunlar: İşgücü piyasası yönünden, insanlar kazanç elde etme arzusu, hane halkı gelirinе yönelik çeşitli risk girişiminde bulunmak, düşük ücretli çalışanlar için işverenlerin taleplerini karşılamaya yönelik bir iyileşme programı, çevre bölgelerin piyasaya nüfuz etmesi yoluyla köylülerin uluslararası yer değişimi veya buna benzer çeşitli kombinasyonlar olarak özetlemek mümkündür. Fakat uluslararası hareketliliği başlatan koşullar, onun zaman ve mekan karşısında sürdürülmesinden farklı olarak karşımıza çıkabilmektedir. Ücret farklılıkları, ilgili riskler, iyileşme çabaları ve piyasa etkisi, insanların göç etmesine neden olabilir. Göç aşamasında ortaya çıkan yeni şartlar bağımsız sebepler olarak işlevi ortaya çıkarır. Ortaya çıkan yeni şartlar veya koşullar, bağımsız nedenler olarak göçün yönünü bir işlev olarak ortaya koyar. Göç ağlarının genişlemesi, kurumların uluslararası hareketliliğin gelişimine destek vermesi ve göç kabul eden toplumların çalışma hayatındaki değişikliklerin toplumsal anlamı gibi dönüşümlerin temel amacı, olası bir hareketliliği, kümülatif bir nedensellik olarak bilinen sürece dahil etmektir (Massey ve diğerleri, 2014: 28). Bayraklı’ya göre, işgücü arzı yetersiz olan ülkelere yapılan işgücü hareketliliği, çalışabilir nüfusu artırarak işgücü piyasasındaki işgücü açığını gidermekte ve ülke ekonomisine katkı sağlamaktadır. Ülkeye giren işgücü hem ülke içinde yüksek gelişme gösteren sektörlerde ücret modernizasyonunu sağlamakta hem de firmaların maliyetlerinin artmasını önleyerek uluslararası arenada rekabet gücünü kolaylaştırmaktadır (Bayraklı, 2007: 43). Kısaca, işgücü hareketliliği, piyasanın düşük becerili ve yüksek becerili ihtiyaçlarını sübvans ederek emek piyasasını hem yenilemekte hem de etkinliğini artırmakta ve girişimciliği artırarak ülke ekonomisine olumlu katkıda bulunmaktadır (ILO, 2010: 57). Uluslararası işgücü hareketliliği çoğunlukla göç alan ülkelerdeki yerliler tarafından tercih edilmeyen işlerde (kirli, kayıt dışı ekonominin düşük vasıflı işleri, mevsimlik dalgalanmaların güçlü olduğu işler; inşaat, turizm, çiftçilik vb.) çalışan/çalışması beklenen kitleyi içerebilmektedir. Bu durumda, göçmen işçiler işgücü piyasasında, fırsat oluşturma sürecinde yerli işçilere göre daha fazla risk almak suretiyle verimliliği ve etkinliği artırıcı rol oynamaktadır (Ogunleye, 2016: 35; Yıldız, 2011:100). Göç veren ülke açısından işgücü hareketliliğinin işgücü piyasasına etkisi göç veren ülkenin göç olayından nasıl etkilendiğiyle ilişkilidir.

Eğer göç eden insanlar işsiz statüsünde iseler bu durum ülke ekonomisine ve kişi başına düşen milli gelire pozitif katkı sağlayacaktır. İşgücü göçünün bir diğer etkisi göç eden bireylerin ülke dışında yapmış olduğu tasarrufları ülkelerine getirerek katkı sağlamaktadır (Ahibaba, 1965: 23-34). İşgücü hareketliliğinin göç veren ülke üzerindeki en büyük etkilerinden birisi şüphesiz beyin göçüdür. Nitelikli göçmenlerin yurtdışına göç etmesi uzun dönemde ülke ekonomisinin büyüme kapasitesine olumsuz etki etmektedir. Kalifiye işgücünün önemli bir kısmını kaybeden ülkeler düşük sermaye sıkıntısı yaşayabilmektedirler. İşgücünün eğitime yatırım yapan firmalar işgücünün göç etmesiyle birlikte yapılan yatırımları telafi etmekte zorluk yaşayacaklardır (ILO, 2010: 49). Bunların aksine yurtdışına giden insanların bilgi ve becerilerini artırarak ülkelerine geri dönmeleri ülkenin beşeri sermaye stokunu artırarak üretime ve ülkenin işgücü piyasasına pozitif yönlü bir katkı yapacaktır (Aktaş, 2016: 216).

BÖLÜM 2: TÜRKİYE'DEN ABD'YE TÜRK İŞGÜCÜ GÖÇLERİ VE GÖÇ KABUL KOŞULLARI

Birey ya da gruplar bir yerden başka bir yere göç ederken gerek ekonomik gerekse sosyal nedenlere bağlı olarak göç etmektedir. Göç eylemi gerçekleşirken her ülkenin kendine özgü belirlediği kurallar vardır. Göç sürecinde kurallar olduğu gibi, göçten sonra da insanların bir ülkede ikamet etmesi, çalışması, vatandaşlık elde etmesi için de her ülkenin kendine özgü kuralları bulunur. Bu bölümde Türkiye'den ABD'ye göçlerin tarihsel süreci ele alınıp hangi koşullarda göç edilebileceği incelenecektir. Bu bölümde ayrıca ABD göç yasaları, göç kabul koşulları, göçmenlerin vatandaş olma, çalışma izni alma ve göçmen hakları konuları da incelenmiştir.

2.1. Türkiye'den ABD'ye Göçlerin Başlangıcı

Türklerin ABD'ye göçlerine ilişkin farklı düzeyde birçok bilgi bulunmaktadır. Tennessee valisinin tuttuğu kayıtlardan (1774), Meluncanlar (Melungeon) olarak bilinen bir grubun Doğu Tennessee, Kentucky, Kuzey Carolina ve Batı Virginia bölgelerine yaşadıkları anlaşılmaktadır (Ertan, 2017). Yerli Kızılderililerle ve zencilerle karışmış olduklarından derileri kızıl ve koyu olan bu kabilenin gerçekte nereden ve ne zaman geldiği bilinmemektedir. Ancak bu konuda öne sürülen iddialardan biri 1571'de Osmanlı Devleti ile Haçlılar arasında gerçekleşen İnebahtı Deniz Savaşı'ndan sonra Haçlılara esir düşen binlerce Türk levendinin esir ticareti yoluyla Amerika'ya taşınan Türkler olduğudur (Kennedy ve V.Kennedy, 1997; Kennedy, 1998).

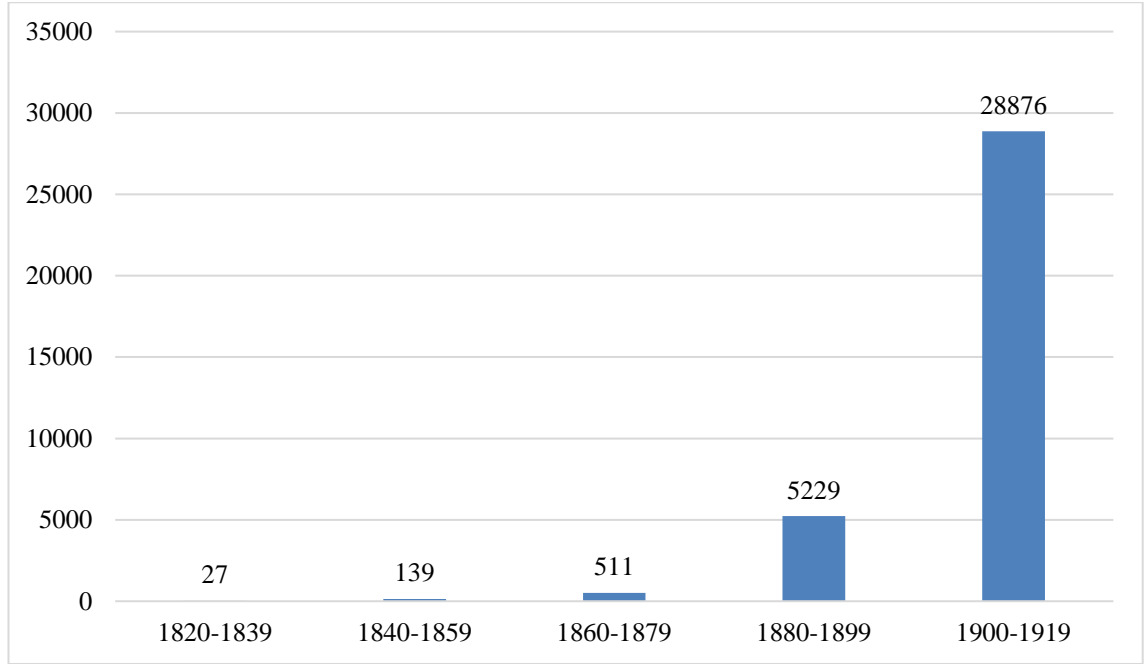
Ancak 18. yüzyılda Osmanlı devletinden ABD'ye olan göçlere (caliye) ilişkin daha tutarlı bilgilere ulaşmak mümkündür. Osmanlı döneminde devletin genişleyen topraklarına uygulanan iskan politikaları sayesinde kimi zaman insan yerleştirme kimi zaman ise işgücü akışını sağlamak amacıyla nüfusu hareketliliği yaşanmıştır. Bu yüzden tarihsel süreç içerisinde hem ulusal hem de uluslararası anlamda göç, Türkiye için yeni bir kavram değildir (Tekeli, 1990: 127; Solak, 200: 50).

1820'lerden itibaren tutulan Amerikan istatistiklerinde önemli miktarda göçmenin Osmanlı topraklarından alındığı anlaşılmaktadır. Buna göre Osmanlı döneminde özellikle uluslararası göç, 19. Yüzyılın ikinci yarısından 20. Yüzyılın ortalarına diğer bir ifadeyle Türkiye Cumhuriyeti'ne geçiş döneminde sıklıkla görülmüştür. Ermeni ve Rum-Türk ve Yahudi kökenli nüfus göçü bu duruma örnek gösterilebilir (Keyder, 2008: 42-44). Tarihsel olarak Türklerin ABD'ye göçlerini üç farklı göç dalgası başlığı altında

incelemek mümkündür. Birinci dalga (1820-1919), düşük gelirli ve eğitim düzeyi düşük Osmanlı köylüsünü temsil etmektedir. 20. yüzyılın başında Osmanlı İmparatorluğu'nun yaşadığı ekonomik buhran, ABD'ye yapılan ilk göç dalgasının en önemli itici faktörüdür. İkinci dalga (1920-1980), özellikle 1950 ve 1960 yıllarda ABD'ye akın eden eğitim düzeyi yüksek "Cumhuriyet çocuklarını" temsil eder. Son dalga ise, 1980'li yıllardan sonra ABD'ye gelen, farklı sosyal ve ekonomik grupları kapsayan grubu göstermektedir (Kaya, 2006: 3).

Birinci dalga, ilk Türk göçmenlerin ABD'ye geliş tarihleri hakkında kesin bir bilgi olmasa da 1820'lerde başlayıp Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarına kadar olan yaklaşık 100 yıllık süreci kapsamaktadır. Bununla birlikte ABD'ye göç eden Türklerin hangi biçimlerde göç ettikleri ve ABD'deki yaşantıları hakkında kısıtlı bir bilgi bulunmaktadır. Yapılan araştırmalara göre, ABD'ye İlk Göç hareketi Osmanlı döneminde başlamıştır (Dışişleri Bakanlığı, 1973: 3; Yearbook, 2016: 6; Konyalı, 2001: 26). Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde yaşadığı savaşlar (1877-78 Osmanlı-Rus savaşı gibi), ekonomik bunalımlar ve kaybedilen topraklar nedeniyle 1820-1920 arasında ABD'ye ve diğer ülkelere göçler meydana gelmiştir (Güler, 2004: 47-49; Akgün, 2018). ABD'ye göç eden ilk Türklerin çoğunlukla hapisane kaçakları, asker firarileri olmuştur (Konyalı, 2001: 27). 1800 ortalarına kadar kaç Türkün Amerika'ya geldiği konusunda net bir bilgi yoktur. Bunun nedeni ise, Osmanlı Devletinden göç eden insanlar farklı etnik gruplardan oluşmaktaydı. Bunlara örnek olarak Süryani, Ermeni, Yahudi, Rum, Bulgar Arap, Türk, Arnavut vb. gruplar örnek verilebilir (Güler, 2004: 46; Konyalı, 2001: 27; Kurtuluş, 1999: 53). Ahmet Emin Yalman, ilk ABD'ye gelenler arasında Yunanlılar'ında yer aldığını ve bunların ABD'de kereste ve kundura fabrikalarında çalıştığını "Amerika'daki Türk Muhacirler" adlı eserinde bahsetmiştir. Yalmana göre, Osmanlı'dan ABD'ye ilk göç edenler tarımdan ziyade fabrikalarda, demir yolu inşaatında (kısmen) çalışmakta, fabrikanın yanısıra sokaklarda şeker, dondurma, kestane, kaynamış mısır satarak geçimini sağlamıştır. Bunların dışında az da olsa belirli bir süre çalıştıktan sonra dükkan sahibi olan göçmenlerinde olduğu bilinmektedir (Konyalı, 2001: 27-29). 1820'de yapılan nüfus sayımına göre Amerika'ya gelen Türk sayısı bazı kaynaklara göre 19 bazı kaynaklara göre ise 20'dir (Ahmed, 1993; Güler, 2004: 46; Yearbook, 2016, 6).

Grafik 1. Osmanlı Devleti'nden ABD'ye Göç Eden Göçmen Sayısı

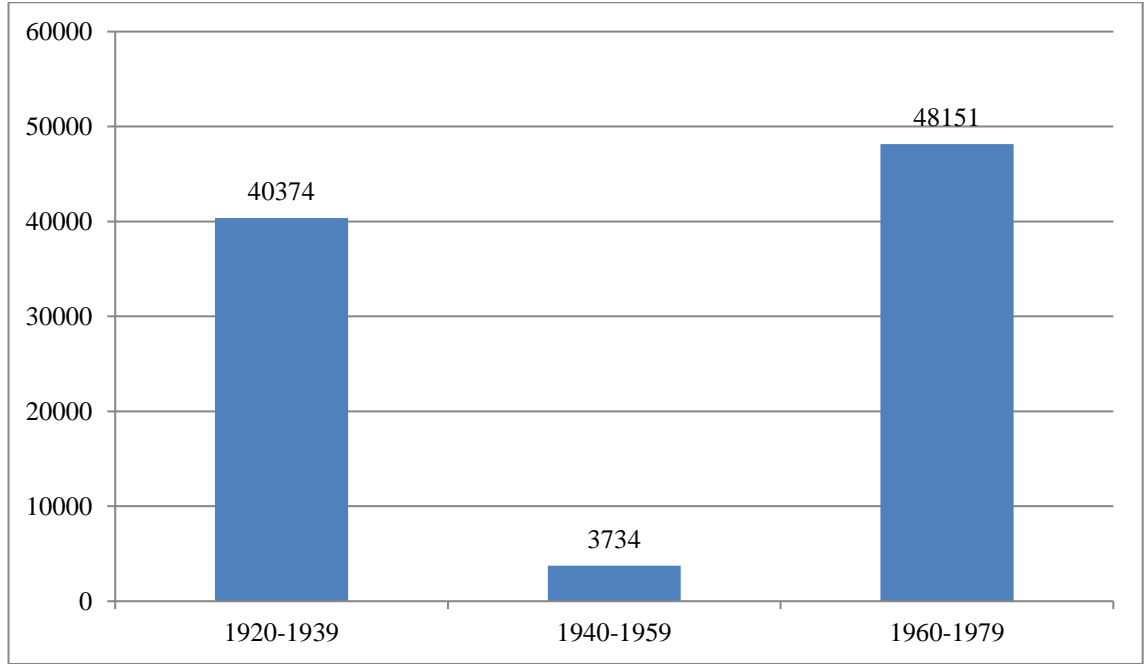
Kaynak: Yearbook Of İmmigration Statistics 2016

Grafik 1’de görüldüğü gibi ABD’ye yapılan göçlerin en fazla olduğu dönem 1900-1919 yılları arasında meydana gelmiştir. Akçapar’a göre bu yıllara arasında en fazla göç Birinci Dünya Savaşı öncesi (1900-1919) yılları arasında gerçekleşmiştir. Bu süre içinde ABD’ye 285.000 civarında Osmanlı vatandaşı giriş yapmıştır. Bu sayının yaklaşık 150.000’i Asya kaynaklı olduğu kaydedilmiştir. Araştırmacılara göre bu sayının sadece yüzde 10’unun Müslüman Türklerden olduğu belirlenmiştir (2011). Grafik 1’e göre 1820-1919 yılları arasında ABD’ye 294.622 kişi göç etmiştir. Genel olarak yıllara göre bakıldığında yapılan göç sayılarında sistemli bir şekilde artış gözükmektedir (Yearbook Of İmmigration Statistics, 2016). Birinci Dünya Savaşı’nın başlaması Amerika’ya gelmiş ve gelecek olan birçok Türk için dönüm noktası olmuştur. Bu süreçte Osmanlı Devleti’nin Almanya’nın yanında yer alması ABD ile olan diplomatik ilişkilerin aksamasına neden olmuştur. Bu sebepten dolayı Anadolu’dan ABD’ye göç durma noktasına gelmiştir. Tüm bu olumsuzluklara rağmen balkanlarda az da olsa Türk kökenli nüfusun göç ettiği saptanmıştır. Birinci Dünya Savaşı yılları arasında bir yandan Türklerin göç etmesi zorlaşırken diğer yandan daha önceden ABD’ye göç eden Türklerin bu dönemde Anadolu’ya geri dönmeye başladıkları görülmüştür. Şüphesiz geri dönmelerini etkileyen unsurlar içinde, anavatanlarında bıraktıkları aileleri hakkında endişe duymaları, Osmanlı Devleti’nin savaşa katılması halinde erkek akrabalarının savaşa gitmesinden kaygılanması, anavatana özlem gibi faktörler etkili olmuştur. Bu süreçte birkaç yüz kişi dönmeye karar verirken bazıları da kararsız olup Amerika’da kalmaya karar vermiştir.

Tüm bunlara rağmen savaş bittikten sonra göç süreci yeniden başlamıştır 1920'lerde Harputta'ki Amerikan koleji yöneticilerinin yardımıyla 10.000 kişi Amerika'ya işçi olarak gönderilmiştir. Birinci göç dalgasında göçmenlerin geldiği bölgeler daha çok Harput (Elazığ), Antep, Giresun, Trabzon, Akçadağ, Tunceli, Siverek, Rize, Samsun gibi daha çok Anadolu'nun doğu bölgesinden gerçekleşmiştir (Ahmed, 1986; Güler, 2004: 46, Acehan, 2017; Konyalı, 2001: 27). Anadolu'nun başka bölgelerinden de ABD'ye göç olmasına karşın genellikle yukarıda belirtilen bölgelerden göçler gerçekleşmiştir. Bunun en büyük sebeplerinden biride Osmanlı Devlet'inin birçok bölgesinde özellikle Harput bölgesinde yürütülen misyonerlik faaliyetleridir. Bu faaliyetler bölgede yaşayan hem Ermenileri hem de bölge halkına ABD'deki imkan ve olanaklar hakkında bilgi vererek göç etmesine yardımcı olmuştur (Genç ve Bozkurt, 2010: 77; Karpat, 1995; Açıkşes ve Güher, 2014: 2). Yapılan araştırmalara göre Türklerin ve Osmanlı Devlet'inden göç eden insanların genellikle New York, Massachusetts, Michigan, Illinois, Pennsylvania, Chicago, Detroit, Peabody, Salem, Philadelphia gibi bölgelerde yoğunlaştığı görülmüştür (Halman, 1980; Açıkşes ve Güher, 2014: 1; Konyalı, 2001: 27). Bu bölgeler arasında Massachusetts eyaletinde yer alan Peabody şehri Osmanlı Döneminde ABD'ye göç edenler açısından önemli yere sahiptir. Bölgedeki deri fabrikaları şehir ekonomisi için önemli bir paya sahiptir. Şehirde çalışan yerlilerin 1886'da genel greve gitmesiyle birlikte fabrikalardaki işçi açığı Osmanlı İmparatorluğu'ndan göç eden Ermeni, Rum, Yunan, Türk ve Yahudiler tarafından karşılanmıştır. Zaman içinde şehire gelen göçmen sayısı artarak devam etmiş ve bölgede "osmalı caddesi" adı verilen Türklerin yoğunlukta olduğu bir yer haline gelmiştir (Konyalı, 2001, 29-30; Acehan, 2017).

İkinci dalga, 1920 ile 1980 yılları arasındaki dönemi kapsamaktadır (Kaya, 2006: 3).

Grafik 2. Türkiye'den ABD'ye Giden Göçmen Sayısı

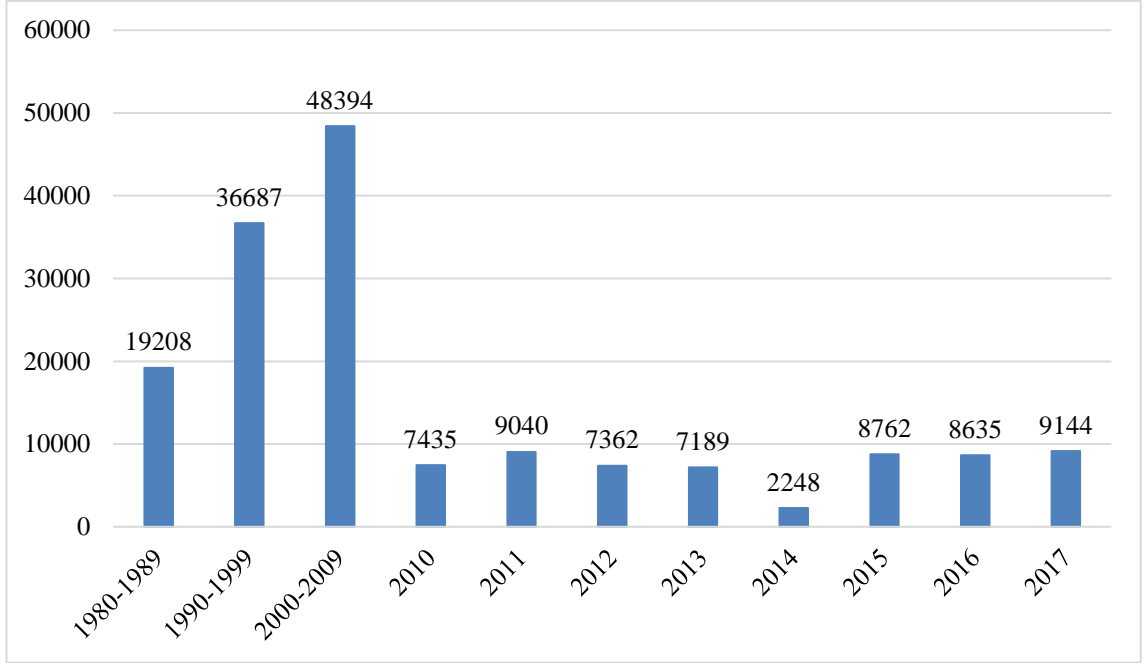

Kaynak: Yearbook Of Immigration Statistics 2016

Türkiye'den ABD'ye göç dalgasının ikinci bölümünde, ABD hükümetinin almış olduğu kısıtlayıcı hükümler sonucunda ABD göçmenlik yasalarında bir dizi değişiklikler meydana gelmiştir. Bu durum göç dalgasını olumsuz etkilemiş Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla birlikte ABD'ye göç süreci durma noktasına gelmiştir. 1925'te Amerikan Kongresinin kabul ettiği bir yasa ile göçmen gönderen ülkelere kota koyulmuştur. Bu yasaya göre Türkiye'ye yıllık 100 kişilik kota tahsis edilmişti ki genellikle bu kotadan ya azınlıklar ya da ABD'de akrabası olanlar faydalanmıştır (Ertan: 2108; Akgün: 2018; Güler, 2004: 59). Türklerin ABD'den ikinci büyük çıkışları ise 1929 ekonomik kriz döneminde meydana gelmiştir. Çalışma koşulları ve Amerikan hayatındaki ekonomik ve sosyal gerilimler buraya büyük ümitlerle gelen göçmenleri olumsuz bir şekilde etkilemiştir. Bu dönemde veremden birçok Türk ölmüştür. Birçok insan, ölümlerinin ardından Müslüman olmayan topraklarda gömülmekten korkmuştur. Bazıları ise cenazelerini kendi ülkelerine götürmek istemişlerdir. Yine bu dönemde Kurtuluş Savaşı nedeniyle birçok erkeğin ölmesi, nüfusun azalmasına ve ülkenin yeniden inşası için Türk erkeğine ihtiyacı olduğu görülmüştür. Türkiye Cumhuriyeti, Birinci Dünya savaşında üretken nüfusunun birçoğunu kaybettiğinden dolayı bu dönemde göçü fiilen yasaklamış hatta dışarıda bulunan göçmenlerin geri dönmesi için birçok yöntem izlemiştir. Mustafa Kemal Atatürk 1889-1924 tarihleri arasında Türk gemilerini Amerika'ya yollayarak oradaki Türk nüfusunun Türkiye'ye gelmesini kolaylaştırmıştır (Akçapar, 2011; Halman,

1980: 992-996; Karpat, 1995: 235). Uygulanan bu yöntemle Türklerin %86 geri dönmüştür. Yapılan düzenlemelere göre yeni gidecek olanlara her yıl ancak 200 kişi olmak üzere sınırlama getirilmiştir. Türklerin geri dönüşlerinde şüphesiz yeni bir devletin kurulmasının vermiş olduğu heyecan ve yukarıda da değinildiği üzere 1929 Derin Kriz'in Amerika'nın ekonomik yapısını olumsuz etkilemesi, anavatana olan özlem ve öldükten sonra Müslüman toprağına gömülme isteğı gibi birçok faktör etkili olmuştur (Halman, 1980: 993; Ersoy, 2018; Ertan, 2018). grafik 3'te de görüldüğü gibi 1940-1959 tarihleri arasında diğer tarihlere nazaran daha az göç olduğu görülmektedir. Göçün en çok olduğu tarihler 1920-1939 ve 1960-1979 sonrası yıllar olduğu gözlenmektedir. İkinci Dünya Savaşı'nın bitmesi, 1947 yılında Truman Doktrini ve 1952'de NATO'ya Türkiye'nin üye olması ile yeniden düzelmeye başlayan Türkiye-ABD ilişkileriyle birlikte ABD'ye göç hız kazanmış ve pek çok profesyonelin Amerika'ya giderek eğitim alanında uzmanlaşma yolunu açmıştır. Bu gruplar daha çok bir önceki göç dalgasına nazaran doktor, mühendis ve diğer teknik elemanlardan oluşmakla birlikte sadece bekar erkeklerin değil aynı zamanda kadın ve ailelerinde yer aldığı gruplardan oluşmaktaydı (Karpat, 1995: 238; Akçapınar, 2018; Halman, 1980: 1076). Grafik 3'te de görüldüğü gibi 1960'lı yıllardan sonra ABD'ye göçte bir artış görülmektedir. Bunun nedeni ise ABD'nin 1965'te "Göç Yasası"nda değişikliğe giderek göç yolunu devletlere yeniden açmasıdır. Bu göç dalgasının bir önceki göç dalgasından bir diğer farkı ise göç eden göçmenin daha bilinçli olması, kimliklerini yaşatmak istemesi ve kendilerini çevrelerine tanıtmak için dernekler kurarak çeşitli faaliyetlerde bulunmak istemeleridir (Kaya, 2006: 3-8). 1970'li yıllarda Avrupa'da ki işgücü piyasasının doygunluğa ulaşması ve Türkiye'de işsizlik ve nüfusun artmasıyla birlikte birçok kişinin legal ya da illegal yollarla ABD'ye göç etmesine ivme kazandırmıştır. Bu dönemde göçü artıran bir diğer etken ise Sovyet baskısından kurtulmak isteyen Kırım ve Kafkas Türkleri ABD'nin sağladığı ayrıcalıklardan istifade ederek 1960-1970'li yıllarda ABD'ye göç etmesidir (Karpat, 1995: 240-243; Kaya, 2004; Kurtuluş, 1999: 54).

Üçüncü dalga ise 1980 sonrasını kapsayan göç hareketini oluşturmaktadır.

Kaynak: Yearbook Of İmmigration Statistics 2016, Yearbook Of İmmigration Statistic 2017

Grafik 3-4'te de görüldüğü gibi 1960'lı yıllardan sonra ABD'ye yapılan göçlerde artış gözlenmektedir. Özellikle 2000'li yıllardan sonra göç eden sayısında bir artış olduğu görülmektedir. 2014'te ABD'ye göç eden Türk'lerin sayısında ciddi bir azalma olsa da 2014'ten sonra göç eden sayısında yeniden artış meydana gelmiştir.

2.2. Türkiye'den ABD'ye Göçün Ekonomik ve Sosyal Nedenleri

ABD'ye yapılan göçlerin nedenleri arasında nüfusun geçim kaynaklarının daralması, iç göçler, askerlik zorunlulukları, deniz ötesi ticaretlerde sağlanan mali ve işgücü teşvikleri gibi birçok konu sıralanabilir. Ancak tüm bu nedenler içinde öne çıkan hususun ekonomik zorluklar olduğu söylenebilir (Açıkses ve Güher, 2004: 1-8; Bali, 2004: 85).

Özellikle Osmanlı döneminde yapılan Ermeni lobi faaliyetleri, Osmanlı hükümetinin Hıristiyanların askerlik yapmasını mecburi kılması, Yakındoğu ve ABD'ye gemi seferleri yapan şirketlerin kapasitelerini doldurmak için insanlara sunduğu teşvikler göç etmede etkili olan nedenler arasında yer alabilir. Bu nedenler göçü etkilese de özellikle 1820-1919 tarihleri arasında göçün en önemli nedeni bir üst başlıkta da detaylı bir şekilde belirtilen ekonomik nedendir (Açıkses ve Güher, 2004: 1-8; Bali, 2004: 85). 1820-1920 tarihleri arasında bir yandan Osmanlı Devleti'nde yaşanan ekonomik zor koşullar diğer yandan ABD'nin insanlara sunduğu iş imkanları ABD'ye Türklerin göç etmesini cazip hale getirmiştir (Ahmed, 1986: 86). Bu durum Cumhuriyet döneminde de geçerli olmakla birlikte özellikle 1923-1980 arası dönemde eğitim, sosyal aktivite veya beyin göçü gibi

nedenlerle yapılan göçlerde belirgin artışlar izlenebilmektedir. Şüphesiz göç hareketlerin hızlanmasında 1965’de göç yasasında yapılan değişikliklerle ABD’ye göç etme koşullarının kolaylaşması da önemli yer tutmaktadır (Halman, 1980: 994; İpek ve Tuncer, 2008: 29-45).

1980’lerin başında dünyayı etkisi altına alan neoliberal politikalar Türkiye’yi de etkilemiştir. Özellikle Turgut Özal’ın 1980’li yıllarda dünyaya açılma politikaları sadece ekonomik politikalarla kalmamış, Türk toplumunun üzerinde gerek sosyal gerekse kültürel etkiler yaparak dünyaya bakışlarını etkilemiştir. Neoliberal politikaların hayata geçmesiyle birlikte sermaye ve insan hareketliliği hız kazanmıştır. Bu dönemden sonra da ABD’ye göçlerin arttığı görülmektedir (Kaya, 2007: 107; Ergil, 2000: 43).

2.3.Türkiye’den ABD’ye Göç Koşulları

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) vizesi veya izin belgeleri, Amerika topraklarına geçici veya kalıcı olarak gitmek veya çalışmak için başka bir ülkeden ABD’ye girmek isteyenler tarafından güvence altına alınmaktadır. ABD vizesi genellikle pasaportun içinde bulunan bir damga veya yetki olarak tanımlanabilir. Herhangi yabancı uyruklu vatandaş ABD sınır girişine geldiğinde Gümrük ve Sınır Koruması veya Anavatan Güvenliği Bölümündeki yetkililere vizesini göstermesi gerekebilir. ABD vizeleri konsolosluk görevlisinin, bir yolcunun vizede belirtilen amaçlar doğrultusunda ABD’ye girmeye uygun olduğunu belirlediğini göstermektedir. Ancak ABD vizesi alan bir kişinin ülkeye girişi garanti değildir. Gümrük ve Sınır Koruması veya Anavatan Güvenliği Bölümündeki görevli personeller ülkeye girişte kişinin vizesi olmasına rağmen ülkeye girişlerini engelleme yetkisine sahiptir. Bununla birlikte bazı ülke vatandaşları (38 ülkeyi kapsamakta) 90 gün süreliğine ülkeye girişte vize prosedürü uygulanmamaktadır. Bu ülkeler “vize muafiyet programı’na” sahip ülkeler olarak da bilinir (www.travel.state.gov/content/travel.html, 2018a). Amerika Birleşik Devletleri’ne girmek isteyen yabancı uyruklu insanlar için 2 farklı vize prosedürü uygulanmaktadır. Bu prosedürler: “**Göçmen olmayan vize türleri ve Göçmen vize türleri**” olarak belirlenmiştir. Genel olarak Amerika’ya gitmek için yasal olarak uygulanan 185 farklı alt kategoride vize türü bulunmaktadır. ABD’ye göç etme sürecinde kullanılan bu vize türleri 2 başlık altında incelenebilir (www.amerikakonsolosluğu.com, 2018a).

Göçmen Olmayan Vize Türleri: Amerika’ya maksimum 6 ay süreli kısa turistik, ticari, mesleki organizasyon katılımı, eğitim, konferans, aile ziyareti, dil okulu ve yaz kampı

gibi amaçlarla yapılan ziyaretler için uygulanan vize türüdür. Bu vize türü 35 Alt başlıkta aşağıda tabloda detaylı bir şekilde gösterilmektedir.

Tablo 2
Göçmen Olmayan Vize Türleri

Seyahat amacı	Vize kategorisi	Gerekli: vize için başvurmadan önce *
Sporcu, amatör veya profesyonel (sadece ödül için yarışıyor)	B-1	(NA)
Au pair (değişim ziyaretçisi)	J	SEVIS
Avustralya profesyonel uzmanlığı	E-3	DOL
Sınır geçiş kartı: Meksika	BBC	(NA)
İş ziyaretçi	B-1	(NA)
Sadece CNMI geçiş görevlisi	CW-1	(USCIS)
Mürettebat vizesi(tayfasydım)	D	(NA)
Diplomat veya yabancı hükümet yetkilisi	bir	(NA)
Yurtiçi çalışan veya dadı- bir yabancı ulusal işveren eşlik olmalıdır	B-1	(NA)
Belirlenmiş bir uluslar arası kuruluş veya NATO çalışanı	G1-G5, NATO	(NA)
Değişim ziyaretçisi	J	SEVIS
Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan yabancı askeri personel	A-2 NATO1-6	(NA)
Bilim, Sanat, Eğitim, İşletme veya Atletizmde olağanüstü yeteneklere sahip yabancı uyruklu	O	USCIS
Serbest Ticaret Anlaşması profesyonel: Şili, Singapur	H-1B1-Şili H-1B1- Singapur	DOL
Uluslar arası kültürel değişim ziyaretçisi	S	USCIS
Şirket içi transfere	L	USCIS
Tıbbi tedavi, ziyaretçi için	B-2	(NA)
Medya, gazeteci	Ben	(NA)
NAFTA profesyonel çalışan: Meksika, Kanada	TN/TD	(NA)
Gösteren atlet, sanatçı, şovmen	P	USCIS
Doktor	J, H-1B	SEVIS
Profesör, akademisyen, öğretmen(değişim ziyaretçisi)	J	SEVIS
Din görevlisi	R	USCIS
Son derece uzmanlık gerektiren alanlarda uzmanlık alanları	H-1B	DOL sonra USCIS
Öğrenci: akademik, mesleki	F,M	SEVIS

Geçici tarım işçisi	H-2A	DOL sonra USCIS
Geçici veya mevsimsel nitelikteki diğer hizmetleri veya emeği yerine getiren geçici işçi	H-2B	DOL sonra USCIS
Turizm, tatil, zevk ziyaretçisi	B-2	(NA)
Öncelikle istihdam için olmayan bir programda eğitim	H-3	USCIS
Antlaşma tüccar/antlaşma yatırımcısı	E	(NA)
Amerika Birleşik Devletleri	C	(NA)
Suç faaliyetinin mağduriyeti	U	USCIS
İnsan ticaretinin mağduriyeti	I	USCIS
Göçmen Olmayan(V) eşlerin hukuki kağıdı bir kişinin(LPR) eşi çocukları için vize	V	(NA)
ABD'deki Yenilemeler- A, G ve NATO Vizeleri		(NA)

Kaynakça: <https://travel.state.gov/content/travel.html>, 2018b

*Yukarıdaki kısaltmaların anlamı: Bir ABD büyükelçiliği veya konsolosluğunda vize başvurusu yapmadan önce aşağıdakiler gereklidir.

DOL= ABD işvereni USCIS ile dilekçe vermeden önce ABD Çalışma Bakanlığı'ndan yabacı işçi belgesi almalıdır.

USCIS= Bir dilekçe veya başvurunun ABD vatandaşlık ve Göçmenlik Hizmetleri (USCIS) onayı (gerekli dilekçe veya başvuru, başvurmayı planladığınız vize kategorisine bağlıdır.)

SEVIS= Öğrenci ve Değişim Ziyaretçi Bilgi Sistemine (SEVIS) program onayı

(NA)= Uygulanmaz- Vize başvurusu yapmadan önce başka bir ABD devlet kurumunun ek onayı gerekmektedir.

Türkiye'den ABD'ye gitmek için Türkiye Cumhuriyeti pasaportu sahibi vatandaşların Amerika vizesi alarak seyahat etmeleri gerekmektedir. Türkiye'de oturma iznine sahip insanlar ise İstanbul'daki Amerika Başkonsolosluğuna ya da Ankara Amerika Büyükelçiliğine başvurabilir. Amerika vizesine sahip olmak için yapılacak olan seyahatten en fazla 3 ay öncesinde başvurabilir. Amerika Göçmen Olmayan vize işlemleri öncesinde başvuru yapacak tüm pasaport sahiplerinin geçerlilik süreleri kontrol edilerek, düşünülen dönüş tarihinden sonra en az 6 ay daha geçerliliğin bulunup bulunmadığından emin olmalıdır (Tablo 2'de aktarılan vize türlerinden hangisinin alınması ve izlenmesi gereken yolların detayları için bkz. travel.state.gov.tr).

ABD hükümetleri geçmişte Amerika'ya sürekli ve düzenli seyahat eden kişilere düzenlenen süresiz vize türü artık 10 yıl süre ile sınırlandırılmıştır. Bu seyahatler, aile bireyi ziyareti, Tıbbi tedavi, Akademik çalışma, bilimsel araştırma, birinci dereceden akrabayı gözetim, nişanlı/müstakbel eş veya sıkı iş görüşmeleri gibi farklı nedenlerden dolayı düzenli olarak ziyaret sebebini kanıtlayan kişiler için 10 yıllık süreli Amerikan vizesi düzenlenebilmektedir. Ancak alınan 10 yıllık süreli vize kişinin 10 yıl içinde ABD'de istediği kadar kalabileceği anlamına gelmez bu süreyi ABD gümrük kapısında

görevli Gümrük ve Sınır koruma Memurları'nın vereceği kararlar belirlemektedir. Memurların verebileceği yasal kalış hakkı maksimum 5 ay 29 gün olarak belirlenmiştir (www.amerikakonsoloslugu.com/, 2018). Amerika göçmen olmayan vize başvurusuna başvurmak için 6 aşama gereklidir. Birinci aşama, DS-160 başvuru formu olarak bilinen belgenin eksiksiz ve doğru bir şekilde elektronik ortamda İngilizce doldurması gerekmektedir. Elektronik (online) sistem üzerinden doldurulan vize başvuru formu ile birlikte alınan vize randevusu, kişinin başvurusu için özel kayıt sistemi tarafından alınmış olur. Aynı hesap üzerinden vize hizmet bedeli ödenmelidir. Kredi kartıyla internet üzerinden ödeme yapılabildiği gibi kişinin kredi kartı yoksa Amerikan konsolosluğunun belirlemiş olduğu banka hesabına da yatırılabilir. Başvuru sahibi bu seyahati ticari amaçlı yapıyorsa B-1, ziyaret amaçlı ise B-2 vizesine başvuruyorsa Amerika DS-160 formunda bulunan ilgili yerdeki B1-B2 vizesi kutucuğu işaretlenmelidir. F, H, I, J, L, M, O, P veya R vize kategorilerinde hem asıl başvuru sahibi hem de kendisine eşlik edecek olan yakın aile bireyleri bulunabilir. Yakın aile bireyleri çalışma vizeleri (E, H, I, L, O, P, R), değişim vizesi (J vizesi) veya öğrenci vizelerine (F, M) başvuru yapan kişinin asıl başvuru sahibine eşlik edecek olan eş veya 21 yaş altındaki çocukları kapsam altına almaktadır (www.amerikakonsoloslugu.com, 2018; www.travel.state.gov/content/travel.html, 2018b). İkinci aşama, son 6 ay içinde çekilmiş 5x5 cm boyutunda biyometrik fotoğraftır. Bu fotoğraf en düşük 600x600 en yüksek 1200x1200 olmalıdır. Fotoğraf, DS-160 vize başvuru formu doldurulurken dijital olarak yüklenmesi gerekmektedir (www.travel.state.gov/content/travel.html, 2018c). Bununla birlikte Amerika vize başvurusu yapan kişi adına, Amerika Konsolosluğu'na hitaben, Amerika'ya gidiş amacını ve sebeplerini, hangi tarihlerde gideceğini, başvuru sahibinin mesleki durumu, pozisyonu, seyahat masraflarının sponsoru, seyahat tarihleri gibi konulara açıklık getiren bir Amerika Göçmen olmayan Vize Talep Dilekçesi hazırlanmalıdır. Üçüncü aşama, banka hesap cüzdanındaki 3 aylık hesap hareketleridir. Amerika seyahat masrafları karşılığı kişinin şahsi banka hesabında Euro/TL veya USD olarak görülmelidir. Ayrıca son 3 aylık aktif hesap dökümü gerekmekte ve bu hesap hareketi 15 gün içerisinde alınmış olmalıdır. Alınan bu hesap hareketinin banka yetkilisi tarafından imzalanmış-kaşeli ve ekinde imzayı atan yetkilinin imza sirküleri ile birlikte sunulmalıdır. Dördüncü aşama, mesleki durumu belgeleyen evraklardır. Vize müracaatında bulunan kişinin bağlı olduğu kurum/şirkette çalıştığına dair resmi evraklar: SGK işe giriş bildirgesi, maaş bordrosu, SGK hizmet dökümü ve çalıştığı kurum yetkilisinden alınmış izin belgesi evraklara eklenmektedir. Beşinci aşama, vize müracaatı

yapmak isteyen kişinin Amerika seyahat rezervasyonlarına dair (konaklama ve uçak bileti rezervasyon gibi) belgelerin hazırlamasıdır. Altıncı aşama, başvuru sahibinin Amerika Konsoloslukuna giderek Türkçe ve İngilizce mülakat yapmasıdır. Konsolosluk yetkilileri mülakattan önce başvuru sahibinin parmak izini almaktadır. Bunun sebebi, DS-160 formundaki tüm sorulara doğru cevap verildiğini ve mülakat sırasında da doğruların söyleneceğine dair verilen bir tasdik anlamı taşımaktadır. Tüm bu aşamalar bittikten sonra, konsolosluk yetkilileri mülakatın onaylandığı ya da reddedildiğini mülakat günü başvuru sahibine bildirir. Eğer vize onaylandı ise Amerika vizesi pasaport ile birlikte 3 iş günü sonra ev ya da iş adresine en yakın PTT merkezine gönderilir. Bu duruma ek olarak Amerika Konsoloslukuna gerek duyduğu takdirde başvuru sahibini yeniden mülakata çağırabilir ve ek belge isteyebilir. Bu yüzden vize işlemleri beklenenden fazla sürebilir (www.amerikakonsoloslugi.com, 2018).

Göçmen Vize Türleri: Amerika'ya göç etmek için göçmen vize türleri aşağıda yer alan tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 3
Göçmen Vize Türleri

Hemen Akraba ve Aile Sponsoru	Vize Kategorisi
ABD Vatandaşının Eşi	IR1
Bir I-130 Göçmen Dilekçesinin Onaylanmasını Bekleyen Bir ABD Vatandaşı Eşi	K-3*
Fiancé (E) ABD Vatandaşı İle Evlenmek ve ABD'de Yaşamak	K-1*
Yetim Çocuklarının ABD Vatandaşları Tarafından Etiği	IR3,IH3,IR4,IH4
ABD Vatandaşlarının Bazı Aile Üyeleri	IR2,CR2,IR5, F1,F3,F4
Yasal Daimi Asistanların Bazı Aile Üyeleri	F2A, F2B
İşveren Sponsoru – İstihdam	
(Tercih Gurubu Dahil) İstihdam Temelli Göçler:	
• Öncelikli Çalışanlar (İlk)	E1
• İleri Dereceler Ve Olağan Üstü Yetenek Kişileri Tutan Profesyoneller (İkinci)	E2
• Profesyoneller Ve Diğer İşçiler (Üçüncü)	E3, EW3
• İstihdam Yaratma/Yatırımcılar (Beşinci)	C5, T5, R5, I5
• Bazı Özel Göçmenler (Dördüncü)	S(çoğu**)
Dini İşçiler	SD, SR
Irak ve Afganca Çevirmenler	SI
ABD Hükümeti Adına Çalışanlar/İraklılar	SQ
ABD Hükümeti Adına Çalışan/Çalışan Afganlar	SQ
Diğer Göçmenler	
Çeşitlilik Göçmen Vize	DV
Geri Dönen	SB

Kaynakça: www.travel.state.gov/content/travel.html, 2018d

***K Vizeleri-** göçmenlerin vize ile ilgili oldukları için göçmen vizeleriyle listelenmiştir.

Yukarıdaki tablo hakkında birçok göçmen vize kategorisinin bir listesidir, ancak her göçmen vize kategorisinde değildir.

** Tüm göçmen vize kategorileri için (travel.state.gov/content/travel.html) adresinden yararlanılabilir.

Yukarıda yer alan göçmen vize türleri yabancı ülke vatandaşının ABD'ye gitmesi için uygulaması gereken vize türlerini göstermektedir. Hemen akraba ve aile sponsoru yoluyla ABD'ye girmek isteyen kişi, ABD vatandaşı olan ya da hukuken daimi ikameti olan bir akrabası olması gerekmektedir. ABD'de yasal olan bu akrabanın sizi varlıklarıyla ve geliriyle desteklemelidir. Başvuru sürecine dair ilk adım, ABD vatandaşlık ve göçmenlik hizmetleri USCIS (U.S. Citizenship And Immigration Services) göçmen dilekçesi, sponsorluğun sizin için doldurduğu Alien Relative I-130 dilekçesi onaylanmalıdır. Daha sonra, çoğu sponsorun ABD'ye almak istediği göçmeni desteklemek için yeterli gelir veya varlıkları göstermesi ve destek bildirgesi olarak bilinen belgeyi tamamlayıp imzalayarak aile üyelerini mali açıdan desteklemesinin yasal sorumluluğunu kabul etmesi gerekmektedir. Bu işlem bittiğinde, göçmen vizesi için niyetli göçmen işlemine müracaat edilecektir. ABD vatandaşları kardeşleri veya ebeveynleri için dilekçe vermek için 21 yaş ve üzerinde bir yaşa sahip olması gerekir. Ancak, ABD vatandaşı ya da yasal daimi ikametgahı olan kişi, ABD'de bir destek beyannamesi I-864 veya I-864-EZ formunu imzalayabilmesi için en azından 18 yaşında olmalıdır. ABD vatandaşlık ve göçmenlik hizmetleri USCIS (U.S. Citizenship And Immigration Services), dilekçeyi onayladıktan sonra NVC (National Visa Center) olarak bilinen Ulusal Vize Merkezine (National Visa Center) gönderilir. Daha sonra NVC (National Visa Center) tarafından bu dilekçeye vaka(dava) numarası verilir. Aile tercihi göçmen vizesi vakaları için, başvuru sahibinin öncelik tarihi en son yeterlilik tarihini karşıladığında, NVC (National Visa Center), başvuru sahibine form DS-261, adres belirlemek ve temsilci seçmek (avukat ya da süreci takip eden herhangi bir kişi) için formu doldurma talimatı verecektir. NVC (National Visa Center), başvuru sahibine ve dilekçeye uygun ücretleri sunma talimatı vererek başvurunun ön işlem süreci başlayacaktır. Ücretlerin ödenmesinden sonra, NVC (National Visa Center), başvuru sahibinin destek vekili, başvuru formları, sivil belgeler ve daha fazlası dahil olmak üzere gerekli göçmen vize belgelerini sunmasını talep edecektir. Bu belgeler: Pasaport, destek beyanı (form I-864), I-864A, I-864EZ veya I-864W dilekçesi, Form DS-260, iki adet 2x2 fotoğraf, sivil belgeler (gerektiğinde daha fazla belge istenebilir), tıbbi muayene belgeleri gibi birçok belgeyi içermektedir. NVC (National Visa Center), vizeye başvuran kişinin gerekli tüm belgelerini tamamlandığını belirledikten sonra, başvuru sahibinin görüşme randevusunu planlar. Bu aşamadan sonra, NVC (National Visa Center), yukarıda sıralanan belgeler ve başvuru sahibinin dilekçesini içeren dosyayı, başvuru yapan kişinin vize için görüşüleceği, ABD Büyükelçiliği veya Konsoloslukuna gönderir. Başvuru

sahibi, varsa avukat ve üçüncü taraf temsilci, başvuru sahibinin vize görüşmesinin tarih ve saatini, tıbbi muayene sağlamaya yönelik rehberliği kapsayan talimatları e-posta yoluyla yoksa mektup olarak teslim alacaktır. Vizeye başvuran kişi geçerli bir pasaporta ve NVC (National Visa Center)'ye daha önce verilmemiş olan diğer belge ve bilgilere sahip olmalıdır. Konsolosluk görevlisi, başvuran kişi ile görüşecek ve başvuranın ABD göçmenlik yasasına göre bir göçmen vizesi almaya uygun olup olmadığını belirleyecektir. Mükreksiz, dijital parmak izi taramaları röportaj gününde alınacaktır. Genelde, başvuru sahibi görüşme sırasında orijinal sivil belgeleri ve çevirileri geri alır. Aile tercihli göçmen vize vakaları (durum), sayısal olarak sınırlı vize kategorisinde oldukları için ek süre almaktadır. Yani herhangi bir zaman aralığı yoktur. Başvuran kişi göçmen vizesine uygun görüldüğünde, konsolosluk görevlisi göçmen vize pasaportu ve verdiğiniz belgeleri içeren mühürlü paket başvuru sahibine verecektir. Mühürlü paketin açılmaması önemlidir. Çünkü bu paketi ABD'ye girdiğinizde sadece ABD göçmen yetkilisi bu paketi açmalıdır. Göçmen vizesine sahip kişi, vizeye yazılı olan son kullanma tarihinden önce Amerika Birleşik Devletleri'ne giriş yapmalıdır. Seyahat ederken, birincil (veya asıl) başvuru sahibi, vize tutan aile fertleriyle aynı zamanda veya daha önce ABD'ye girmelidir. Ancak şunu belirtmek gerekir ki, başvuru sahibi ya da sahipleri, ABD'ye giriş için vizenin garanti olmadığını bilmelidir. Çünkü DHS (Department Of Homeland Security) olarak bilinen Anavatan Güvenliği Dairesi ve CBP (US Customs And Border Protection) olarak bilinen ABD Gümrük ve Sınır Koruması yetkilileri, ABD'ye girişte vize sahibine izin verme ya da reddetme yetkisine sahiptir. Göçmen vizesini alan kişi, ABD'ye gitmeden önce USCIS (U.S. Citizenship and Immigration Services) göçmenlik ücretini ABD Vatandaşlık ve Göçmenlik Hizmetleri'ne (USCIS) ödemelidir. Yetim veya Lahey evlat edinme programları kapsamında ABD'ye giren çocuklar bu ücretten muaf tutulmaktadır. USCIS (U.S. Citizenship And Immigration Services) göçmen ücretini ödedikten sonra ve ABD'de daimi ikametgah olarak kabul edildikten sonra Daimi Yerleşik Kartınız (Yeşil Kart) başvuru sahibinin adresine gönderilecektir (www.travel.state.gov/content/travel.html, 2018e; www.tr.usembassy.gov/tr/, 2018; www.americanimmigrationcouncil.org/, 2018). Tablo 2'de yer alan istihdam temelli göçmen vizesi, her yıl uygun görülen 140.000 kişiye verilmektedir. İstihdam temelli göçmen vize türleri, tabloda sıralandığı gibi beş başlık altında toplanmıştır. Bunların dışında bazı eş ve çocuklarda bu tür vize kategorisinde gösterilebilir. İstihdam temelli bazı kategoriler altında göçmen vizesi için dikkate alınmak üzere, başvuru sahibinin işvereni veya temsilcisinin ilk aşamada Çalışma Bakanlığı'ndan bir çalışma belgesi onayı

alması gerekmektedir. İşveren bu belgeyi aldıktan sonra, uygun istihdam temelli tercih kategorisi için ABD Vatandaşlık ve USCIS (U.S. Citizenship And Immigration Services) ile birlikte Yabancı İşçi için Göçmen Dilekçesi olan, Form I-140'ı dosyalar (istihdam ilk tercih kategorisinde olağan üstü yeteneklere sahip kişiler, kendi dilekçelerini yazabilirler). İstihdam temelli göçmen vize kategorisinde, birinci, ikinci ve üçüncü tercihlili seçenekler için ilk etapta yukarıda yazılı olan Çalışma Bakanlığı'ndan onaylı dilekçe ve Form I-140 gerekmektedir. Birinci istihdam temelli kategoriye, bilim sanat, eğitim iş veya atletizmde olağan üstü yeteneklere sahip olanlar; uluslararası alanda tanınan öğreti veya araştırma alanında en az üç yıllık tecrübeye sahip üstün profesörler ve araştırmacılar ve en az üç yıl birbiriyle çalışan çok uluslu yöneticiler oluşturmaktadır. İkinci kategoriye, mesleğinde ileri düzeyde bir derece (bir lisans derecesi ötesinde) veya bir lisans derecesi ve en az beş yıl ve üzeri deneyime sahip profesyoneller ile bilim, sanat veya iş alanlarında olağanüstü yeteneklere sahip olan kişiler oluşturmaktadır. Üçüncü istihdam temelli kategoriye, nitelikli çalışanlar (işleri geçici veya mevsimsel olmayan en az 2 yıl eğitim veya iş deneyimi gerektiren kişilerdir); profesyoneller (işlerini bir ABD üniversitesi veya kolejinde ya da yabancı denklik derecesinden en az bir lisans derecesine sahip olan meslek gruplarıdır) ve kalifiye olmayan çalışanlar (diğer çalışanlar: iki yıldan az süren eğitim veya geçici mevsimsel olmayan deneyim gerektiren pozisyonları doldurabilecek kişilerdir. Dördüncü istihdam temelli vize için ise özel göçmen Form I-360' gerekmektedir. Dördüncü kategoriye ise birçok grup oluşturmakla birlikte 19 başlık altında sınırlandırılmıştır. Bu grupları, bazı dini işçiler, Iraklı ve Afgan tercüman/çevirmenler, özel göçmen çocukları, bazı emekli uluslararası organizasyon çalışanları, uluslararası evsiz çalışanların bazı evlenmemiş evlatları ve kızları, bazı emekli NATO-6 siviller gibi kişiler veya gruplardan oluşmaktadır. Beşinci istihdam temelli göçmen yatırımcı vizesi için, başvuru sahibi, Alien (yabancı) Girişimci tarafından Form I-526 göçmen dilekçesini ABD Vatandaşlık ve Göçmenlik Hizmetleri birlikte dosyalamalıdır. Beşinci istihdam temelli kategoriye ise hedeflenen alan dışında istihdam yaratma, hedeflenen kırsal/yüksek işsizlik bölgesinde istihdam yaratma, yatırımcı pilot programı hedeflenen bölgede değil, hedeflenen bölgede yatırımcı pilot programlarının ABD'nin kendi ülkesinde iş yaratma ve sermaye yatırımı yoluyla ABD ekonomisine fayda sağlayan yeni ticari girişimlerde bulunmaya çalışan göçmen yatırımcıları oluşturmaktadır. Bundan sonraki vize başvuru süreci, vize mülakatı, ödenmesi gereken harç ücretleri gibi yasal süreç prosedürleri yukarıda detaylı bir şekilde ele alınan hemen

akraba ve aile sponsoru (aile temelli göç) vize kategorisiyle aynı düzeyde devam etmektedir (www.travel.state.gov/content/travel.html, 2018f; www.alllaw.com/, 2018).

2.4.Amerika Birleşik Devletleri'nin Göç Kabul Koşulları

ABD'ye göç etmek ve orada yerleşik bir düzene geçmenin birçok yöntemi bulunmaktadır. Bunun vize ile bölümü bir üst başlıkta detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Bir diğer yöntem ise kişinin ABD vatandaşı olma durumudur. Vatandaş olma koşulları, çalışma izni alma koşulları ve göçmenlerin hakları Birleşik Devletler Göç Yasası'nda hangi koşullarda verileceği detaylı bir şekilde yer almaktadır. Aşağıdaki başlıklarda bununla ilgili her bir başlık detaylı bir şekilde incelenecektir.

2.4.1.Amerika Birleşik Devletleri Göç Yasaları

Göç yasası, federal hükümetin ülkeye kimlerin girebileceğini, ne kadar süre kalabileceklerini, statülerini, ABD'deki haklarını ve görevlerini ve yerleşik yabancı ya da Amerikan vatandaşı nasıl olabileceğini belirleyen yasadır. Bununla birlikte ABD vatandaşı olmak isteyenler için yasal süreci yönetir. Son olarak, yabancı uyruklu kişilerin izinsiz ülkeye girmesi, ülkeye yapılan ziyaretlerin zamanını geçirmeleri ve yasal statülerini kaybetmeleri durumunda, göç yasası, gözaltı ve çıkarma işlerinin nasıl yapıldığını kontrol etmektedir. ABD Anayasası, ABD Kongresi'ne göçmenlik alanında yasama vermektedir. Bu konuda devlet hükümetlerinin göçmenlik yasalarını çıkarması yasaklanmıştır. Kısaca devletin göç konusunda sınırlı bir yetkiye sahip olduğunu söylemek mümkündür. Göç yasası, Vatandaşlık Yasasıyla birlikte, ABD Kanunu'nun 8. Maddesinde INA (Immigration And Nationality Act) ismiyle Göç ve Vatandaşlık Yasası olarak yer almakta ve göçle ilgili yasaların çoğu bu kanun maddesi içerisinde bulunmaktadır. Göçmenlik yasalarının uygulanmasından üç federal kurum sorumludur. ICE (Immigration And Customs Enforcement) olarak bilinen Göç ve Gümrük Muhafaza yasası, yasayı ihlal edenleri araştırır ve suçluları dava açarak bu kişiler hakkında yasal süreci başlatır. ABD Vatandaşlık ve Göçmenlik Hizmetleri (USCIS) yasal göç için başvuruları ele alır. Güvenlik ve Sınır Koruması (CBP) sınırları güvende tutmaktan sorumludur. Her üç kurum da İç Güvenlik Bakanlığı'nın bir parçasıdır (www.hg.org/, 2018; www.immigrationtounitedstates.org/, 2018a). ABD Göç ve Vatandaşlık Yasası (1952) kabul edilmeden önce ABD bu süre içinde birçok göç yasası kullanmıştır. Ülkenin ilk vatandaşlık yasası olan 1790 tarihli Vatandaşlık Yasası'nda, ABD'de güvencesiz beyaz erkeklerin vatandaş olmadan önce en az 2 yıl yaşaması gerektiğinden bahsetmektedir. 1790'a geldiğinde Vatandaşlık Yasası'nda değişiklik olur ve ikamet şartı

5 yıla uzatılmış 1798 yılında yabancı düşmanlığının yükselmesiyle birlikte bu süre 14 yıla çıkarılmıştır. 1802’de yeniden Yasada değişiklik yapılarak ikamet şartı 5 yıla düşürülmüştür. Bu dönemde ABD Vatandaşlık Yasası’nda değişimler olduğu gibi ABD ülkeye göçü teşvik etmek için devletlerarası anlaşmalar yaptığı görülmüştür. Buna 1868’deki Burlingame Anlaşması örnek verilebilir. Bu anlaşma ABD ile Çin arasında yapılmış ve ABD Çine neredeyse sınırsız göç etme vizesi vermiştir. Bu durum ABD’ye Çin göçünü kısıtlayan çeşitli yasaları iptal ettirmiştir. 1880’de imzalanan Angell Antlaşması ile ABD’ye göç etmesine izin verilen Çinli işçilerin sayısına kısıtlama getirerek, 1882 tarihli Çin Dışlama Yasası’nın yolunu açan göçmen meselelerinde ABD-Çin arasındaki ilişkilerde bir dönüm noktası oldu ve 10 yıl boyunca göç askıya alındı. 1882’de kabul edilen bir diğer önemli yasa 1882 Göç Yasası’dır. Bu yasa federal hükümet tarafından kabul edilen ilk kapsamlı yasadır. Bu nedenle ileride göçmenlik mevzuatı için muazzam sonuçları olacaktır. Bu yasa göçmenlerin federal gözetimi için bir çerçeve oluşturdu ve Amerika’ya girişleri yasaklayan “istenmeyenler” kategorilerini belirledi. Daha önce ABD bu kısıtlamayı her devlet için ayrı ayrı olarak kısıtlama ve denetim yapmaktaydı. Bu yasa ayrıca maliye bakanlığına göçmen girişini yönetmek için bireysel devletlerle sözleşme yetkisi vermiştir. 1891 Göçmenlik Yasası’nda ABD Kongresi (Millet Meclisi), göçmenlik yasasının etkinliğini artırmak amacıyla, federal hükümete göç politikasını uygulamayı yükümlü tutmuştur. Yani, bu yasa 1891 federal yürütme organında göçmenlik yasasının uygulanmasının merkezi sorumluluğunu üstlenmiş, arazi sınırları boyunca düzenlemeyi sıkılaştırmış ve dışlanan ve çıkarılabilir göçmenlerin listesini genişletmiştir. 1891 Göç Yasası ile birlikte Hazine Bakanlığı’na bağlı yeni yürütme ya da bürokratik makam, üç katip ve başkan tarafından atanan ve hazinenin sekreterinin yargı yetkisi altında çalışan göç bürosu kurulmuştur. 1882 Geary Yasası (Dışli kanunu), 1882 tarihli Çin Dışlama Yasası’nın hükümlerini güçlendirmek ve genişletmek amacıyla yürürlüğe girmiş ve Çin’den daha fazla göç gelmesini engellemiştir. 1903’teki Göç Yasası’nın çoğu, önceden var olan göçmenlik yasalarını ele almıştır. Kongre (millet meclisi), göçmenlik yasasını bir sisteme bağlamış ve Kanada’ya ve Meksikalılar hariç olmak üzere ABD’ye giren göçmenler üzerindeki vergiyi artırmıştır. Bu yasa sözleşmeli işgücü ve kamu harcama hükümlerini değiştirerek, yoksul göçmenleri federal düzenlemeleri yeniden ele aldı. Bununla birlikte yasa kabul edilemez sınıflardaki yabancıların sınır dışı edilmesine ilişkin süreyi 1-3 yıl arasında uzatmıştır. Kongre ilk defa fahişelerle, fuhuşla ve anarşistlerle bağlantılı olanları, dışlanan veya kabul edilemez göçmen sınıfına dahil etmiştir. 1906 Vatandaşlık Yasası, Göçmenlik ve

Vatandaşlık Bürosunu oluşturmaktadır. Bu Göçmenlik ve Vatandaşlık Bürosu, Ticaret Bakanlığı'nın yetkisi altında yer almaktadır. Ayrıca bu yasa göçmenlerin vatandaş olabilmeleri için İngilizce öğrenmelerini gerekli kılmaktadır (www.immigrationtounitedstates.org/, 2018b; 2018c; 2018d; 2018e; www.infoplease.com/, 2018).

1907 Göç Yasası, Dillingham Komisyonu (Göçmenlik Komisyonu) gelecekteki göçmenlik yasalarında kullanılan verileri toplamak ve bu veriler ışığında önerilerde bulunmak, Asya göçünü daraltmak, Müslüman göçünü kısıtlamak ve istenmeyen göçmenlerin tanımı genişletmek için oluşturuldu. Ayrıca yasa kadınların kocalarının vatandaşlıklarını benimsemeleri gerektiğini söylemekte ve bu yüzden yabancılarla evlenen kadınlar kocaları vatandaş olmadıkça ABD vatandaşlıklarını kaybedeceğini vurgulamaktadır. 1917 Göç yasası, öncelikle 16 yaş ve üstü için bir okuryazarlık standardı getirmiş ve bu türde kısıtlama getiren ilk federal yasa olmuştur. Bununla birlikte yasa "istenmeyen" kişi kategorisini genişletmiş Asyalıların (özellikle fuhuş amaçlı kadınlar) göçünü zorlaştırmayı amaç edinmiştir (Güney Asya hariç). 1882 göç yasasında 50 cent olan baş vergisi 1907 tarihli yasada 4 dolar olmuş, 1917 tarihli yasaya göre baş vergisi 8 dolara yükseltilmiştir. Bu yasa kapsamında homoseksüeller, putperesler, suçlular, deliler, alkolikler ve bunun gibi birçok kategoriye barındıran kemsin göç etmesini kısıtlamıştır. ABD tarihinde Avrupalıların göçünü sınırlayan ilk federal yasa olan 1921'deki Göç yasası, artan Amerikan korkusunu, güney ve doğu Avrupa ülkelerinden gelen insanların sadece Amerikan toplumuna uyum sağlama açısından değil aynı zamanda varoluşunu da tehdit ettiğinin korkusunu yansıtan bir yasa olmuştur. Acil Durum Kotası Yasası olarak da bilinen bu yasaya göre, ABD'ye her yıl giren göçmen sayısını 350.000 ile sınırlandırmakta ve herhangi bir ülkeden gelen göç, 1910 nüfusu sayımına dayanarak göç eden kişinin ülke içinde toplam nüfusunun %3'ü ile sınırlandırılmıştır. 1922'de Kablo Yasası (Evli Kadınlar Yasası) yürürlüğe girerek, yabancılarla evlenen kadınların vatandaşlıklarını iptal eden yasa iptal edilmiştir. 1924 tarihli Göç Yasası, ABD'ye göçü sınırlama amaçlı ilk büyük girişim başladığını göstermektedir. Özellikle, Güney ve Doğu Avrupa'dan (Slav ve Yahudi) olan kuzey ve Batı Avrupa'dan gelecek olan göçlere kota koyularak sınırlandırıldı. Bu yasa 1917 Göç Yasasının devamı niteliğinde olup önceki yasaları da düzenleyici niteliğe sahiptir. Ayrıca ABD'ye göç eden insanların sayısını her yıl için 165.000 olarak belirlemiş ve 1890 nüfus sayımına dayanarak ABD'ye göç etmeyi isteyen ülke içinde aynı uyruktan olan toplam nüfusun %2'si ile sınırlandırılmıştır. Bu

kota sistemi batı yarım küreden gelenleri kapsamamaktadır. 1929'da Ulusal Kökenler Yasası'yla bu sayı 150.000'e gerilemiştir ve 1920 nüfus sayımına göre %2 ile sınırlandırılmıştır. 1940 Yabancı Kayıt Yasasına göre, 14 yaşını dolduran tüm göçmenlerin hükümete kayıt olması ve parmak izini vermesi gerekmektedir. 1943 Göç Yasası, ABD'nin 1882 Göç Yasası ve devamındaki yürürlüğe giren yasalarla Çin'in ABD'ye girmesini engelleyen yükümlülükleri ortadan kaldırmıştır. 1946 yılında Nişanlılar Yasası yürürlüğe girerek ABD askerlerinin nişanlılarının ABD'ye girmesine izin veren daha önce oluşturulmuş göç kotası dışında özel bir ayrıcalık elde eden yasadır. 1948'de İkinci Dünya Savaşı yüzünden evlerinden olmuş binlerce Küba, Vietnam ve Avrupalıyı yeniden yerleştirmeye yardım etmek için tasarlanan bir yasadır. Bu yasa ile birlikte iki yıl içinde 200.000 kişinin ABD'ye göç etmesine izin verilmiştir. 1950'de İç Güvenlik Yasası kabul edilerek, Komünist Partinin üyeliğine sahip göçmenlerin sınır dışı edilmesine (çıkarılmasına) izin verilmiştir (www.infoplease.com/,2018; www.migrationpolicy.org/, 2018a; www.uscis.gov/, 2018; www.immigrationtounitedstates.org/,2018f; 2018g; 2018h; 2018ı; 2018i; 2018j; 2018k).

1952'de McCarran Walter Yasası olarak bilinen Göç ve Vatandaşlık Yasası INA (İmmigration And Natioanality Act), ABD'ye göçle ilgili kısıtlamaları kaldırmış ancak milliyet temelli kotaları korumuş ve Göç ve Vatandaşlık hizmetleri başlıklarının uygulanması için oluşturulmuş bir yasadır. 1920'li yıllar boyunca tasarlanmış ve yürürlükte olan göç yasalarıyla Kuzey ve Batı Avrupalıların ABD'ye göç etmesini engellenmeye çalışılmıştır. Göç ve Vatandaşlık Yasası'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte engeller ortadan kaldırılmış şartlar daha ılımlı hale getirilmiştir. Ayrıca bu yasa ırkçı söylemleri ortadan kaldırmış, Asya'dan ABD'ye yapılan göç kısıtlamasını da ortadan kaldırmıştır. ABD acil ihtiyaç duyduğu yüksek yetenek ve becerili göçmenlere ve bu göçmenlerin eşlerine ilk tercih (öncelik) verilmiştir. İkinci tercih ise, ABD vatandaşlarının ebeveynlerine, üçüncü tercih, ikamet eden yabancı eşleri ve bekar yetişkin çocuklar, dördüncü tercih ise, diğer akrabalar, erkek kardeşler, kız kardeşler ve yerleşik yabancıların evli çocuklarına verilmiştir. 1952 tarihli Göç Yasası, geçici ziyaretçi vizelerini, huzur bozucuları ve "istenmeyen yabancılar" olarak kabul edilen kişilere karşı yasal engeller getirmeye çalışmıştır. Kongre'den Gömen ve Vatandaşlık Yasası geçtiğinde, "yabancı" kelimesi vatandaşlık ya da ABD vatandaşı statüsünden yoksun olarak tanımlanmıştır. Yabancıların ABD'ye giriş için uygun kayıtlara ve kimliklere sahip olmasına bağlı olarak, yerleşik ve yerleşik olmayan, göçmen ve göçmen olmayan,

belgelenmiş ve belgesiz (veya yasa dışı) dahil olmak üzere farklı kategoriler belirlenmiştir. Bu belgeler, vize veya geçerli pasaport, sınır geçiş kartı, daimi ikametgah kartı veya yeniden izin belgesi gibi kategorilerden oluşmaktadır (www.infoplease.com/, 2018; www.immigrationtounitedstates.org/, 2018; www.History.state.gov/, 2018).

1965'te yürürlüğe giren Göç ve Vatandaşlık Yasası INA (Immigration And Nationality Act), ABD'yi ilk kez tüm milletlerden ülkeye gelen göçmenleri kabaca eşit bir şekilde kabul etmeyi amaçlamıştır. Yasa göçmen vizelerinin büyük çoğunluğunun Kuzey ve Batı Avrupa'dan gelen insanlar için ayrıldığı kökenli kotaların kullanımını ortadan kaldırmıştır. Yasanın en büyük etkilerinden biride ülkeye girişte ki kotların ve engellerin kaldırılmasıyla birlikte ABD'de yaşayan göçmenlerin kademeli olarak artması ve ülke içinde yaşayan milletlerin giderek daha çok çeşitli hale gelmesi olmuştur. Yasanın amacı, göçmenlik politikasını, ulusun yüzünü temelden değiştirmemek için, ayrımcılık karşıtı önlemlerle uyumlu hale getirmektir. Yasanın bir diğer önemli yanı ABD'ye nitelikli işgücünü ülkeye çekmektir. 1965'te yürürlüğe giren yasa için ülkeye olumlu etki ettiğini düşünenler kadar ülkeye negatif yönde etkiliğine dair görüşlerde ortaya koyulmuştur. Yasanın savunucuları 1965 tarihli Göç Yasasını tarihi bir başarı olarak görmekte ABD'ye gelen 59 milyon göçmenin ülkeyi genç bir hale getirdiği, çeşitliğe ve farklı yeteneklere sahip olduğunu, ülkenin refah ve ekonomisine pozitif yönlü bir katkı ettiğini düşünmüştür. Yasa eleştirmenlerine göre, çeşitli göçmen gruplarının düşük vasıflı Amerikalı işçiler için daha fazla rekabet yarattığını bu durumda ücret seviyelerini negatif yönlü etkilediğini ve ülkenin kültürel homojenliğini parçaladığını (zarar verdiğini) ileri sürmüştür (www.theatlantic.com/world/, 2018; www.migrationpolicy.org/, 2018c; www.immigrationtounitedstates.org/, 2018m).

1966 yılında çıkartılan Küba Uyum Yasası ile Kübalıların 2 yıl ABD'de ikamet ettiği takdirde daimi ikamete başvurmalarına izin verilmiştir. 1975'te Vietnam savaşının bitmesiyle birlikte ABD savaşta kaçan sivilleri korumak adına Vietnam ve Kamboçyalı mültecileri yeniden konumlandırın ve onlara özel şartlı tahliye statüsü vererek 200.000 göçmen için Hintli Göçmen ve Mülteci Yardım Yasası'nı kabul etmiştir. 1976 yılında bu göç yasası kapsamına Laos ülkesi de dahil edilmiştir (www.infoplease.com/, 2018; www.migrationpolicy.org/, 2018c). 1980'nde mültecilerin yeniden yerleşimi için süregelen ihtiyacı fark eden Kongre, ABD'ye girişi sistematik hale getirmek ve kabul edilen göçmenlere ev hizmetlerini

standartlaştırmak için Mülteci Kanunu'nu kabul etmiştir. Ayrıca yasa ülkede en az 1 yıl bulunan mültecilerin daimi ikamet statüsüne getirilmesini öngörmüştür (www.infoplease.com/, 2018; www.migrationpolicy.org/, 2018d). 1986 yılında yürürlüğe konulan IRCA (İmmigration Reform Control Act) olarak bilinen Göçmenlik Reformu ve Kontrol Yasası, yetkisiz göçmenlik meselesini kapsamlı bir şekilde ele alan ilk yasal düzenlemedir. Bununla birlikte yasadışı göçün iş dünyasının ucuz işgücü ihtiyacına ve ırksal ve etnik ayrımcılığa ilişkin sorunların ele alınması ile ilgili kaygıları gidermeyi amaçlamıştır. 1986 yasa tasarısı, göçmen sayısının kısıtlanmasından ziyade mevcut belgelenmemiş yabancıların vatandaşlık yoluna konulmasına odaklanmış ve sınır kontrolünü ve işveren yaptırımlarını güçlendirerek daha fazla göçü engellemeyi amaçlamıştır. Göçmenlik Reformu ve Kontrol Yasası, işverenler için çeşitli yükümlülükler yüklemiştir. İşyerinde çalışan işçinin iş uygunluk durumunun kayıtlarını doğrulamak ve kayıtlarını tutmakla sorumlu tutmuştur. İşverenler belgesiz veya izinsiz bir işçiyi bilerek işe alması, ya da işçinin sahte belge ile işyerinde çalışması yasaklanmış durumun tespit edilmesi halinde işverene 10 dolar ceza ve 6 aya kadar hapis cezası öngörülmüştür. Yasasının getirdiği bir diğer yenilik, ABD'de bulunan yasadışı göçmenler için genel af getirmesidir. ABD'ye 1972'den önce sürekli olarak ikamet edebilen uzun süreli belgesiz göçmenlere ABD vatandaşlığına götürecek kalıcı statüye başvurmalarına izin verilmiştir. Ülkede 1982'den sonra belgesiz (yasadışı) olarak yaşayan yabancılara, geçici ikamet başvurusunda bulunabilecekleri ve daimi ikamet edinebilmeleri fırsatı verilmiştir. Bir suçtan veya en az üç kabahatten suçlu bulunan, siyasi, dini veya ırksal zulme katılan kişiler için geçici yasal statüye başvurma izni verilmemiştir. Diğer bir yenilik, Göç Reformu ve Kontrol Yasası ile birlikte, geçici tarımsal çalışma (H-2A) ve Geçici Tarım dışı iş (H-2B) için ayrı vize kategorileri oluşturulmuştur. Bununla birlikte yasa, bazı geçici tarım işçilerinin yasal statüsünü ayarlamak için program kurarak 1986 yılından önceki bir yıl boyunca en az 3 yıllık mevsimsel çalışma yapanlara daimi ikamet izni elde etme hakkı vermiştir. Son olarak bu yasayla birlikte, Vize Feragat Programı oluşturularak bu pilot programla 8 ülkeye Amerika Birleşik Devletleri'ne vizesiz girme hakkı tanınmıştır (www.thoughtco.com/, 2018; www.ballotpedia.org/Main_Page, 2018a; www.library.uwb.edu/index.html, 2018; www.immigrationtounitedstates.org/, 2018n).

1990’da çıkan Göç Yasası’nın hedefi ABD’de tükenmiş vasıflı işçi sınıfını artırmak ve yeniden canlandırmaktır. Yasa, göçmen vizesi arayanlara izin vermiştir. Öncelikli olarak bu vizeler, ABD’nin daimi olarak ikamet etmek ya da çalışmak için izin almak isteyen yabancı işçilere tanınmıştır. Yasanın öncelikli olarak, Amerikan işverenleri tarafından desteklenen kişileri ve ABD’de hali hazırda aile üyeleri ve kolej profesörleri, sporcular ve sanat, bilim ve tıp alanlarında çalışan profesyonelleri kapsayan vasıflı işçilere yönelik öncelik tanındığı söylenebilir (www.immigrationtounitedstates.org/, 2018o; www.ballotpedia.org/Main_Page, 2018b).

1996’da yürürlüğe giren Yasadışı Göçmenlik Reformu ve Sorumluluk Yasası, ABD’de göçmenlik yasalarını güçlendirdi. Yasa kayıtsız yabancıların ülkeye girişini önlemek için yapılmıştır. Bununla birlikte, sınır gözetimi için çalışan sınır devriyesi, yabancı kaçakçılığa karşı yaptırımların ve cezaların artırılması, ABD sınırları içinde kaçak olarak yaşayan göçmenlere karşı sert yaptırımlar yasada yer almış, yabancı istihdamın, sosyal yardımlar ve yardım programlarına getirilen kısıtlamaların artması gibi düzenlemeler yapılmıştır. Yasa ayrıca, kabahat veya suç işleyen belgesiz göçmenlerin (kaçak göçmenlerin) sınır dışı edilmesini onaylamıştır (www.law.cornell.edu/, 2018; www.immigrationtounitedstates.org/, 2018ö; www.time.com/, 2018; <https://cis.org/>, 2018; www.hrdailyadvisor.blr.com/, 2018).

11 Eylül’den önce devletler halihazırda sahte sürücü lisansları ve kimlik kartları (ID) ve tarihli lisanslama prosedürleri ile ilgili sorunları çözmek için çok sayıda güvenlik önlemleri alıyorlardı. 11 Eylül saldırısından sonra bu konuyla ilgili ciddi adımlar atılmasının gerekli olduğu bir kez daha görülmekteydi. Yaşanan bu olaylar 2005 yılında Gerçek Kimlik Yasası (Real ID Act) yürürlüğe konulmasıyla birlikte birçok konuda yeni düzenlemeler getirmiş ve yaşanan problemleri çözmek amaç edinmiştir. Gerçek Kimlik Yasası (Real ID Act) sığınma başvurusunda bulunan kişilerin kendilerine ırk, din, milliyet, sosyal grup ya da siyasi görüş nedeniyle zulüm gördüklerini kanıtlanması istenmiştir. Başvuru yapan kişi sığınma nedenini resmi kurumlara ispat etmesi şart koşulmuştur. Bununla birlikte yasa terörizmle ilgili “kabul edilemezlik” gerekçelerini de genişletmiştir. Bunlar, terörist faaliyeti destekleyen terör örgütü veya bu grubu temsil etmek, belirlenmiş terör örgütü üyeliği, belili terör eylemlerini gerçekleştiren bir örgüte ait olmak, terör örgütlerinden askeri eğitim almak gibi birçok nedenler kabul edilemezlik maddeleri genişletilmiştir.

Gerçek Kimlik Yasası (Real ID Act), devletlerin lisans alma, belgelendirme ve sahtekarlıktan kurtulmak için teknoloji ve güvenlik özelliklerin faydalanılması, belgelerin kopyalanması ve kimlik belgelerinin üretilmesi, güvenlik ve konum güvenliğini sağlamak için devletlere yapılması gerekenleri belirtmiştir. Gerçek Kimlik Yasası (Real ID Act) ile birlikte, sürücü belgelerinin asgari standartları devlet tarafından belirlenmiştir. Eyaletin uçakları veya federal binalara giriş, nükleer tesislere girilmesi dahil olmak üzere herhangi bir federal amaç doğrultusunda tanınacak ehliyet ve kimlik kartlarının her bir eyalet devleti tarafından erişilmesi gereken asgari şartları belirlemiş ve bununla ilgili uygun olmayan kimlik kartı ve sürücü belgelerin kullanımını yasaklamıştır. Bunlara ek olarak yasal ikamet kanıtı ve ülkede geçici olarak mevcut olan kişiler için, sadece kalış süreleri için geçerli olan belgelerin verilmesi gerekmiştir. 2006'da Gerçek Kimlik Yasası (Real ID Act), eyaletlerin bir kişinin göçmenlik statüsünün veya vatandaşlık izni vermeden önce doğrulanmasını, iltica talebinde bulunan mülteciler üzerindeki kısıtlamaları genişletmesini ve göçmenlerin hane halkı haklarını sınırlandırılmasını gerekli kılmıştır. Yasayla birlikte yapılan bir diğer yenilik sınır güvenliğini sağlamaya yönelik teknolojik yeniliklerin (kamera, sensör, hareket algılama gibi yöntemler) kullanılmasına yönelik pilot program oluşturulmuştur (www.infoplease.com/, 2018; www.ballotpedia.org/, 2018c; www.nafsa.org/, 2018). 2014'te Başkan Barack Obama yaklaşık 5 milyon göçmenin sınır dışı edilmesini geciktirmek için yeni bir politikayı yürürlüğe koymuştur. Bu politikaya göre, ABD vatandaşlarının ya da yasal sakinlerinin ebeveynleri olan kişiler, 5 yıldan fazla ABD'de buldukları ve arka plan kontrollerini geçtikleri takdirde sınır dışı edilme kararlarında ertelemeye tabi olacakları ve yasal olarak çalışma yetkisi alacakları benimsenmiştir. Obama'nın eylem planı, aynı zamanda, ABD'ye getirilen 31 yaşından küçüklere iki yıl sınır dışı erteleme başvuruları ve çalışma izinleri için başvuran çocuklara izin veren 2012 Çocuklar için Gelecek Eylem Programı'nı da değiştirerek yaş tavanını kaldırmış ve erteleme dönemine 1 yıl eklemiştir. 2017'de Müslüman çoğunluklu ülkelere gelen göç üzerine yeni kısıtlamalar getirilmeye çalışılmıştır. 2018 seçimlerinden sonra Başkan Donald J. Trump'ın göçmenlerin ülkeye girişini engellemek için geniş bir sınır duvarı inşa etme düşüncesi, maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle ülke genelinde eleştirilere neden olmuştur (www.infoplease.com/, 2018).

2.4.2.Göçmenlerin Vatandaş Olma Koşulları

ABD vatandaşlığına geçiş (kabul edilme), Göç ve Vatandaşlık Yasası olan INA (Immigration And Nationality Act)'da Kongre tarafından belirlenen şartları yerine getirildikten sonra ABD vatandaşlığının bir vatandaşa veya yurttaşlığa verilmesi sürecidir. ABD vatandaşı olmak uzun bir süreci kapsamaktadır. Birçok göçmen yeşil kart sahibi olarak veya yasal daimi ikamet etmek suretiyle bunu yasal olarak Amerika Birleşik Devletleri'ne yapar. ABD'de vatandaş olmanın 4 temel yolu bulunmaktadır. Bunlar: Vatandaşlık yoluyla vatandaşlık kazanma, evlilik yoluyla vatandaşlık kazanmak, ebeveynler yoluyla vatandaşlık kazanma, ordu aracılığıyla vatandaşlık kazanma olarak sınırlandırılmıştır.

Vatandaşlık yoluyla vatandaşlık kazanmak için *birinci koşul*, kişinin yeşil kart sahibi olma durumudur. Bir kişinin ABD'de yeşil kart (Green Card) sahibi olması teknik olarak yasal ikametgahı olduğu anlamına gelmektedir. Yeşil kart (Green Card) sahibi olmanın birçok yolu olmakla birlikte, eğer Amerika'da yasal olarak yaşayan akraba, ABD vatandaşı eşine ve 21 yaş altı evlenmemiş çocuklara (21 üstü için süreç biraz daha uzun olabilir) ve ebeveynlere sponsor olarak yeşil kart almasını sağlayabilir. Diğer yol eğer, nitelikli ve kurumsal bir yerden iş teklifiniz varsa ve ABD'ye kalıcı şekilde gidilecekse, işveren size yeşil kart (Green Card) alma konusunda sponsor olabilir. ABD'de yasal olarak mülteci veya asil iseniz, ABD'de bir yıl yaşadktan sonra da dilekçe ile yeşil karta başvurulabilir. Bunların dışında ABD çekilişle her yıl binlerce insana yeşil kart sahibi olma imkanı tanımaktadır. *İkinci koşul*, ABD Vatandaşlık ve Göçmenlik Hizmetleri olarak bilinen USCIS (U.S. Citizenship And Immigration Services) belirlediği ikamet koşullarıdır. Bu durum kişi yeşil kart sahibi iken ülkede yaşamasını sağlamaktadır. Vatandaşlığa kabul başvurusunda bulunmadan önce kişinin en az 5 yıl ABD'de bulunduğunu veya ikamet ettiğini kanıtlaması gerekmektedir. ABD'de geçmesi gereken bu 5 yılın en az 2,5 yılını ülkede fiziki olarak bulunduğunuzu kanıtlamanız gerekmektedir. Bunun yanında aynı eyalette veya USCIS (U.S. Citizenship And Immigration Services) bölgesinde en az 30 ay boyunca kişi ikamet ettiğini kanıtlaması gerekmektedir (www.fileright.com/, 2018, www.wikihow.com/Main-Page, 2018; www.emlaklobisi.com/, 2018). *Üçüncü koşul* kişisel olarak uygun olup olmadığını belirleyen kurallardır. Vatandaşlığa kabul için kişisel gereksinimler, yeterli yaşa sahip olmak, İngilizce konuşabilmek, ABD hükümet sistemini bilmek ve iyi insan olmak gibi özellikleri içerir. Bu süreçte kişi vatandaşlığa başvuru yaptığı gün en az 18 yaşında olması

gerekmektedir. İngilizce okuma, yazma ve konuşma bilginiz vatandaşlık testi sırasında değerlendirilmekte ve ABD hükümetinin ve ABD tarihinin temellerini de bilmesi gerekmektedir. Son olarak, iyi ahlaklı bir karaktere (topluma katkıda bulunan, yasalara saygılı bir kişi) sahip olması gerekmektedir (www.uscis.gov/, 2018; www.Fileright.com/, 2018; www.citizenpath.com/, 2018a; www.path2usa.com/, 2018). *Dördüncü koşul*, vatandaşlık başvuru formu olan form N-400'ün doldurulmasıdır. Burada formun düzgün bir şekilde doldurulması ve zamanında teslim edilmesi önemlidir. Başvuruyla birlikte kişi destekleyici bilgiler göndermesi gerekmekte, nelerin tedarik edileceğini (örneğin, yeşil kartın kopyalanması) öğrenmeniz gerekmektedir. Dosyalama ücreti 640\$, 85\$ biyometrik ücreti alınmaktadır (2018 için geçerli fiyat). Ödemeler ABD DHS (Department Of Homeland Security) olarak bilinen İç Güvenlik Departmanlığı'na yapılmaktadır (www.wikihow.com/Main-Page,2018; www.findlaw.com/, 2018; www.boundless.com/, 2018). *Beşinci koşul*, biyometri randevusu almak ve önceki işlemin tamamlanmasıdır. N-400 formu doldurulup, USCIS (U.S. Citizenship And Immigration Services), dilekçenizi inceledikten sonra başvuruda bulunan kişiye başvuru makbuzu bildirimini gönderilecektir. Bu süreçten sonra başvuran kişiye biyometri randevu bildirimini gönderilir. Burada kişiden fotoğraf, elektronik imza ve parmak izi alınır. Parmak izleri arka plan kontrolü için FBI'ya gönderilir (www.uscitizenship.info/index.html, 2018; www.alllaw.com/, 2018; www.fileright.com/, 2018). *Altıncı koşul*, vatandaşlığa başvuran kişi, görüşme ve sınav için randevu alması gerekmektedir. Burada USCIS (U.S. Citizenship And Immigration Services) görevlisi tarafından kişi yazılı ve sözlü olarak sınava tabi tutulur. Görevli başvuran kişiye başvuru sürecini ve kişinin geçmişi ile ilgili birtakım sorular sormakta diğer yandan konuşma yeteneğini test etmektedir. Görüşmenin diğer bölümünde ise mülakat sahibi kişi yazılı bir sınava tabi tutulur. Ayrıca başvuru da kişiye, ABD tarihi ile ilgili ve devlet yapısının temelleri hakkında çoktan seçmeli sorular da sorulmaktadır. Mülakat sahibi, görüşme ve sınavı geçtiği takdirde, USCIS (U.S. Citizenship And Immigration Services) memuru başvuruyu onaylar aksi halde başvuruyu reddeder (www.fileright.com/, 2018; www.wikihow.com/Main-Page, 2018; www.uscitizenship.info/index.html, 2018; www.citizenpath.com/, 2018). *Yedinci koşul*, mülakatı USCIS (U.S. Citizenship And Immigration Services) memuru onayladıktan sonra başvuru sahibinin bağlılık yemini etmesi gerekmektedir. Yemini nerede ve ne zaman yapılacağı kişiye teslim edilen Form 445 yer almaktadır. Daha sonra Form 445'in arkasında yazılan sorulara cevap verilmeli ve vatandaşlığa kabul törenine katıldığınızda bir memurla incelenmelidir. Tören sonunda, başvuruda bulunan kişi vatandaşlığa kabul

sertifikası almaktadır (www.uscis.gov/, 2018; www.immihelp.com/, 2018; www.findlaw.com/, 2018; www.wikihow.com/Main-Page, 2018).

Evlilik yoluyla vatandaşlık kazanmak, ABD vatandaşı olmanın ikinci yoludur. Kişi eğer ABD vatandaşı ile evli ise Alien Relative için Form I-130 dilekçesini yetkili makama (USCIS) sunarak yeşil kart başvurusunda bulunabilir. Form I-130 kişi ile göçmen eşi arasında ilişki kurmaktadır. Yalnız kişi evlilik cüzdanı gibi yasal evraklar sunarak kuruma durumunu kanıtlaması gerekmektedir. Göçmen eş ABD’de yasal olarak yaşıyorsa Form I-130 tamamlanıp süreç başlatılabilir. Eğer göçmen eş ABD sınırları dışında yaşıyorsa, Form I-130 ile birlikte ikamet kaydı başvurusu yerine geçen Form I485 doldurulup yetkili kuruma gönderilmelidir. Bununla birlikte kişi vizesinin onaylanmasını beklemekte ve daha sonra elçilik veya konsoloslukta bir röportaja katılmalıdır (www.wikihow.com/Main-Page, 2018; www.fileright.com/, 2018). ABD hükümeti röportajda belli sorular sorarak bu konularda sahtekarlığı önlemeyi amaçlamaktadır. Yapılan mülakatta, kişiye ilişki geçmişi, faturalardan veya yemeklerden kimin sorumlu olduğu gibi sorular, doğum günleri gibi kişisel bilgiler, düğün hakkındaki bilgilere dayalı sorular sorularak kişinin buradaki amacı ve niyeti ortaya çıkarılmaktadır (www.fileright.com/, 2018). Bu süreçten sonra ki adımlar bir önceki başlıkta yer alan (vatandaşlık yoluyla vatandaşlık kazanmak) başlığındaki, ikamet şartları, kişisel gereksinimler, vatandaşlık formunu doldurmak, parmak izi, röportaj ve sınav ve vatandaşlık yemini ile aynıdır.

Üçüncü vatandaşlık kazanma yolu ebeveynler yoluyla vatandaşlık değildir. Her iki ailenin de ABD vatandaşı olması durumunda, çocuk ABD dışında doğmuş olsa bile ABD vatandaşı olmaya hak kazanmaktadır. Yalnız ebeveynlerden birinin doğumdan önce en az 5 yıl önce ABD’de yaşamış olması ve bu kişinin doğum tarihi 14 Kasım 1986 tarihinden sonra olmalıdır. ABD vatandaşı ebeveyni, ABD dışında silahlı kuvvetlere hizmet etmek, ABD hükümeti adına çalışma veya belirli uluslararası örgütler tarafından istihdam edilmek için ABD dışında yaşadığı ya da çalıştığı hala kişi hak kazanabilir. Bunun dışında eğer ebeveynler evlenmemişse, USCIS (U.S. Citizenship And Immigration Services)’a göre, çocuğun annesi çocuk doğduğunda ABD vatandaşı olmalı ve en az bir yıldır ABD’de fiziksel olarak yaşamsı gerekmektedir. Çocuğun genetik babası, doğum anında ABD vatandaşıysa, baba çocuğunu biyolojik babası olduğunu kanıtlamak zorundadır. Baba ayrıca çocuk 18 yaşına gelene kadar yazılı olarak mali destek vermeyi taahhüt etmelidir. Bununla birlikte baba çocuk 14 yaşına geldiğinde en az

2 yılını çocukla birlikte geçirmiş olması gerekmektedir. Bir çocuk 27 Şubat 2001'den sonra doğduğunda belli şartları gerçekleştirdiğinde kişi doğrudan vatandaş olmaya hak kazanabilir. Bunlar; bir ebeveyn ABD vatandaşı olmalı, çocuk on sekiz yaşından küçük olmalı, çocuk ABD'de bulunmalı, ABD vatandaşı olan ebeveyninin çocuğun yasal ve fiziksel velayetine sahip olması gerekmektedir. Eğer çocuk 27 Şubat 2001'den sonra doğmuşsa farklı şartlar geçerli olmaktadır. Bazı çocuklar evlat edinme yoluyla ABD vatandaşı olabilir. Çocukları kabul eden ebeveynlerin ve çocuğun yasal ve fiziksel velayetine sahip olmaları gerekir. Ebeveynler altmış yaşından önce çocuk evlat edinebilir fakat çocuğun on sekiz yaşından küçük olması ve en az iki yıl ABD'de yaşaması gerekmektedir (www.wikihow.com/Main-Page, 2018; www.fileright.com/, 2018).

ABD vatandaşı olmanın dördüncü yolu, kişinin askeri personel olmasıdır. Askeri hizmet yoluyla vatandaşlığa geçme gereksinimleri (en az 18 yaşında olmalı, İngilizce konuşma yazma, ABD tarihi ve hükümetiyle ilgili temel bir anlayışa sahip olma, iyi ahlaklı olma vb.) beş yıl yeşil kart sahibi (vatandaş yoluyla vatandaşlık kazanma) olanlara benzerdir. Bunun dışında düşmanlık dönemi (11 Eylül 2001)'den sonra ve barış zamanında (en az bir yıl onurlu hizmet etmesi gerekmektedir) kişi vatandaşlığa başvurabilir. Bu süreçlerden sonra kişi Form N-400'ü ve Deniz Kuvvetleri Sertifikasyonu için Form N-426 formunu doldurması gerekmektedir. Form N-426, kişinin kısmen silahlı kuvvetlere onurlu bir şekilde hizmet ettiğini göstermektedir. Kişi başvuru sürecinde dosya ücreti ödememektedir. Kişi yasal prosedürleri hallettikten sonra bağlılık yeminini yaparak ABD vatandaşı olmaya hak kazanmaktadır (www.wikihow.com/Main-Page, 2018; www.fileright.com/, 2018; www.boundless.com/, 2018).

2.4.3.Amerika'da Çalışma İzni Alma Koşulları

Herhangi bir bireyin ABD'de çalışması için üç koşuldaki birini sağlaması gerekmektedir. Bunlar: Yeşil karta sahip olmak, bir işverenin işçisine çalışma vizesi alması ve kişinin bir istihdam yetki belgesi (çalışma izni) diğer adıyla EAD (An Employment Authorization Document) belgesine sahip olması gerekmektedir. Yeşil kart (green card) ve işçi vizesi önceki başlıklarda detaylı olarak incelenmiştir. ABD'de çalışmak isteyen her birey yasal olarak çalışabileceğini kanıtlamak zorundadır. Eğer kişi ABD vatandaşı değilse, yeşil kart (Green Card)'a sahip değilse çalışmak için EAD (An Employment Authorization Document) istihdam yetki belgesi (çalışma izni)'ne sahip olması gerekmektedir. ABD'de işgücü piyasasında çalışmaya uygunluğu kanıtlamak hem çalışanın hem de işverenin sorumluluğundadır (www.thebalancecareers.com/, 2018; www.citizenpath.com/, 2018b;

www.rocketlawyer.com/, 2018). Çalışma izni olarak bilinen İstihdam Yetki Belgesi EAD (An Employment Authorization Document), ABD Vatandaşlık ve Göçmenlik Hizmetleri USCIS (U.S. Citizenship And İmmigration Services) tarafından verilmektedir. ABD’de çalışmasına izin verilen işçi kategorileri içinde, ABD vatandaşı, ABD vatandaşı olmayanlar, yasal daimi ikamet iznine sahip olanlar ve çalışmaya yetkili yabancılar yer almaktadır. Çalışmaya yetkili yabancılar, geçici (göçmen olmayan) işçiler, kalıcı (göçmen) işçiler, öğrenci ve değişim işçileri olmak üzere çeşitli gruplardan oluşmaktadır (www.thebalancecareers.com/, 2018).

ABD’de istihdam edilmek için yetki alma ya da yetkilendirme durumunun kanıtına ilişkin veya çalışma iznini almak için, ilk önce Form I-765’i doldurması ve USCIS (U.S. Citizenship And İmmigration Services)’a başvurması gerekmektedir. Daha sonra iki vesikalık fotoğraf, uygunluk kanıtı, Form I-94 geliş-gidiş belgesi ve pasaport gerekmektedir. Bu işlemden sonra 410\$ dosyalama ücreti ve 85\$ biyometrik ücret olmak üzere toplamda 495\$ gerekmektedir (2018 yılı fiyatlarıyla). USCIS (U.S. Citizenship And İmmigration Services), başvuru sürecinde kategorinize dayalı diğer belgeleri de istemektedir. USCIS (U.S. Citizenship And İmmigration Services)’a başvuru posta yolu ve e- dosyamla çevrimiçi (online) yolu ile olmak üzere iki türlü yapılmaktadır. Yapılan başvuru 90 gün içinde (sığınma talebinde bulunan kişi başvurduysa 30 gün) olumlu ya a olumsuz başvuru sahibine iletilir. İstihdam yetki belgesi çalışmaya başladıktan sonra genelde 1 yıl geçerlidir. İstihdam yetki belgesi süresi dolmak üzere olduğunda, son kullanma tarihinden itibaren 180 gün içerisinde yenilenmesi gerekmektedir. İstihdam yetki belgesi bir veya birçok kez yenilenebilir. Daha önce kişi ABD’de hiç çalışmadıysa, çalışma iznini alır almaz yerel sosyal güvenlik ofisine giderek sosyal güvenlik numarası alması gerekmektedir. Yapılan başvuruda görevliye pasaport ve çalışma izni gösterilmelidir. Başvuru yapıldıktan sonra başvuru formundaki adrese sosyal güvenlik kartı yollanır. Ancak 2017’de USCIS (U.S. Citizenship and İmmigration Services)’ın Form I-765’te yaptığı değişiklikle birlikte kişi artık yerel sosyal güvenlik ofisine gitmeden kişi çalışma iznini aldıktan sonra sosyal güvenlik kartına gerek duymadan çalışma izni kartıyla herhangi bir yerde çalışabilecektir (www.thebalancecareers.com/, 2018; www.immihelp.com, 2018; www.boundless.com/, 2018b; www.citizenpath.com/, 2018b).

2.4.4.Göçmenlerin Hakları

ABD Anayasası, yasal ve yasal olmayan yollarla ülkeye girilip girilmediğine bakılmaksızın, sınırlarında bulunan tüm insanların varlığını geçici veya kalıcı kabul eder. Bunla birlikte yasal olup olmadığına bakılmaksızın ABD Anayasası göçmenlerin ülkede yaşadığı ya da yaşayacağı ırksal veya herhangi bir istimara karşı korumaktadır. Yüksek mahkeme, tüm göçmenlere sınır dışı etme veya gözaltına alma süreçleriyle ilgili bir dizi haklar tanımaktadır (www.cultureoflife.org/, 2018). Herhangi bir ceza davasında kişiye savunma hakkının tanınması (adil yargılanma hakkı), avukat edinme hakkının tanınması, bunun yanında göçmenlere ailesiyle birlikte yaşama hakkı tanınmaktadır. Birey 21 veya üzeri bir yaşa sahip olup ABD’de yasal bir statüye sahipse oy kullanabilmekte diğer koşullarda kişi yasal değilse oy kullanma hakkına sahip değildir (www.pbs.org/newshour/, 2018; www.rewire.news/, 2018). Göçmenlerin Anayasal haklarından bahsedilse de ABD’ye iltica talebinde bulunanlar dahil olmak üzere, sınır dışı edilme işlemlerinde bulunan göçmenler dahil hemen hemen aynı şartlarda tutulur ve çoğu durumda şiddet uygulayan suçlara yönelik birçok hapisane şartlarından yaşam koşulları bakımından daha kötü durumdadır. Bu yüzden minimum standart ve gözetimsizlik ve yetersiz tıbbi bakım nedeniyle göç altında onlarca insan ölmektedir. Bununla birlikte ABD iş yasaları hakkında bilgi sahibi olmayan ve emeğini yasal hale getirmekten korkan işçiler, çoğu zaman asgari ücret düzeyinde çalışmakta ve fazla mesai ödemelerinden yararlanamamakta, ABD vatandaşlarının çalıştığı işte daha fazla ücret almasını engellemektedir. Bu durum işverenlerin burada fayda maliyet amacı güderek işçinin emeğini istismar ettiğini göstermektedir (www.aclu.org/, 2018a). ABD kuruluşundan günümüze belirli dönemlerde birçok göçmenin ülkeye girişine izin vererek onlara istihdam sağladığı, vatandaş olma hakkı tanıdığı, konut edinme hakkı tanıdığı gibi birçok hakların Birleşik Devletler Göç Yasaları başlığında ifade edilmiştir. ABD Yüksek Mahkemesinin aldığı birçok kararda, Anayasa’nın güvencelerinin ülkede yasal olmayanlar dahil olmak üzere ABD sınırları içinde herkes için geçerli olduğuna karar vermiştir. Göçmenlerin yukarıda da bahsedildiği gibi belgesiz göçmenler olsa bile konuşma, din özgürlüğü, adil muamele görme hakkı, mahremiyet hakkı ve ABD vatandaşlarının sahip olduğu birçok haklara sahiptir (www.aclu.org/, 2018b).

BÖLÜM 3: NEW JERSEY PATERSON BÖLGESİNDE YAŞAYAN TÜRK GÖÇMENLERİNİN İŞGÜCÜ PİYASASINDAKİ KONUMU VE SORUNLARI ÜZERİNE ARAŞTIRMA

ABD'ye göç eden insanlar, göç ettiği yerlerde hayata tutunmak ve hayat standartlarını yükseltmek adına çeşitli sektörlerde çalışmaktadır. Zaman içerisinde ABD'ye göç eden insanların farklı düşünce yapısı içinde olması, Göçmen Türklerin iş hayatına girerken işgücü piyasasındaki farklı meslek ve iş türlerini seçmesinde etkili olmuştur. ABD'nin bir göçmen ülkesi olması nedeniyle işgücü piyasası içerisinde birçok göçmeni barındırdığı ve istihdam imkanı sağladığı bilinmektedir. ABD'ye göç eden Türkler de Amerika'da yaşayan diğer göçmen gruplarından biridir. ABD'de yaşayan Türklerin işgücü piyasasına girerken veya çıkarken ya da bulunduğu yerde çalışmasını sürdürürken birçok nedene bağlı olarak sorun yaşadıkları gözlemlenmektedir.

3.1.Araştırmanın Amacı

Araştırma, ABD'ye göç etmiş ve burada işgücü piyasası içinde bulunan Türk çalışanların durumlarını ve sorunlarını tespit etmek amacıyla yürütülmüştür. Ayrıca, ABD'de yaşayan Türklerin mevcut durumlarından memnuniyeti ve ileride Türkiye'ye dönme isteklerinin tespiti de araştırma amacının içinde yer almaktadır.

3.2.Araştırmanın Kapsamı

Araştırma ABD New Jersey Eyaleti Paterson Bölgesinde yaşayan Türk işgücü üzerine gerçekleştirilmiştir. Göçmen Türk işgücünün durum ve sorunları demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi, vb.), ekonomik koşulları ve sosyal koşulları dikkate alınarak incelenmiştir. Bu kapsamda ulaşılan 142 katılımcıya, meslek, eğitim, çalışma süreleri, ücret, ayrımcılık, işgüvencesi, sosyal güvenlik, sendikal haklar işgücü piyasası içindeki konumlarını tespiti ilişkin sorular yöneltilmiştir. Araştırma kapsamındaki katılımcıların %70,4'ünü erkekler, %29,6'sını kadınlar oluşturmaktadır. Katılımcıların %74,7'si 25-54 yaş aralığındadır.

3.3.Araştırmanın Yöntemi

Nicel yöntem kullanılarak yürütülen araştırmada, belirlenen evren içinden seçilen örnekleme, işgücü piyasasına ilişkin durum ve sorunlarının tespiti için hazırlanan orijinal bir anket uygulaması yapılmıştır. Anket SPSS V.24 programında analiz edilmiş ve sonuçlar tablolanmıştır. Anket sorularına alınan yanıtlardan elde edilen bulgular birebir anket uygulaması esnasında elde edilmiş gözlemlerden faydalanılarak sonuç kısmının

öneriler başlığı altında değerlendirilmiş böylece bulguların güvenilirliği artırılmaya çalışılmıştır.

Araştırmada kullanılan yönteme ilişkin detaylar şu şekildedir:

3.3.1. Evren ve Örneklemin Tespiti

Araştırmanın evrenini, ABD’de New Jersey Paterson Bölgesi’nde yaşayan Türk göçmenler oluşturmaktadır. Evrenin tespitinde araştırmacının 10 aylık süre için ilgili bölgede yaşaması rol oynamıştır. Araştırmanın örneklemini ise evren içerisinden kartopu yöntemiyle ulaşılabilen 142 çalışan oluşturmaktadır. Anket formu, katılımcının bir kısmına internet üzerinden (50 kişi) bir kısmına da birebir uygulanmıştır (92 kişi).

3.3.2. Araştırma Sorusu ve Hipotezler

Araştırmanın temel sorusunu Türk göçmenlerinin Amerika Birleşik Devletleri işgücü piyasasındaki konumu ve sorunları nedir? oluşturmaktadır. Araştırma sorusunu doğru yanıtlayabilmek için, oluşturulmuş anket soruları kapsamında tanımlanan gruplar arasında anlamlı ilişkileri gösterebilmek amacıyla hipotezler oluşturulmuştur. Böylece çapraz tablo analizi uygulanarak, gruplar arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına dair değerlendirmeler yapılması mümkün olacaktır.

Çalışmanın hipotezleri şu şekilde belirlenmiştir:

Hipotez 1. Cinsiyet ile eğitim düzeyi arasında ilişki vardır/yoktur.

Hipotez 2. Cinsiyet ile aylık gelir arasındaki ilişki vardır/yoktur.

Hipotez 3. Cinsiyet ile haftalık çalışma süresinden bağımsızdır /bağımsız değildir.

Hipotez 4. Eğitim düzeyiyle Amerika’ya geliş amacı birbirinden bağımsızdır /bağımsız değildir.

Hipotez 5. Eğitim düzeyi ile iş güvencesine sahip olma arasında bir ilişki vardır/yoktur.

Hipotez 6. Eğitim düzeyine göre çalışılan iş ile alınan eğitim birbirinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 7. Eğitim düzeyi ile Türkiye’ye geri dönme düşüncesi birbirinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 8. İngilizce seviyesini yeterli bulma düşüncesi eğitim seviyesinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 9. Türkiye’de iyi gelir elde edilince Türkiye’ye geri dönme düşüncesi eğitim seviyesinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 10. Eğitim düzeyi haftalık çalışma saatinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 11. Aylık gelir yaştan bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 12. Aylık gelir ile sosyal güvenlik haklarından yararlanma durumu birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 13. Aylık gelir ile iş güvencesine sahip olma birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 14. Aylık gelir ile haftalık çalışma süresi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 15. Aylık gelir ile çalışılan işten saygı dolayı saygı duyulma durumu birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 16. Aylık gelir ile Amerika’dan emekli olma düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 17. Amerika’ya geliş amacı ile çalışılan işin aldığı eğitimle ilgili olma durumu birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 18. Amerika’ya geliş amacı ile Türkiye’ye dönme düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 19. Eğitim düzeyi ile işsiz kalma endişesi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 20. Çalışılan işin alınan eğitimle ilgili olma durumu ile emeğin karşılığında alınan ücret, yeterli mi düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 21. Çalışılan iş türü ile emeğin karşılığında alınan ücret, yeterli mi düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 22. Çalışılan iş türü ile çalışılan işin alınan eğitime uygunluğu durumu birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 23. Çalışılan iş türü ile Türkiye’de yeterince iyi gelir elde edildiği durumda dönülme düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 24. Çalışılan iş türü ile Türkiye'ye dönme düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 25. Türkiye'de yeterince iyi gelir elde edilmesi durumunda Türkiye'ye geri dönme düşüncesi ile aylık gelir birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 26. Çalışılan iş türü ile İngilizce seviyesini yeterli bulup/bulmama görüşü birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 27. Çalışılan iş türü ile farklı bir mesleğe geçmek için veya niteliği artırmak için kurumsal bir meslek kursu imkânı sunulma durumu birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 28. Çalışılan işin alınan eğitime uygunluğu ile iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yardımcı olup olmama düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 29. Çalışılan iş türü ile iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yardımcı olduğu düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 30. Eğitim düzeyi ile benzer iş/meslek çerçevesinde Amerikan vatandaşlarına göre gelir seviyesi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 31. Amerika'ya geliş amacı ile iş yaşam dengesi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

Hipotez 32. Türkiye'ye dönme düşüncesi ile iş yaşam dengesi birbirlerinden bağımsızdır/bağımsız değildir.

3.3.3. Anket Formunun Hazırlanması ve Veri Toplama Teknikleri

Araştırma kapsamındaki işgücünün durumunu ve sorunlarını tespit etmek için işgücü piyasası dinamiklerinden oluşan orijinal bir anket formu hazırlanmıştır. Anket formu demografik bilgiler, tamamlayıcı bilgiler ve işgücü piyasasına yönelik bilgilerin toplanması için üç ana soru başlığı altında yapılandırılmıştır. Demografik sorular: yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi ve ilişkin verileri sağlarken tamamlayıcı sorular 7 düzeyde katılımcıları tanımaya yönelik verileri sağlamaktadır. Demografik soru grubu içinde önemli bir yeri olan medeni durum sorusu, iki ülke arasındaki evlilik denklığı olmaması nedeniyle anketten çıkarılmıştır. İşgücü piyasası durumunun tespitine yönelik hazırlanan

26 soru; mesleki bilgiler ve çalışma süresi, ücret/gelir, ayrımcılık, sosyal güvenlik, iş güvencesi, iş sağlığı ve güvenliği, sendikal sosyal üyelikler, göç kararı, aidiyet, iş yaşam dengesi başlıklarında hazırlanmıştır.

Sınıflandırmada kullanılan bileşenler ve gerekçeleri aşağıda tablo halinde sunulmuştur.

Tablo 4
Anket Soruları ve Açıklamaları

Soru Sırası	Soru Sınıflandırması ve Türleri	Soruların Gerekçeleri
1-3	Demografik sorular (Cinsiyet, Yaş, Eğitim Durumu)	Demografik veriler elde edilmesi için sorulmuştur. Not: Medeni durum iki ülke arasında evlilik denkleğininin olmamasından dolayı anketten çıkarılmıştır.
	Tanımlayıcı Sorular	Katılımcılara ABD'ye geliş amacı, hangi bölgeden göç ettiği, şuan ikamet edilen bölgeye göç etme nedeni, ABD'ye hangi eğitim düzeyinde gidildiği, herhangi bir finansal kuruluştan yardım alma durumu, ingilizce düzeyi hakkında ve Türkiye'ye dönme düşüncesi ile ilgili veriler elde edilmesi için sorulmuştur.
4	Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir?	Katılımcıların ABD'ye geliş amacını tespit etmek
5	Türkiye'nin Hangi Bölgesinden Göç Ettiniz?	Bölgede yaşayan insanların Türkiye'den ABD'ye hangi bölgeden göç ettiğini tespit etmek
6	İkamet Ettiğiniz Bölgeye Göç Etmeyişin Nedeni Nedir?	Bölgede yaşayan insanların mevcut bölgeye göç etme sebebini tespit etmek
7	Amerikay'ya Hangi Eğitim Düzeyinde Geldiniz?	Katılımcıların ABD'ye hangi eğitim düzeyinde göç edildiğini tespit etmek
8	Herhangi Bir Kuruluştan Finansal Yardım Alıyor Musunuz?	Katılımcıların herhangi bir finansal kuruluştan yardım alma durumunu tespit etmek
9	İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz?	Bölgede yaşayan insanların ingilizce seviyesini tespit etmek
10	Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?	Bölgede yaşayan insanların Türkiye'ye dönme arzusu içinde olma algısını tespit etmek

		İşgücü Piyasası Soruları	İşgücü piyasasına ait veriler elde edilmesi için sorulmuştur.
11	Mesleki Bilgiler ve Çalışma Süresi	Mesleğiniz?	Bölgede çalışan insanların hangi meslek gruplarına ait olduğunu tespit etmek
12		Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?	Bölgede çalışan insanların hangi düzey işlerde çalıştığını tespit etmek
13		Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?	Çalışanların aldıkları eğitim ile yaptıkları mesleklerin uyumunu tespit etmek
14		Çalıştığınız İş/ Yaptığınız Meslekten Dolayı Toplumda Saygınlık Görüyor Musunuz?	Bölgede çalışan insanların mesleklerinden dolayı toplumda saygınlığını tespit etmek
15		Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?	Çalışma sürelerini tespit etmek
16	Ücret/Gelir	Aylık Geliriniz	Bölgede yaşayan insanların aylık gelir düzeylerini tespit etmek
17		Aldığınız Ücretin Emeğinizi Karşılıdığını Düşünüyor Musunuz?	Harcanan emek ve kazanılan ücret algısının düzeyini tespit etmek
18		Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Diğer Göçmen İşçilerle Karşılaştırıldığında Gelirinizin Seviyesi Nedir?	Bölgede çalışan Türkler ile diğer göçmen grupları arasındaki ücret düzeylerinin durumunu tespit etmek
19		Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Amerikan Vatandaşlarıyla Karşılaştırdığımızda Gelirinizin Seviyesi Nedir?	Bölgede çalışan Türkler ile Amerikan vatandaşları arasındaki ücret düzeylerinin durumunu tespit etmek
20	Ayrımcılık	İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?	İş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının bölgede çalışan Türklere ne derece yardımcı olduğunu tespit etmek
21		İş Bulma Sürecinde İşverenlerin Eşit Fırsat Tanıdığını Düşünüyor Musunuz?	İşverenlerin iş bulma sürecinde eşit fırsat tanıma algısını tespit etmek
22		İşe Alım Sürecinde İşverenlerin Etnik Kökene Göre Ayrımcılık Yaptığını Düşünüyor Musunuz?	İşgücü piyasasına girme sürecinde ayrımcılığın var olup olmadığını tespit etmek
23		Farklı Bir Mesleğe Geçmek İçin Size Kurumsal Bir Meslek Kursu İmkani Sunuldu Mu?	Bölgede yaşayan insanların meslek değişimi durumunda kurumsal bir meslek imkanı sunulup sunulmadığını tespit etmek

24		İşgücü Piyasasına Katılımda Kadınları Hangi Düzeyde Görüyorsunuz?	Kadınların işgücü piyasasına katılım düzeyini tespit etmek
25	Sosyal Güvenlik, İş Sağlığı ve Güvenliği, İşgüvencesi, İş Sağlığı ve Güvenliği	Sosyal Güvenlik Haklarından Yararlanıyor Musunuz?	Genel sosyal güvenlik haklarından yararlanma düzeyini tespit etmek
26		İşsiz Kalma Endişeniz Var Mı?	İşsiz kalma kaygı düzeylerini tespit etmek
27		İş güvencesine Sahip Misiniz? (Kontrol sorusu)	Bölgede çalışan insanların iş güvencesine sahip olma durumunu tespit etmek
28		İşsizlik Sigortasından Faydalandınız Mı?	İşsizlik sigortası haklarından yararlanma durumunu tespit etmek
29		İşsizlik Sigortası Uygulamasında Ayrımcılık Yaşadınız Mı?	Katılımcıların işsizlik sigortası uygulamasında ayrımcılığa uğrama durumunu tespit etmek
30		Bu Ülkeden Emekli Olabileceğinizi Düşünüyor Musunuz?	Emekli olabilme algısını tespit etmek
31		İş Sağlığı ve Güvenliği Tedbirlerine Uyuyor Musunuz?	İş sağlığı ve güvenliği kapsamında çalışma hayatı kalitesini tespit etmek
32	Sendikal/Sosyal Üyelikler	Yaşadığınız Bölgede Herhangi Bir Sosyal Topluluk İçinde Yer Alıyor Musunuz?	Bölgede yaşayan insanların sosyal topluluklara katılma durumunu tespit etmek
33		Sendika Üyeliğine Sahip Misiniz?	Sendikal haklar seviyesini tespit etmek
34	Aidiyet ve İş-Yaşam Dengesi	Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz?	Gelir düzeyine bağlı olarak bölgede yaşayan insanların Türkiye'ye dönme düşüncesinde olma durumunu tespit etmek
35	Dengesiz	Göçmen İşçiler Olmazsa ABD İşgücü Piyasası Nasıl Etkilenir?	ABD'deki göçmen Türk işgücünün katılımcılar açısından ne anlama geldiğini tespit etmek Yapılandırılmış ve sınırlandırılmış cevap şeklinde hazırlanan soruda üç seçenek sunulmuştur. 1)Büyük zarar görür, 2)Zarar görür fakat vazgeçilmez değiliz, 3)Herhangi bir zarar görmez.
36		İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?	Yapılandırılmış ve sınırlandırılmış cevap şeklinde hazırlanan soruda üç seçenek sunulmuştur. 1)Sadece iş odaklı, 2)Evime ve Arkadaşlarıma zaman ayırabiliyorum, 3)Sosyal çevrem yok.

Demografik sorularla birlikte oluşturulmuş toplam 36 soru, hem basılı olarak hem de Google anket formu programında hazırlanmıştır. Anket soruları katılımcıların cevaplama potansiyeli göz önünde bulundurularak (eğitim durumu ve süre) araştırma amacını da karşılayacak düzeyde “evet” ve “hayır” cevapları ve yapılandırılmış seçenekli cevaplar olmak üzere toplamda 36 sorudan oluşmaktadır.

Anket çalışması, internet üzerinden ve birebir olmak üzere iki şekilde uygulanmıştır. Araştırmacı, bölgede kartopu yöntemiyle ulaşabildiği bütün çalışanlara internet üzerinden sosyal medya ve mail sistemi aracılığıyla bildirimde bulunmuş ve anket linkini göndermiştir

(https://docs.google.com/forms/d/1ginxNDM32t3FC15QhWqBW_H8Wc2gMJLmx02DzqTlsQo/edit?usp=drive_open&ths=true). Bu yöntemle ancak 50 kişiden geri dönüş alınabilmiştir. Bölgede bulunan cami, sosyal kuruluşlar, kahvehaneler, restoranlar, alışveriş merkezleri gibi yerleşimlere gidilerek birebir 92 kişiye daha ulaşılmıştır. Böylece toplamda 142 kişiden veri elde edilebilmiştir. Veri toplama faaliyeti araştırma bölgesinde kalınan 10 aylık sürenin 3 aylık kısmında tamamlanmıştır. Bu faaliyet kırtasiye, yemek, yol ücreti vb gibi giderler çerçevesinde yaklaşık 500\$'a malolmuştur.

Not: Anket uygulama aşamasında birçok araştırmacının araştırmaya çekimser kalması araştırmanın ulaşılması hedeflenenden daha az kişiye uygulanmasına neden olmuştur. Araştırmanın yapıldığı dönemde ABD genel seçimlerinin olması ve buna binayen, insanların fişlenme ve ülke dışına çıkarılma korkusu ve insanların ilgisizliği gibi sebeplerin araştırmanın katılımcı sayısını azalttığı düşünülmüktedir.

3.3.4. Verilerin Analizi

Yapılan araştırma sonucunda toplanan veriler SPSS versiyon 24 programında analiz edilmiştir. Anket sonuçları SPSS programına girildikten sonra önce “frekans analizi” uygulanmış ve cevaplara göre oransal ve sayısal dağılımlar belirlenmiştir. Daha sonra sonuçlar çapraz veri tabloları/grafikleri yardımıyla açıklanmış ve “Chi-Kare testi” uygulanarak bağımsız soru grupları arasında anlamlılık düzeyleri analiz edilmiştir.

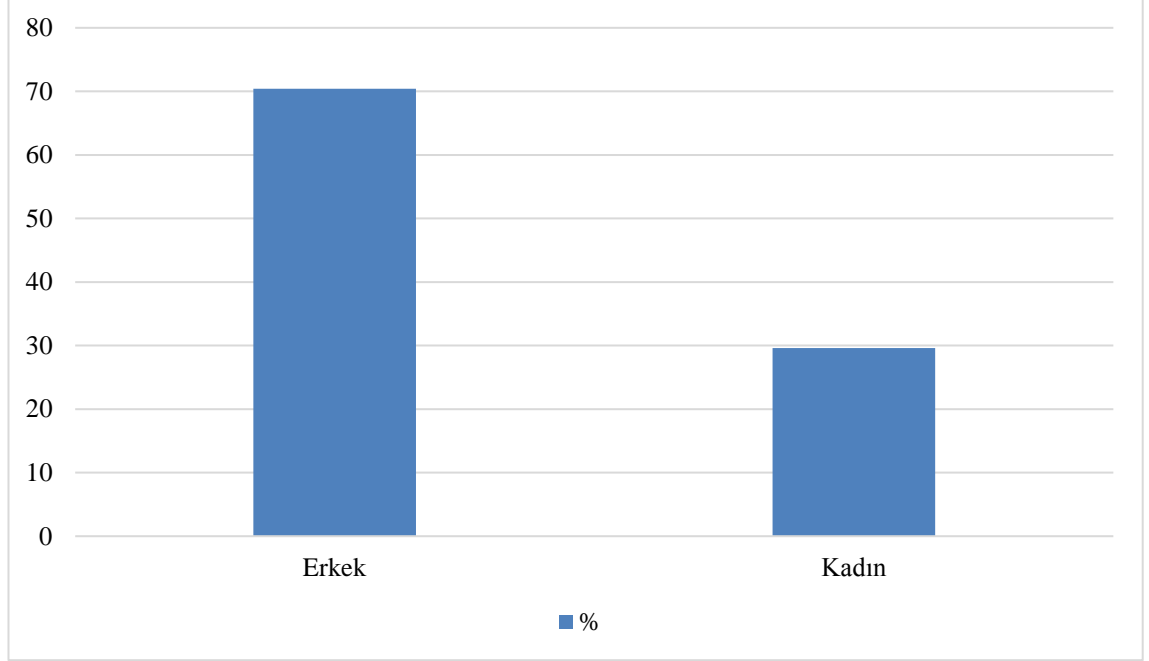
3.4. Araştırmanın Bulguları

Araştırma anketinde düzenlendiği üzere bulgular, demografik, tanımlayıcı ve işgücü piyasasına yönelik sorulara verilen cevaplar üzerine inşa edilmiştir. Aşağıda ilgili sınıflandırmaya yönelik bulgular sırasıyla verilmiştir:

3.4.1. Demografik Bulgular

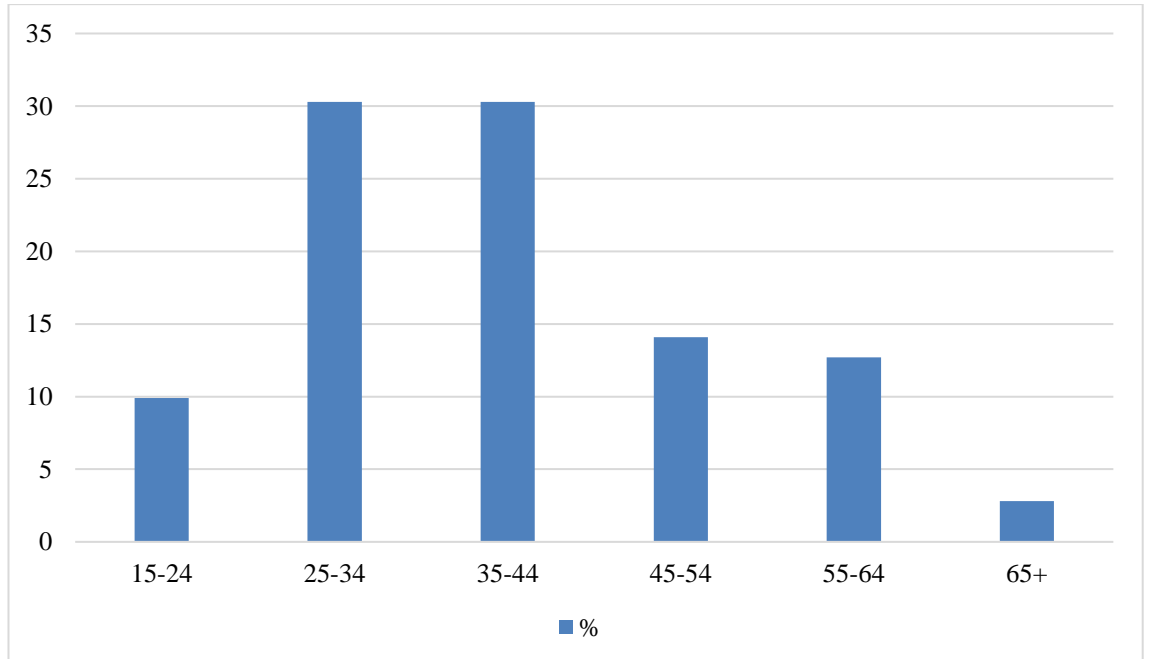
Demografik bulgular, cinsiyet yaş ve eğitim durumu bileşenlerinden oluşmaktadır.

Grafik 4. Cinsiyet

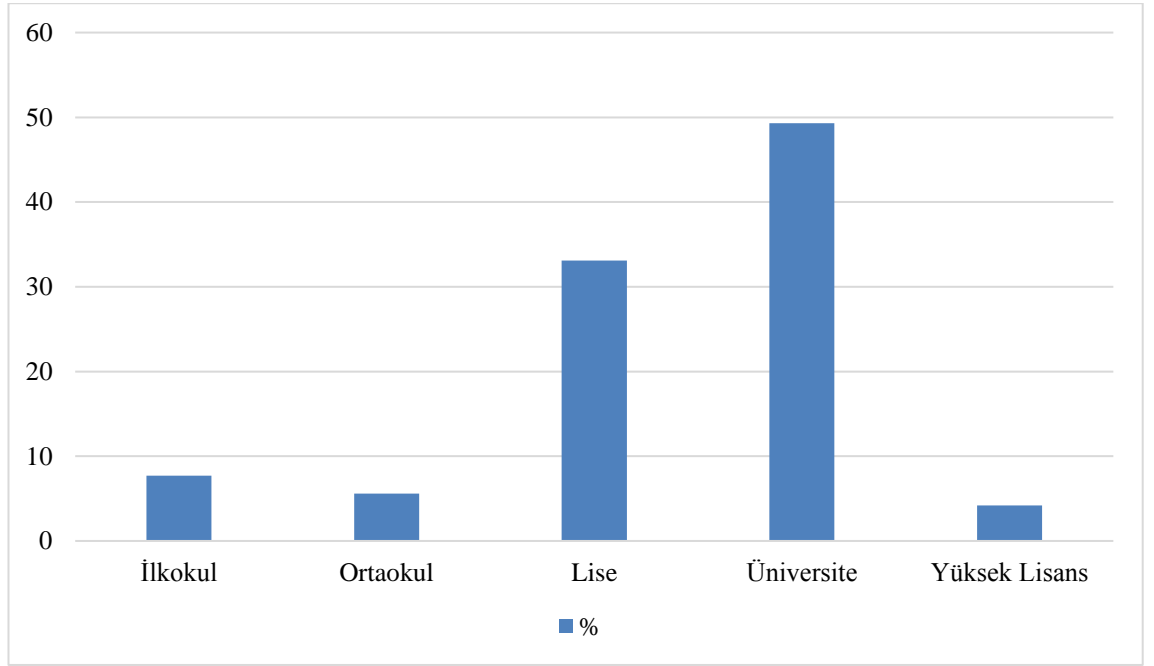
Yapılan bu çalışmada rassal olarak 142 gözlem seçilerek hazırlanan sorulara cevap verilmesi istenmiştir. Grafikte görüldüğü üzere cinsiyet dağılımına baktığımız zaman örneklem grubumuzun %70,4'ünün erkek, %29,6'sının ise kadınlardan oluştuğu görülmektedir.

Grafik 5. Yaşınız

Yukarıdaki grafikte çalışmaya katılan kişilerin yaş aralıkları istatistikleri sunulmuştur. Ankete katılanların %9,9'u 15-25 yaş aralığında, %30,3'ü 25-34 aralığında, %30,3'ü 35-44 yaş aralığında, %14,1'i 45-54 yaş aralığında, %12,7'si 55-65 yaş aralığında ve %2,8'i 65 yaş ve üzeridir. Grafikte görüldüğü gibi ankette orta yaş grubu diğer yaş gruplarına göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Grafik 6. Eğitim Düzeyiniz

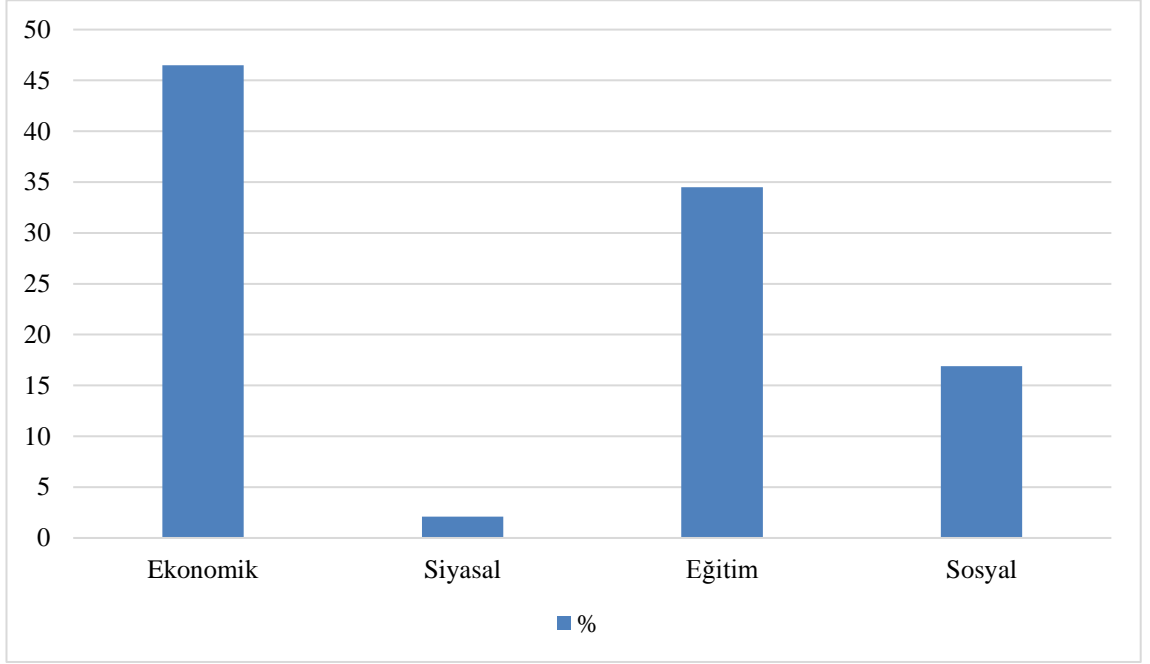

Yukarıdaki grafikte eğitim ile ilgili tanımlayıcı istatistikler sunulmaktadır. Yapılan anket çalışmasında katılımcıların %7,7'si ilkökul, %5,6'sı ortaokul, %33,1'i lise, %49,3'ü üniversite ve %4,2'si yüksek lisans eğitimi almıştır. Veriler incelendiğinde anket çalışmasında lise ve üniversiteye gidenlerin sayısı diğer kategorilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

3.4.2. Tanımlayıcı Bulgular

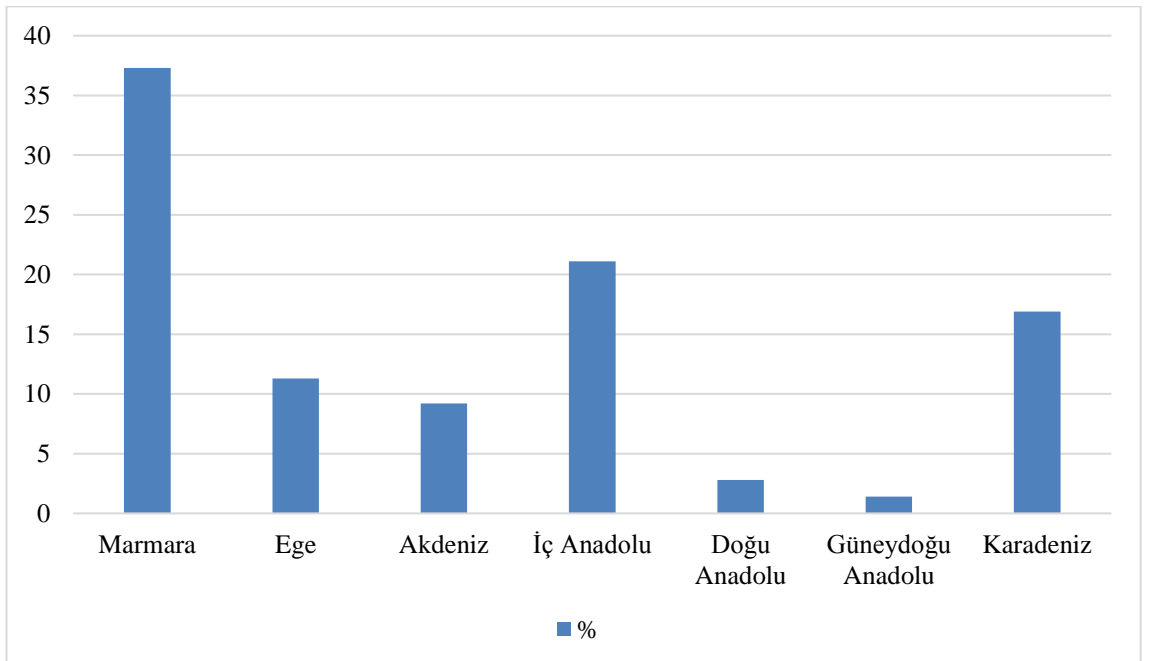
Tanımlayıcı bulgular araştırma anketinde yer alan: Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? Türkiye'nin Hangi Bölgesinden Göç Ettiniz?, İkamet Ettiğiniz Bölgeye Göç Etmeniz Nedeni Nedir?, Amerika'ya Hangi Eğitim Düzeyinde Geldiniz?, Herhangi Bir Kuruluştan Finansal Yardım Alıyor Musunuz?, İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz? ve Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? Sorularına alınan yanıtlardan elde edilmiştir.

Grafik 7. Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir?

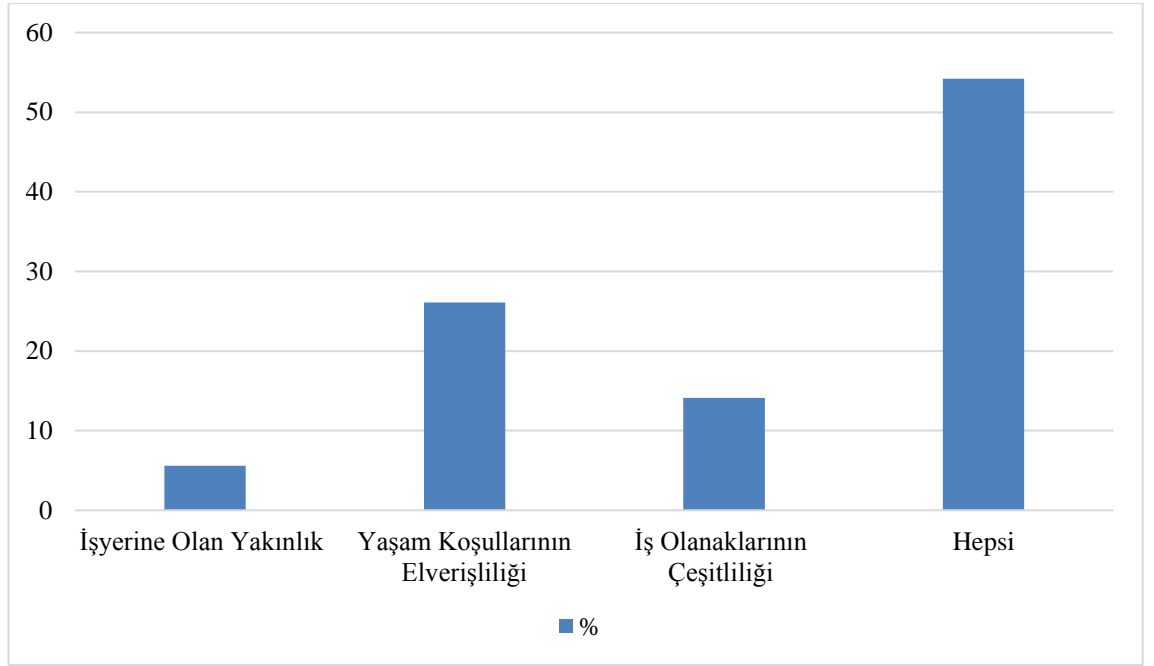
Yukarıdaki grafikte Amerika'ya gelen kişilerin hangi sebeplerden dolayı göç ettiğine yönelik istatistiksel veriler yer almaktadır. Katılımcıların %46,5'i ekonomik, %2,1'i siyasal, %34,5'i eğitim ve %16,9'u sosyal nedenler için Amerika'ya göç etmiştir. Grafikteki veri dağılımına analiz edildiğinde Amerika'ya gelen insanların daha çok ekonomik nedenli olduğu görülmektedir. Ekonomik nedenli göçü eğitim amaçlı göç takip etmiştir. Veriler incelendiğinde en az sayı siyasal amaçlı olduğu gözlenmiştir.

Grafik 8. Türkiye'nin Hangi Bölgesinden Göç Ettiniz?

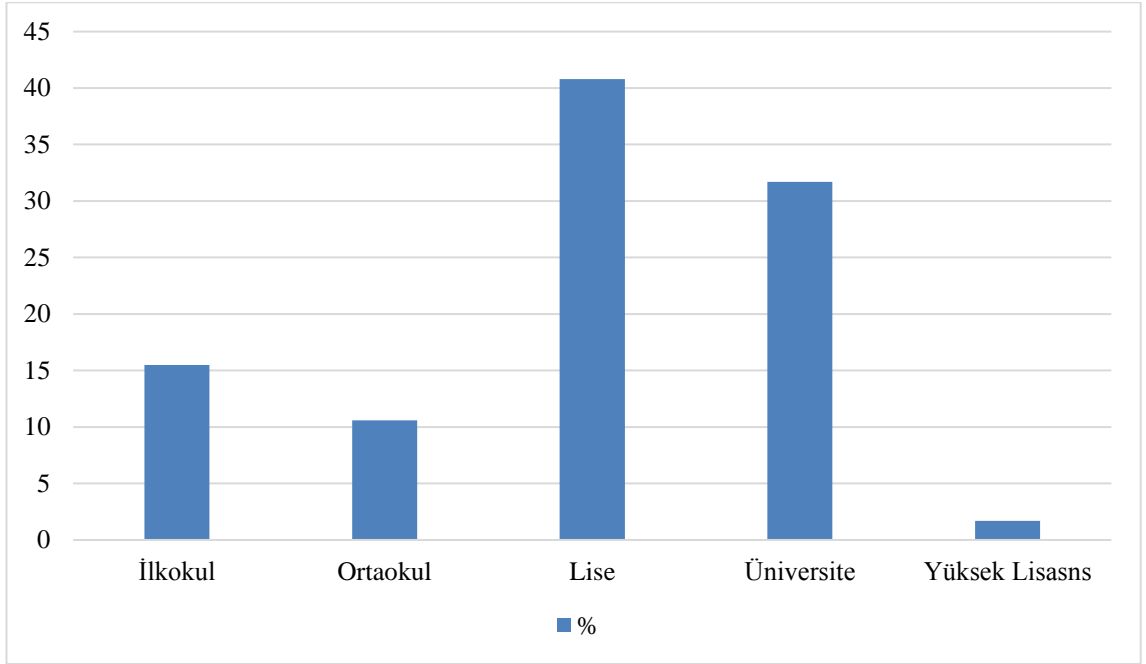
Grafikte Türkiye’den Amerika’ya hangi bölgeden göç edildiğine yönelik tanımlayıcı istatistikleri yer almaktadır. Ankette Türkiye’den Amerika’ya en fazla göç edilen bölge %37,3 ile Marmara bölgesi olurken ikinci sırada %21,1 ile İç Anadolu bölgesi, üçüncü sırada %16,9 ile Karadeniz bölgesi, dördüncü sırada %11,3 ile Ege bölgesi, beşinci sırada %9,2 ile Akdeniz bölgesi, altıncı sırada %2,8 ile Doğu Anadolu bölgesi ve son sırada ise %1,4 ile Güneydoğu Anadolu bölgesi olmuştur.

Grafik 9. İkamet Ettiğiniz Bölgeye Göç Etmeniz Nedeni Nedir?

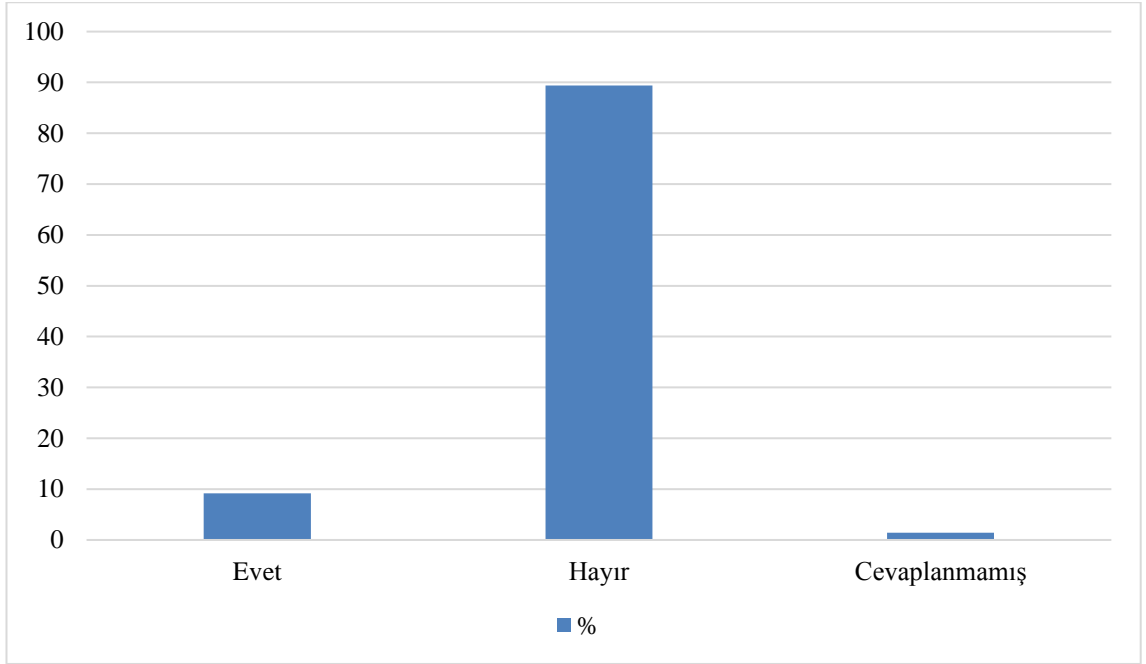
Grafikte ikamet edilen bölgeye neden göç edildiğini gösteren tanımlayıcı istatistikler gösterilmektedir. Anket çalışmasına katılanların %5,6’sı işverene olan yakınlık, %26,1’i yaşam koşullarının elverişliliği, %14,1’i iş olanaklarının çeşitliliği ve %52,4’ü bütün sebeplerden dolayı ikamet ettiği bölgeyi tercih etmiştir. Grafikteki dağılımlara bakıldığında göç eden insanlar üzerinde yukarıda yazılı olan tüm seçeneklerin etkili olduğu gözlenmiştir. Bununla birlikte ikamet edilen bölgeye göç edilmesinde yaşam koşullarının elverişliliği etkili olduğu grafikte görülmektedir.

Grafik 10. Amerika'ya Hangi Eğitim Düzeyinde Geldiniz?

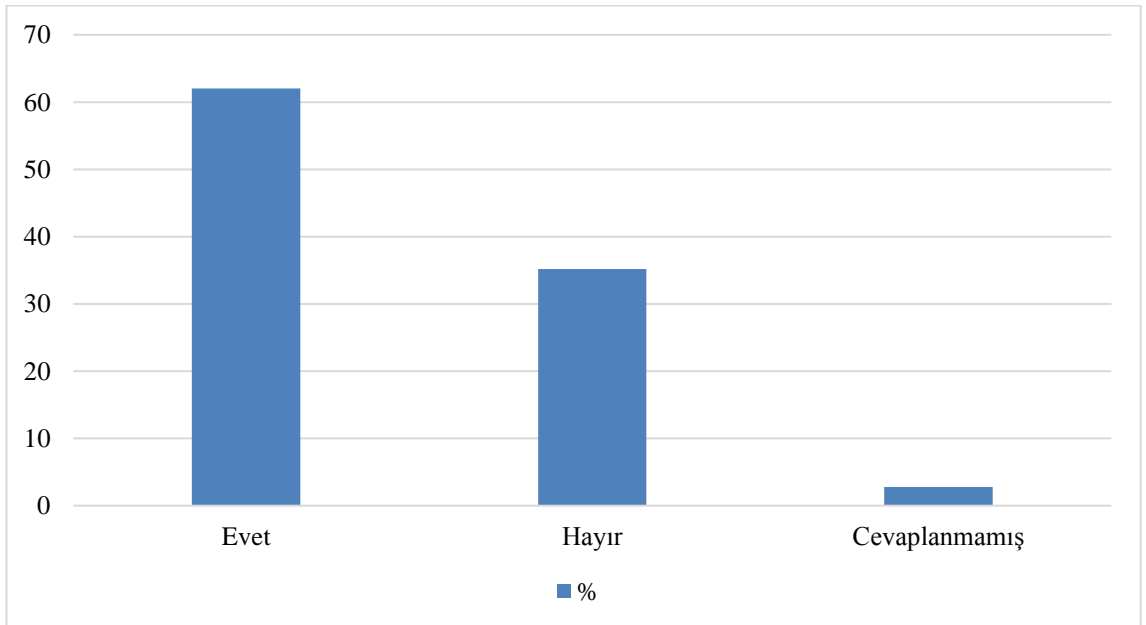
Yukarıdaki grafikte Amerika'ya çalışmaya gelmeden önceki eğitim düzeylerini gösteren tanımlayıcı istatistikler yer almaktadır. Anket çalışmasına katılanların %15,5'i ilkokul, %10,6'sı ortaokul, %10,8'i lise, %31,7'si üniversite ve %1,4'ü yüksek lisans eğitimini Türkiye'de tamamlamıştır. Grafikteki eğitim düzeyleri dağılımı (hem sayısal hemde oransal) incelendiğinde Amerika'ya çalışmaya gelmeden önce lise mezunu insanların daha ağırlıklı olduğu gözlenmiştir. Bu dağılımı üniversite ve ilk okul mezunları takip etmiş, en az sayı ise yüksek lisans mezunlarında görülmüştür.

Grafik 11. Herhangi Bir Kuruluştan Finansal Yardım Alıyor Musunuz?

Grafikte görüldüğü gibi anket çalışmasına katılanların %9,2'si herhangi bir finansal kuruluştan yardım alırken, %89,4'ü hiçbir finansal kuruluştan yardım almamaktadır. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Genele baktığımızda herhangi bir kuruluştan yardım almayanların sayısının yardım alanlardan 9 kat daha fazla olduğu görülmüştür.

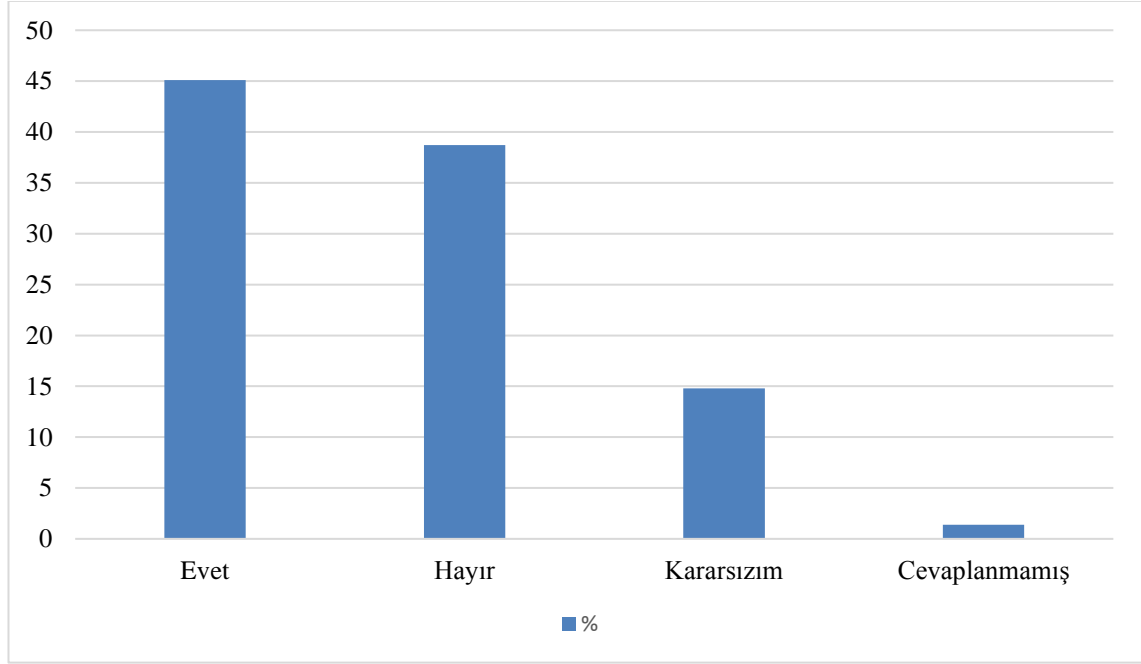
Grafik 12. İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz?

Grafikte görüldüğü gibi katılımcıların %62'si İngilizce seviyesini yeterli bulurken, %35,2'si İngilizce seviyesini yeterli bulmamaktadır. Ankete katılanların %2,8'i ise bu

soruya cevap vermemiştir. Grafikte yer alan istatistiksel verilere baktığımızda İngilizce seviyesini yeterli bulanların sayısı yeterli bulmayan kişi sayısından 38 kişi daha fazla oluğu gözlemiştir.

Grafik 13. Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?

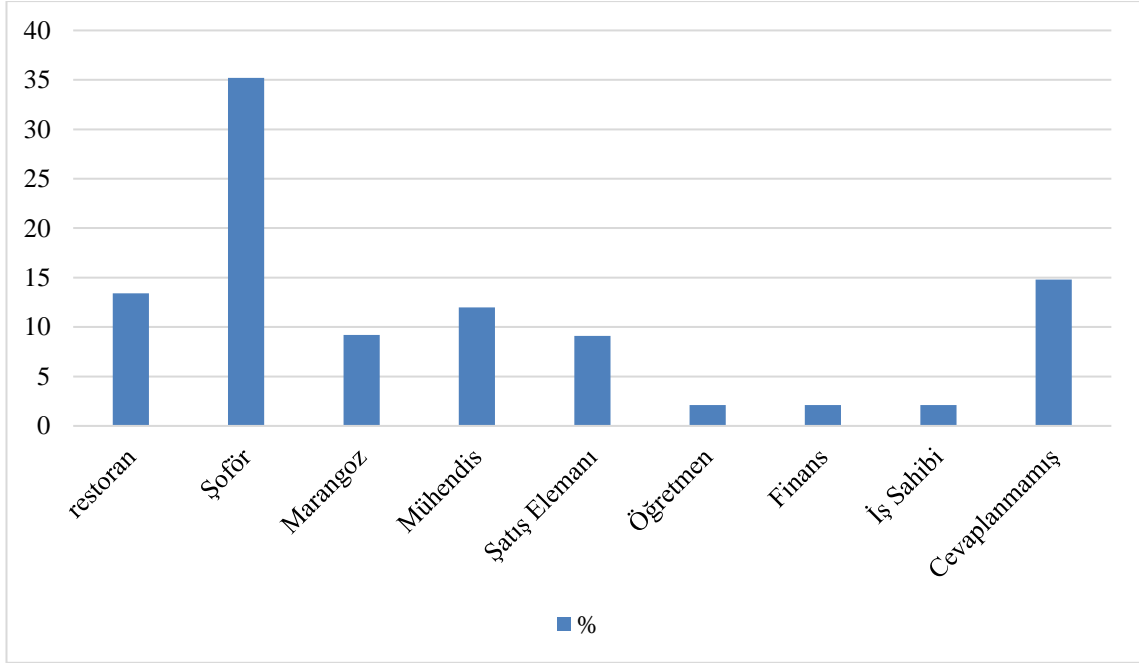
Anket çalışmasında katılımcıların %45,1'i Türkiye'ye dönmeyi düşünüyorken, %38,7'si Türkiye'ye dönmeyi düşünmemektedir. %14,8'inin ise kararsız olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafiğe bakıldığında Türkiye'ye dönmeyi düşünen kişilerle dönmeyi düşünmeyenler arasında 9 kişilik küçük bir fark olduğunu söylemek mümkündür.

3.4.3. İşgücü Piyasası Bulguları

İşgücü piyasası bulguları, Mesleğiniz?, Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?, Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?, Çalıştığınız İş/ Yaptığınız Meslekten Dolayı Toplumda Saygınlık Görüyor Musunuz?, Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?, Aylık Geliriniz, Aldığınız Ücretin Emeginizi Karşılıdığınızı Düşünüyor Musunuz?, Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Diğer Göçmen İşçilerle Karşılaştırıldığında Gelirinizin Seviyesi Nedir?, Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Amerikan Vatandaşlarıyla Karşılaştırdığınızda Gelirinizin Seviyesi Nedir?, İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?, İş Bulma Sürecinde İşverenlerin Eşit Fırsat Tanıdığını Düşünüyor Musunuz?, İşe Alım Sürecinde İşverenlerin Etnik Kökene Göre Ayrımcılık Yaptığını Düşünüyor Musunuz?, Farklı Bir Mesleğe Geçmek İçin Size

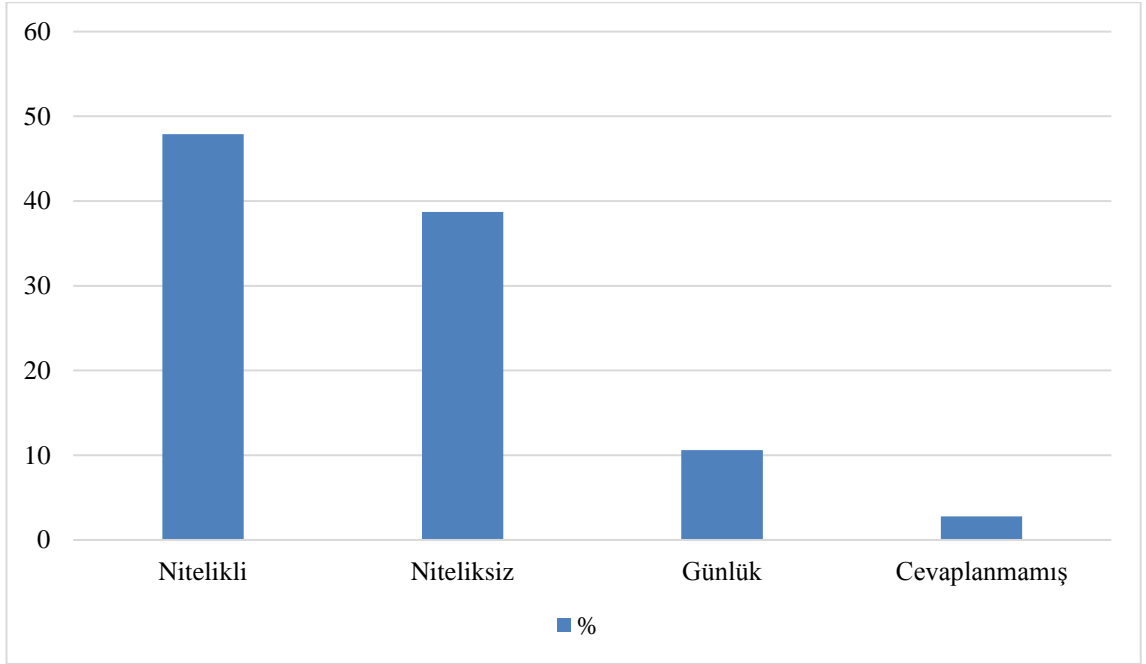
Kurumsal Bir Meslek Kursu İmkanı Sunuldu Mu?, İşgücü Piyasasına Katılımda Kadınları Hangi Düzeyde Görüyorsunuz?, Sosyal Güvenlik Haklarından Yararlanıyor Musunuz?, İşsiz Kalma Endişeniz Var Mı?, İş Güvencesine Sahip Misiniz?, İşsizlik Sigortasından Faydalandınız Mı?, İşsizlik Sigortası Uygulamasında Ayrımcılık Yaşadınız Mı?, Bu Ülkeden Emekli Olabileceğinizi Düşünüyor Musunuz?, İş Sağlığı ve Güvenliği Tedbirlerine Uyuyor Musunuz?, Yaşadığınız Bölgede Herhangi Bir Sosyal Topluluk İçinde Yer Alıyor Musunuz?, Sendika Üyelğine Sahip Misiniz?, Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz?, Göçmen İşçiler Olmazsa ABD İşgücü Piyasası Nasıl Etkilenir?, İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır? Bileşenlerinden oluşmaktadır.

Grafik 14. Mesleğiniz

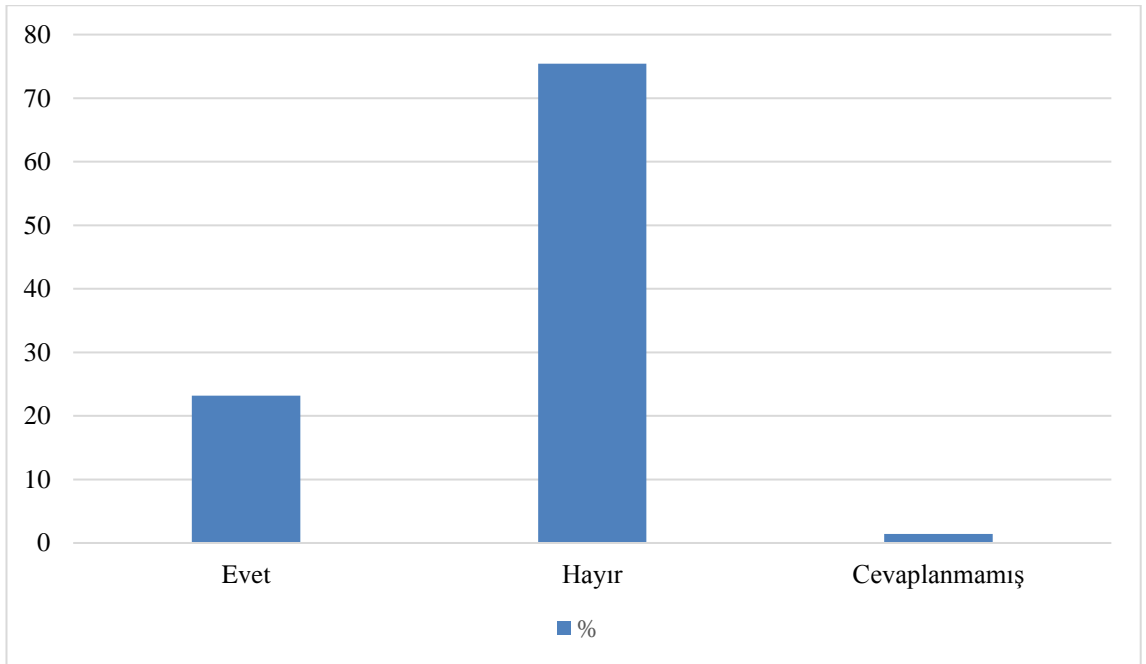
Yukarıdaki grafikte meslek açısından tanımlayıcı istatistikler sunulmaktadır. Anket çalışmasına katılanların %13,4'ü aşçı, %35,2'si şoför, %9,2'si marangoz, %12'si mühendis, %9,1'i satış elemanı, %2,1'i öğretmen, %2,1'i finans sektörü ile ilgili ve %0,007'si kendi işine sahiptir. Ankete katılanların %14,8'i ise bu soruya cevap vermemişlerdir. Mesleki dağılımlar incelendiğinde sırasıyla şoför, restoran (aşçı, garson, paketlemeci, bar vb.), marangoz, satış elemanı mesleklerinin diğer mesleklere göre daha yüksek oranlara sahip oldukları gözlemlenmiştir. Bununla birlikte 21 kişinin mesleklerini ankette belirtmediği görülmüştür.

Grafik 15. Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?

Anket çalışmasına katılanların Grafikte görüldüğü gibi %47,9'u nitelikli işlerde, %38,7'si niteliksiz işlerde ve % 10,6'sı günlük işlerde çalışmaktadırlar. Ankete katılanların %2,8'i ise bu soruya cevap vermemiştir. Veri dağılımına göre nitelikli ve niteliksiz işlerde çalışan insan sayısının birbirine yakın olduğu gözlenmektedir.

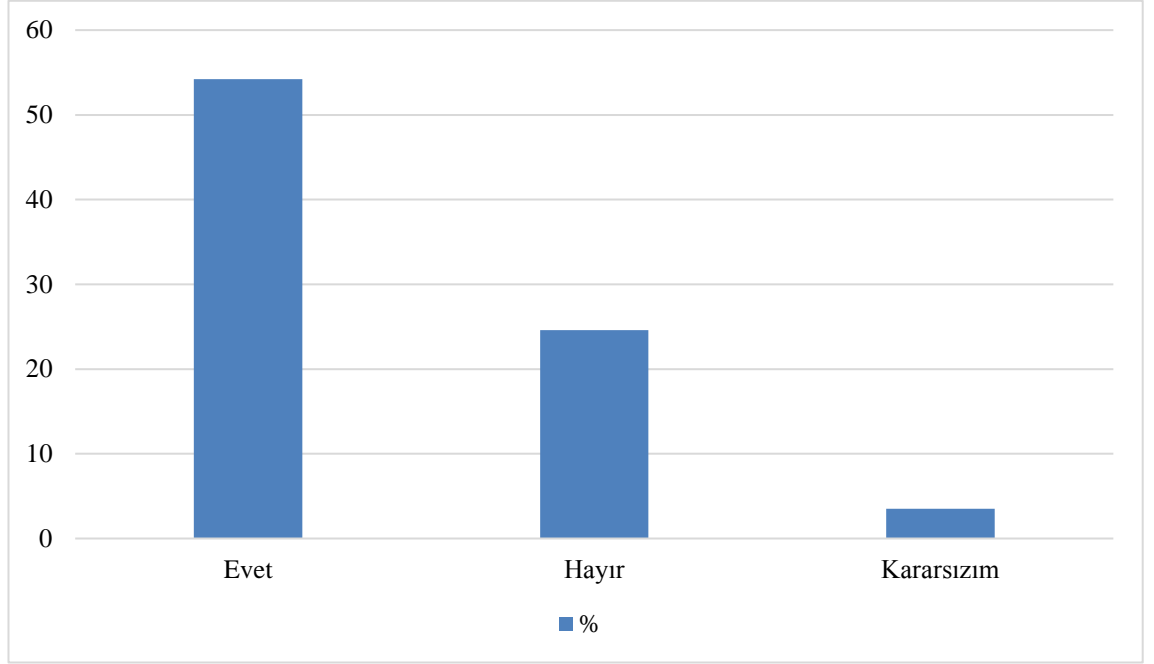
Grafik 16. Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?

Grafikte yer alan değerlere göre katılımcıların %23,2'sinin aldıkları eğitim ile ilgili işlerde çalışırken, %75,4'ü aldıkları eğitimden bağımsız bir alanda çalışmaktadır. Ankete

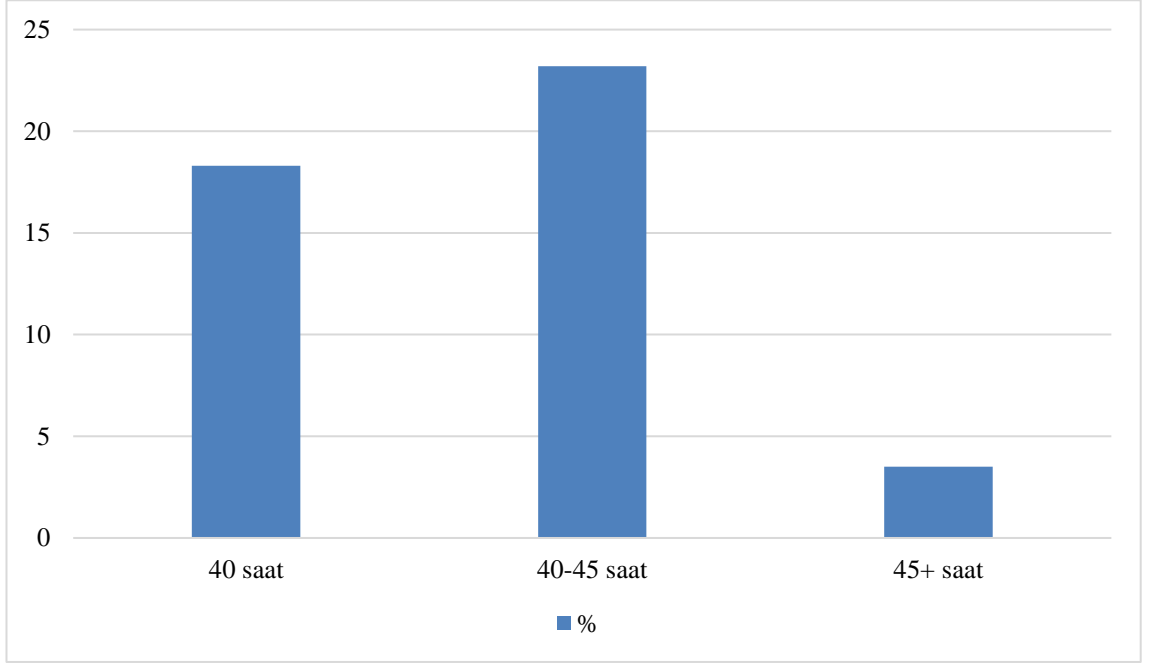
katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafikteki oransal değerlere baktığımızda aldıkları eğitimin çalıştıkları alanla ilgili olmayanların 2,5 kat daha fazla olduğu gözlenmiştir. Anket çalışmasında büyük bir çoğunluğun bu soruya cevap verdiği sadece 2 kişinin yanıtlamadığı görülmüştür.

Grafik 17. Çalıştığınız İş/ Yaptığınız Meslekten Dolayı Toplumda Saygınlık Görüyor Musunuz?

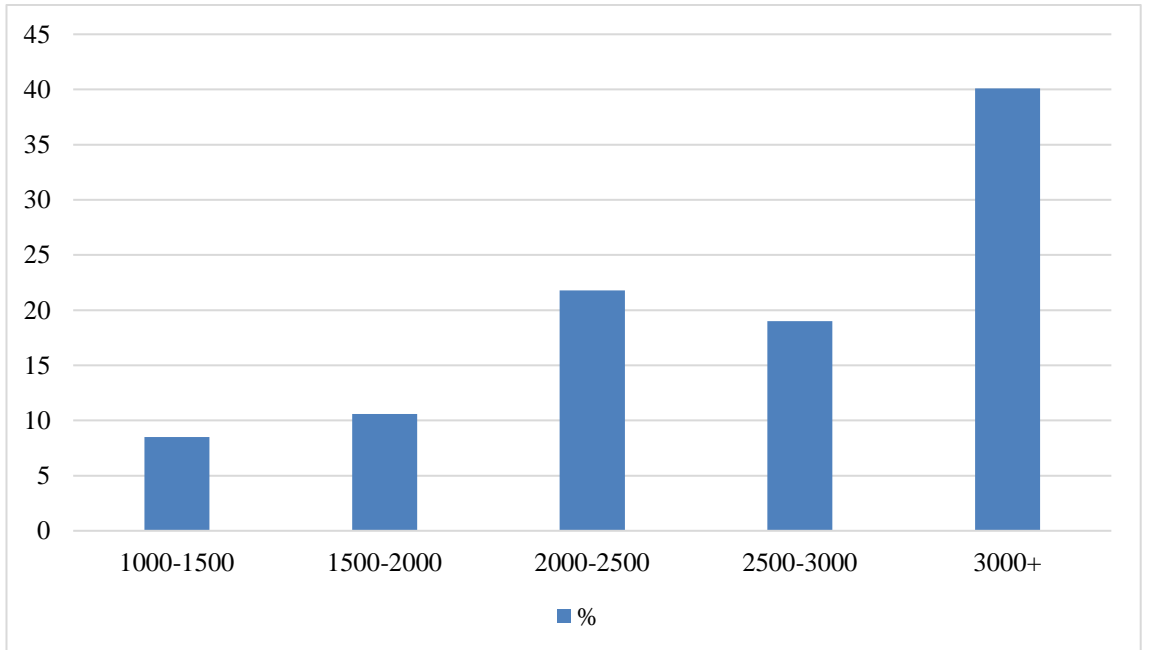
Grafikteki veriler ışığında ankete katılanların %54,2'si çalıştığı işten dolayı toplumda saygı gördüğünü düşünüyor, %24,6'sı çalıştığı işten dolayı toplumda saygı gördüğünü düşünmemektedir. %19,7'si ise kararsız olduğunu belirtmiştir. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafikteki veriler, anket çalışmasında yer alan insanlar genel olarak çalıştığı işten dolayı toplumda saygınlık gördüğünü düşünmektedir.

Grafik 18. Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?

Anket çalışmasına katılanların %18,3'ü 40 saat çalışırken, %23,2'si 40-45 saat, %56,3'ü ise 45 saat ve üzeri çalışmaktadır. Ankete katılanların %2,1'i ise bu soruya cevap vermemiştir. Veri dağılımına göre haftada 45+ saat çalışanların sayısının diğerlerinin 2 katından daha fazla olduğu gözlenmiştir.

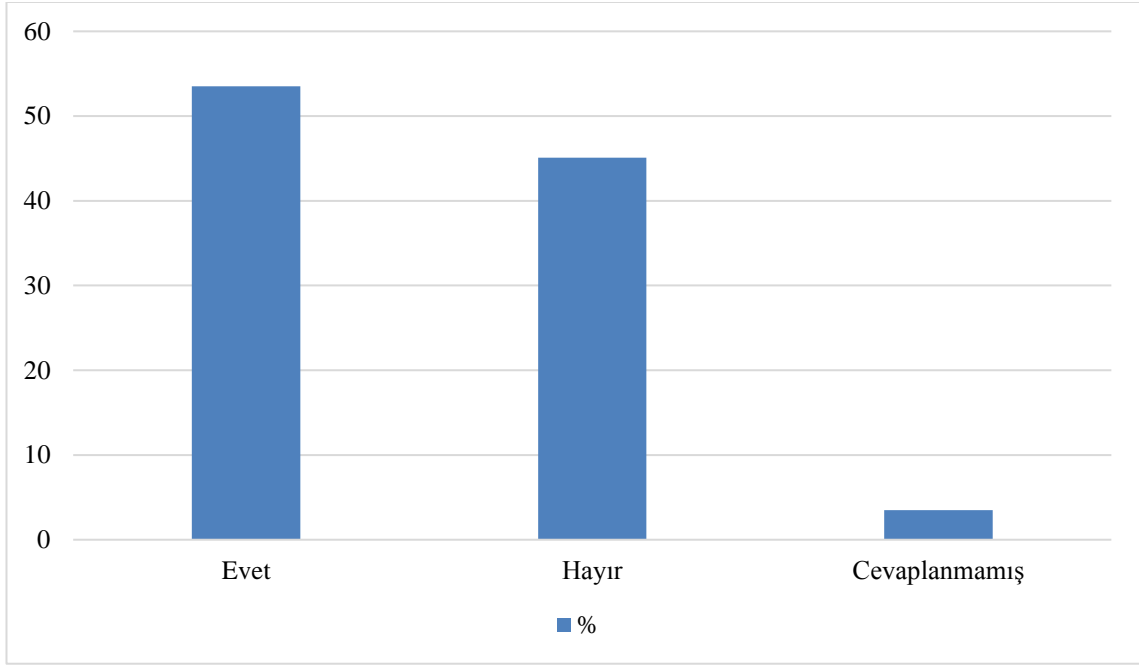
Grafik 19. Aylık Geliriniz

Yukarıda belli aralıklar belirlenerek kişilerin aylık kazanç gelirleri hakkında bilgi edinmek amaçlanmıştır. Anket çalışmasına katılanların %8,5'inin aylık geliri 1000-

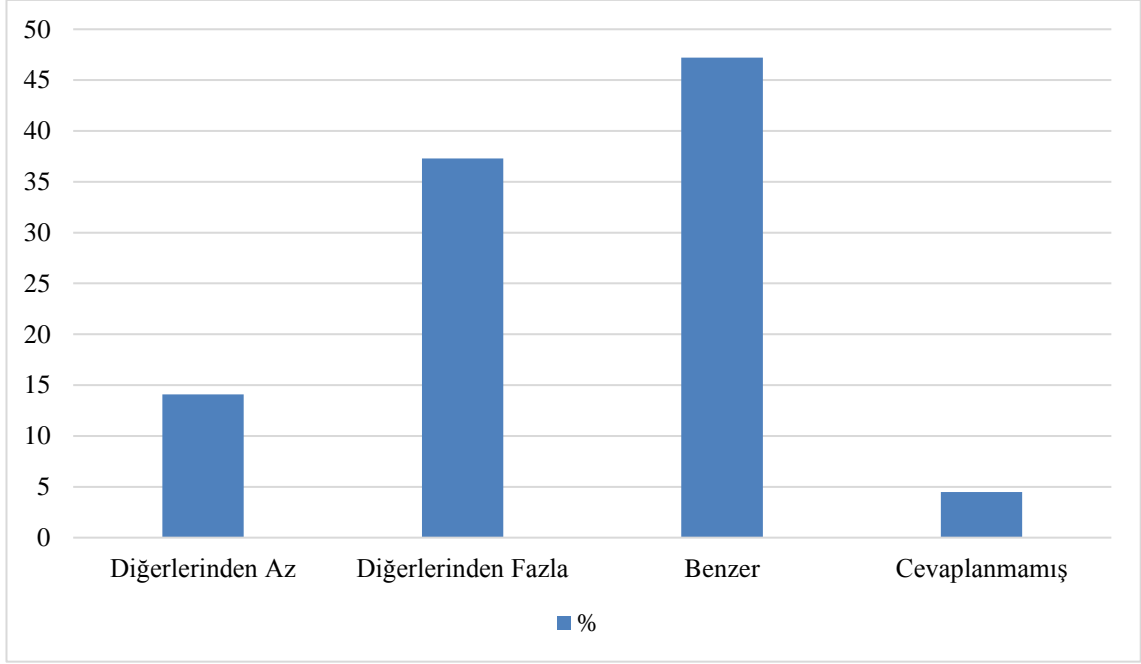
1500\$, %10,6'sının aylık geliri 1500-2000\$, %21,8'inin aylık geliri 2000-2500\$, %19'unun aylık geliri 2500-3000\$, %40,1'inin aylık geliri 3000\$ ve üzeri olduğu grafikte görülmektedir. Grafikteki veriler incelendiğinde 2000-2500 arasında gelir sahibi olanların diğer kategorilere göre yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum bize ankete katılan insanların daha çok orta gelirli olduğunu göstermektedir.

Grafik 20. Aldığınız Ücretin Emeğinizi Karşılıdığınızı Düşünüyor Musunuz?

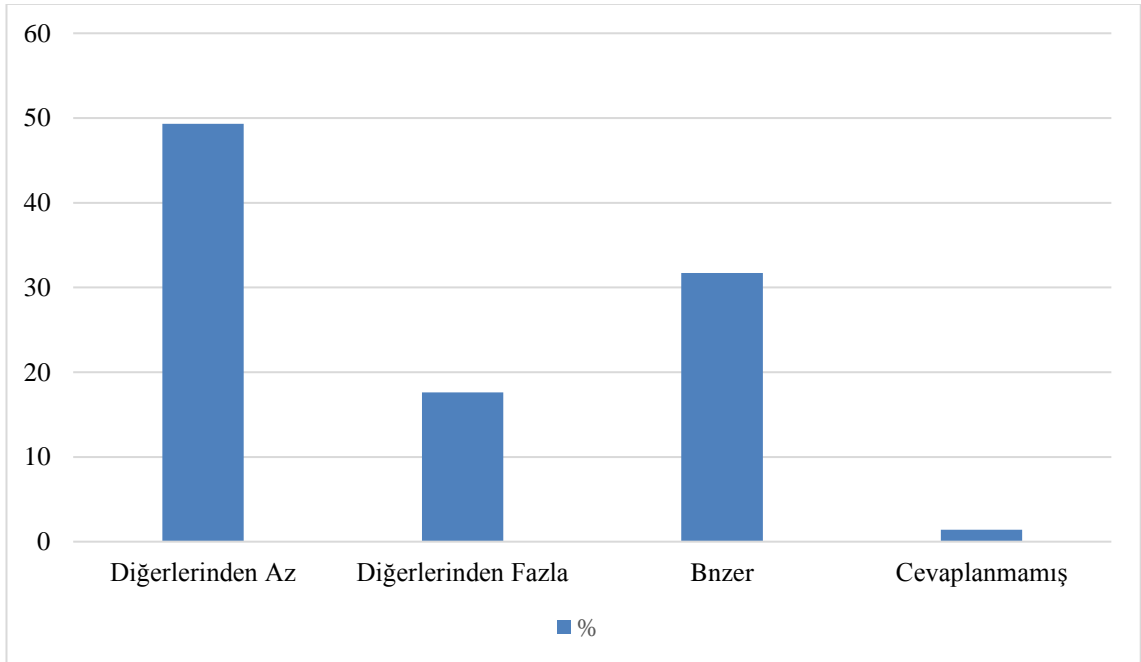
Grafikteki verilere göre, %53,5'i aldığı ücretin emeğini karşılıdığını düşünüyorken, %45,1'i aldığı ücretin emeğini karşılamadığını düşünmektedir. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Bu verilere göre aldığı ücretten memnun olanların sayısı ile memnun olmayanların sayısı yakın olup, memnun olanların sayısı 12 kişi daha fazla olduğu görülmektedir.

Grafik 21. Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Diğer Göçmen İşçilerle Karşılaştırıldığında Gelirinizin Seviyesi Nedir?

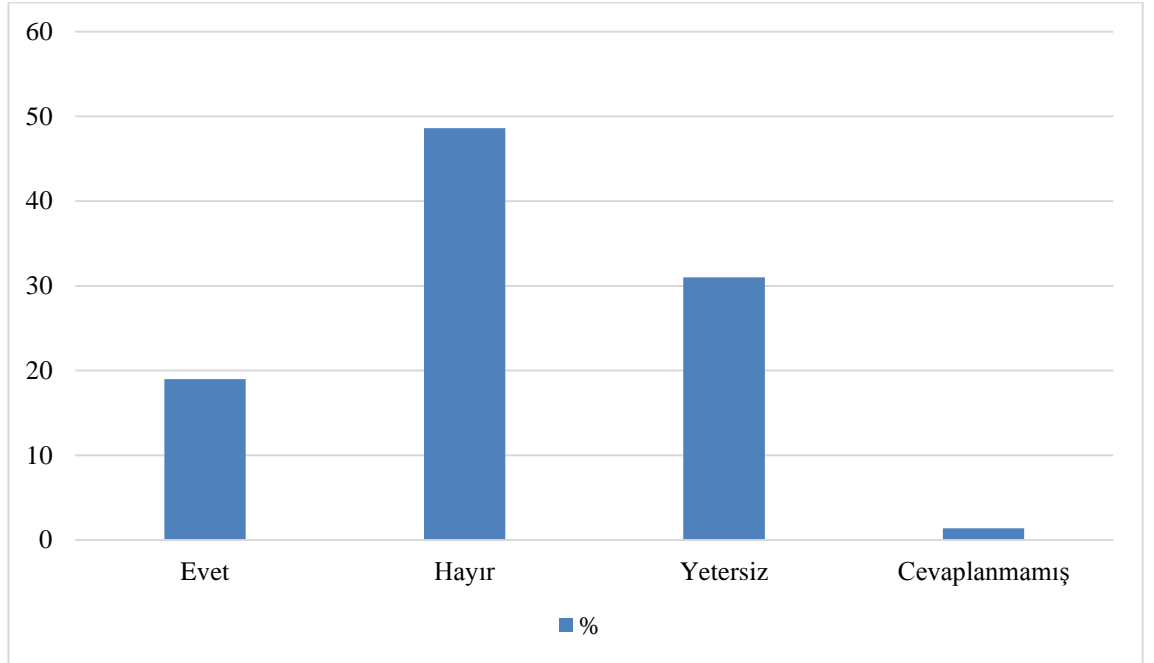
Grafikteki oransal veriler incelendiğinde, %14'ü benzer iş/ meslek çerçevesinde diğçer göçmen işçilerle kıyaslandığında kendi gelir seviyesinin diğçerlerinden az olduğu, %37,3'nün fazla %47,2'sinin ise benzer olduğu grafikte gözlenmektedir. Ankete katılanların %1,4'ünün bu soruyu yanıtlamadığı tespit edilmiştir.

Grafik 22. Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Amerikan Vatandaşlarıyla Karşılaştırdığımızda Gelirinizin Seviyesi Nedir?

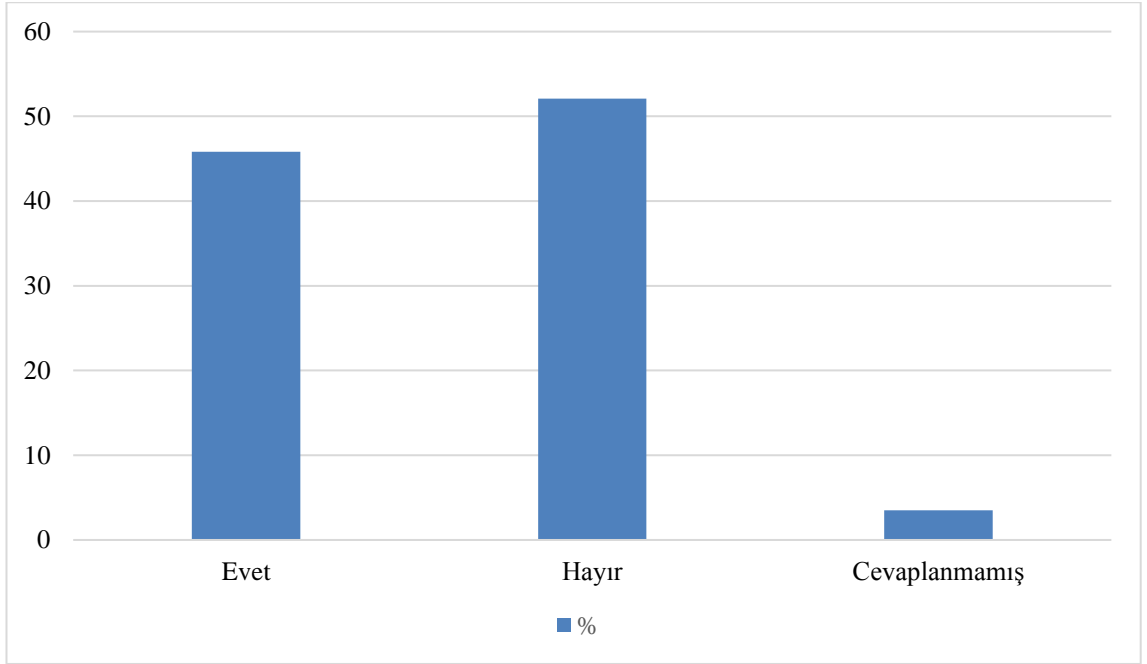
Anket çalışmasında katılımcıların %49,3'ü benzer iş/meslek çerçevesinde Amerikan vatandaşlarıyla karşılaştırdığımızda kendi gelir seviyesi diğerlerinden az, %17,6'sı benzer iş/meslek çerçevesinde Amerikan vatandaşlarıyla karşılaştırdığımızda kendi geliri seviyesi diğerlerinden fazla, %32,1'i ise benzer iş/meslek çerçevesinde Amerikan vatandaşlarıyla karşılaştırdığımızda gelir seviyesi benzer olduğu görülmektedir. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafikte görüldüğü gibi ankete katılan insanların nerdeyse yarısı Amerikan vatandaşından daha az gelir seviyesi elde ettiğini düşünmektedir.

Grafik 23. İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?

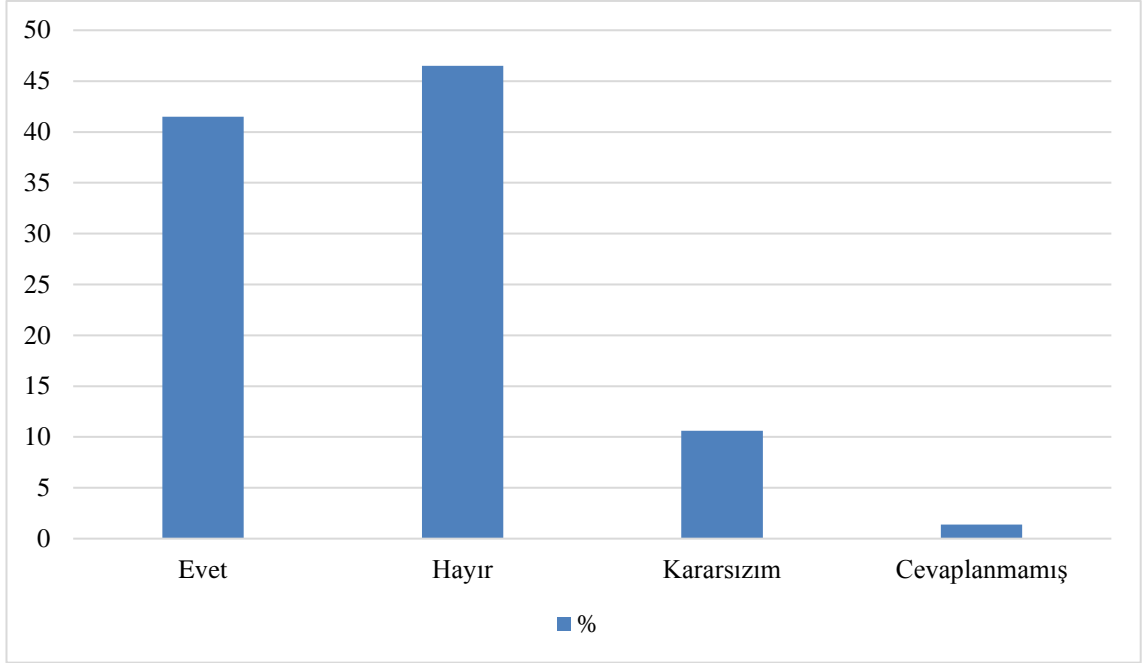
Anket çalışmasına katılanların %19'u iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının kendilerine yardımcı olduğunu düşünüyorken, %48,6'sı iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının kendilerine yardımcı olmadığını düşünmemektedir. %31'i ise iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yardımlarının yetersiz olduğunu düşünüyor. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir.

Grafik 24. İş Bulma Sürecinde İşverenlerin Eşit Fırsat Tanıdığını Düşünüyor Musunuz?

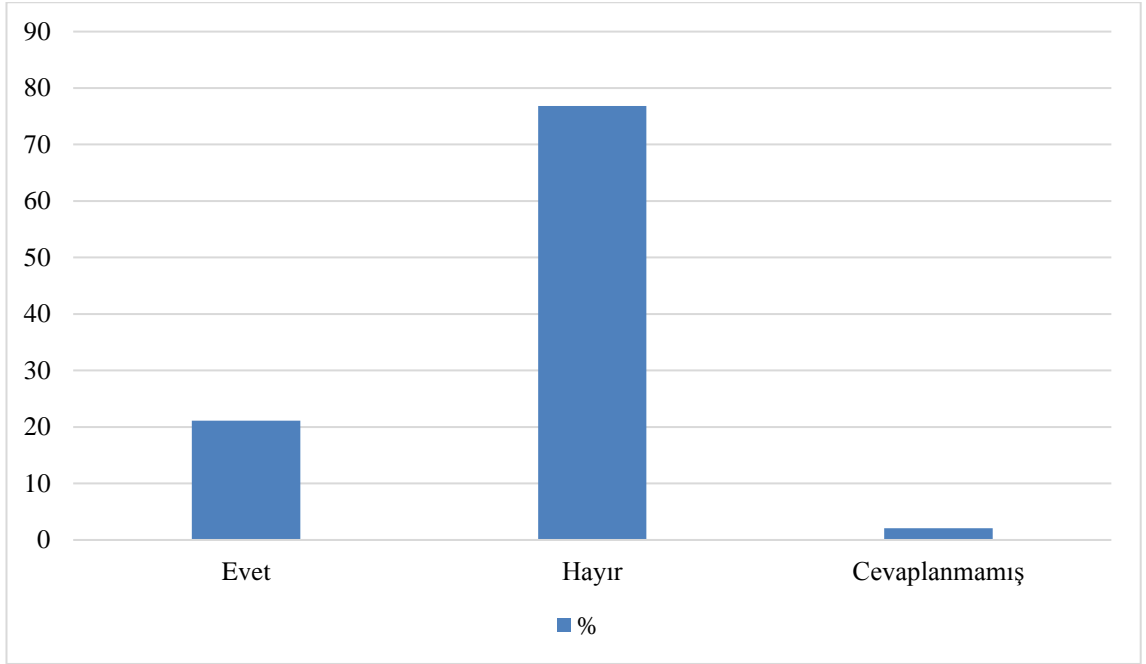
Anket çalışmasına katılanların %45,8'i iş bulma sürecinde işverenlerin eşit fırsat tanıdığını düşünüyorken, %52,1'i iş bulma sürecinde işverenlerin eşit fırsat tanımadığını düşünmektedirler. Ankete katılanların %2,1'i ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafikteki veri dağılımına göre işverenlerin iş bulma sürecinde fırsat eşitliği sağladığını söyleyenlerin sayısı ile söylemeyenlerin sayısının birbirine yakın olduğu söylemek mümkündür.

Grafik 25. İşe Alım Sürecinde İşverenlerin Etnik Kökene Göre Ayrımcılık Yaptığını Düşünüyor Musunuz?

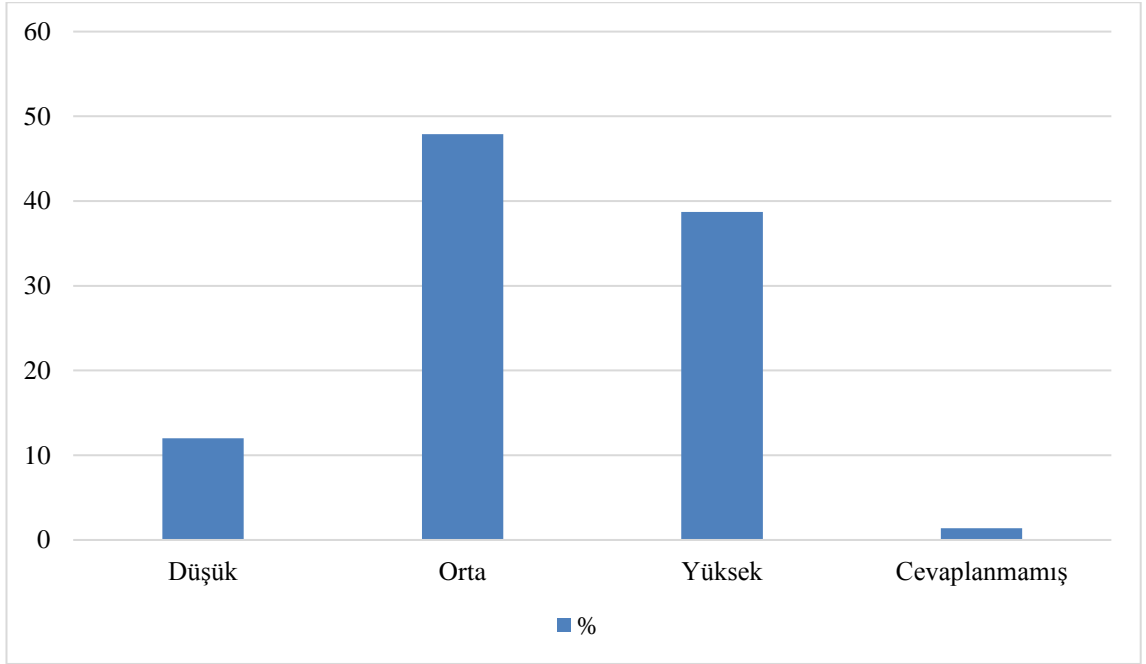
Grafikte katılımcıların %41,5'i işe alım sürecinde işverenlerin etnik kökene göre ayrımcılık yaptığını düşünürken, %46,5'i işe alım sürecinde işverenlerin etnik kökene göre ayrımcılık yapmadığını düşünmektedir. %10,6'sı ise kararsızdır. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafikten hareketle işe alım sürecinde ankete katılan kişilerin etnik kökene göre ayrımcılık yapıp yapılmadığına dair oranların birbirine yakın olduğu söylenebilir.

Grafik 26. Farklı Bir Mesleğe Geçmek İçin Size Kurumsal Bir Meslek Kursu İmkânı Sunuldu Mu?

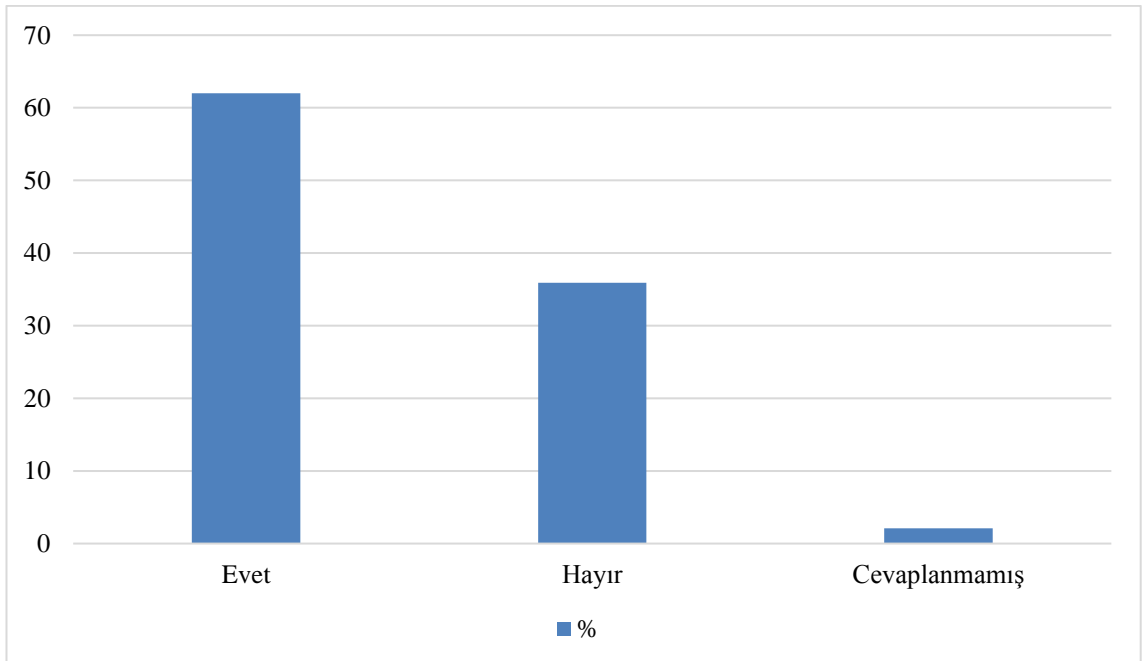
Grafikteki verilere bakarak katılımcıların %21,1'i farklı bir mesleğe geçmek için/niteliğini artırmak için kendilerine kurumsal bir meslek kursu imkânı sunulduğunu belirtirken, %76,8'ine farklı bir mesleğe geçmek için/niteliğini artırmak için kendilerine kurumsal bir meslek kursu imkânı sunulmadığını belirtmiştir. Ankete katılanların %2,1'i ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafikte “hayır” seçeneğini kullananların sayısının “evet” seçeneğini kullananlardan 3 kat daha fazla olduğu görülmüştür.

Graik 27. İş Gücü Piyasasına Katılımda Kadınları Hangi Düzeyde Görüyorsunuz?

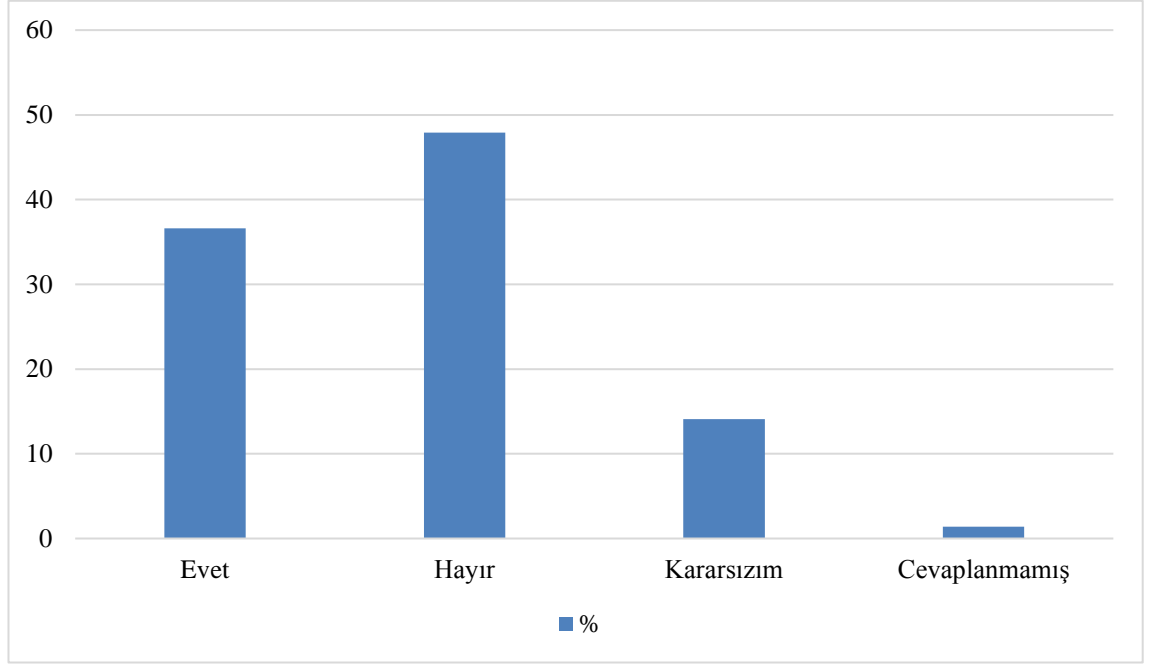
Anket çalışmasına katılanların %12'si kadınların işgücü piyasasına katılımında kadınları düşük düzeyde görürken, %47,9'u işgücü piyasasına katılımında kadınları orta düzeyde, %38,7'si ise işgücü piyasasına katılımında kadınları yüksek düzeyde olduğunu düşünmektedir. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafik geneline bakarak kadınların işgücü piyasasında orta ve yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Grafik 28. Sosyal Güvenlik Haklarından Yararlanıyor Musunuz?

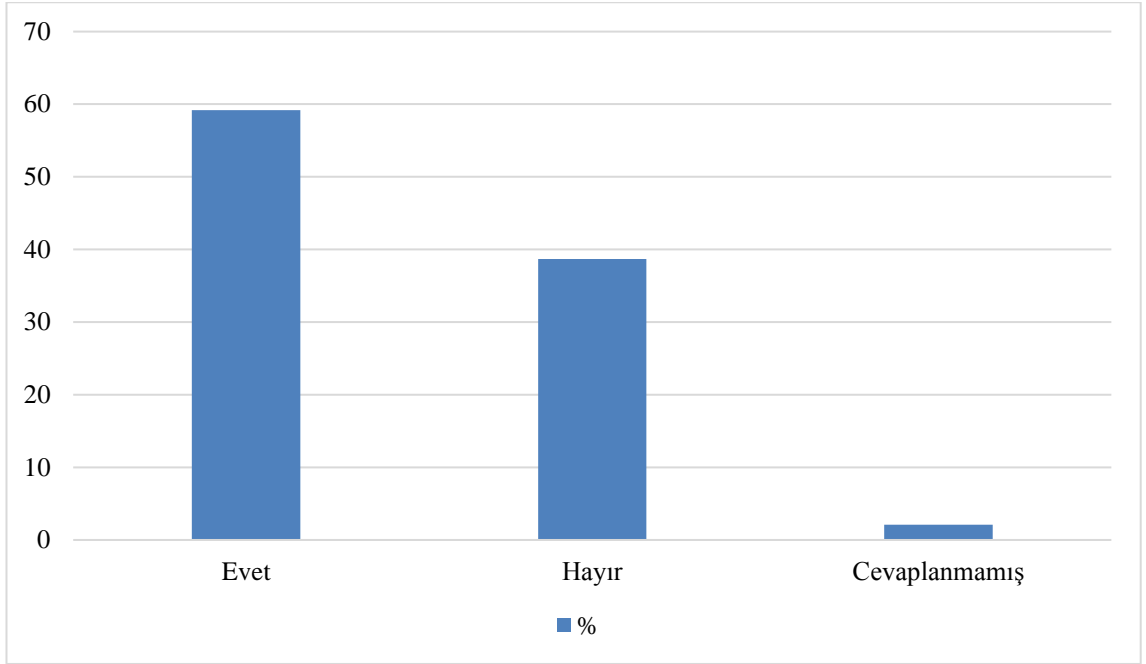
Anket çalışmasına katılanların %62'si sosyal güvenlik haklarından yararlanırken, %35,9'u sosyal güvenlik haklarından yararlanmadığı grafikte görülmektedir. Ankete katılanların %2,1'i ise bu soruya cevap vermemiştir. Oransal dağılıma bakıldığında ankete katılanların çoğunun sosyal güvenlik haklarından yararlandığı gözlenmiştir.

Grafik 29. İşsiz Kalma Endişeniz Var Mı?

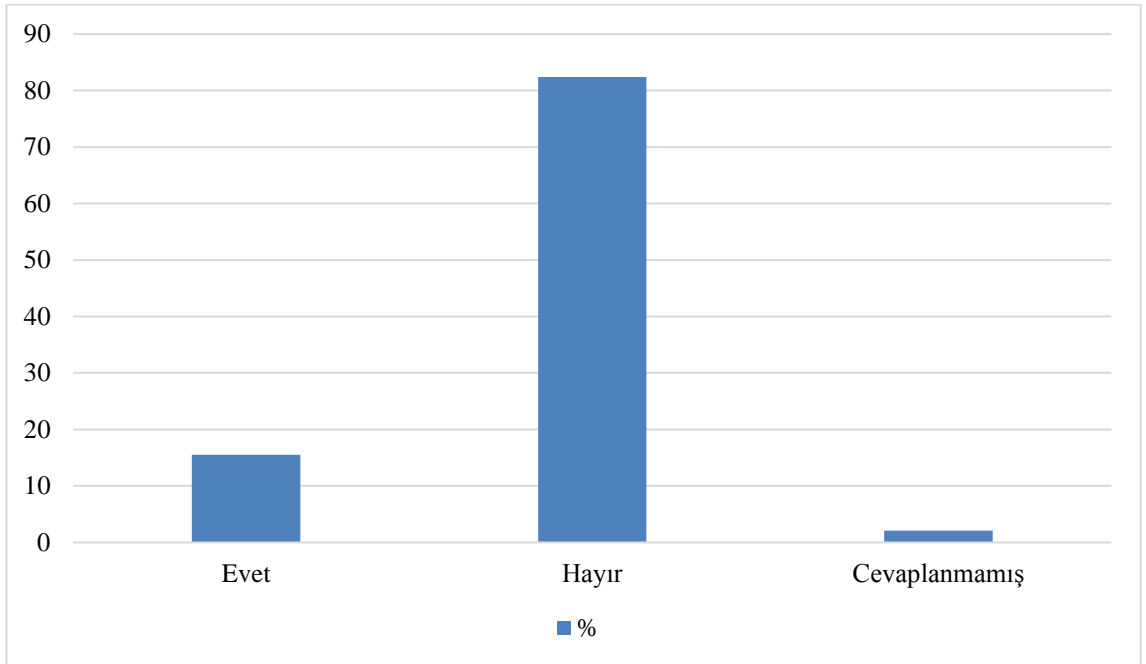
Anket çalışmasına katılanların %36,6'sının işsiz kalma endişesi yaşarken, %47,9'unun işsiz kalma endişeleri bulunmamakta, %14,1'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafikteki veriler dikkate alındığında işsiz kalma endişesi olmayan insanların çoğunlukta olduğu görülse de işsiz kalma endişesi olanların sayısının da olmayanlara yakın olduğu görülmektedir.

Grafik 30. İş Güvencesine Sahip Misiniz?

Ankete katılan katılımcıların %59,2'si iş güvencesine sahipken, %38,7'si iş güvencesine sahip değildir. Ankete katılanların %2,1'i ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafikte görüldüğü gibi iş güvencesine sahip olanların sayısı daha fazladır.

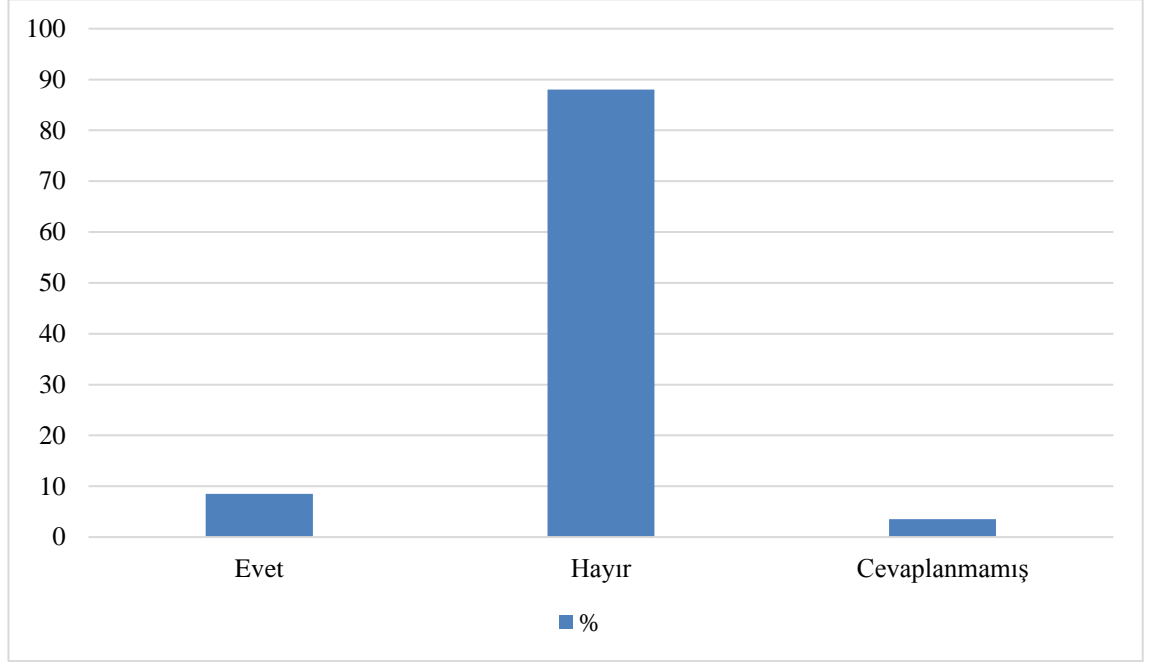
Grafik 31. İşsizlik Sigortasından Faydalandınız Mı?

Grafikte görüldüğü gibi anket çalışmasına katılanların %15,5'i işsizlik sigortasından faydalanmışken, %82,4'ü işsizlik sigortasından faydalanmamıştır. Ankete katılanların

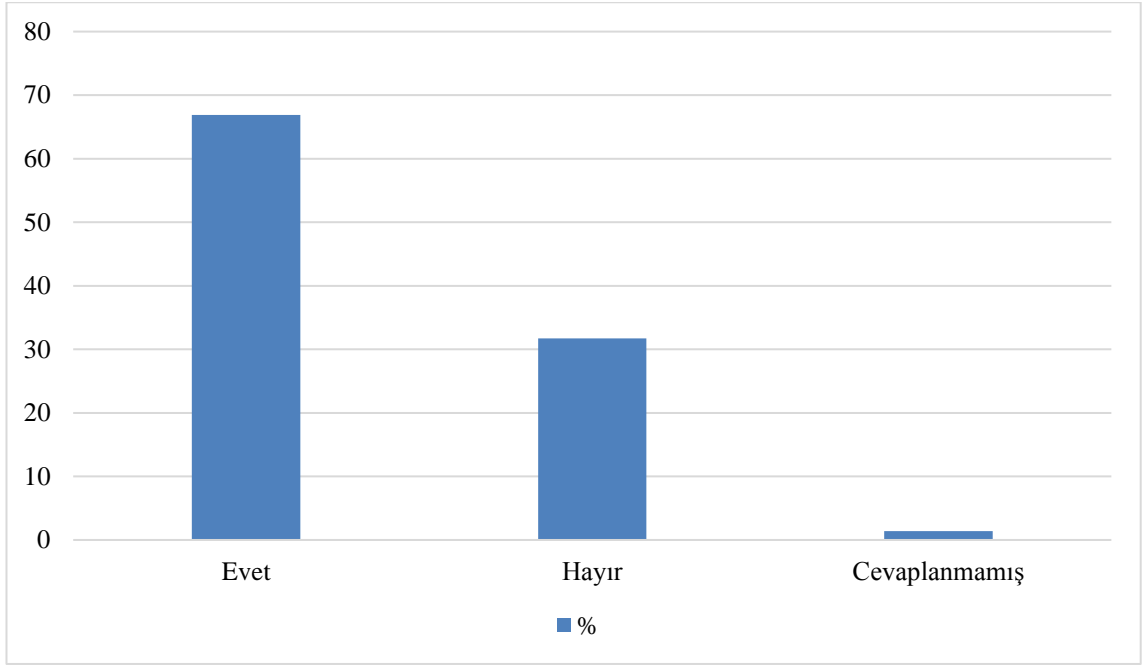
%2,1'i ise bu soruya cevap vermemiştir. İşsizlik sigortasından faydalanmayan insanların sayısının faydalananlara göre çok yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 32. İşsizlik Sigortası Uygulamasında Ayrımcılık Yaşadınız Mı?

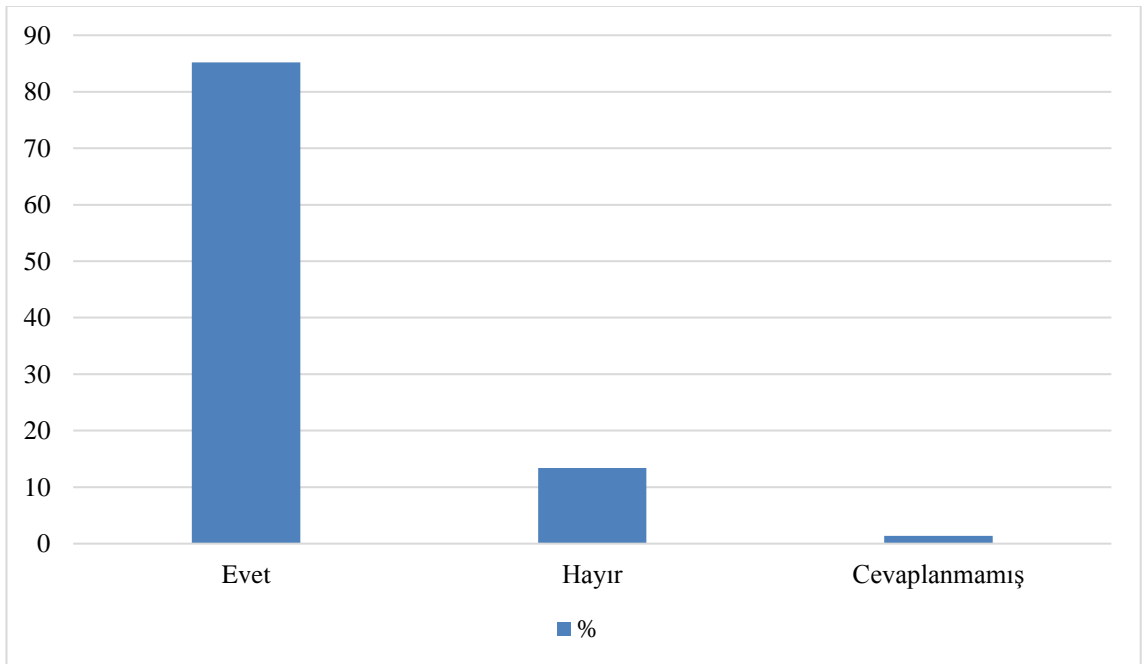
Yukarıdaki Grafiğe göre ankete katılanların %8,5'i işsizlik sigortası uygulamasında ayrımcılık yaşamışken, %88'i işsizlik sigortası uygulamasında ayrımcılık yaşamamıştır. Ankete katılanların %3,5'i ise bu soruya cevap vermemiştir. Bu bağlamda işsizlik sigortası uygulamasından faydalanmayan insan sayısının diğer seçeneklerden daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

Grafik 33. Bu Ülkeden Emekli Olabileceğinizi Düşünüyor Musunuz?

Grafikte görüldüğü gibi, anket çalışmasına katılanların %66,9'u ABD'den emekli olabileceğini düşünürken, %31,7'si ABD'den emekli olabileceğini düşünmemektedir. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafik geneline bakıldığında ankete katılan insanların emekli olma umutlarının fazla olduğunu söylemek mümkündür.

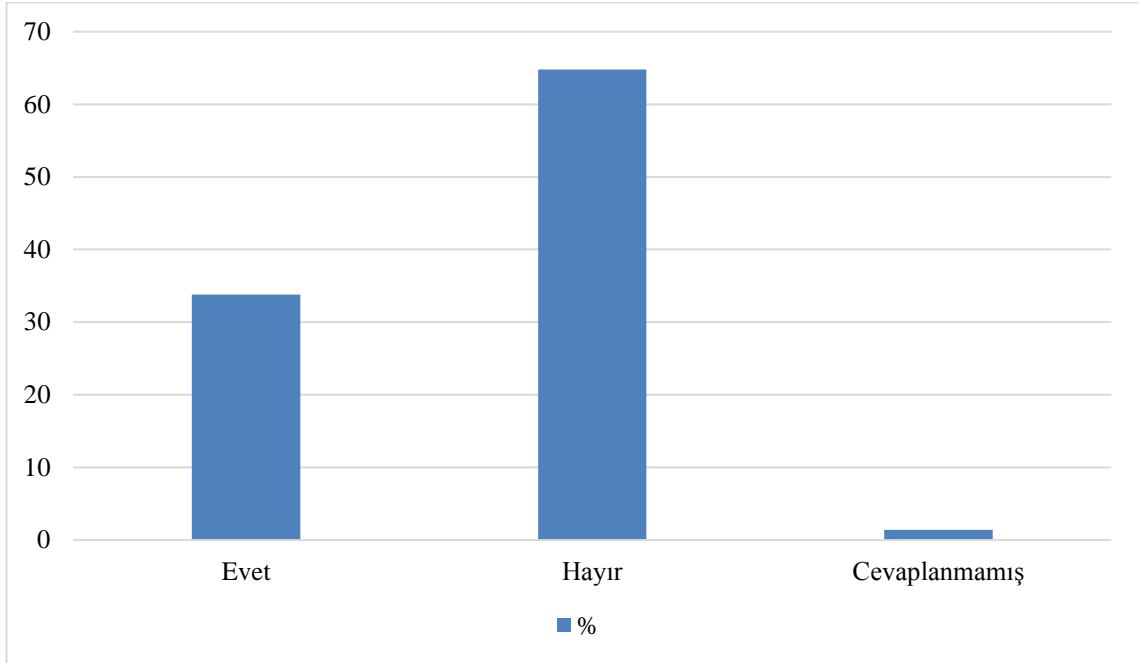
Grafik 34. İş Sağlığı ve Güvenliği Tedbirlerine Uyuyor Musunuz?

Grafikte ankete katılanların %85,2'si iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyduğu görülürken, %13,4'ü iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uymamaktadır. Ankete

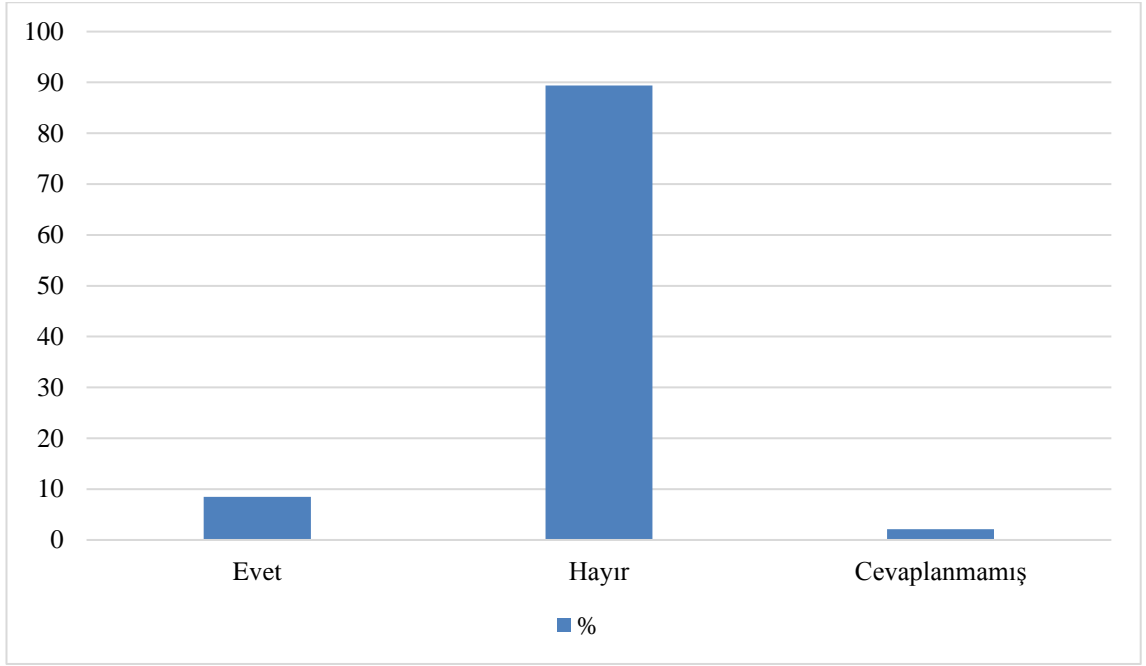
katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafikteki veriler göre ankete katılan 142 kişiden 121'inin iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyduğunu söylenebilir.

Grafik 35. Yaşadığınız Bölgede Herhangi Bir Sosyal Topluluk İçinde Yer Alıyor Musunuz?

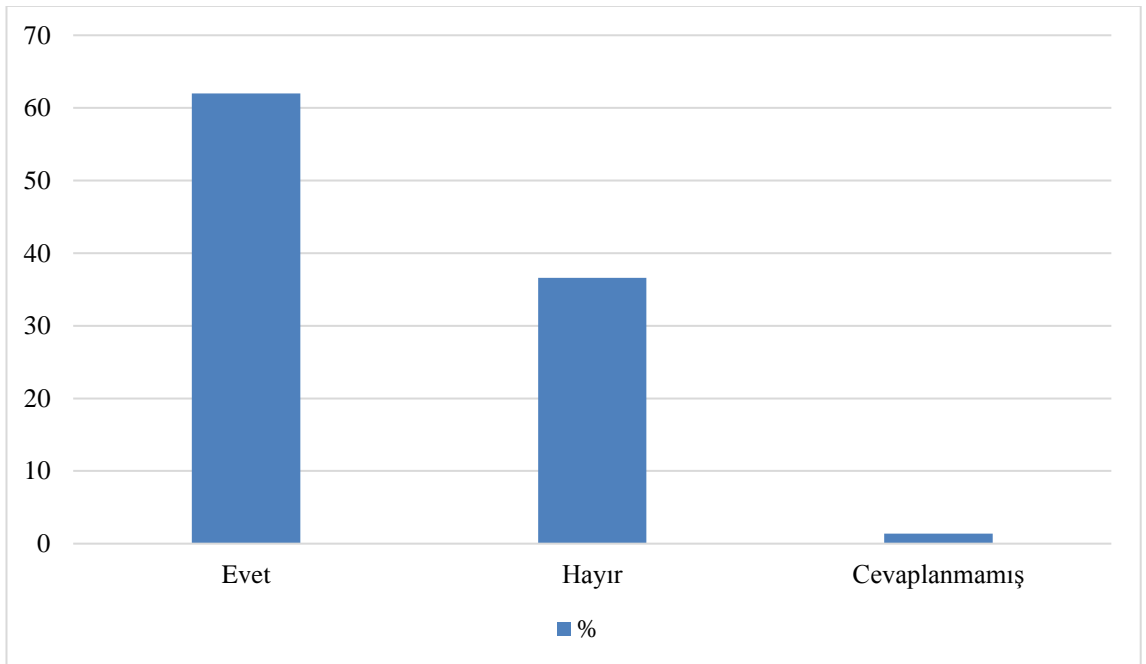
Anket çalışmasına katılanların %33,8'i yaşadığı bölgede herhangi bir sosyal topluluk içerisinde yer alırken, %64,8'i yaşadığı bölgede herhangi bir sosyal topluluk içerisinde yer almamaktadır. Katılımcıların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafikteki verilere göre yaşadığı bölgede herhangi bir sosyal topluluğa üye olmayanların sayısının üye olan kişilere göre neredeyse 2 kat daha fazla olduğu görülmektedir.

Grafik 36. Sendika Üyeliğine Sahip Misiniz?

Grafikte katılımcıların %8,5'inin sendika üyeliği bulunurken, %89,4'ünün sendikaya üyeliği bulunmamaktadır. Ankete katılanların %2,1'i ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafik incelendiğinde ankete katılan 142 kişinin 127'sinin herhangi bir sendikaya üye olmadığı görülürken sadece 12 kişinin sendika üyesi olduğu gözlenmiştir.

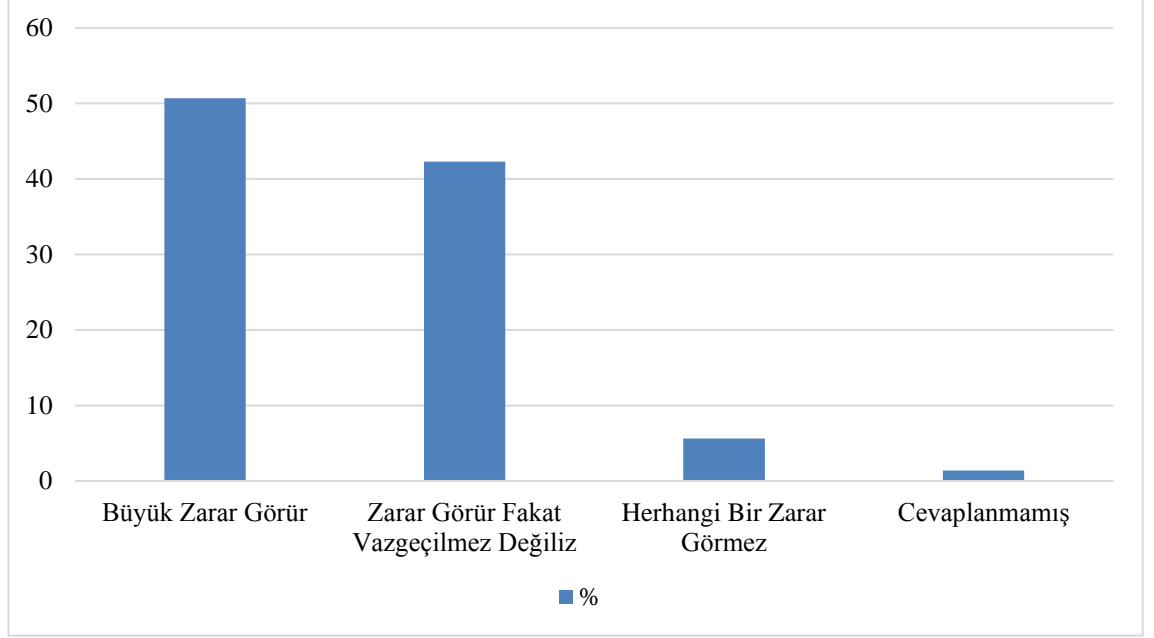
Grafik 37. Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz?

Anket çalışmasına katılanların %62'si Türkiye'de yeterince iyi gelir elde edeceğini düşündüğü takdirde Türkiye'ye dönmeyi düşünürken, %36,6'sı Türkiye'de yeterince iyi

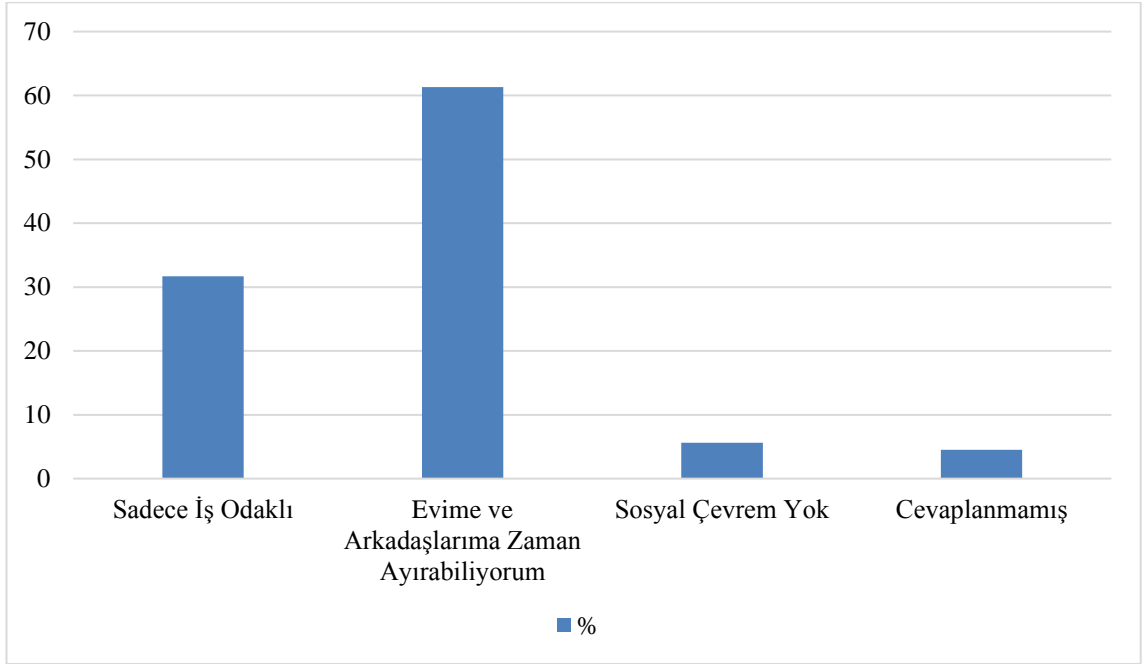
gelir elde edeceğini bilse dahi dönmeyi düşünmemektedirler. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafikteki oransal değerler, Türkiye'ye dönme arzusu içinde olan insan sayısının diğerlerine göre daha fazla olduğunu göstermektedir.

Grafik 38. Göçmen İşçiler Olmazsa ABD İşgücü Piyasası Nasıl Etkilenir?

Grafikte anket çalışmasına katılanların %50,7'si göçmen işçiler olmazsa ABD işgücü piyasasını büyük zarar göreceğini düşünürken, %42,3'ü göçmen işçiler olmazsa ABD işgücü piyasasının zarar göreceğini fakat göçmenlerin vazgeçilmez olmadıklarını düşünmektedir. %5,6'sı ise göçmen işçiler olmazsa ABD işgücü piyasasının hiçbir zarar görmeyeceğini düşünmektedir. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir.

Grafik 39. İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?

Grafiğe göre anket çalışmasına katılanların %31,7'si sadece iş odaklı bir yaşam sürdürürken, %61,3'ü evine ve arkadaşlarına zaman ayırdığını belirtmiştir. %5,6'sının ise sosyal çevresi yoktur. Ankete katılanların %1,4'ü ise bu soruya cevap vermemiştir. Grafikteki veriler sosyal odaklı (evine ve arkadaşlarına zaman ayırabilen) çalışanların sayısının diğerlerinden daha fazla olduğu görülmektedir.

3.4.2. Anket Çalışmasında Gruplar arasında Çapraz Tablo ve Chi-Kare Testi

Aşağıda gruplar arasında çapraz tablo analizi uygulanarak, gruplar arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına dair değerlendirmeler yapılmıştır. Anlamlı bir ilişki p-value değerinin 0,05 ve aşağısında olduğunda karar verilmiştir.

Hipotez 1

H₀: Cinsiyet ile eğitim düzeyleri birbirinden bağımsızdır (cinsiyet ile eğitim düzeyi arasında ilişki yoktur).

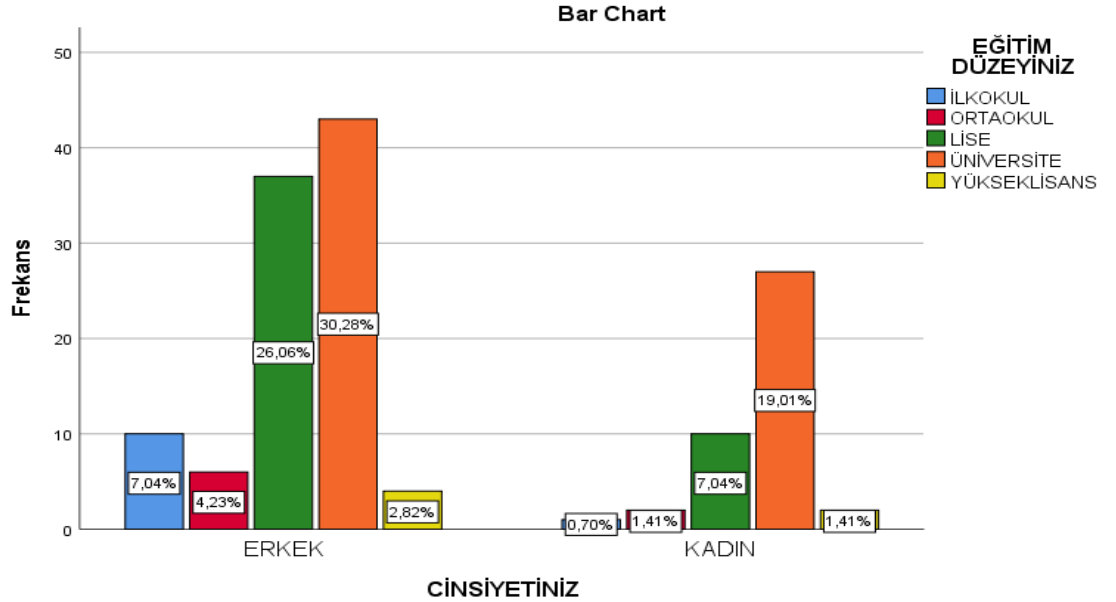
H₁: Cinsiyet ile eğitim düzeyleri birbirinden bağımsız değildir.

Tablo 5
Cinsiyetiniz * Eğitim Düzeyiniz

Cinsiyetiniz/Gender		Eğitim Düzeyiniz/Educational Status					Toplam
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Yükseklisans	
Erkek	Kişi	10	6	37	43	4	100
	%	10,0	6,0	37,0	43,0	4,0	100,0
Kadın	Kişi	1	2	10	27	2	42
	%	2,4	4,8	23,8	64,3	4,8	100,0
Toplam	Kişi	11	8	47	70	6	142
	%	7,7	5,6	33,1	49,3	4,2	100,0

Tablo 5 incelendiğinde, 100 erkeğin %10'u ilkokul, %6'sı ortaokul, %37'si lise, %43'ü üniversite ve %4'ü yüksek lisans eğitimini tamamladığı görülmüştür. Anket çalışmasına katılan 42 kadının %2,4'ü ilkokul, %4,8'i ortaokul, %23,8'i, %64,3'ü üniversite ve %4,8'i yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır. Toplamda ankete katılanların %7,7'si ilkokul, %5,6'sı ortaokul, %33,1'i lise, %49,3'ü üniversite %4,2'sinin ise yüksek lisans eğitimini tamamladığı tespit edilmiştir.

Grafik 40. Cinsiyetiniz * Eğitim Düzeyiniz

Çalışmaya katılanların tamamına oranla kadınların eğitim durumuna bakıldığında, kadınların %0,07'si ilkokul, %1,41'i ortaokul, %7,04'ü lise, %19,01'i üniversite ve %1,41'i yüksek lisans mezunudur. Erkeklerin ise %7,04'ü ilkokul, %4,23'ü ortaokul, %26,06'sı lise, %30,28'i üniversite ve %2,82'si yüksek lisans mezunudur.

Tablo 6
Cinsiyetiniz * Eğitim Düzeyiniz Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,611 ^a	4	,158
Likelihood Ratio	7,114	4	,130
Linear-by-Linear Association	5,070	1	,024
N of Valid Cases	142		

Tabloya bakarak 0,05 anlamlılık düzeyinde cinsiyetin eğitim düzeyinden bağımsız olduğu söylenebilir. Bu yüzden H_0 hipotezi reddedilemez. Diğer bir deyişle, göçmenlerin eğitim düzeyleriyle cinsiyet arasında bir ilişkinin olmadığını gösterir.

Hipotez 2

H_0 : Cinsiyet, aylık gelirden bağımsızdır (cinsiyet ile gelir arasında ilişki yoktur).

H_1 : Cinsiyet, aylık gelirden bağımsız değildir.

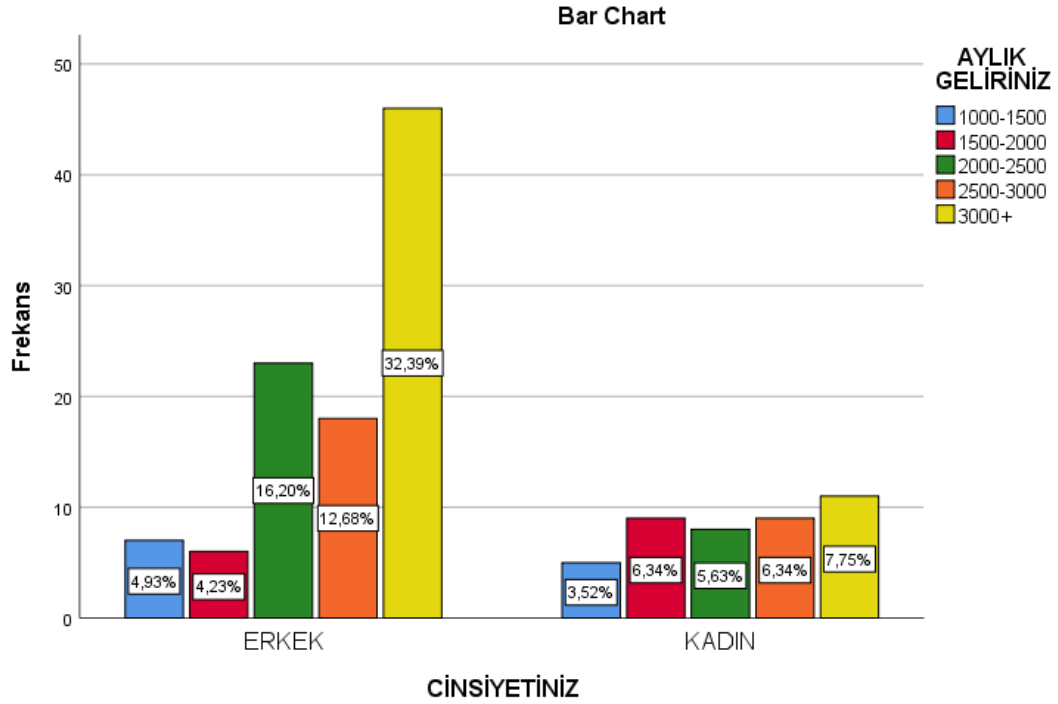
Tablo 7
Cinsiyetiniz * Aylık Geliriniz

Cinsiyetiniz/Gender		Aylık Geliriniz/Monthly Income					Toplam
		1000-1500	1500-2000	2000-2500	2500-3000	3000+	
Erkek	Kişi	7	6	23	18	46	100
	%	7,0	6,0	23,0	18,0	46,0	100,0
Kadın	Kişi	5	9	8	9	11	42
	%	11,9	21,4	19,0	21,4	26,2	100,0
Toplam	Kişi	12	15	31	27	57	142
	%	8,5	10,6	21,8	19,0	40,1	100,0

Tablo 7'ye bakıldığında araştırmaya katılan 100 erkeğin %7'sinin aylık geliri 1000-1500\$, %6'sının aylık geliri 1500-2000\$, %23'ünün aylık geliri 2000-2500\$, %18'inin aylık geliri 2500-3000\$, %46'sının aylık geliri 3000\$ ve üzeridir. Yapılan anket çalışmasına katılan 42 kadının %11,9'unun aylık geliri 1000-1500\$, %21,4'ünün aylık geliri 1500-2000\$, %19'unun aylık geliri 2000-2500\$, %21,4'ünün aylık geliri 2500-3000\$, %26,2'sinin aylık geliri 3000\$ ve üzeridir. Toplam 142 katılımcının %8,5'inin aylık geliri 1000-1500\$, %10,6'sının aylık geliri 1500-2000\$, %21,8'inin 2000-2500\$, %19'unun aylık geliri 2500-3000\$, %40,1'inin aylık geliri 3000\$ ve üzeridir. Tablo 7'de görüldüğü gibi, 2000-2500\$ ve 3000\$ üzeri aylık gelir elde edenlerin erkek sayısının

toplam erkek sayısının %50'sinden fazlasını oluşturduğu görülmekte bu duurm kadınlarda ise %59'undan fazlasını oluşturmaktadır.

Grafik 41. Cinsiyetiniz * Aylık Geliriniz

Grafiğe göre çalışmaya katılanların tamamına oranla erkeklerin %4,93'ü 1000-1500\$, 4,23'ü 1500-2000\$, 16,20,'si 2000-2500\$, 12,68'i 2500-3000\$, 32,39'u 3000\$ ve üzeri kazandığı görülmektedir. Kadınları ise %3,52'si 1000-1500\$, 6,34'ü 1500-2000\$, 5,63'ü 2000-2500\$, 6,34'ü 2500-3000\$ ve 7,75'i 3000\$ ve üzeri kazanmaktadır. Grafikte de görüldüğü üzere hem erkeklerde hem de kadınlarda aylık 3000\$ üzeri gelir elde edenlerin oranlarının diğer gelir düzeylerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 8
Cinsiyet * Aylık Geliriniz Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,231 ^a	2	,002
Likelihood Ratio	11,728	2	,003
Linear-by-Linear Association	12,044	1	,001
N of Valid Cases	139		

Chi-square testine göre H_0 hipotezi reddedilebilir. Başka türlü ifade etmek gerekirse, paerson chi-square değeri ($,002$) $<0,05$ değerinden küçük olduğu için Amerika'daki

göçmen Türklerin aylık gelirlerinin cinsiyetten bağımsız olmadığı söylenebilir. Böylece H₁ hipotezi kabul görmektedir.

Hipotez 3

H₀: Cinsiyet, haftalık çalışma süresinden bağımsızdır (cinsiyet ile haftalık çalışma saati arasında ilişki yoktur).

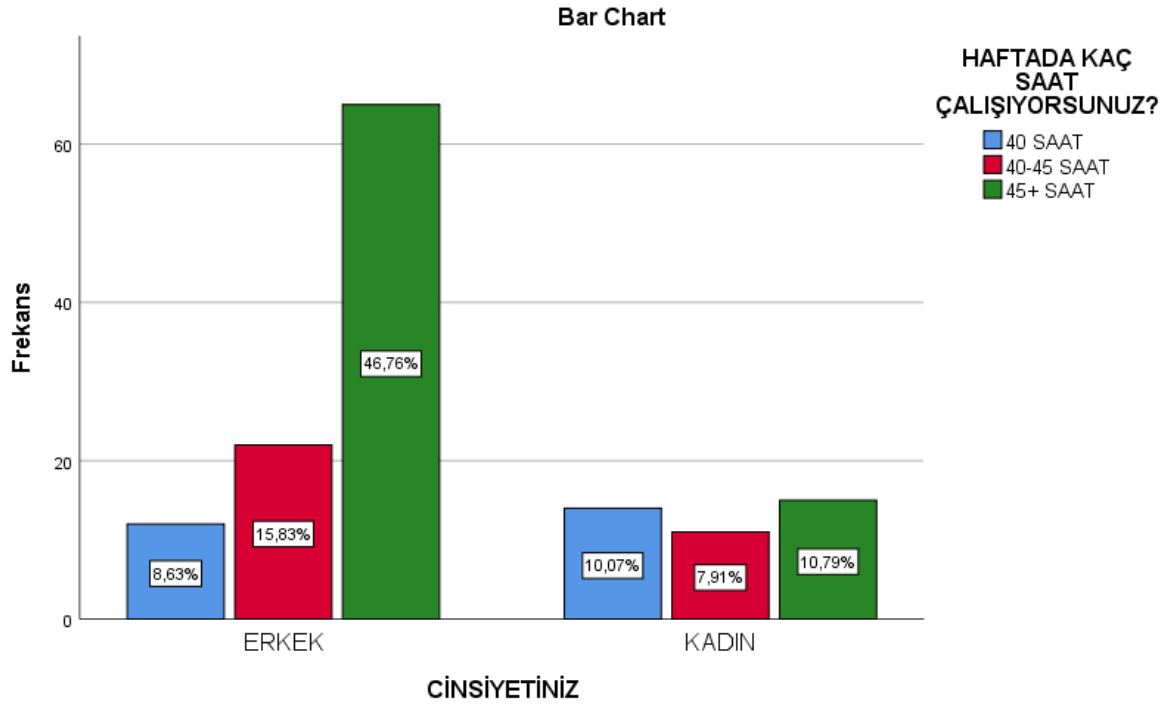
H₁: Cinsiyet ile haftalık çalışma saati birbirinden bağımsız değildir.

Tablo 9
Cinsiyetiniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?

Cinsiyetiniz/Gender		Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?/How Many Hours Do You Work In A Week?			Toplam
		40 SAAT	40-45 SAAT	45+ SAAT	
Erkek	Kişi	12	22	65	99
	%	12,1	22,2	65,7	100,0
Kadın	Kişi	14	11	15	40
	%	35,0	27,5	37,5	100,0
Toplam	Kişi	26	33	80	139
	%	18,7	23,7	57,6	100,0

Tablo 9’da yer alan verilere göre 99 erkeğin %12,1’i 40 saat, %22,2’si 40-45 saat, %65,7’si 45 saat ve üzeri çalışmaktadır. Yapılan anket çalışmasına katılan 40 kadının ise %35’i 40 saat, %27,5’i 40-45 saat, %37,5’i 45 saat ve üzeri çalışmaktadır. Anketteki bu sorulara cevap veren 139 kişinin ise %18,7’si 40 saat, %23,7’si 40-45 saat, %57,6’sı 45 saat ve üzeri çalışmaktadır. Tablo geneline baktığımızda 45+ saat üzeri çalışan kişi sayısının diğer türlerden daha fazla olduğu saptanmış, kadınlarda ise 40 saat çalışanların daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

Grafik 42. Cinsiyetiniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?

Çalışmaya katılanların tamamına oranla erkeklerin %8,63'ü 40 saat, %15,83'ü 40-45 saat, %46,76'si 45 saat ve üzeri çalışmaktadırlar. Kadınların ise %10,07'si 40 saat, %7,91'i 40-45 saat, %10,79'u 45 saat ve üzeri çalışmaktadır.

Tablo 10
Cinsiyetiniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,231 ^a	2	,002
Likelihood Ratio	11,728	2	,003
Linear-by-Linear Association	12,044	1	,001
N of Valid Cases	139		

Pearson Chi-Square testinin "sig" değeri, 0,05 ten küçük çıktığı için H_0 hipotezi reddedilir. Haftalık çalışma saatinin cinsiyetten bağımsız olmadığını birbirlerini etkilediğine 0,05 düzeyinde karar verildiği için burada H_1 hipotezi kabul edilmektedir.

Hipotez 4

H_0 : Eğitim düzeyi ile Amerika'ya geliş amacı birbirinden bağımsızdır.

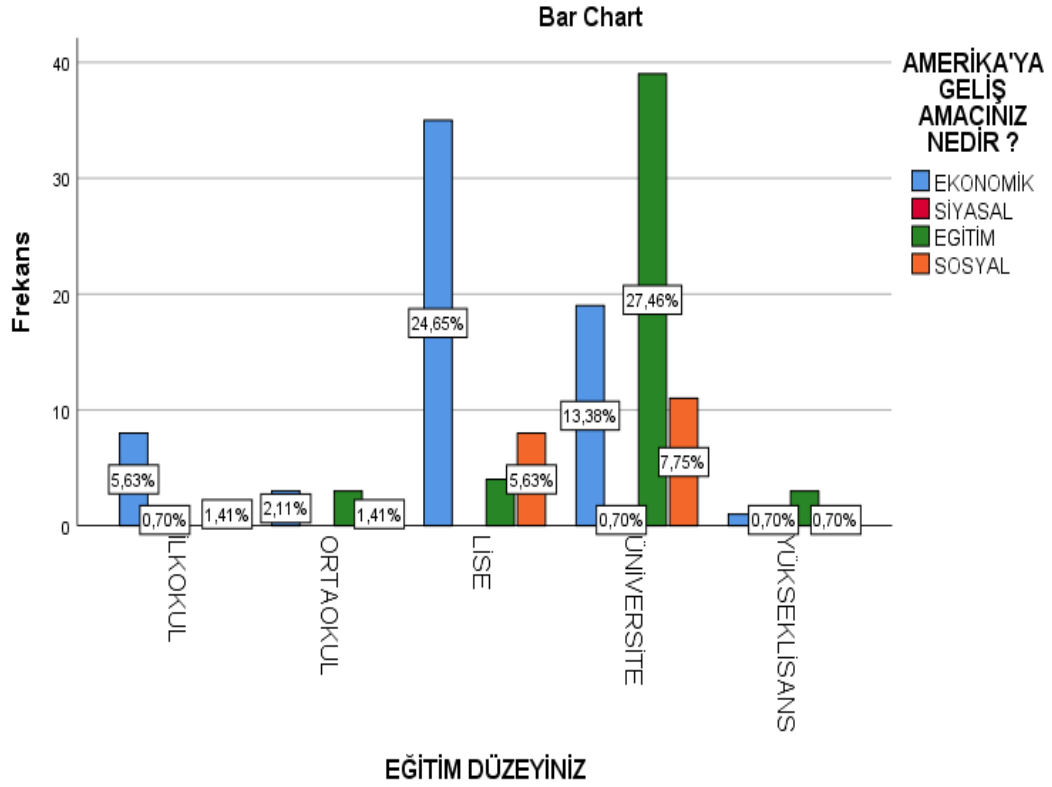
H_1 : Eğitim düzeyi ile Amerika'ya geliş amacı birbirinden bağımsız değildir (eğitim düzeyi ile Amerika'ya geliş arasında bir ilişki vardır).

Tablo 11
Eğitim Düzeyiniz * Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir?

Eğitim Düzeyiniz/Educational Status		Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir?/What Was Your Goal That You Come To USA?				Toplam
		Ekonomik	Siyasal	Eğitim	Sosyal	
İlkokul	Kişi	8	1	0	2	11
	%	72,7	9,1	0,0	18,2	100,0
Ortaokul	Kişi	3	0	3	2	8
	%	37,5	0,0	37,5	25,0	100,0
Lise	Kişi	35	0	4	8	47
	%	74,5	0,0	8,5	17,0	100,0
Üniversite	Kişi	19	1	39	11	70
	%	27,1	1,4	55,7	15,7	100,0
Yükseklisans	Kişi	1	1	3	1	6
	%	16,7	16,7	50,0	16,7	100,0
Toplam	Kişi	66	3	49	24	142
	%	46,5	2,1	34,5	16,9	100,0

Tablo 11’de belirtildiği gibi 11 ilkokul mezununun %72,7’si ekonomik, %9,1’i siyasi, %18,2’si sosyal nedenlerden dolayı göç ederken, 8 ortaokul mezununun, %37,5’i ekonomik, %37,5’i eğitim, %25’i ise sosyal nedenlerden dolayı göç etmiştir. Ankete katılan 47 lise mezununun ise, %74,5’i ekonomik, %8,5’i eğitim, %17’si sosyal nedenlerden dolayı göç ederken, 70 üniversite mezununun %27,1’i ekonomik, %1,4’ü siyasi, %16,7’si ise sosyal nedenlerden dolayı göç etmiştir. Tablo 11’de gösterildiği gibi 6 yüksek lisans mezununun %16,7’si ekonomik, %16,7 siyasi, %50’si eğitim, %16,7’sinin ise sosyal nedenlerden dolayı göç ettiği görülmüştür. Anketteki bu sorulara cevap veren kişilerin toplamda ise %46,5’i ekonomik, %2,1’i siyasi, %34,5’i eğitim ve %16,9’u sosyal nedenlerden dolayı göç etmiştir.

Grafik 43. Eğitim Düzeyiniz * Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir?

Grafikte görüldüğü gibi çalışmaya katılanların eğitim durumu ne olursa olsun ekonomik nedenlerden dolayı göç ilk sıralarda gelmektedir. Eğitim için göç edenlerin ise üniversite ve yüksek lisans mezunlarının çoğunlukta olduğunu söylemek mümkündür. Siyasal veya sosyal nedenlerden dolayı göç edenlerin sayısı diğer nedenlere göre oldukça düşük olduğu yukarıdaki grafikte gözlenmiştir.

Tablo 12
Eğitim Düzeyiniz * Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	49,280	12	,000
Likelihood Ratio	51,882	12	,000
Linear-by-Linear Association	9,891	1	,002
N of Valid Cases	142		

Pearson chi-square testinin sig değeri, 0,05 ten küçük çıktığı için H_0 hipotezi reddedilir. Eğitim düzeyi ile Amerika'ya geliş nedeninin birbirlerini etkilediğine 0,05 düzeyinde

karar verilir. Dolayısıyla H_1 hipotezi kabul edilip Amerika'ya geliş amacıyla eğitim düzeyleri arasında bir ilişki olduğunu söylemek mümkündür.

Hipotez 5

H_0 : Eğitim düzeyi iş güvencesine sahip olmaktan bağımsızdır (eğitim, düzeyi ile iş güvencesine sahip olma arasında bir ilişki yoktur).

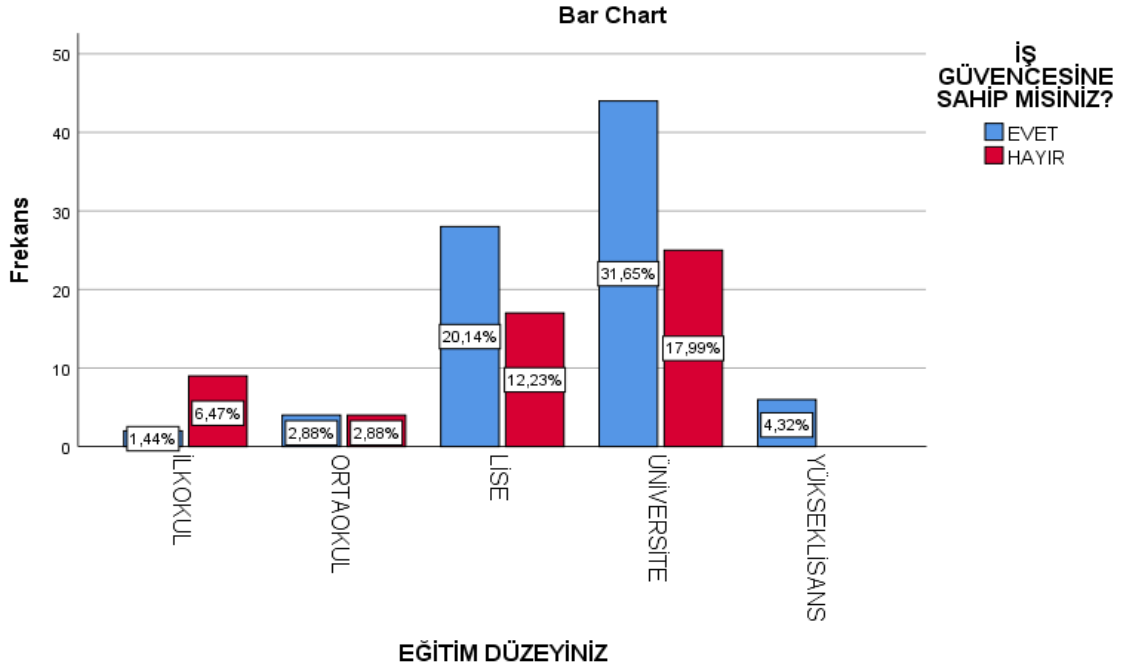
H_1 : Eğitim düzeyi ile iş güvencesine sahip olma birbirinden bağımsız değildir.

Tablo 13
Eğitim Düzeyiniz * İş Güvencesine Sahip Misiniz?

Eğitim Düzeyiniz/Educational Status		İş Güvencesine Sahip Misiniz?/Do You Have A Job Security?		Toplam
		Evet	Hayır	
İlkokul	Kişi	2	9	11
	%	18,2	81,8	100,0
Ortaokul	Kişi	4	4	8
	%	50,0	50,0	100,0
Lise	Kişi	28	17	45
	%	62,2	37,8	100,0
Üniversite	Kişi	44	25	69
	%	63,8	36,2	100,0
Yükseklisans	Kişi	6	0	6
	%	100,0	0,0	100,0
Toplam	Kişi	84	55	139
	%	60,4	39,6	100,0

Tablo 13'deki veri dağılımına bakarak, 11 ilkokul mezununun %18,2'si iş güvencesine sahipken %81,8'inin iş güvencesine sahip olmadığı görülmektedir. Anket çalışmasına katılan 8 ortaokul mezununun %50'si iş güvencesine sahipken, %50'si iş güvencesine sahip değildir. Anket çalışmasına katılan 45 lise mezununun %62,2'si iş güvencesine sahipken 37,8'i iş güvencesine sahip değildir. Anket çalışmasına katılan 69 üniversite mezununun %63,8'i iş güvencesine sahipken, %36,2'si iş güvencesine sahip değildir. Anket çalışmasına katılan 6 yüksek lisans mezununun %100'ü iş güvencesine sahiptir. Anketteki bu sorulara cevap veren 139 kişinin ise toplamda %60,4'ü iş güvencesine sahipken, %39,6'sı iş güvencesine sahip değildir.

Grafik 44. Eğitim Düzeyiniz * İş Güvencesine Sahip Misiniz?

Yukarıdaki grafikte, anket çalışmasına katılanların eğitim durumu arttıkça iş güvencesinin arttığı görülmektedir. Özellikle lise, üniversite ve yüksek lisans eğitim düzeyinde olan kişilerin iş güvencesinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 14
Eğitim Düzeyiniz * İş Güvencesine Sahip Misiniz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,886 ^a	4	,012
Likelihood Ratio	15,057	4	,005
Linear-by-Linear Association	9,704	1	,002
N of Valid Cases	139		

Tabloda görüldüğü gibi pearson chi-square istatistiği $p\text{-value}=,012 < \alpha=0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Bireylerin eğitim düzeylerinin iş güvencesine sahip olmasından bağımsız olmadığı söylenir. Böylece H_1 hipotezini kabul edilebilir olduğunu söylemek mümkündür.

Hipotez 6

H_0 : Eğitim düzeyi ile çalışılan iş ile alınan eğitim arasında bir ilişki yoktur.

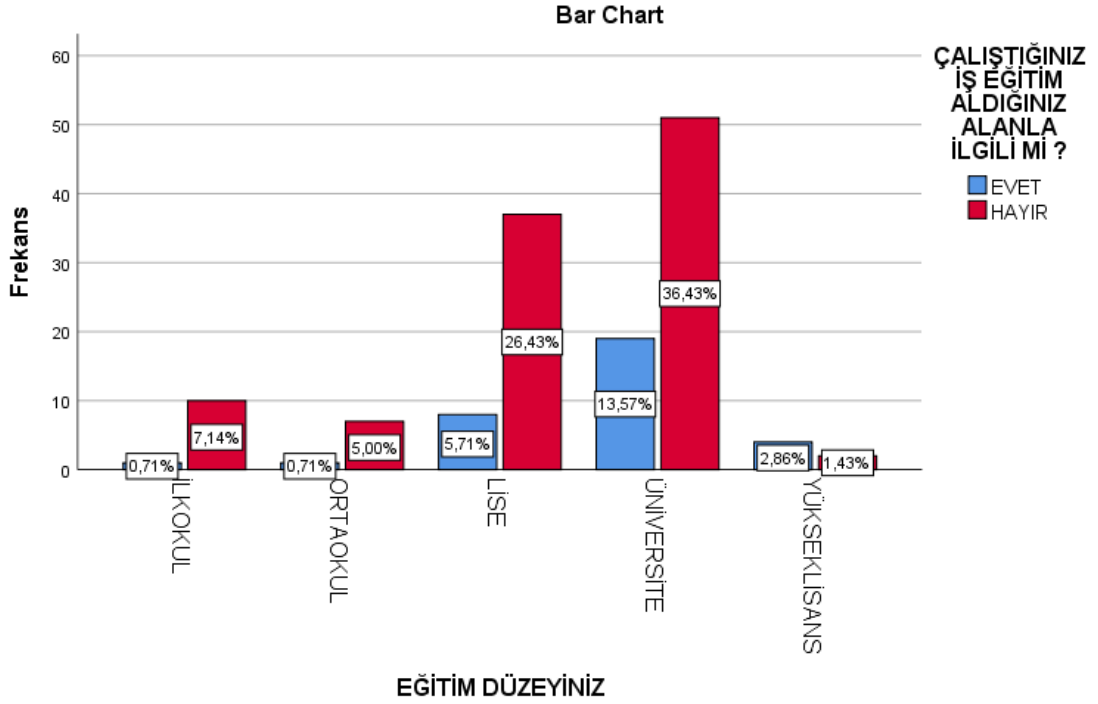
H_1 : Eğitim düzeyi ile çalışılan iş ile alınan eğitim arasında bir ilişki vardır.

Tablo 15
Eğitim Düzeyiniz * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?

Eğitim Düzeyiniz/Educational Status		Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?/Is Your Job Related To Educational Status?		Toplam
		Evet	Hayır	
İlkokul	Kişi	1	10	11
	%	9,1	90,9	100,0
Ortaokul	Kişi	1	7	8
	%	12,5	87,5	100,0
Lise	Kişi	8	37	45
	%	17,8	82,2	100,0
Üniversite	Kişi	19	51	70
	%	27,1	72,9	100,0
Yükseklisans	Kişi	4	2	6
	%	66,7	33,3	100,0
Toplam	Kişi	33	107	140
	%	23,6	76,4	100,0

Tablo 15’deki verilere bakıldığında, 11 ilkokul mezununun %9,1’i eğitimine uygun işte çalışırken, %90,9’u eğitimine uygun işte çalışmamaktadır. Anket çalışmasına katılan 8 ortaokul mezununun %12,5’i eğitimine uygun işte çalışırken, %87,5’i iş eğitimine uygun işte çalışmamaktadır. Anket çalışmasına katılan 45 lise mezununun %17,8’i eğitimine uygun işte çalışırken, %82,2’si eğitimine uygun işte çalışmamaktadır. Anket çalışmasına katılan 70 üniversite mezununun %27,1’i eğitimine uygun işte çalışırken, %72,9’u eğitimine uygun işte çalışmamaktadır. Anket çalışmasına katılan 6 yüksek lisans mezununun %23,6’sı eğitimine uygun işte çalışırken, %76,4’ü eğitimine uygun işte çalışmamaktadır. Anket çalışmasına katılan bütün kişilerin %23,6’sı eğitimine uygun işte çalışırken %76,4’ü eğitimine uygun işte çalışmamaktadır.

Grafik 45. Eğitim Düzeyiniz * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?

Yukarıdaki grafikte çalışmaya katılanların eğitim durumu arttıkça aldıkları eğitime daha uygun işlerde çalıştıkları görülmektedir. Özellikle üniversite eğitim düzeyinde olan kişilerin eğitimine uygun işte çalışma oranlarının yükseldiği gözükmemektedir. Yapılan analize göre sadece yüksek lisans eğitimine sahip kişilerin, eğitimine uygun işte çalışma oranlarının yüksek olduğu görülmektedir. Diğer eğitim seviyelerinde kişiler aldıkları eğitime uygun işte çalışmamaktadır.

Tablo 16
Eğitim Düzeyiniz * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,344 ^a	4	,053
Likelihood Ratio	8,561	4	,073
Linear-by-Linear Association	5,999	1	,014
N of Valid Cases	140		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde pearson chi-square istatistiği p-value=0,053 olarak hesaplanmıştır. P değeri 0,05 değerine yakın olmasına rağmen H_0 reddedilir. Dolayısıyla H_1 hipotezi 0,053 değeri 0,05 değerine yakın olduğu için kabul edilebilir.

Hipotez 7

H₀: Eğitim düzeyine ile Türkiye'ye geri dönmeyi düşünme durumu birbirinden bağımsızdır.

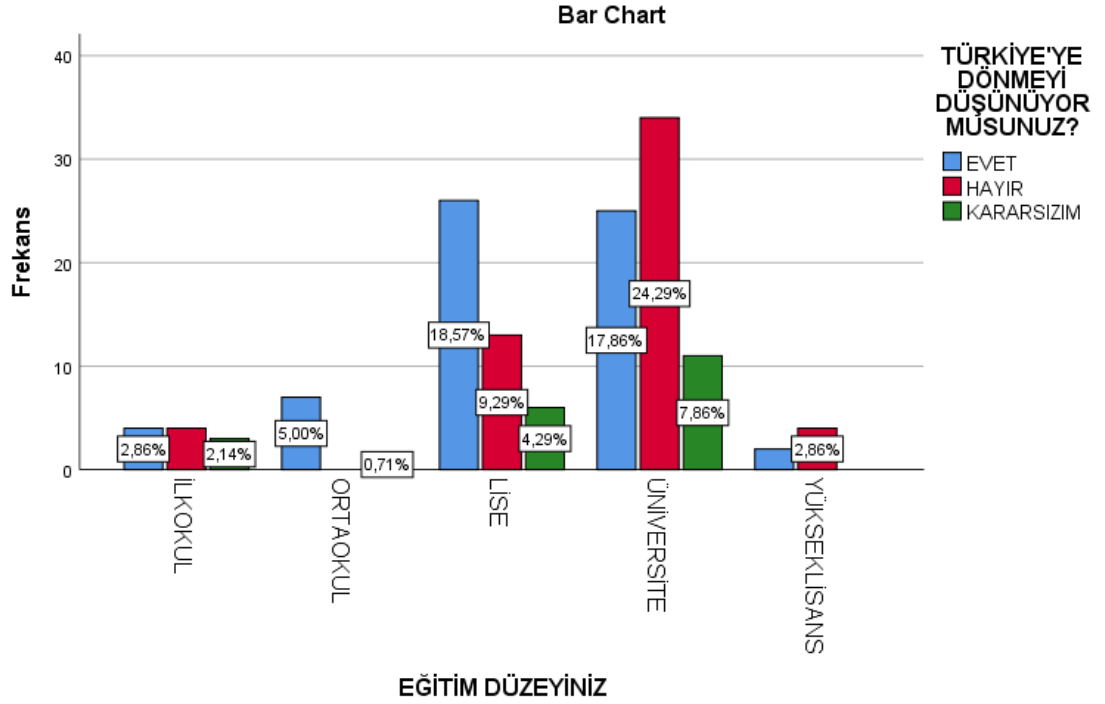
H₁: Eğitim düzeyi ile göre Türkiye'ye geri dönmeyi düşünme durumu birbirinden bağımsız değildir.

Tablo 17
Eğitim Düzeyiniz * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?

Eğitim Düzeyiniz/Educational Status		Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?/Do You Think That You Will Go Back To Turkey?			Toplam
		Evet	Hayır	Kararsızım	
İlkokul	Kişi	4	4	3	11
	%	36,4	36,4	27,3	100,0
Ortaokul	Kişi	7	0	1	8
	%	87,5	0,0	12,5	100,0
Lise	Kişi	26	13	6	45
	%	57,8	28,9	13,3	100,0
Üniversite	Kişi	25	34	11	70
	%	35,7	48,6	15,7	100,0
Yükseklisans	Kişi	2	4	0	6
	%	33,3	66,7	0,0	100,0
Toplam	Kişi	64	55	21	140
	%	45,7	39,3	15,0	100,0

Tablo 17'de yer alan verilere göre, 11 ilkokul mezununun %36,4'ü Türkiye'ye dönmeyi düşünüyorken, %36,4'ü Türkiye'ye dönmeyi düşünmemekte, %27,3'ü ise kararsızdır. Anket çalışmasına katılan 8 ortaokul mezununun %87,5'i Türkiye'ye dönmeyi düşünüyorken, %12,3'ü kararsızdır. Anket çalışmasına katılan 45 lise mezununun %57,8'i Türkiye'ye dönmeyi düşünüyorken, %29,9'u Türkiye'ye dönmeyi düşünmüyor ve %13,3'ü kararsızdır. Anket çalışmasına katılan 70 üniversite mezununun %35,7'si Türkiye'ye dönmeyi düşünüyorken, %48,6'sı Türkiye'ye dönmeyi düşünmüyor ve %15,7'si kararsızdır. Anket çalışmasına katılan 6 yüksek lisans mezununun %33,3'ü Türkiye'ye dönmeyi düşünüyorken, %66,7'si Türkiye'ye dönmeyi düşünmemektedir. Ankete katılıp bu sorulara cevap veren 140 kişinin toplamına baktığımız zaman %45,7'si Türkiye'ye dönmeyi düşünüyorken, %39,3'ü Türkiye'ye dönmeyi düşünmemekte %15'i ise kararsızdır.

Grafik 46. Eğitim Düzeyiniz * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?

Grafiğe göre çalışmaya katılanların eğitim düzeyi yükseldikçe kişilerin Türkiye'ye dönme düşüncesinin zayıfladığı görülmektedir. Özellikle üniversite ve yüksek lisans mezunlarının Türkiye'ye dönmeyi daha çok tercih ettiği görülmektedir.

Tablo 18
Eğitim Düzeyiniz * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,662 ^a	8	,047
Likelihood Ratio	18,710	8	,016
Linear-by-Linear Association	,545	1	,460
N of Valid Cases	140		

Tabloda pearson chi-square istatistiği $p\text{-value}=0,047 < \alpha=0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Değerler birbirine yakın olduğu için H_1 hipotezi kabul edilebilir. Bu nedenle Türkiye'ye geri dönmeyi düşünme ile eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu söylemek mümkündür.

Hipotez 8

H_0 : İngilizce seviyesini yeterli bulma ile eğitim seviyesi birbirinden bağımsızdır.

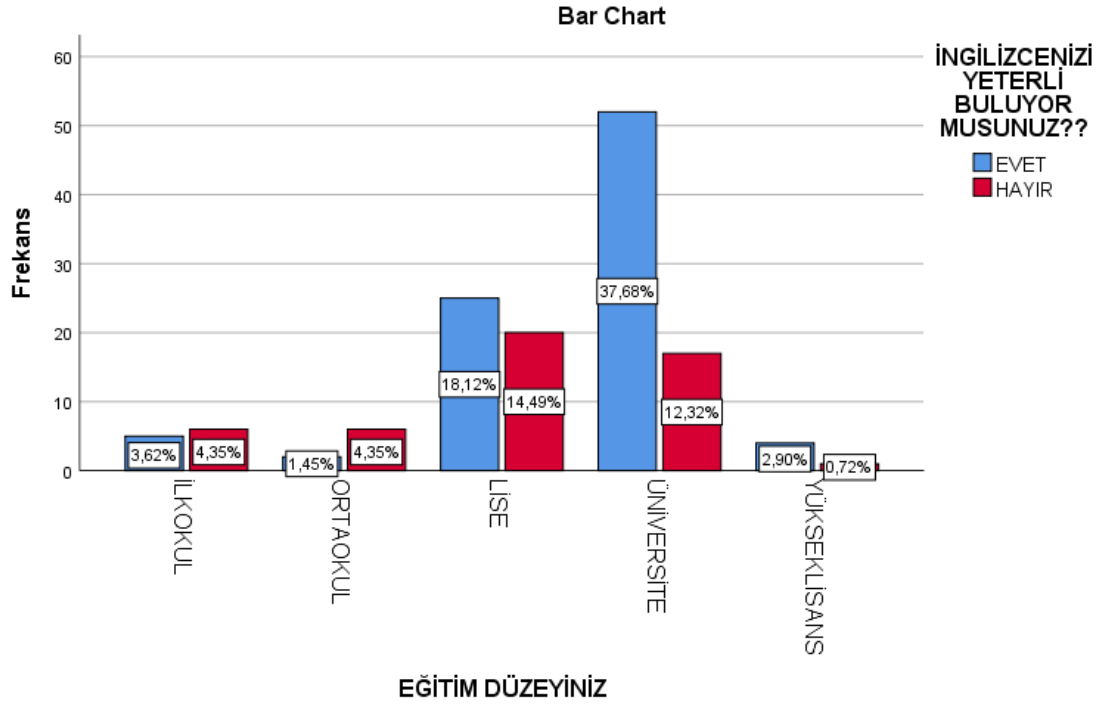
H₁ İngilizce seviyesini yeterli bulma ile eğitim seviyesi birbirinden bağımsız değildir.

Tablo 19
Eğitim Düzeyiniz * İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz?

Eğitim Düzeyiniz/Educational Status		İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz?/What Do You Think That You Have A Enough Your English Level?		Toplam
		Evet	Hayır	
İlkokul	Kişi	5	6	11
	%	45,5	54,5	100,0
Ortaokul	Kişi	2	6	8
	%	25,0	75,0	100,0
Lise	Kişi	25	20	45
	%	55,6	44,4	100,0
Üniversite	Kişi	52	17	69
	%	75,4	24,6	100,0
Yükseklisans	Kişi	4	1	5
	%	80,0	20,0	100,0
Toplam	Kişi	88	50	138
	%	63,8	36,2	100,0

Tablo 19’da anket çalışmasına katılan kişilerin ilkokul mezunlarının %45,5’i İngilizce seviyelerini yeterli buluyorken, %54,5’i yeterli bulmamaktadır. Ortaokul mezunlarının %25’i İngilizce seviyelerini yeterli buluyorken, %75’i yeterli bulmamaktadır. Lise mezunlarının %55,6’sı İngilizce seviyelerini yeterli buluyorken, %44,4’ü ise yeterli bulmamaktadır. Üniversite mezunlarının %75,4’ü İngilizce seviyelerini yeterli buluyorken, %24,6’sı yeterli bulmamaktadır. Ankete Katılan yüksek lisans mezunlarının %80’i İngilizce seviyelerini yeterli buluyorken, %20’si ise yeterli bulmamaktadır. Ankete katılan ve bu sorulara cevap veren 138 kişinin 88’i yani %63,8’i İngilizcelerini yeterli bulurken, 50’si yani %36,2’si İngilizcelerini yeterli bulmamaktadır.

Grafik 47. Eğitim Düzeyiniz * İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz?

Grafikteki verilere göre, çalışmaya katılanların eğitim düzeyi arttıkça İngilizce seviyelerini yeterli bulurken özellikle üniversite ve yüksek lisans mezunları İngilizce seviyelerini yeterli bulduğu görülmektedir. Burada sadece ortaokul eğitim düzeyinde bir çelişki olsada genele bakıldığında eğitim düzeyi arttıkça ankete katılan kişilerin İngilizce seviyelerini yeterli bulduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 20
Eğitim Düzeyiniz * İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz? Chi-Square Testi

	Value	Df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,699 ^a	4	,013
Likelihood Ratio	12,674	4	,013
Linear-by-Linear Association	9,758	1	,002
N of Valid Cases	138		

Tabloya göre pearson chi-square istatistiği $p\text{-value}=0,013 < \alpha=0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. İngilizce seviyesini yeterli bulma ile eğitim seviyesi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu söylemek mümkündür. Dolayısıyla H_1 hipotezi kabul edilmektedir.

Hipotez 9

H₀: Türkiye’de iyi gelir elde edilince Türkiye’ye geri dönme durumu ile eğitim seviyesi birbirinden bağımsızdır.

H₁ Türkiye’de iyi gelir elde edilince Türkiye’ye geri dönme durumu ile eğitim seviyesi birbirinden bağımsız değildir.

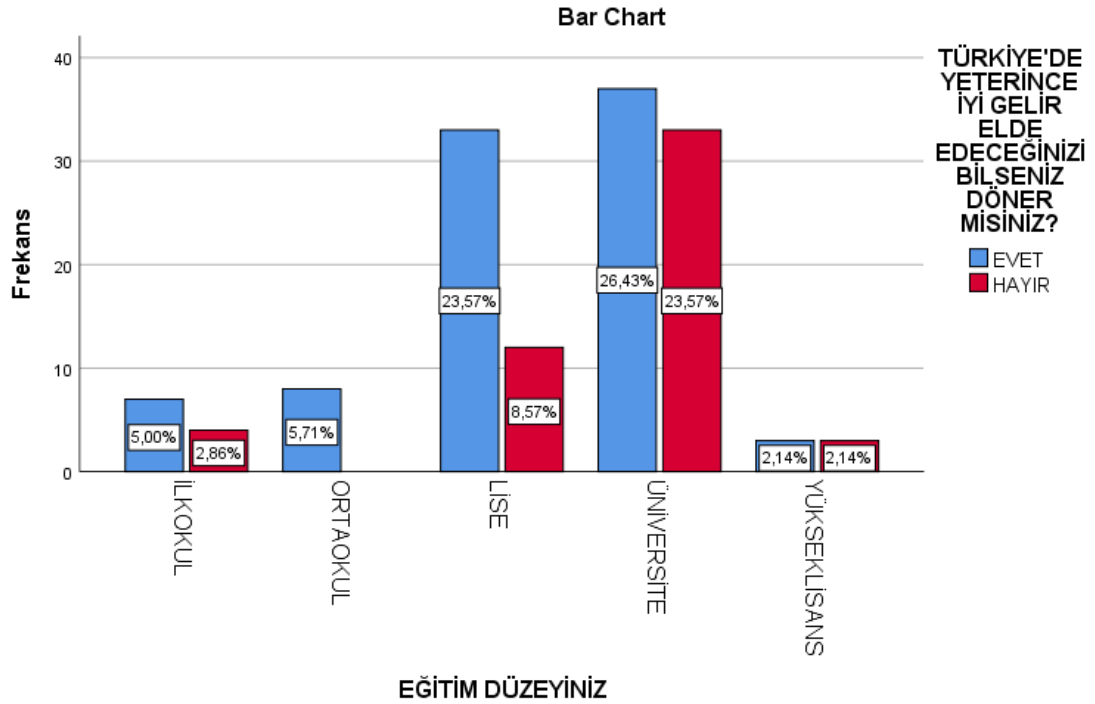
Tablo 21
Eğitim Düzeyiniz * Türkiye’de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilerseniz Döner Misiniz?

Eğitim Düzeyiniz/Educational Status		Türkiye’de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilerseniz Döner Misiniz?/Would You Like To Go Back To Turkey If You Know Having Have Enough Income?		Toplam
		Evet	Hayır	
İlkokul	Kişi	7	4	11
	%	63,6	36,4	100,0
Ortaokul	Kişi	8	0	8
	%	100,0	0,0	100,0
Lise	Kişi	33	12	45
	%	73,3	26,7	100,0
Üniversite	Kişi	37	33	70
	%	52,9	47,1	100,0
Yükseklisans	Kişi	3	3	6
	%	50,0	50,0	100,0
Toplam	Kişi	88	52	140
	%	62,9	37,1	100,0

Tablo 21’deki verilere göre, ilkokul mezunlarının %63,6’sı Türkiye’de iyi bir gelir elde edeceklerini öngördüklerinde dönmeyi düşünürken, %36,4’ü Türkiye’de iyi bir gelir elde edeceklerini öngörseler dahi dönmeyi düşünmemektedir. Ankete katılan ortaokul mezunlarının %100 yani tamamı Türkiye’de iyi bir gelir elde edeceklerini öngördüklerinde dönmeyi düşünmektedirler. Ankete katılan lise mezunlarının %73,3’ü Türkiye’de iyi bir gelir elde edeceklerini öngördüklerinde dönmeyi düşünüyorken, %26,7’si iyi bir gelir elde etse dahi dönmeyi düşünmemektedir. Ankete katılan üniversite mezunlarının %52,9’u Türkiye’de iyi bir gelir elde edeceklerini öngördüklerinde dönmeyi düşünüyorken, %47,1’i Türkiye’de iyi bir gelir elde edeceklerini öngörseler dahi dönmeyi düşünmemektedir. Ankete katılan yüksek lisans mezunlarının %50’si Türkiye’de iyi bir gelir elde edeceklerini öngördüklerinde dönmeyi düşünüyorken, %50’si Türkiye’de iyi bir gelir elde edeceklerini öngörseler dahi dönmeyi

düşünmemektedirler. Ankete katılan ve bu soruya cevap veren 140 kişinin %62,9'u Türkiye'de iyi bir gelir elde edeceklerini öngördüklerinde dönmeyi düşünüyorken, %37,1'i Türkiye'de iyi bir gelir elde edeceklerini öngörseler dahi dönmeyi düşünmemektedir.

Grafik 48. Eğitim Düzeyiniz * Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilerseniz Döner Misiniz?

Yukarıdaki grafik incelendiğinde, eğitim seviyesi arttıkça Türkiye'de iyi bir gelir elde edileceği bilirse dahi geri dönme istekleri düşük olduğu görülmektedir. Özellikle Üniversite ve yüksek lisans mezunları Türkiye'de iyi bir gelir elde edeceklerini bilseler dahi neredeyse yarısı geri dönmeyi düşünmemektedir.

Tablo 22
Eğitim Düzeyiniz * Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilerseniz Döner Misiniz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,269 ^a	4	,036
Likelihood Ratio	12,977	4	,011
Linear-by-Linear Association	4,584	1	,032
N of Valid Cases	140		

Yukarıdaki tabloya bakıldığında gibi pearson chi-square istatistiği $p\text{-value}=0,036 < \alpha=0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Türkiye'de iyi gelir elde edileceği varsayıldığında insanların

eğitim düzeyleri artığında geri dönme isteklerinde azalma olduğu bir st grafikte görüldüğü için Türkiye'ye geri dönme ile eğitim seviyesi arasında bir ilişki olduğu söylenebilir.

Hipotez 10

H₀: Eğitim düzeyi ile haftalık çalışma saati birbirinden bağımsızdır.

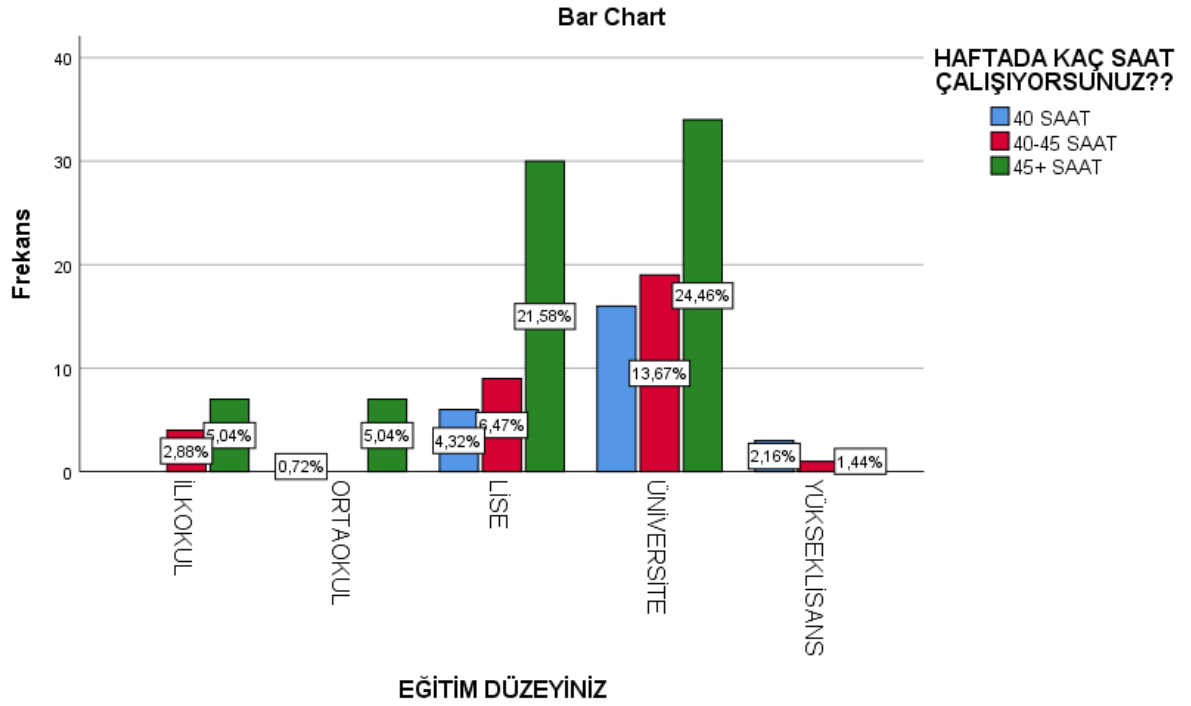
H₁: Eğitim düzeyi ile haftalık çalışma saati birbirinden bağımsız değildir.

Tablo 23
Eğitim Düzeyiniz * Haftada Kaç Saat alıŐyorsunuz?

Eğitim Düzeyiniz/Educational Status		Haftada Kaç Saat alıŐyorsunuz?/How Many Hours Do You Work In A Week?			Toplam
		40 SAAT	40-45 SAAT	45+ SAAT	
İlkokul	Kişi	0	4	7	11
	%	0,0	36,4	63,6	100,0
Ortaokul	Kişi	1	0	7	8
	%	12,5	0,0	87,5	100,0
Lise	Kişi	6	9	30	45
	%	13,3	20,0	66,7	100,0
Üniversite	Kişi	16	19	34	69
	%	23,2	27,5	49,3	100,0
Yükseklisans	Kişi	3	1	2	6
	%	50,0	16,7	33,3	100,0
Toplam	Kişi	26	33	80	139
	%	18,7	23,7	57,6	100,0

Tablo 23'e göre, anket çalışmasında, ilkokul mezunlarının %36,4' 40-45 saat çalışırken, %63,6'sı 45 saat ve üzerinde çalıştığı görülmektedir. Ankete katılan ortaokul mezunlarının %12,5'i 40 saat çalışırken, %87,5'i 45 saat ve üzerinde çalışmaktadır. Ankete katılan lise mezunlarının %13,3' 40 saat, %20'si 40-45 saat ve %66,7'si ise 45 saat ve üzerinde çalışmaktadır. Ankete katılan niversite mezunlarının %23,'si 40 saat, %27,5'i 40-45 saat ve %49,3' ise 45 saat ve üzerinde çalışmaktadır. Ankete katılan yüksek lisans mezunlarının %50'si 40 saat, %16,7'si 40-45 saat ve %33,3' ise 45 saat ve üzerinde çalışmaktadırlar. Ankete katılan ve bu sorulara cevap veren 139 kişinin %18,7'si 40 saat, %23,7'si 40-45 saat ve %57,6'sı ise 45 saat ve üzerinde çalışmaktadır.

Grafik 49. Eğitim Düzeyiniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?

Yapılan çalışmada grafikte görüldüğü gibi, katılımcıların, eğitim düzeyi arttıkça kişilerin çalışma saatleri de nispeten kısalmaktadır. Görece olarak ilkokul, ortaokul ve lise mezunları daha uzun çalışma saatlerine sahip işlerde çalışırken, üniversite ve yüksek lisans mezunları daha diğerlerine göre nispeten daha az çalışma sürelerine sahip işlerde çalışmaktadır.

Tablo 24
Eğitim Düzeyiniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz? Chi-Square Testi

	Value	Df	Asymptotic Significance (2-Sided)
Pearson Chi-Square	13,647 ^a	8	,091
Likelihood Ratio	16,504	8	,036
Linear-By-Linear Association	7,288	1	,007
N Of Valid Cases	139		

Tablodaki pearson chi-square istatistiği $p\text{-value}=0,091 > \alpha=0,05$ olduğundan H_0 reddedilemez. Dolayısıyla haftalık çalışma saatleri ile eğitim düzeyi arasında bir ilişki olduğu söylenemez.

Hipotez 11

H_0 : Aylık gelir yaştan bağımsızdır.

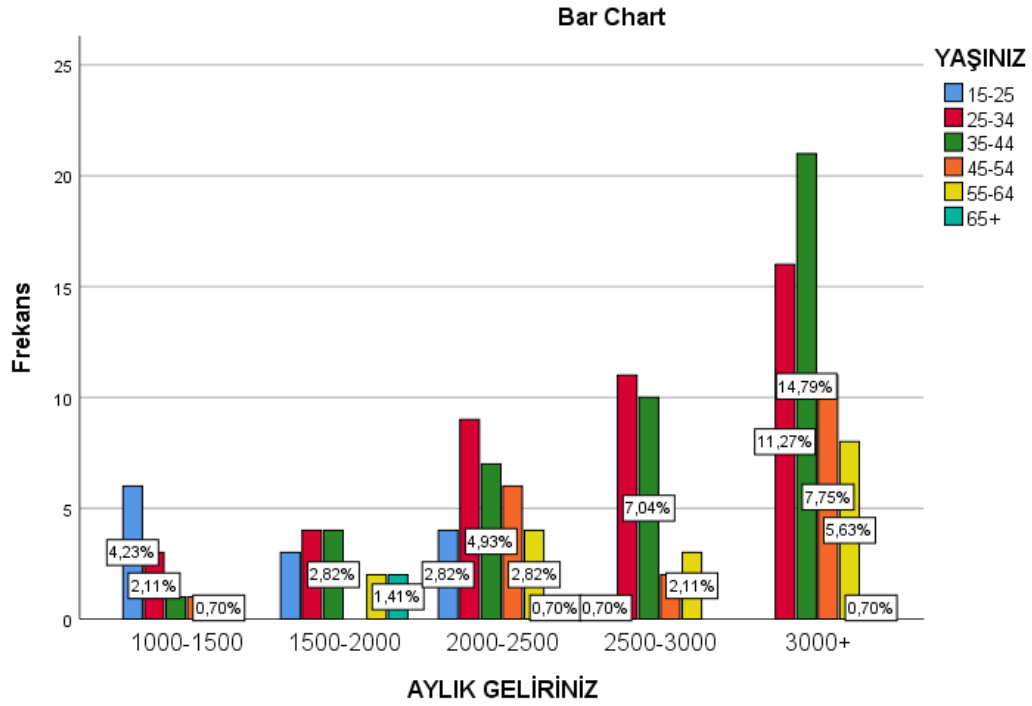
H₁ Aylık gelir ile yaş birbirinden bağımsız değildir.

Tablo 25
Aylık Geliriniz * Yaşınız

Aylık Geliriniz/Monthly Income		Yaşınız/Ages						Toplam
		15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
1000-1500	Kişi	6	3	1	1	1	0	12
	%	50,0	25,0	8,3	8,3	8,3	0,0	100,0
1500-2000	Kişi	3	4	4	0	2	2	15
	%	20,0	26,7	26,7	0,0	13,3	13,3	100,0
2000-2500	Kişi	4	9	7	6	4	1	31
	%	12,9	29,0	22,6	19,4	12,9	3,2	100,0
2500-3000	Kişi	1	11	10	2	3	0	27
	%	3,7	40,7	37,0	7,4	11,1	0,0	100,0
3000+	Kişi	0	16	21	11	8	1	57
	%	0,0	28,1	36,8	19,3	14,0	1,8	100,0
Toplam	Kişi	14	43	43	20	18	4	142
	%	9,9	30,3	30,3	14,1	12,7	2,8	100,0

Tablo 25'e göre, aylık geliri 1000-1500\$ olanların %50'si 15-24 yaş aralığında, %25'i 25-34 yaş aralığında, %8,3'ü 35-44 yaş aralığında, %8,3'ü 45-54 yaş aralığında ve %8,3'ü 55-64 yaş aralığındadır. Anket çalışmasına katılan aylık geliri 1500-2000\$ olanların %20'si 15-24 yaş aralığında, %26,7'si 25-34 yaş aralığında, %26,7'si 35-44 yaş aralığında, %13,3'ü 55-64 yaş aralığında ve %13,3'ü 65 yaş ve üzerindedirlerdir. Anket çalışmasına katılan aylık geliri 2000-2500\$ olanların %12,9'u 15-24 yaş aralığında, %29'u 25-34 yaş aralığında, %22,6'sı 35-44 yaş aralığında, %19,4'ü 45-54 yaş aralığında %12,9'u 55-64 yaş aralığında ve %3,2'si ise 65 yaş ve üzeridir. Anket çalışmasına katılan aylık geliri 2500-3000\$ olanların %3,7'si 15-24 yaş aralığında, %40,7'si 25-34 yaş aralığında, %37'si 35-44 yaş aralığında, %7,4'ü 45-54 yaş aralığında %11,1'i 55-64 yaş aralığındadır. Anket çalışmasına katılan aylık geliri 3000\$ ve üzeri olanların %28,1'i 25-34 yaş aralığında, %36,8'i 35-44 yaş aralığında, %19,3'ü 45-54 yaş aralığında %14'ü 55-64 yaş aralığında ve %1,8'i ise 65 yaş ve üzeridir.

Grafik 50. Aylık Geliriniz * Yaşınız

Yukarıdaki Grafik incelendiğinde, 25-34 ve 35-44 yaş aralığındaki kişiler diğer yaş gruplarına oranla daha fazla gelire sahip olduğu görülmektedir. En düşük gelire sahip olanlar ise 15-24 ve 65 yaş ve üzerindeki kişilerdir. Aylık geliri 1000-1500\$ olan gruba bakıldığında zaman en yüksek orana 15-24 yaş aralığındaki kişiler sahipken 3000\$ ve üzeri aylık gelire ise 35-44 yaş aralığındakiler sahiptir.

Tablo 26
Aylık Geliriniz * Yaşınız Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	45,697 ^a	20	,001
Likelihood Ratio	42,664	20	,002
Linear-by-Linear Association	6,134	1	,013
N of Valid Cases	142		

Tablodaki veriler dikkate alındığında pearson chi-square istatistiği p-value=0,001<a=0,05 olduğundan H_0 reddedilebilir. Aylık gelir ile yaş arasında bir ilişki olduğunu söylemek mümkündür.

Hipotez 12

H₀: Aylık gelir ile sosyal güvenlik haklarından yararlanma birbirlerinden bağımsızdır.

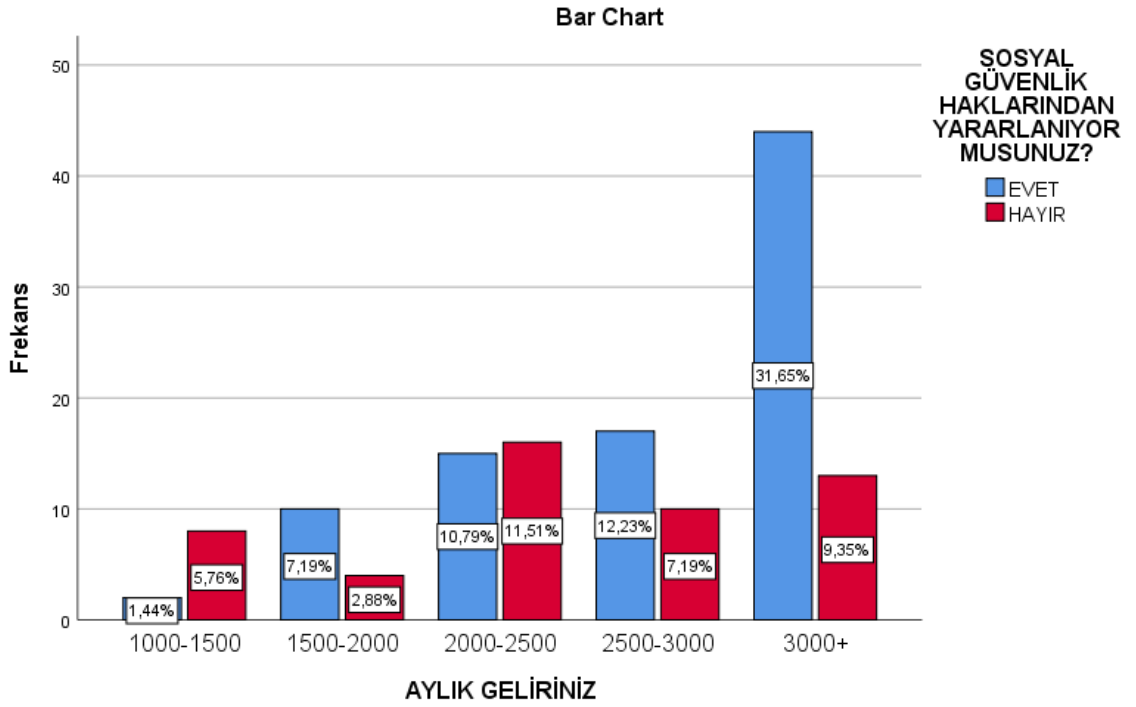
H₁: Aylık gelir ile sosyal güvenlik haklarından yararlanma birbirlerinden bağımsız değildir.

Tablo 27
Aylık Geliriniz * Sosyal Güvenlik Haklarından Yararlanıyor Musunuz?

Aylık Geliriniz/Monthly Income		Sosyal Güvenlik Haklarından Yararlanıyor Musunuz?/Do You Benefit From The Rights Of Social Security?		Toplam
		EVET	HAYIR	
1000-1500\$	Kişi	2	8	10
	%	20,0	80,0	100,0
1500-2000\$	Kişi	10	4	14
	%	71,4	28,6	100,0
2000-2500\$	Kişi	15	16	31
	%	48,4	51,6	100,0
2500-3000\$	Kişi	17	10	27
	%	63,0	37,0	100,0
3000\$+	Kişi	44	13	57
	%	77,2	22,8	100,0
Toplam	Kişi	88	51	139
	%	63,3	36,7	100,0

Tablo 27'deki verilere göre, aylık geliri 1000-1500\$ geliri olanların %20'si sosyal güvenlik haklarından faydalanırken %80'i ise sosyal güvenlik haklarından faydalanmamaktadır. Aylık gelir düzeyi 1500-2000\$ olan kişilerin %71,4'ü sosyal güvenlik haklarından faydalanırken %28,6'sı faydalanmamaktadır. Aylık 2000-2500\$ gelire sahip kişilerin %48,4 sosyal güvenlik haklarından faydalanırken %51,6'sı faydalanmamaktadır. 2005-3000\$ aylık gelire sahip olanların %63'ü sosyal güvenlik haklarından faydalanırken %37'si bu haklardan faydalanmamaktadır. Son olarak aylık gelir düzeyi 3000\$ ve üzeri olanların %72'si sosyal güvenlik haklarından faydalanırken %22,8'si bu haklardan faydalanmamaktadır. Tablo genelinde ise sosyal güvenlik haklarından faydalananların oranı %63,3 iken bu haklardan faydalanmayanların oranı %36,7'dir.

Grafik 51. Aylık Geliriniz * Sosyal Güvenlik Haklarından Yararlanıyor Musunuz?

Grafikteki verilere göre kişilerin aylık gelir düzeylerindeki artış sosyal güvenlik haklarından faydalanma oranlarını olumlu yönde etkilediğini söylemek mümkündür. Bir başka ifadeyle, kişilerin aylık gelir düzeyleri arttıkça sosyal güvenlik haklarından daha çok faydalandığını söylemek mümkündür.

Tablo 28
Aylık Geliriniz * Sosyal Güvenlik Haklarından Yararlanıyor Musunuz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	16,175 ^a	4	,003
Likelihood Ratio	16,219	4	,003
Linear-by-Linear Association	10,202	1	,001
N of Valid Cases	139		

Tablodaki verilen değerlere baktığımızda pearson chi-square istatistiği p-value=0,003<a=0,05 olduğundan H_0 reddedilebilir. Bu yüzden Sosyal güvenlik haklarından yararlanma ile aylık gelirden bağımsız olmadığına, birbirlerini etkilediğine 0,05 anlamlılık düzeyinde karar verilir. Dolayısıyla H_1 hipotezi kabul edilebilir.

Hipotez 13

H₀: Aylık gelir ile iş güvencesine sahip olma birbirlerinden bağımsızdır.

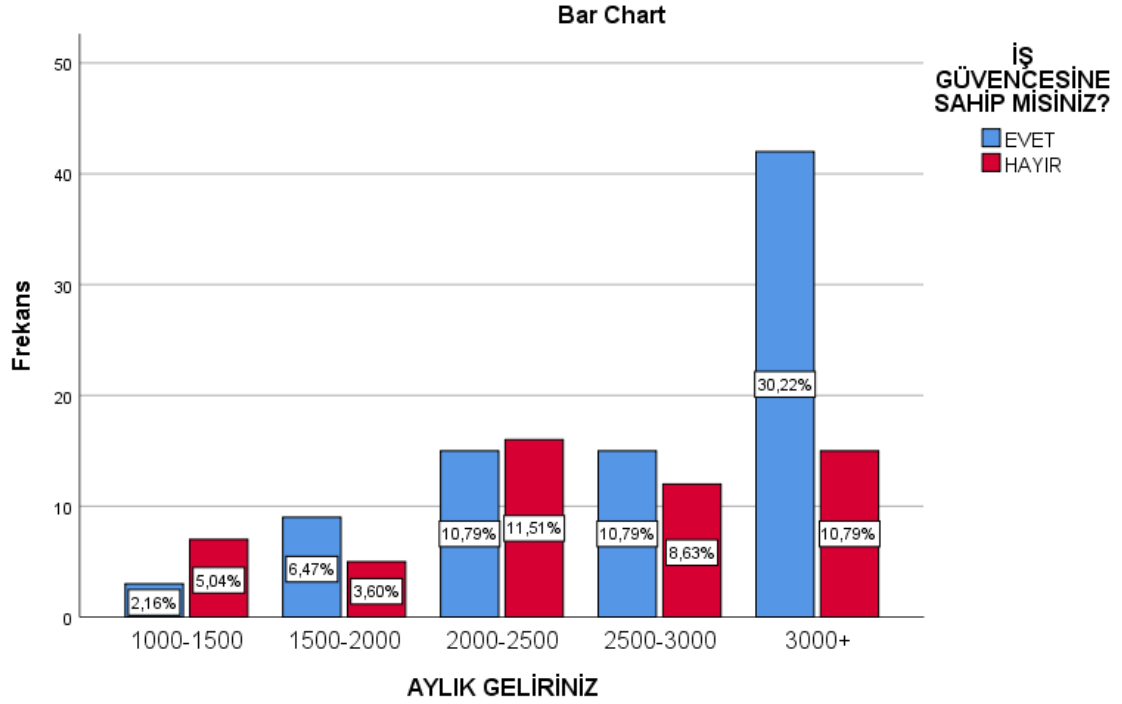
H₁ Aylık gelir ile iş güvencesine sahip olma birbirlerinden bağımsız değildir.

Tablo 29
Aylık Geliriniz * İş Güvencesine Sahip Misiniz?

Aylık Geliriniz/Monthly Income		İş Güvencesine Sahip Misiniz?/Do You Have A Job Security?		Toplam
		EVET	HAYIR	
1000-1500	Kişi	3	7	10
	%	30,0	70,0	100,0%
1500-2000	Kişi	9	5	14
	%	64,3	35,7	100,0%
2000-2500	Kişi	15	16	31
	%	48,4	51,6	100,0%
2500-3000	Kişi	15	12	27
	%	55,6	44,4	100,0%
3000+	Kişi	42	15	57
	%	73,7	26,3	100,0%
Toplam	Kişi	84	55	139
	%	60,4	39,6	100,0%

Tablo 29'daki verilere göre, aylık 1000-1500\$ gelir düzeyine sahip olanların %30'u iş güvencesine sahipken %70'i iş güvencesine sahip değildir. 1500-2000\$ aylık gelire sahip kişilerin %64,3'ü iş güvencesine sahipken %35,7'si iş güvencesine sahip değildir. Aylık 200-2500\$ gelir düzeyine sahip olanların %48,4'ü iş güvencesine sahipken %51,56'sı iş güvencesine sahip değildir. 2500-3000\$ gelire sahip olanların %55,6'sı iş güvencesine sahipken %44,4'ü bu güvenceye sahip değildir. Aylık gelir düzeyi 3000\$ ve üzeri gelire sahip olanların %73,7'si iş güvencesine sahipken %26,3'ü iş güvencesine sahip değildir. Tablo geneline baktığımızda ankete cevap veren 139 kişinin %60,4'ü iş güvencesine sahipken %39,6'sı bu günceye sahip olmadığı görülmüştür.

Grafik 52. Aylık Geliriniz * İş Güvencesine Sahip Misiniz?

Yukarıdaki grafikte ankete katılan insanların aylık gelir düzeyi arttıkça iş güvencesine sahip olma oranlarının da yükseldiğini görüyoruz. Burada aylık gelir düzeyi 2000-2500\$ olan insanların iş güvencesine sahip olma ve olmama oranları birbirine yakın olsa da genele baktığımızda oranların yükseldiğini söylemek mümkündür.

Tablo 30
Aylık Geliriniz * İş Güvencesine Sahip Misiniz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,296 ^a	4	,036
Likelihood Ratio	10,393	4	,034
Linear-by-Linear Association	6,851	1	,009
N of Valid Cases	139		

Tablodaki verilere bakarak, pearson chi-square istatistiği $p\text{-value}=0,036 < \alpha=0,05$ olduğundan H_0 reddedilebilir. İş güvencesine sahip olma durumunun aylık gelirden bağımsız olmadığına birbirlerini etkilediğine 0,05 anlamlılık düzeyinde karar verilir.

Hipotez 14

H_0 : Aylık gelir ile haftalık çalışma süresi birbirlerinden bağımsızdır.

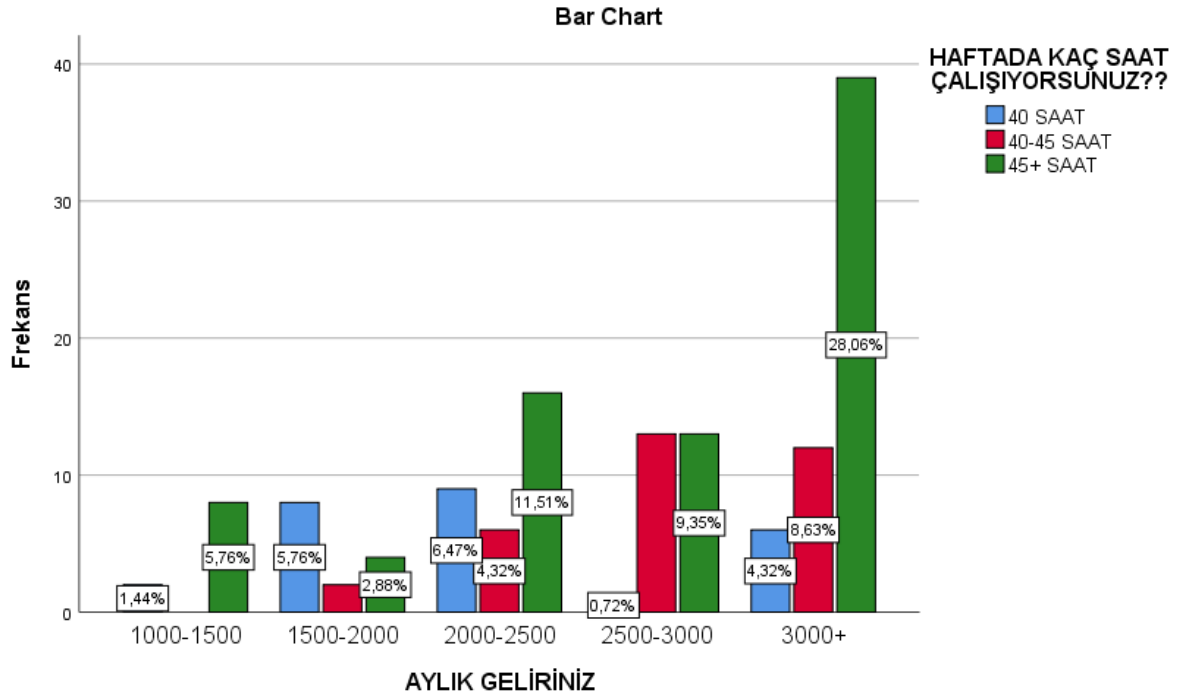
H_1 : Aylık gelir ile haftalık çalışma süresi birbirlerinden bağımsız değildir.

Tablo 31
Aylık Geliriniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?

Aylık Geliriniz/Monthly Income		Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?/How Many Hours Do You Work In A Week?			Toplam
		40 SAAT	40-45 SAAT	45+ SAAT	
1000-1500	Kişi	2	0	8	10
	%	20,0	0,0	80,0	100,0
1500-2000	Kişi	8	2	4	14
	%	57,1	14,3	28,6	100,0
2000-2500	Kişi	9	6	16	31
	%	29,0	19,4	51,6	100,0
2500-3000	Kişi	1	13	13	27
	%	3,7	48,1	48,1	100,0
3000+	Kişi	6	12	39	57
	%	10,5	21,1	68,4	100,0
Toplam	Kişi	26	33	80	139
	%	18,7	23,7	57,6	100,0

Tablo 31'deki veri dağılımına bakıldığında, gelir düzeyi 1000-1500\$ olanların %20'si haftada 40 saat çalışırken %80'i haftada 45+ saat çalışmaktadır. Aylık gelir düzeyi 1500-2000\$ olan kişilerin %57,1'i 400 saat çalışırken %14,3'ü 40-45 saat çalışmakta, %28,6'sı ise 45+ saat çalışmaktadır. 2000-2500\$ gelire sahip olanların ise %29'u 40 saat, %19,4'ü 40-45 saat, %51,6'sı ise aylık 45+ saat çalışmaktadır. Aylık gelir düzeyi 2500-3000\$ olanların %3,7'si haftada 40 saat çalışırken, %48,1'i 40-45 saat çalışmakta, %48,1' ise 45+ saat çalışmaktadır. Son olarak aylık 3000\$ ve üzeri gelir elde edenlerin %10,5'i haftalık 40 saat çalışırken, %21,1'i 40-45 saat çalışmakta, %68,4'ü ise 45+ saat çalışmaktadır. Genel tabloya baktığımızda ankete katılan 139 kişinin %18,7'si haftalık 40 saat çalışmakta, %23,7'si 40-45 saat çalışmakta, %57,6'sı ise 45+ saat çalışmaktadır.

Grafik 53. Aylık Geliriniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz?

Grafikteki veriler incelendiğinde gelir düzeylerindeki artış haftalık çalışma saatlerini etkilediğini söylemek mümkündür. Gelir düzeyi arttıkça haftalık 40 ve 40-45 çalışma saatlerinde artışlar görülmüştür. Buna rağmen en yüksek oran grafikte de görüldüğü gibi haftalık 45+ saat çalışan ve aylık 3000\$ ve üzeri gelire sahip olanların oranı diğerlerine göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 32
Aylık Geliriniz * Haftada Kaç Saat Çalışıyorsunuz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	32,916 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	31,959	8	,000
Linear-by-Linear Association	5,789	1	,016
N of Valid Cases	139		

Tablodaki değerlere göre, pearson chi-square istatistiği $p\text{-value}=0,000 < \alpha=0,05$ olduğundan H_0 reddedilebilir. Haftalık çalışma süresi ile aylık gelirden bağımsız olmadığına birbirlerini etkilediğine 0,05 anlamlılık düzeyinde karar verilir.

Hipotez 15

H_0 : Aylık gelir ile çalışılan iş birbirlerinden bağımsızdır.

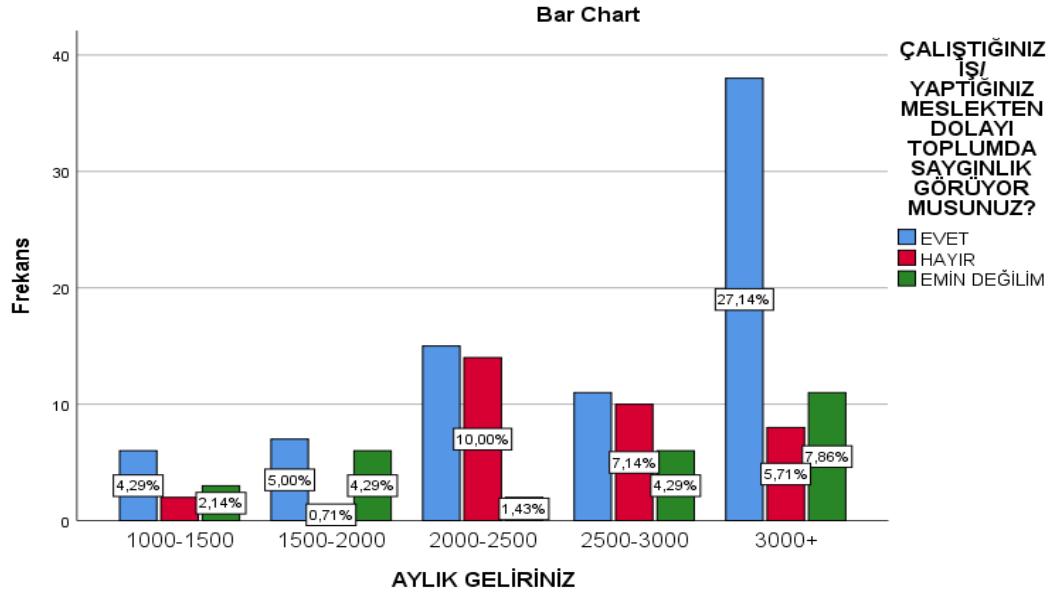
H₁ Aylık gelir ile çalışılan iş birbirlerinden bağımsız değildir.

Tablo 33
Aylık Geliriniz * Çalıştığınız İş/ Yaptığınız Meslekten Dolayı Toplumda Saygınlık Görüyor Musunuz?

Aylık Geliriniz/Monthly Income		Çalıştığınız İş/ Yaptığınız Meslekten Dolayı Toplumda Saygınlık Görüyor Musunuz?/Do You Get Respect From Society Because Of Doing Your Work/Doing Your Profession?			Toplam
		Evet	Hayır	Kararsızım	
1000-1500	Kişi	6	2	3	11
	%	54,5	18,2	27,3	100,0
1500-2000	Kişi	7	1	6	14
	%	50,0	7,1	42,9	100,0
2000-2500	Kişi	15	14	2	31
	%	48,4	45,2	6,5	100,0
2500-3000	Kişi	11	10	6	27
	%	40,7	37,0	22,2	100,0
3000+	Kişi	38	8	11	57
	%	66,7	14,0	19,3	100,0
Toplam	Kişi	77	35	28	140
	%	55,0	25,0	20,0	100,0

Tablo 33’de verilen verilere göre, aylık 1000-1500\$ gelir elde edenlerin %54’5’i çalıştığı iş/yaptığı meslekten dolayı toplumda saygınlık gördüğünü söylerken, %18,2’si saygınlık görmediğini, %27,3’nün ise kararsız olduğu belirtmiştir. Aylık 1500-2000\$ gelir elde edenlerin %50’si yaptığı iş ve mesleğinden dolayı toplumda saygınlık gördüğünü belirtirken, %7,1’i saygınlık görmediklerini, %42,9’u kararsız olduğu gözlenmiştir. Aylık gelir düzeyi 2000-2500\$ olan kişilerin %48,4’ü yaptığı iş/meslekten dolayı toplumda saygınlık gördüğünü belirtirken, %45,2 saygınlık görmediğini söylemekte, %6,5’i ise bu soruda kararsız kalmıştır. 2500-3000\$ gelir düzeyine sahip olanların %40,7’si yaptığı iş/meslekten dolayı toplumda saygınlık gördüğünü söylerken, %37’si saygınlık görmediğini söylemekte, %22,2 ise bu soruda kararsız kalmıştır. Aylık gelir düzeyi 3000\$ ve üzeri olan kişilerin %66,7’si yaptığı iş/meslekten dolayı toplumda saygınlık gördüğünü söylerken, %14’ü saygınlık görmediğini söylemiş, %19,3’ü ise kararsız kalmıştır. Tablo geneline bakıldığında ankete katılan 140 kişinin %55 yaptığı iş/meslekten dolayı toplumda saygınlık gördüğünü söylerken, %25’i toplumda saygınlık görmediğini söylemiş, %20’si ise kararsız kalmıştır.

Grafik 54. Aylık Geliriniz * Çalıştığınız İş/Yaptığınız Meslekten Dolayı Toplumda Saygınlık Görüyor Musunuz?

Yukarıda grafiğe bakarak aylık gelirleri 2000-2500\$ olanlar dışında, aylık gelir düzeyleri arttıkça toplumda insanların saygınlık görme oranının da yükseldiğini söylemek mümkündür. Toplumda saygınlık görme oranı en yüksek aylık 3000\$ ve üzeri gelire sahip kişiler olduğunu söylenebilir.

Tablo 34
Aylık Geliriniz * Çalıştığınız İş/ Yaptığınız Meslekten Dolayı Toplumda Saygınlık Görüyor Musunuz? Chi-Square Testi

	Value	Df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	20,930 ^a	8	,007
Likelihood Ratio	21,103	8	,007
Linear-by-Linear Association	1,571	1	,210
N of Valid Cases	140		

Yukarıda verilen değerlerine baktığımızda pearson chi-square istatistiği p-value=0,007<a=0,05 olduğundan H_0 reddedilebilir. Haftalık çalışma süresi ile aylık gelirden bağımsız olmadığına birbirlerini etkilediğine 0,05 anlamlılık düzeyinde karar verilir.

Hipotez 16

H₀: Aylık gelir ile Amerika'dan emekli olma düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır.

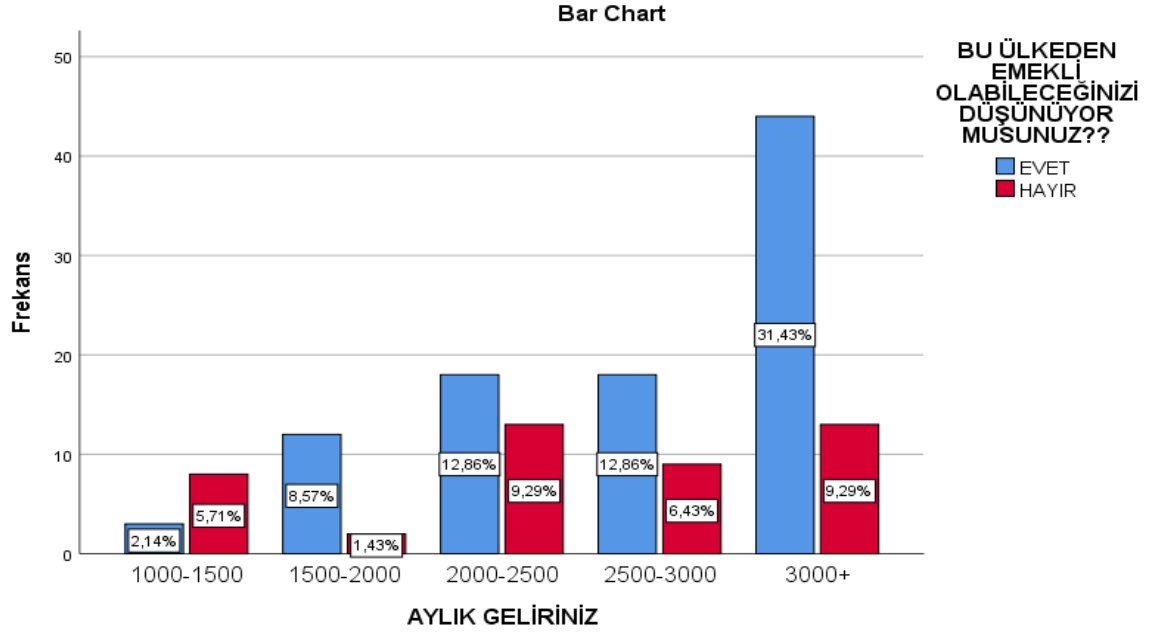
H₁ Aylık gelir ile Amerika'dan emekli olma düşüncesi birbirlerinden bağımsız değildir.

Tablo 35
Aylık Geliriniz * Bu Ülkeden Emekli Olabileceğinizi Düşünüyor Musunuz?

Aylık Geliriniz/Monthly Income		Bu Ülkeden Emekli Olabileceğinizi Düşünüyor Musunuz?/Do You Think That You Will Be Retired In This Country?		Toplam
		EVET	HAYIR	
1000-1500	Kişi	3	8	11
	%	27,3	72,7	100,0
1500-2000	Kişi	12	2	14
	%	85,7	14,3	100,0
2000-2500	Kişi	18	13	31
	%	58,1	41,9	100,0
2500-3000	Kişi	18	9	27
	%	66,7	33,3	100,0
3000+	Kişi	44	13	57
	%	77,2	22,8	100,0
Toplam	Kişi	95	45	140
	%	67,9	32,1	100,0

Tablo 35'e bakıldığında aylık geliri 1000-1500\$ olanların %27,3'ü bu ülkeden emekli olabileceğini düşünürken, %72,7'si ise emekli olabileceğini düşünmemektedir. 1500-2000\$ aylık gelire sahip olanların %85,7'si bu ülkeden emekli olabileceğini düşünürken, %14,3'ü ise bu düşünceye sahip değildir. Aylık geliri 2000-2500\$ olanların %58,1'i bu ülkeden emekli olabileceğini düşünürken, %41,9'u ise bu düşüncede değildir. Aylık gelir düzeyi 2500-3000\$ olan kişilerin 66,7'si bu ülkeden emekli olabileceğini düşünürken, %33,3'ü ise bu düşünceye sahip değildir. Aylık gelir düzeyi 3000\$ ve üzeri olanların %77,2'si bu ülkeden emekli olabileceğini düşünürken %22,8'i bu düşüncede değildir. Genel tabloya bakıldığında ankete katılan 140 kişinin %67,9'u bu ülkeden emekli olabileceğini düşünürken %32,1'i ise bu düşünceye sahip değildir.

Grafik 55. Aylık Geliriniz * Bu Ülkeden Emekli Olabileceğinizi Düşünüyor Musunuz?

Yukarıda grafik incelendiğinde, gelir düzeyinde meydana gelen artışlar insanların Amerika’da emekli olma düşüncesini olumlu yönde etkilediğini söylemek mümkündür. Grafikte aylık gelir düzeyi 2000-2500\$ olan kişilerle aylık 2500-3000\$ gelir elde edenlerin Amerika’dan emekli olma oranları eşit olsa da 2500-3000\$ gelire sahip olanların 2000-2500\$ gelire sahip olanlara göre emekli olma düşüncesinde daha az “hayır” oranına sahip olduklarını söylemek mümkündür.

Tablo 36
Aylık Geliriniz * Bu Ülkeden Emekli Olabileceğinizi Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Tesi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	14,012 ^a	4	,007
Likelihood Ratio	13,702	4	,008
Linear-by-Linear Association	5,452	1	,020
N of Valid Cases	140		

Yukarıda verilen tablo değerlerine baktığımızda pearson chi-square istatistiği $p\text{-value}=0,007 < \alpha=0,05$ olduğundan H_0 reddedilebilir. Bu yüzden aylık gelir düzeyindeki artışlar ile Amerika’da emekli olma düşüncesi arasında bir ilişki olduğunu söylemek mümkündür. Dolayısıyla H_0 hipotezi reddedilerek H_1 hipotezi kabul edilir.

Hipotez 17

H_0 : Amerika’ya geliş amacı ile çalışılan işin aldığı eğitimle ilgili olması birbirlerinden bağımsızdır

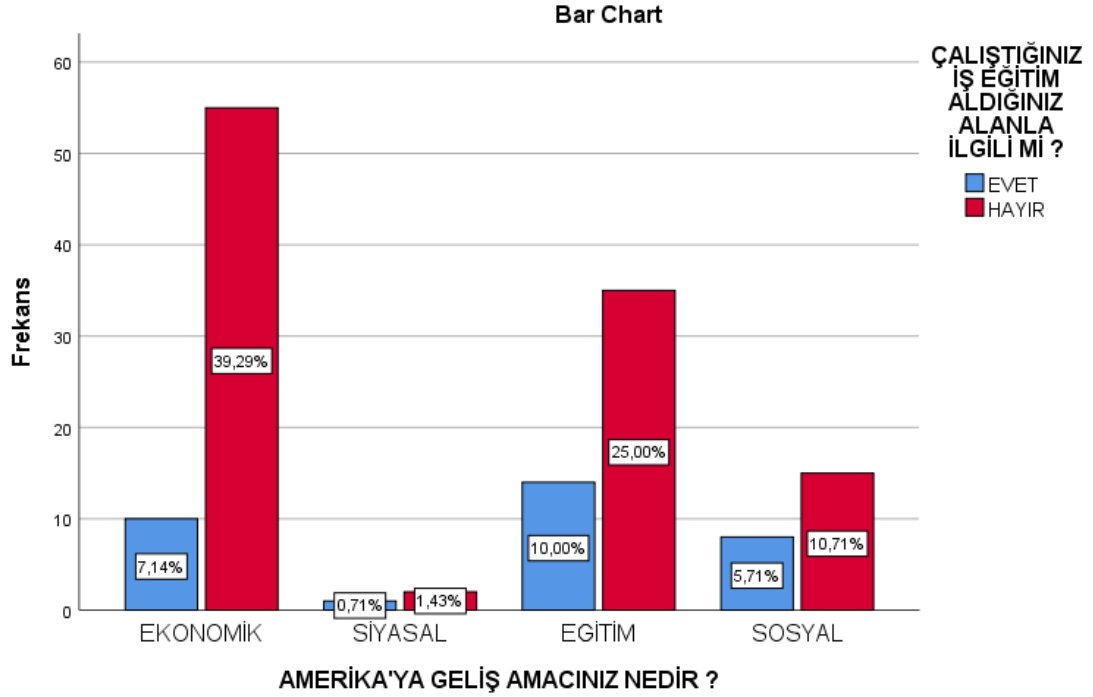
H_1 : Amerika’ya geliş amacı ile çalışılan işin aldığı eğitimle ilgili olması birbirlerinden bağımsızdır değildir.

Tablo 37
Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?

Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir ?/What Was Your Goal That You Come To USA?		Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?/Is Your Job Related To Educational Status?		Toplam
		EVET	HAYIR	
Ekonomik	Kişi	10	55	65
	%	15,4	84,6	100,0
Siyasal	Kişi	1	2	3
	%	33,3	66,7	100,0
Eğitim	Kişi	14	35	49
	%	28,6	71,4	100,0
Sosyal	Kişi	8	15	23
	%	34,8	65,2	100,0
Toplam	Kişi	33	107	140
	%	23,6	76,4	100,0

Tablo 37’ye göre, Amerika’ya geliş amacı ekonomik olanların %15,4’ü çalıştığı işin aldığı eğitimle ilgili olduğunu söylerken, %84,6’sı bu soruya “hayır” yanıtını vermiştir. Amerika’ya siyasi amaçla gelenlerin %33,3’ü çalıştığı işin aldığı eğitimle alakalı olduğunu söylerken, %66,7’si bu soruya “hayır” yanıtını vermiştir. Amerika’ya eğitim amaçlı gelenlerin %28,6’sı çalıştığı işin aldığı eğitimle alakalı olduğunu söylerken %71,4’ü ise bu soruya “hayır” cevabını vermiştir. Amerika’ya sosyal amaçlı gelenlerin %34,8’i çalıştığı işin aldığı eğitimle alakalı olduğunu belirtirken, %65,2’si ise bu soruya “hayır” yanıtını vermiştir. Genel tabloya baktığımızda ise ankete katılan 140 kişinin %23,6’sı çalıştığı işin aldığı eğitimle alakalı olduğunu söylerken, %76,4’ü ise çalıştığı işin aldığı eğitimle alakalı olmadığını söylemiştir.

Grafik 56 . Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?

Grafikte verilen değerlere baktığımızda, Amerika'ya ekonomik amaçlı gelenlerin daha çok aldıkları eğitimden bağımsız işte çalıştıkları görülmektedir. Siyasi amaçlı gelen sayısı az olduğundan veriler birbirine yakın gözükmektedir. Genele baktığımızda Amerika'ya göç edenlerin çoğunluğu hangi amaçla göç ederse etsin aldıkları eğitim dışındaki alanlarda çalıştığını söylemek mümkündür.

Tablo 38
Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,862 ^a	3	,182
Likelihood Ratio	4,923	3	,177
Linear-by-Linear Association	4,616	1	,032
N of Valid Cases	140		

Tablodaki verilere bakarak 0,05 anlamlılık düzeyinde Amerika'ya geliş amacı ile çalışılan işin aldığı eğitimle ilgili olması birbirinden bağımsız olduğu söylenebilir. H_0

hipotezi reddedilemez. Diğer bir deyişle Amerika'ya geliş amacı ile çalışılan işin alınan eğitim arasında bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Hipotez 18

H₀: Amerika'ya geliş amacı ile Türkiye'ye dönme düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır.

H₁: Amerika'ya geliş amacı ile Türkiye'ye dönme düşüncesi birbirlerinden bağımsız değildir.

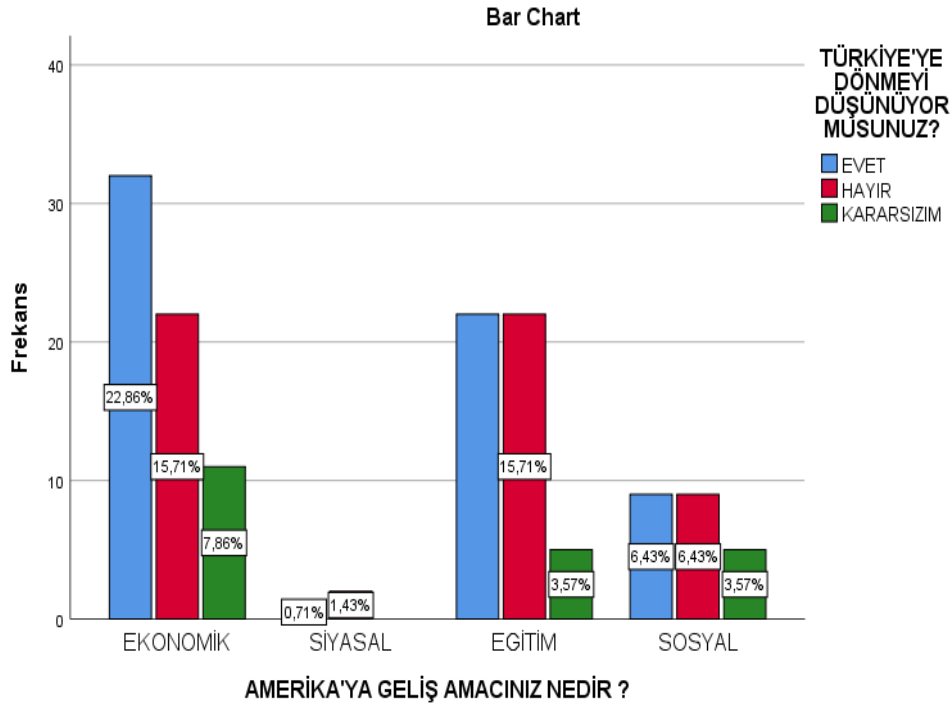
Tablo 39
Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?

Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir?/What Was Your Goal That You Come To USA?		Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?/Do You Think That You Will Go Back To Turkey?			Toplam
		Evet	Hayır	Kararsızım	
Ekonomik	Kişi	32	22	11	65
	%	49,2	33,8	16,9	100,0
	Toplam (%)	22,9	15,7	7,9	46,4
Siyasal	Kişi	1	2	0	3
	%	33,3	66,7	0,0	100,0
	Toplam (%)	0,7	1,4	0,0	2,1
Eğitim	Kişi	22	22	5	49
	%	44,9	44,9	10,2	100,0
	Toplam (%)	15,7	15,7	3,6	35,0
Sosyal	Kişi	9	9	5	23
	%	39,1	39,1	21,7	100,0
	Toplam (%)	6,4	6,4	3,6	16,4
Toplam	Kişi	64	55	21	140
	%	45,7	39,3	15,0	100,0
	Toplam (%)	45,7	39,3	15,0	100,0

Tablo 39'daki verilere bakıldığında Amerika'ya sosyal amaçlı gelenlerin %49,2'si Türkiye'ye dönmeyi düşünürken, %33,8'i dönmeyi düşünmemekte, %16,9'u ise bu soruya "kararsızım" yanıtını vermiştir. Amerika'ya siyasi amaç doğrultusunda gelenlerin %33,3'ü Türkiye'ye dönmeyi düşünürken, %66,7'si dönmeyi düşünmemektedir. Amerika'ya eğitim amaçlı gelenlerin %44,9'u Türkiye'ye dönmeyi düşünmekte, %44,9'u ise dönmeyi düşünmemektedir. %10,2'si ise bu soruya "kararsızım" yanıtını vermiştir. Sosyal amaçlı gelenlerin %39,1'i Türkiye'ye dönmeyi düşünürken, %39,1'i ise dönmeyi düşünmemektedir. %21,7'si ise bu soruya "kararsızım" yanıtını

vermiştir. Genele baktığımızda ankete katılan 140 kişinin %45,7'si Türkiye'ye dönmeyi düşünürken, %39,3'ü ise dönmeyi düşünmemektedir. %15'i ise kararsız kalmıştır.

Grafik 57. Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?

Grafikteki verilere dayanarak ekonomik amaçlı göç edenlerin Türkiye'ye dönme konusunda daha arzulu olduklarını söylemek mümkündür. Özellikle eğitim ve sosyal amaçlı gidenlerde dönme eğiliminin daha az olduğu söylenebilir. Buna rağmen genel eğilim ankete katılanların çoğunluğunun dönme eğilimi içinde olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 40
Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,015 ^a	6	,675
Likelihood Ratio	4,393	6	,624
Linear-by-Linear Association	,264	1	,608
N of Valid Cases	140		

Yukarıda verilen değerlerine baktığımızda pearson chi-square istatistiği p-value=0,05<a=,675 olduğundan H₀ reddedilemez. Bu yüzden Türkiye'ye dönme

düşüncesi ile Amerika'ya geliş amacı arasında bir ilişki söz konusu değildir. Dolayısıyla H₁ hipotezi reddedilirken, H₀ hipotezi kabul görmektedir.

Hiptoez 19

H₀: Eğitim düzeyi ile işsiz kalma endişesi birbirlerinden bağımsızdır.

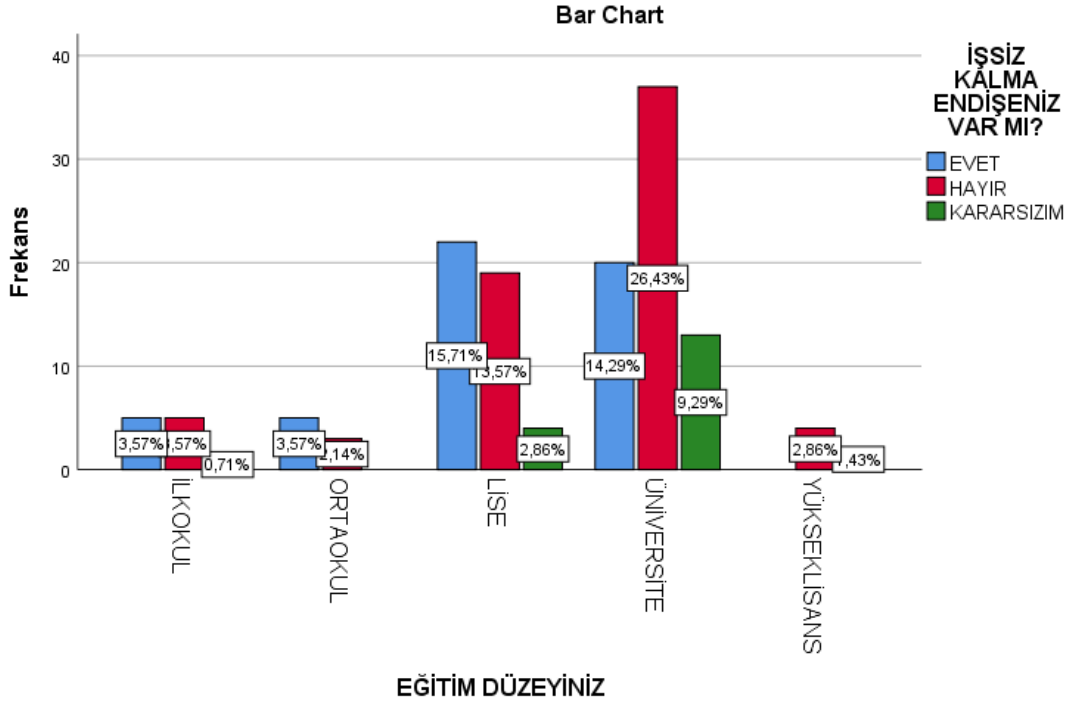
H₁: Eğitim düzeyi ile işsiz kalma endişesi birbirlerinden bağımsızdır değildir.

Tablo 41
Eğitim Düzeyiniz * İşsiz Kalma Endişeniz Var Mı?

Eğitim Düzeyiniz/Educational Status		İşsiz Kalma Endişeniz Var Mı?/ Do You Have A Worry For Become Unemployed?			Toplam
		Evet	Hayır	Kararsızım	
İlkokul	Kişi	5	5	1	11
	%	45,5	45,5	9,1	100,0
Ortaokul	Kişi	5	3	0	8
	%	62,5	37,5	0,0	100,0
Lise	Kişi	22	19	4	45
	%	48,9	42,2	8,9	100,0
Üniversite	Kişi	20	37	13	70
	%	28,6	52,9	18,6	100,0
Yükseklisans	Kişi	0	4	2	6
	%	0,0	66,7	33,3	100,0
Toplam	Kişi	52	68	20	140
	%	37,1	48,6	14,3	100,0

Tablo 41'de verilen verilere göre, eğitim düzeyi ilkokul olanların %45,5'i işsiz kalma endişesine sahipken, %45,5'i işsiz kalma endişesinde olmadığı görülmektedir. % 9,1'ise kararsızdır. Ortaokul düzeyinde eğitime sahip olanların, %65,5'i işsiz kalma endişesine sahipken, %37,5'i işsiz kalma düşüncesinde değildir. Eğitim düzeyi lise olanların %48,9'u işsiz kalma düşüncesindeyken, %42,2'si işsiz kalma düşüncesine sahip değildir. %8,9'u ise bu soruda kararsızdır. Üniversite eğitim düzeyinde olanların %28,6'sı işsiz kalma düşüncesine sahipken, %52,9'u bu düşünceye sahip değildir. %18,6'sı ise kararsızdır. Son olarak eğitim düzeyi yüksek lisans olanların %66,7'si işsiz kalma endişesi için olmazken, %33,3'ü ise bu soruda kararsızdır. Tablo geneline bakıldığında, ankete katılan 140 kişinin %37,1'i işsiz kalma endişesine sahipken, %48,6'sı işsiz kalma düşüncesi içinde değildir. %14,3'ü ise bu soruda kararsız kalmıştır.

Grafik 58. Eğitim Düzeyiniz * İşsiz Kalma Endişeniz Var Mı?

Grafikte verilen değerler incelendiğinde, en yüksek işsiz kalma endişesi lise düzeyinde eğitime sahip olanlarda görülürken, üniversite düzeyinde eğitime sahip olanların ise işsiz kalma endişesinin daha az olduğu görülmektedir.

Tablo 42
Eğitim Düzeyiniz * İşsiz Kalma Endişeniz Var Mı? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,833 ^a	8	,118
Likelihood Ratio	15,582	8	,049
Linear-by-Linear Association	8,125	1	,004
N of Valid Cases	140		

Pearson chi-square istatistiği yukarıdaki tabloda $p\text{-value}=0,05 < a = ,118$ olarak tespit edilmiştir. Bu yüzden işsiz kalma endişe ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığını söylemek mümkündür. Dolayısıyla H_1 hipotezi reddedilirken, H_0 hipotezi kabul görmektedir.

Hipotez 20

H_0 : Çalışılan işin alınan eğitime uygunluğu ile emeğin karşılığında alınan ücret yeterli mi düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır.

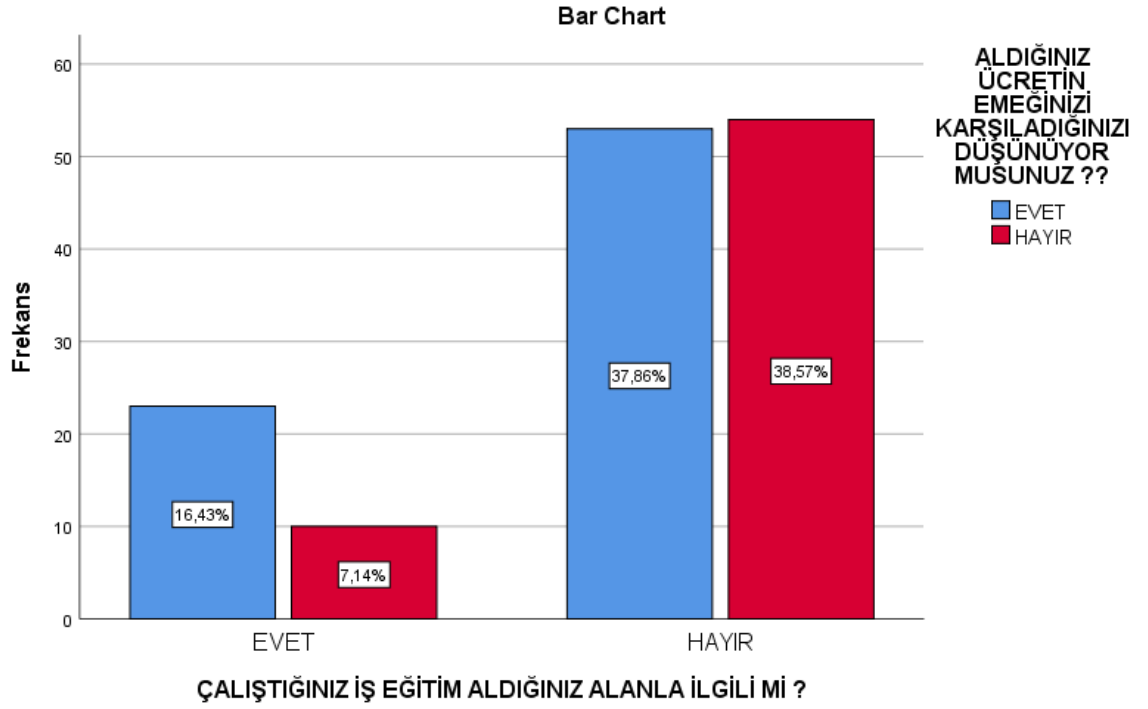
H₁: Çalışılan işin alınan eğitime uygunluğu ile emeğin karşılığında alınan ücret yeterli mi düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır değildir.

Tablo 43
Çalıştığınız İş Eğitimi Aldığınız Alanla İlgili Mi? * Aldığınız Ücretin Emeğinizi Karşılığını Düşünüyor Musunuz?

Çalıştığınız İş Aldığınız Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi? / Is Your Job Related To Educational Status?		Aldığınız Ücretin Emeğinizi Karşılığını Düşünüyor Musunuz ?/Do You Think That Get Your Wages Satisfy To Your Labor?		Toplam
		Evet	Hayır	
Evet	Kişi	23	10	33
	%	69,7	30,3	100,0
	Toplam (%)	16,4	7,1	23,6
Hayır	Kişi	53	54	107
	%	49,5	50,5	100,0
	Toplam (%)	37,9	38,6	76,4
Toplam	Kişi	76	64	140
	%	54,3	45,7	100,0
	Toplam (%)	54,3	45,7	100,0

Tablo 43’de yapılan işin aldığı eğitimle ilgili olanların %69,7’si aldığı ücretin emeğini karşıladığını söylerken, %30,3’ü ise aldığı ücretin emeğini karşılamadığını düşüncesindedir. Yapılan işin aldığı eğitim dışında olanların %49,5’i aldığı ücretin emeğini karşıladığını düşünürken, %50,5 ise bu konuda aldığı ücretin emeğini karşılamadığını düşüncesindedir. Tablo geneline bakacak olursak, yapılan işin aldığı eğitimle ilgili olanların %54,3’ü aldığı ücretin emeğini karşıladığını düşünürken %45,7’si elde ettikleri ücretin emeklerini karşılamadığını düşünmektedir.

Grafik 59. Çalıştığımız İş Eğitim Aldığımız Alanla İlgili Mi? * Aldığımız Ücretin Emegimizi Karşıladığınızı Düşünüyor Musunuz?

Grafikteki veriler ışığında, yapılan işin aldığı eğitimle ilgisi olanların aldıkları ücretler, emeklerini karşıladıkları söylenirken, yapılan işin aldığı eğitim dışında olduğu grubun aldıkları ücret düzeyleri ile emeğini karşılama oranları birbirine yakın olsa da, alınan ücretin emeği karşılamama oranının daha yüksek olduğunu belirtmek gerekir.

Tablo 44
Çalıştığımız İş Eğitim Aldığımız Alanla İlgili Mi? * Aldığımız Ücretin Emegimizi Karşıladığınızı Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,132 ^a	1	,042
Continuity Correction ^b	3,360	1	,067
Likelihood Ratio	4,242	1	,039
Linear-by-Linear Association	4,103	1	,043
N of Valid Cases	140		

Pearson chi-square istatistiği yukarıdaki tabloda $p\text{-value} = ,042 < \alpha = 0,05$ olduğu görülmektedir. P-value değerinin 0,05 değerinden küçük olması çalışılan işin aldığı eğitim ile ilgili olan grupla aldıkları ücretin emeğini karşıla durumunun arasında ilişki olduğu göstermektedir. Dolayısıyla H_0 hipotezi reddedilirken, H_1 hipotezi kabul edilebilir.

Hipotez 21

H₀: Çalışılan iş türü ile emeğin karşılığında alınan ücret yeterli mi düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır.

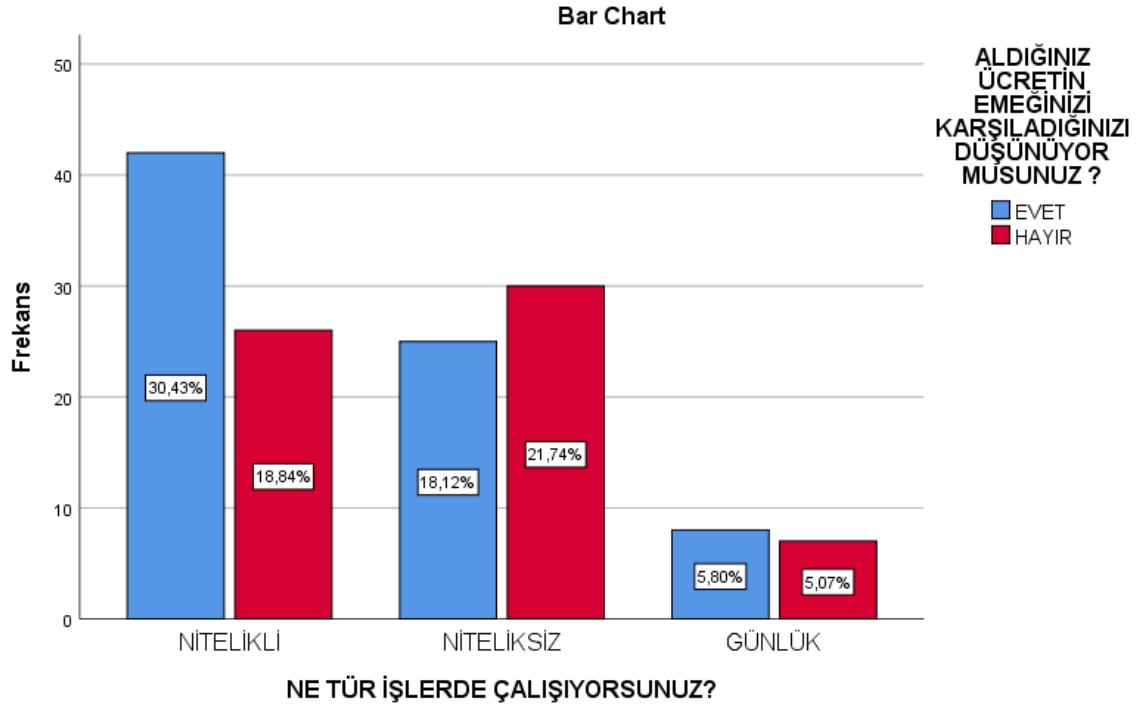
H₁ Çalışılan iş türü ile emeğin karşılığında alınan ücret yeterli mi düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır değildir.

Tablo 45
Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Aldığınız Ücretin Emeğinizi Karşılıdığınızı Düşünüyor Musunuz?

Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?/What Type Of Works Do You Work?		Aldığınız Ücretin Emeğinizi Karşılıdığınızı Düşünüyor Musunuz ?/Do You Think That Get Your Wages Satisfy To Your Labor?		Toplam
		Evet	Hayır	
Nitelikli	Kişi	42	26	68
	%	61,8	38,2	100,0
Nitelsiz	Kişi	25	30	55
	%	45,5	54,5	100,0
Günlük	Kişi	8	7	15
	%	53,3	46,7	100,0
Toplam	Kişi	75	63	138
	%	54,3	45,7	100,0

Tablo 45'deki verilere bakıldığında, nitelikli işlerde çalışanların %61,8'i aldığı ücretin emeğini karşılıdığını düşünürken, %38,2'si aldığı ücretin emeğini karşılamadığını düşünmektedir. Nitelsiz işlerde çalışan insanların %45,5'i aldığı ücretin emeğini karşılıdığını düşünürken, %54,5'i aldığı ücretin emeğini karşılamadığını düşünmektedir. Günlük işlerde çalışanların %53,3'ü aldığı ücretin emeğini karşılıdığını düşünürken %46,7'si bu konuda aldıkları ücretin emeğini karşılamadığını düşünmektedir. Tablo geneline bakıldığında ankete katılan 138 kişinin %54,3'ü aldığı ücretin emeğini karşılıdığını düşünürken, %45,7'si karşılamadığı düşüncesindedir.

Grafik 60. Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Aldığımız Ücretin Emeğinizi Karşladığınızı Düşünüyor Musunuz?

Grafikteki verilere göre nitelikli işlerde çalışanların aldığı ücretin emeği karşıladığı görülürken, niteliksiz işlerde çalışan insanların aldıkları ücretin emeği karşılamadığı görülmekte, günlük işlerde çalışanların oranlarının birbirine yakın olduğu söylenebilir.

Tablo 46
Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Aldığımız Ücretin Emeğinizi Karşladığınızı Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,267 ^a	2	,195
Likelihood Ratio	3,277	2	,194
Linear-by-Linear Association	1,724	1	,189
N of Valid Cases	138		

Pearson chi-square istatistiği yukarıdaki tabloda $p\text{-value} = ,195 > \alpha = 0,05$ olduğu görülmektedir. P-value değerinin 0,05 değerinden büyük olması nitelikli, niteliksiz ve günlük çalışan grup ile aldıkları ücretin emeğini karşıla durumunun arasında ilişki olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla H_1 hipotezi reddedilirken, H_0 hipotezi kabul edilebilir olduğunu söylemek mümkündür.

Hipotez 22

H_0 : Çalışılan iş türü ile çalışılan işin alınan eğitime uygunluğu birbirlerinden bağımsızdır.

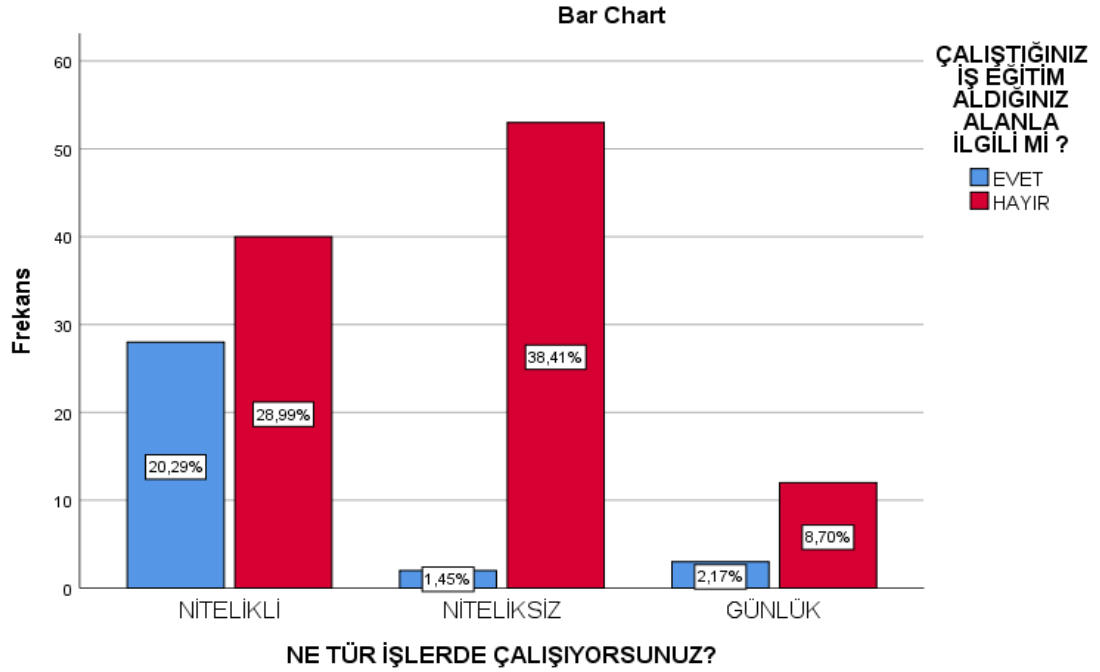
H₁: Çalışılan iş türü ile çalışılan işin alınan eğitime uygunluğu birbirlerinden bağımsızdır değildir.

Tablo 47
Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?/ Is Your Job Related To Educational Status?

Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?/What Type Of Works Do You Work?		Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?/ Is Your Job Related To Educational Status?		Toplam
		Evet	Hayır	
Nitelikli	Kişi	28	40	68
	%	41,2	58,8	100,0
	Toplam (%)	20,3	29,0	49,3
Nitelsiz	Kişi	2	53	55
	%	3,6	96,4	100,0
	Toplam (%)	1,4	38,4	39,9
Günlük	Kişi	3	12	15
	%	20,0	80,0	100,0
	Toplam (%)	2,2	8,7	10,9
Toplam	Kişi	33	105	138
	%	23,9	76,1	100,0
	Toplam (%)	23,9	76,1	100,0

Tablo 47'deki veri dağılımı incelendiğinde, nitelikli işlerde çalışanların %41,2'sinin eğitimine uygun işlerde çalışırken, %58,8'i ise aldığı eğitim dışında bir işte çalıştığı görülmüştür. Nitelsiz işlerde çalışan insanların %3,6'sı aldığı eğitime göre bir işte çalışırken, %96,4'ü ise çalıştığı işin aldığı eğitime uyum sağlamadığı gözlemlenmiştir. Günlük işlerde çalışanların %20'si eğitimine göre bir işte çalışırken, %80 ise eğitimi bir işte çalıştığını belirtmiştir. Tablo geneline baktığımızda iş türlerinde çalışanların %23,9'u eğitimine göre bir işte çalıştığını görülürken, %76,1'inin eğitiminden uzak bir işte çalıştığı görülmüştür.

Grafik 61. Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi?

Yukarıda grafikteki değerlere göre, ankete katılan insanların aldığı eğitime göre çalıştığı işin en yüksek iş türü nitelikli iş türü olmasına rağmen yine de bu grupta çalıştığı işin aldığı eğitimle ilgili olmadığını belirten insanların oranı daha yüksek olduğu görülmektedir. Nitelik ve günlük işlerde çalışan gruplarda da nitelikli iş türü ile benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür.

Tablo 48

Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	23,693 ^a	2	,000
Likelihood Ratio	27,486	2	,000
Linear-by-Linear Association	13,233	1	,000
N of Valid Cases	138		

Pearson chi-square istatistiği yukarıdaki tablo 48'de $p\text{-value} = ,000 < \alpha = 0,05$ olduğu görülmektedir. P-value değerinin 0,05 değerinden küçük olması nitelikli, niteliksiz ve günlük çalışan grup ile çalıştığı işin aldığı eğitim ile ilgili olma durumu arasında bir ilişki olduğunu ve bu grupların birbirinden bağımsız olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla H_0 hipotezi reddedilirken, H_1 hipotezi kabul görülmektedir.

Hipotez 23

H₀: Çalışılan iş türü ile Türkiye’de yeterince iyi gelir elde edildiği durumda dönülmesi birbirlerinden bağımsızdır.

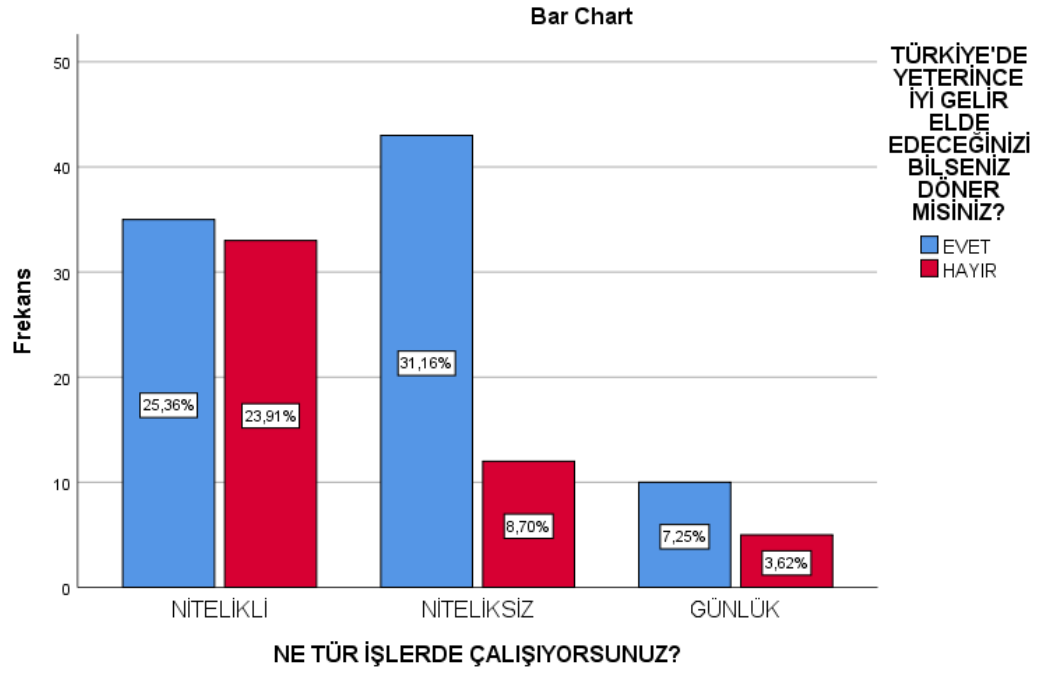
H₁: Çalışılan iş türü ile Türkiye’de yeterince iyi gelir elde edildiği durumda dönülmesi birbirlerinden bağımsızdır değildir.

Tablo 49
Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Türkiye’de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz?

Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?/What Type Of Works Do You Work?		Türkiye’de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz?/ Would You Like To Go Back To Turkey If You Know Having Have Enough Income?		Toplam
		Evet	Hayır	
Nitelikli	Kişi	35	33	68
	%	51,5	48,5	100,0
	Toplam (%)	25,4	23,9	49,3
Nitelsiz	Kişi	43	12	55
	%	78,2	21,8	100,0
	Toplam (%)	31,2	8,7	39,9
Günlük	Kişi	10	5	15
	%	66,7	33,3	100,0
	Toplam (%)	7,2	3,6	10,9
Toplam	Kişi	88	50	138
	%	63,8	36,2	100,0
	Toplam (%)	63,8	36,2	100,0

Tablo 49’deki verilen değerlere göre, nitelikli işlerde çalışanların %51,5’i Türkiye’de yeterince iyi gelir elde edeceğini öngördüğünde Türkiye’ye dönmeyi düşünürken, %48,5’i ise yeterince iyi gelir elde etse dahi dönmeyi düşünmemektedir. Nitelsiz işlerde çalışanların 78,2’si yeterince iyi gelir elde ettiği takdirde Türkiye’ye dönmeyi düşünürken, %21,8’i ise yeterince iyi gelir elde etse dahi dönmeyi düşünmemektedir. Günlük işlerde çalışanların %66,7’si yeterince iyi gelir ettiği takdirde Türkiye’ye dönmeyi düşünürken, %33,3’ü ise yeterince gelir etse dahi dönmeyi düşünmemektedir. Tablo geneline baktığımızda, iş türlerinde çalışanların %63,8’i yeterince iyi gelir ettiği takdirde Türkiye’ye dönmeyi düşünürken, %36,2’ ise dönmeyi düşünmemektedir.

Grafik 62. Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz?

Grafikte nitelikli işçilerin yeterince gelir ettiği takdirde Türkiye'ye dönmeyi düşünen ile dönmeyi düşünmeyenlerin oranı birbirine yakın olsa da oransal olarak günlük işlerde çalışanlardan daha yüksek olduğu görülmüştür. Türkiye'ye dönmeyi düşünen en yüksek grup ise şekilde de görüldüğü gibi niteliksiz işlerde çalışanlardır. Burada insanların nitelik seviyesi düştükçe Türkiye'ye dönme düşüncesinin oransal olarak arttığını söylemek mümkündür.

Tablo 50
Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,451 ^a	2	,009
Likelihood Ratio	9,698	2	,008
Linear-by-Linear Association	5,308	1	,021
N of Valid Cases	138		

Yukarıdaki tabloda $p\text{-value} = ,009 < \alpha = 0,05$ olduğu görülmektedir. P-value değerinin 0,05 değerinden küçük olması, iş türleri grubu ile yeterince iyi gelir elde edildiğinde Türkiye'ye dönme düşüncesi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve bu grupların

birbirinden bağımsız olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla H_0 hipotezi reddedilirken, H_1 hipotezi kabul edilebilir olduğunu söylemek mümkündür.

Hipotez 24

H_0 : Çalışılan iş türü ile Türkiye'ye dönme düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır.

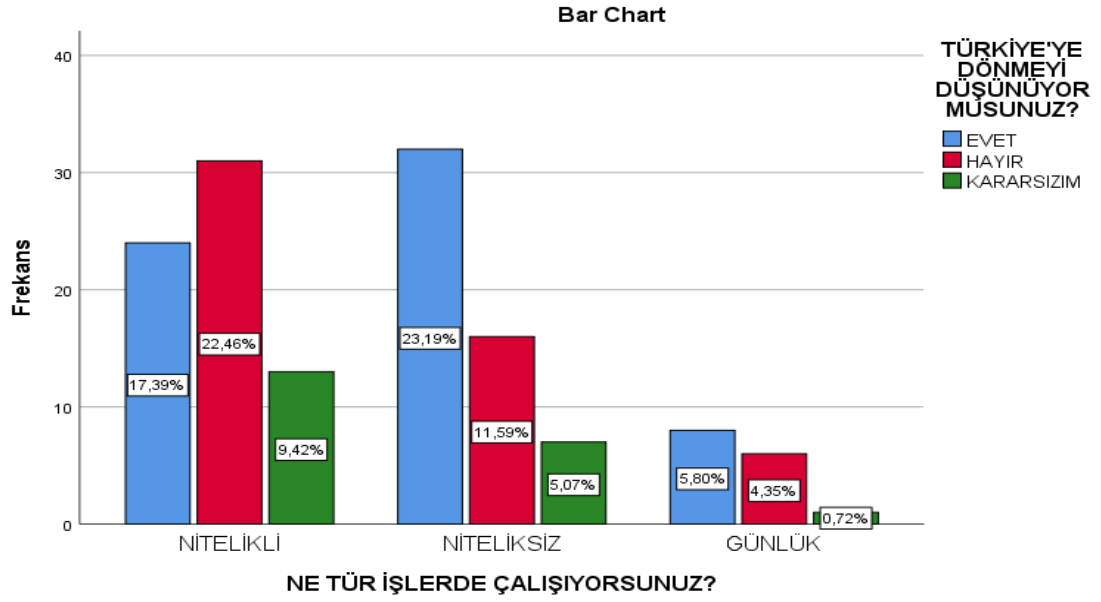
H_1 : Çalışılan iş türü ile Türkiye'ye dönme düşüncesi birbirlerinden bağımsız değildir.

Tablo 51
Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Türkiye'ye Düşünüyor Musunuz?

Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?/What Type Of Works Do You Work?		Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?/Do You Think That You Will Go Back To Turkey?			Toplam
		Evet	Hayır	Kararsızım	
Nitelikli	Kişi	2	31	13	68
	%	35,3	45,6	19,1	100,0
	Toplam (%)	17,4	22,5	9,4	49,3
Nitelsiz	Kişi	32	16	7	55
	%	58,2	29,1	12,7	100,0
	Toplam (%)	23,2	11,6	5,1	39,9
Günlük	Kişi	8	6	1	15
	%	53,3	40,0	6,7	100,0
	Toplam (%)	5,8	4,3	0,7	10,9
Toplam	Kişi	64	53	21	138
	%	46,4	38,4	15,2	100,0
	Toplam (%)	46,4	38,4	15,2	100,0

Tablo 51'de verilen değerlere göre, nitelikli işlerde çalışanların %35,3'ü Türkiye'ye dönmeyi düşünürken %45,6'sı dönmeyi düşünmemekte, %19,1'i ise kararsız kalmıştır. Nitelsiz işlerde çalışanların %58,2'si Türkiye'ye dönmeyi düşünürken, %29,1'i dönmeyi düşünmemektedir. %12,7'si ise bu soruda kararsız kalmıştır. Günlük işlerde çalışanların %53,3'ü Türkiye'ye dönmeyi düşünürken, %40'ı dönmeyi düşünmemektedir. Kararsız kalanların oranı ise %6,7'dir. Tablo geneline bakıldığında, iş türlerinde çalışanların %46,4'ü Türkiye'ye dönmeyi düşünürken, %38,4'ü ise dönmeyi düşünmemektedir. %15,2'si sorulan bu soruya “kararsızım” yanıtını vermiştir.

Grafik 63. Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?

Grafikteki verilere göre, nitelik seviyesi düştükçe Türkiye'ye dönme eğiliminin arttığını söylemek mümkündür. Nitelikli işlerde çalışanların çoğunluğunun Türkiye'ye dönme arzusu içinde olmadığı gözlemlenirken, niteliksiz işlerde çalışanlar ise nitelikli çalışanlara göre daha çok Türkiye'ye dönme eğiliminde olduklarını grafiğe bakarak söylemek mümkündür.

Tablo 52
Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,401 ^a	4	,116
Likelihood Ratio	7,650	4	,105
Linear-by-Linear Association	4,783	1	,029
N of Valid Cases	138		

Yukarıdaki tabloda $p\text{-value} = ,116 > \alpha = 0,05$ olduğu görülmektedir. P-value değerinin 0,05 değerinden büyük olduğu için, iş türleri grubu ile Türkiye'ye dönme düşüncesi arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ve bu grupların birbirinden bağımsız olduğunu söylemek mümkündür. Dolayısıyla H_1 hipotezi reddedilirken, H_0 hipotezi kabul edilebilir.

Hipotez 25

H_0 : Türkiye'de yeterince iyi gelir elde edilmesi durumunda Türkiye'ye geri dönülmesi ile aylık gelir birbirlerinden bağımsızdır.

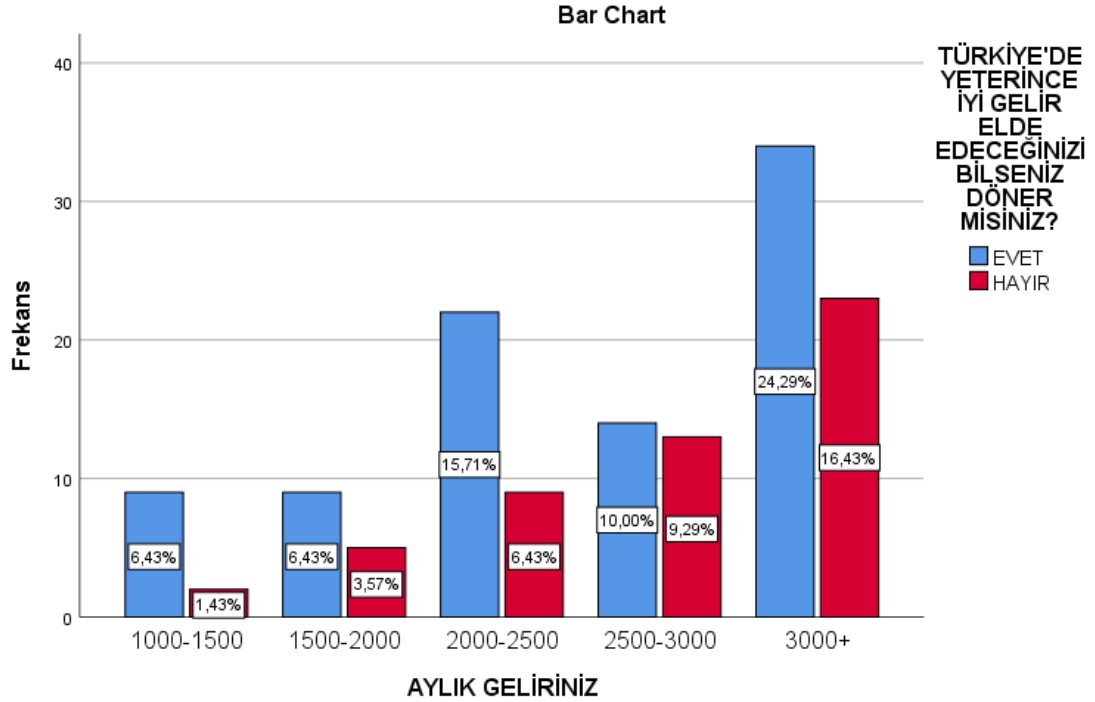
H₁: Türkiye’de yeterince iyi gelir elde edilmesi durumunda Türkiye’ye geri dönülmesi ile aylık gelir birbirlerinden bağımsızdır değildir.

Tablo 53
Türkiye’de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilerseniz Döner Misiniz? * Aylık Geliriniz

Türkiye’de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilerseniz Döner Misiniz?/ Would You Like To Go Back To Turkey If You Know Having Have Enough Income?		Aylık Geliriniz/Monthly Income					Toplam
		1000-1500	1500-2000	2000-2500	2500-3000	3000+	
Evet	Kişi	9	9	22	14	34	88
	%	10,2	10,2	25,0	15,9	38,6	100,0
	Toplam (%)	6,4	6,4	15,7	10,0	24,3	62,9
Hayır	Kişi	2	5	9	13	23	52
	%	3,8	9,6	17,3	25,0	44,2	100,0
	Toplam (%)	1,4	3,6	6,4	9,3	16,4	37,1
Toplam	Kişi	11	14	31	27	57	140
	%	7,9	10,0	22,1	19,3	40,7	100,0
	Toplam (%)	7,9	10,0	22,1	19,3	40,7	100,0

Tablo 53 aylık 1000-1500\$ gelir düzeyine sahip olanların %10,2’si, 1500-2000\$ arası gelire sahip olanların %10,2’si, 2000-2500\$ aylık gelir elde edenlerin %25’i, 2500-3000\$ gelire sahip olanların %15,9’u, 3000\$ ve üzeri aylık gelire sahip olanların %38,6’sının Türkiye’de yeterince iyi gelir elde edileceği takdirde geri dönmeyi düşündüğünü göstermektedir. Aylık gelir düzeyi 1000-15000\$ olanların %3,8’i, aylık 1500-2000\$ elde edenlerin %9,6’sı, aylık gelir düzeyi 2000-2500\$ olan kişilerin %17,3’ü, 2500-3000\$ aylık geliri olanların %25’i, aylık geliri 3000\$ ve üzeri olanların %44,2’si Türkiye’de yeterince iyi gelir etse dahi Türkiye’ye dönme düşüncesinde olmadıklarını göstermektedir.

Grafik 64. Türkiye'de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz? * Aylık Geliriniz

Grafikteki verilere göre, aylık gelir düzeylerinde artış oldukça Türkiye’de yeterince gelir elde edildiğinde dönme arzusu içinde olacak insanların oranlarında artışlar görülmektedir. Özellikle aylık gelir düzeyleri 2000-2500\$ ve 3000\$ ve üzeri olanların Türkiye’de yeterince iyi gelir edildiği takdirde dönmeyi düşünenlerin en yüksek olduğu gelir düzeyleridir. 2500-3000\$ aylık gelir düzeyine sahip olanların oranlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir.

Tablo 54
Türkiye’de Yeterince İyi Gelir Elde Edeceğinizi Bilseniz Döner Misiniz? * Aylık Geliriniz Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,232 ^a	4	,376
Likelihood Ratio	4,412	4	,353
Linear-by-Linear Association	2,197	1	,138
N of Valid Cases	140		

Yukarıdaki tabloda $p\text{-value} = ,376 > \alpha = 0,05$ olduğu görülmektedir. P-value değerinin 0,05 değerinden büyük olduğu için, aylık gelir düzeyleri grubu ile Türkiye’de yeterince iyi gelir elde edildiği takdirde geri dönme düşüncesi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ve

bu grupların birbirinden bağımsız olduğunu söylemek mümkündür. Dolayısıyla H_1 hipotezi reddedilirken, H_0 hipotezi kabul edilebilir.

Hipotez 26

H_0 : Çalışılan iş türü ile İngilizce seviyesini yeterli bulup/bulmama görüşü birbirlerinden bağımsızdır.

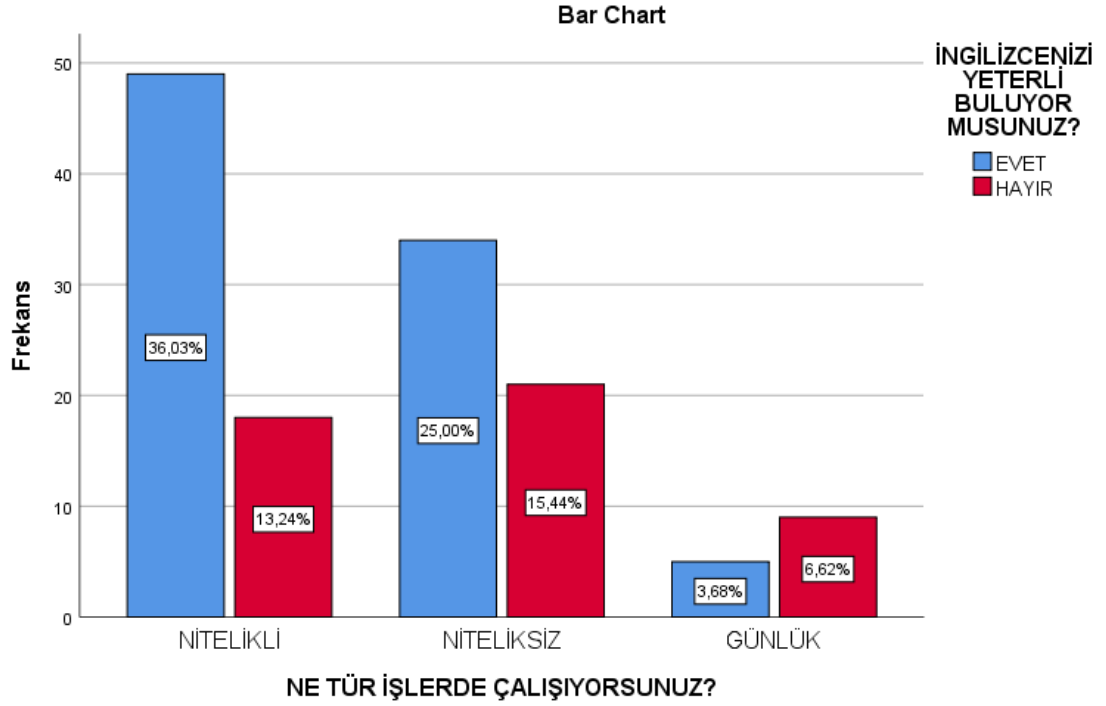
H_1 Çalışılan iş türü ile İngilizce seviyesini yeterli bulup/bulmama görüşü birbirlerinden bağımsızdır değildir.

Tablo 55
İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz? * Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?

İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz?/What Do You Think That You Have A Enough Your English Level?		Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?/What Type Of Works Do You Work?			Toplam
		Nitelikli	Niteliksiz	Günlük	
Evet	Kişi	49	34	5	88
	%	55,7	38,6	5,7	100,0
	Toplam (%)	36,0	25,0	3,7	64,7
Hayır	Kişi	18	21	9	48
	%	37,5	43,8	18,8	100,0
	Toplam (%)	13,2	15,4	6,6	35,3
Toplam	Kişi	67	55	14	136
	%	49,3	40,4	10,3	100,0
	Toplam (%)	49,3	40,4	10,3	100,0

Tablo 55'deki verilere göre, nitelikli işlerde çalışanların %55,7'si İngilizce seviyelerini yeterli bulurken, niteliksiz işlerde çalışanların %38,6'sı İngilizce seviyelerini yeterli bulmakta, günlük işlerde çalışanların ise %5,7'si İngilizce seviyelerini yeterli bulmaktadır. Buna karşılık nitelikli işlerde çalışanların %37,5'i İngilizce seviyelerini yeterli bulmazken, niteliksiz işlerde çalışanların %43,8'i, günlük işlerde çalışanların ise %18,8'i İngilizce seviyelerini yeterli bulmamaktadır.

Grafik 65. İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz? * Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz

Grafikteki veriler analiz edildiğinde, İngilizce seviyelerini yeterli gören grup daha çok nitelikli işlerde çalışanlar olduğunu söylemek mümkündür. Günlük işlerde çalışanların İngilizce seviyelerinin daha düşük olduğu ve seviyelerinin yetersiz olduğu görülmektedir.

Tablo 56
İngilizcenizi Yeterli Buluyor Musunuz? * Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? Chi-Square Testi

	Value	Df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,438 ^a	2	,024
Likelihood Ratio	7,225	2	,027
Linear-by-Linear Association	6,785	1	,009
N of Valid Cases	136		

Yukarıdaki tabloda $p\text{-value} = ,024 < \alpha = 0,05$ olduğu görülmektedir. P-value değerinin 0,05 değerinden büyük olduğu için, iş türü grubu ile İngilizce seviyesini yeterli görme arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve bu grupların birbirinden bağımsız olmadığını söylemek mümkündür. Dolayısıyla H_0 hipotezi reddedilirken, H_1 hipotezi kabul edilebilir.

Hipotez 27

H₀: Çalışılan iş türü ile farklı bir mesleğe geçmek için veya niteliği artırmak için kurumsal bir meslek kursu imkânı sunulması birbirlerinden bağımsızdır.

H₁: Çalışılan iş türü ile farklı bir mesleğe geçmek için veya niteliği artırmak için kurumsal bir meslek kursu imkânı sunulması birbirlerinden bağımsızdır değildir.

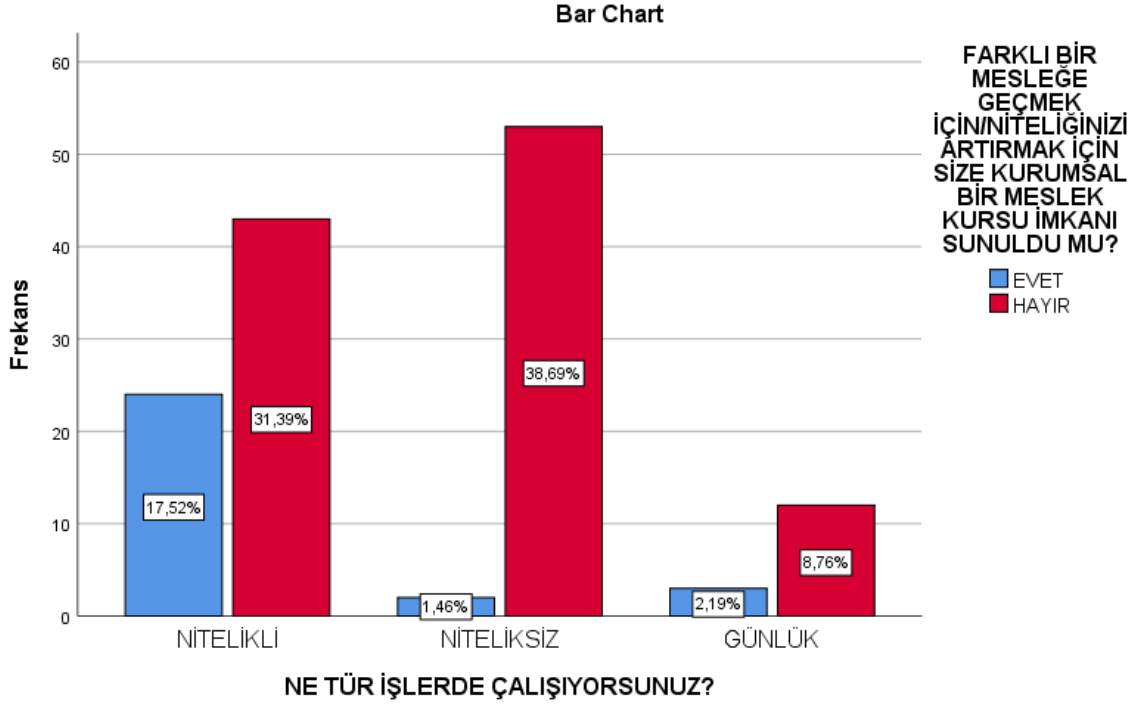
Tablo 57
Farklı Bir Mesleğe Geçmek İçin/Niteliğinizi Artırmak İçin Size Kurumsal Bir Meslek Kursu İmkânı Sunuldu Mu? * Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?

Farklı Bir Mesleğe Geçmek İçin/Niteliğinizi Artırmak İçin Size Kurumsal Bir Meslek Kursu İmkânı Sunuldu Mu?/Have You Ever Been Offered An Opportunity Of Occupation Course Which Is Corporate In Order To Increase Your Quality And Change Into Different Occupation?	Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?/What Type Of Works Do You Work?			Toplam	
	Nitelikli	Niteliksiz	Günlük		
Evet	Kişi	24	2	3	29
	%	82,8	6,9	10,3	100,0
	Toplam (%)	17,5	1,5	2,2	21,2
Hayır	Kişi	43	53	12	108
	%	39,8	49,1	11,1	100,0
	Toplam (%)	31,4	38,7	8,8	78,8
Toplam	Kişi	67	55	15	137
	%	48,9	40,1	10,9	100,0
	Toplam (%)	48,9	40,1	10,9	100,0

Tablo 57’de görüldüğü gibi, nitelikli işlerde çalışanların %82,8’i, niteliksiz işlerde çalışanların %6,9’u, günlük işlerde çalışanların %10,3’ü farklı bir mesleğe geçmek için/niteliğini artırmak için kurumsal bir meslek kursundan faydalandığını belirtmiştir. Nitelikli işlerde çalışanların %39,8’i, niteliksiz işlerde çalışanların %49,1’i, günlük

işlerde çalışanların %11,1 ise farklı bir mesleğe geçme ya da niteliğini artırmak için herhangi bir kurumsal meslek kursundan faydalanmadığını söylemiştir.

Grafik 66. Farklı Bir Mesleğe Geçmek İçin/Niteliğinizi Artırmak İçin Size Kurumsal Bir Meslek Kursu İmkani Sunuldu Mu? * Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?

Grafikteki verilere bakarak niteliksiz ve günlük işlerde çalışanların farklı bir mesleğe geçmek için yada niteliğini artırmak için kurumsal bir meslek kurs imkanından faydalananların oranlarını çok düşük olduğu, nitelikli işlerde çalışanlarda ise bu durumun daha yüksek orana sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 58
Farklı Bir Mesleğe Geçmek İçin/Niteliğinizi Artırmak İçin Size Kurumsal Bir Meslek Kursu İmkani Sunuldu Mu? * Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	18,763 ^a	2	,000
Likelihood Ratio	21,817	2	,000
Linear-by-Linear Association	9,541	1	,002
N of Valid Cases	137		

Yukarıdaki tabloda incelendiğinde p-value=,000<a=0,05 olduğu görülmektedir. P-value değerinin 0,05 değerinden küçük olduğu için, iş türü grubu ile farklı bir mesleğe geçmek

ya da niteliği artırmak için kurumsal bir meslek kurs imkanından faydalanma arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve bu grupların birbirinden bağımsız olmadığını söylemek mümkündür. Dolayısıyla H_0 hipotezi reddedilirken, H_1 hipotezi kabul edilebilir.

Hipotez 28

H_0 : Çalışılan işin alınan eğitime uygunluğu ile iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yardımcı olduğunun düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır.

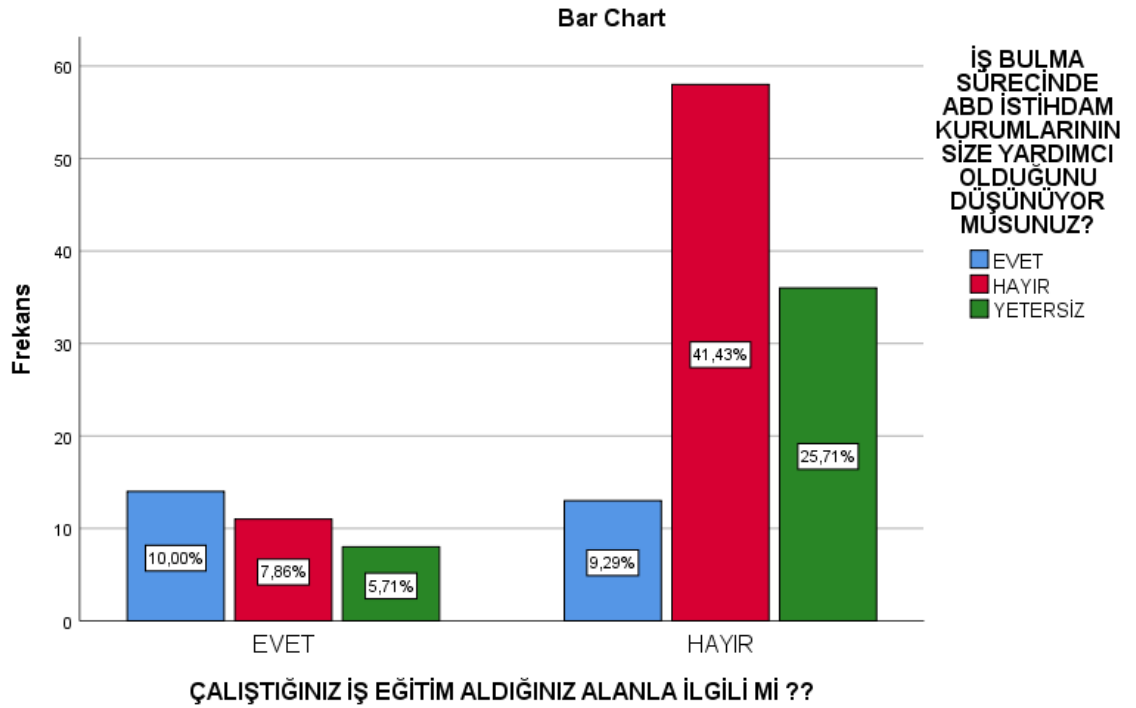
H_1 : Çalışılan işin alınan eğitime uygunluğu ile iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yardımcı olduğunun düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır değildir.

Tablo 59
Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi * İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?

Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi ?/ Is Your Job Related To Educational Status?		İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?/Do You Think That USA The Employment Agencies Whose These Organisations Help To You Process Get A Job?			Toplam
		Evet	Hayır	Yetersiz	
Evet	Kişi	14	11	8	33
	%	42,4	33,3	24,2	100,0
	Toplam (%)	10,0	7,9	5,7	23,6
Hayır	Kişi	13	58	36	107
	%	12,1	54,2	33,6	100,0
	Toplam (%)	9,3	41,4	25,7	76,4
Toplam	Kişi	27	69	44	140
	%	19,3	49,3	31,4	100,0
	Toplam (%)	19,3	49,3	31,4	100,0

Tablo 59’da aldığı eğitime göre çalışan insanların %42,4’ü, iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının kendinse yardımcı olduğunu düşünürken, %33,3’ü ABD istihdam kurumlarının yardımcı olmadığı düşüncesinde olup, %24,2 si yetersiz olduğunu düşünmektedir. Aldığı eğitim dışında çalışan insanların %12,1’i iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının kendisine yardımcı olduğunu düşünürken, %54,2’si yardımcı olmadığı kanaatinde olup, %33,6’sı ise yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Grafik 67. Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi ? * İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?

Grafikteki verilere göre, eğitimine göre bir işte çalışanların iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlardan daha çok faydalandığını görülse de sayısal olarak az kişiden oluştuğu görülmektedir. Buna karşılık eğitimi dışında bir işte çalışan insanların iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarından daha az faydalandığı grafikte görülmektedir.

Tablo 60
Çalıştığınız İş Eğitim Aldığınız Alanla İlgili Mi * İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	14,925 ^a	2	,001
Likelihood Ratio	13,246	2	,001
Linear-by-Linear Association	8,006	1	,005
N of Valid Cases	140		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde $p\text{-value} = ,001 < \alpha = 0,05$ olduğu görülmektedir. P-value değerinin 0,05 değerinden küçük olduğu için, ankete katılan kişilerin çalıştıkları işin eğitim ile ilgili olma durumları ile iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarından faydalanma durumu arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve bu grupların birbirinden bağımsız olmadığını söylemek mümkündür. Dolayısıyla H_0 hipotezi reddedilirken, H_1 hipotezi kabul edilebilir.

Hipotez 29

H₀: Çalışılan iş türü ile iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yardımcı olduğunun düşüncesi birbirlerinden bağımsızdır.

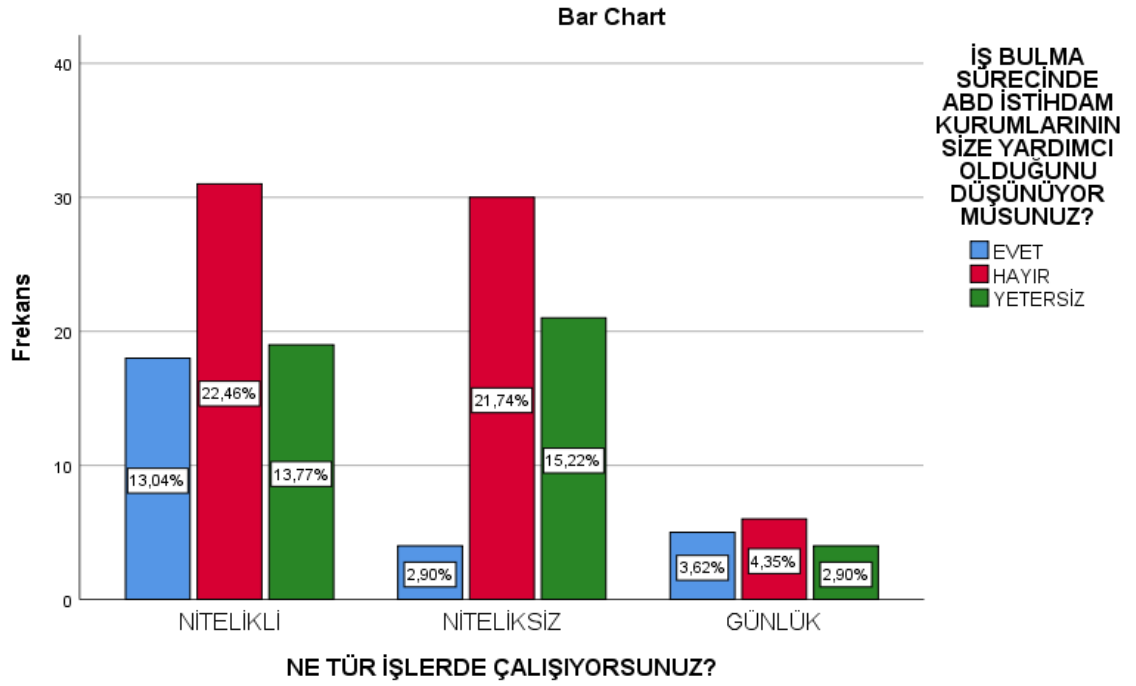
H₁: Çalışılan iş türü ile iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yardımcı olduğunun düşüncesi birbirlerinden bağımsız değildir.

Tablo 61
Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * İş Bulma Sürecinde Abd İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?

Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz?/What Type Of Works Do You Work?		İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?/Do You Think That USA The Employment Agencies Whose These Organisations Help To You Process Get A Job?			Toplam
		Evet	Hayır	Yetersiz	
Nitelikli	Kişi	18	31	19	68
	%	26,5	45,6	27,9	100,0
	Toplam (%)	13,0	22,5	13,8	49,3
Nitelsiz	Kişi	4	30	21	55
	%	7,3	54,5	38,2	100,0
	Toplam (%)	2,9	21,7	15,2	39,9
Günlük	Kişi	5	6	4	15
	%	33,3	40,0	26,7	100,0
	Toplam (%)	3,6	4,3	2,9	10,9
Toplam	Kişi	27	67	44	138
	%	19,6	48,6	31,9	100,0
	Toplam (%)	19,6	48,6	31,9	100,0

Tablo 61’de verilen değerlere göre, nitelikli işlerde çalışanların, %26,5’i, nitelsiz işlerde çalışanların %7,3’ü, günlük işlerde çalışanların ise %33,3’ü iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yardımcı olduğunu söylemektedir. Nitelikli işlerde çalışanların %45,6’sı, nitelsiz işlerde çalışanların %54,5’i, günlük işlerde çalışanların ise %40 iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yardımcı olmadığını düşünmektedir. Nitelikli işlerde çalışanların %27,9’u, nitelsiz işlerde çalışanların %38,2’si, günlük işlerde çalışanların %31,9’u iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yetersiz kaldığını düşünmektedir.

Grafik 68. Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * İş Bulma Sürecinde ABD İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?

Grafikteki verilere bakarak, bütün çalışma türlerinde iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yardımcı olmadığını düşünenlerin oranı yüksek olduğu görülmektedir. Yine de kısmi olsa da nitelikli işlerde çalışanların iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarından daha çok faydalandığını söylemek mümkündür.

Tablo 62
Ne Tür İşlerde Çalışıyorsunuz? * İş Bulma Sürecinde Abd İstihdam Kurumlarının Size Yardımcı Olduğunu Düşünüyor Musunuz? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,258 ^a	4	,055
Likelihood Ratio	10,175	4	,038
Linear-by-Linear Association	,651	1	,420
N of Valid Cases	138		

Yukardaki tabloya bakarak $p\text{-value} = ,055 > \alpha = 0,05$ olduğunu söylemek mümkündür. P-value değerinin 0,05 değerinden büyü olduğu için, ankete katılan çalıştıkları iş türleri ile iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarından faydalanma durumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenemez ve bu grupların birbirinden bağımsız olduğu söylemek mümkündür. Dolayısıyla H_1 hipotezi reddedilirken, H_0 hipotezi kabul edilebilir. Bununla

birlikte anlamlılık değeri ile tablodaki pearson chi-square değerinin birbirine çok yakın olması bu gruplar arasında kısmide olsa bir ilişkinin var olduğunu söylemek mümkündür.

Hipotez 30

H₀: Eğitim düzeyi ile benzer iş/meslek çerçevesinde Amerikan vatandaşlarına göre gelir seviyesi birbirlerinden bağımsızdır.

H₁: Eğitim düzeyi ile benzer iş/meslek çerçevesinde Amerikan vatandaşlarına göre gelir seviyesi birbirlerinden bağımsızdır değildir.

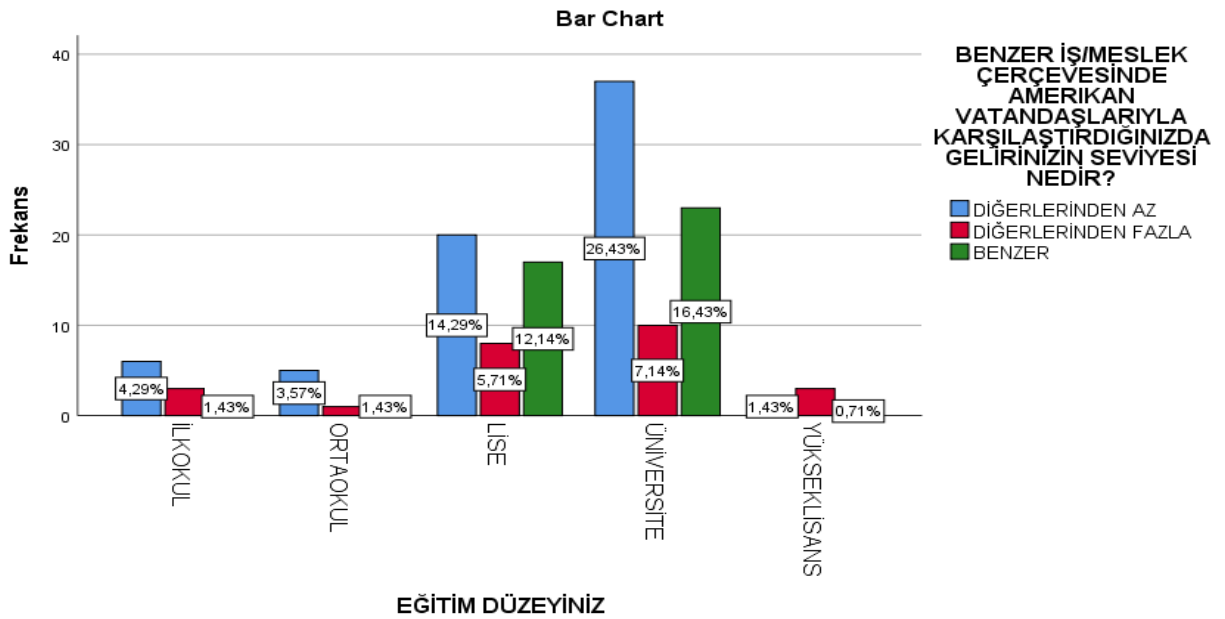
Tablo 63
Eğitim Düzeyiniz * Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Amerikan Vatandaşlarıyla Karşılaştırdığınızda Gelirinizin Seviyesi Nedir?

Eğitim Düzeyiniz/Educational Status		Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Amerikan Vatandaşlarıyla Karşılaştırdığınızda Gelirinizin Seviyesi Nedir?/What Is Your Income Level, As Part Of Similar Business, When Your Income Compare With American Citizens?			Toplam
		Diğerlerinden Az	Diğerlerinden Fazla	Benzer	
İlkokul	Kişi	6	3	2	11
	%	54,5	27,3	18,2	100,0
	Toplam (%)	4,3	2,1	1,4	7,9
Ortaokul	Kişi	5	1	2	8
	%	62,5	12,5	25,0	100,0
	Toplam (%)	3,6	0,7	1,4	5,7
Lise	Kişi	20	8	17	45
	%	44,4	17,8	37,8	100,0
	Toplam (%)	14,3	5,7	12,1	32,1
Üniversite	Kişi	37	10	23	70
	%	52,9	14,3	32,9	100,0
	Toplam (%)	26,4	7,1	16,4	50,0
Yükseklisans	Kişi	2	3	1	6
	%	33,3	50,0	16,7	100,0
	Toplam (%)	1,4	2,1	0,7	4,3
Toplam	Kişi	70	25	45	140
	%	50,0	17,9	32,1	100,0
	Toplam (%)	50,0	17,9	32,1	100,0

Tablo 63'deki verilere göre, ilkokul mezunlarının %54,5'i benzer iş/meslek çerçevesinde Amerikan vatandaşlarına göre daha az gelir elde edildiği görülürken, %27,7'ü daha fazla gelir elde ettiğini söylemekte, %18,2'si ise Amerikan vatandaşlarıyla gelirlerinin benzer

olduğunu söylemektedir. Ortaokul mezunlarının %62,5'i, Amerikan vatandaşlarına göre daha az gelir elde ettiği görülürken, %12,5'i daha fazla gelir elde ettiğini söylemektedir. %25'i ise elde edilen gelirlerin benzer olduğunu belirtmiştir. Lise mezunlarının %44,4'ü, Amerikan vatandaşlarına göre daha az gelir elde ederken, %17,8'i daha fazla gelir elde ettiğini söylemiştir. %37,8'i ise benzer olduğu söylemiştir. Üniversite mezunlarının %52,9'u, Amerikan vatandaşlarına göre daha az gelir elde ederken, %14,3'ü de fazla gelir elde ettiğini söylemekte, %32,9'u ise gelirlerin benzer olduğunu söylemektedir. yüksekisans mezunlarının ise %33,3'ü benzer iş/meslek çerçevesinde Amerikan vatandaşlarıyla karşılaştırıldığında daha az gelir elde ettiğini düşünürken, %50'si daha fazla gelir elde ettiğini söylemekte, %16,7'si ise gelirlerin benzer olduğunu düşünmektedir.

Grafik 69. Eğitim Düzeyiniz * Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Amerikan Vatandaşlarıyla Karşılaştırdığınızda Gelirinizin Seviyesi Nedir?

Yukarıdaki grafik incelendiğinde benzer iş/meslek çerçevesinde Amerikan vatandaşlarıyla ankete katılanlar karşılaştırıldığında genel kanı Amerikan vatandaşlarından daha az gelir elde edildiğidir. Özellikle ortaokul ve üniversite eğitim seviyelerinde kişilerin daha az gelir elde ettiği oranları yüksek olurken, gelirlerin benzer olduğunu düşünenlerinde oranlarının yüksek olduğu görülmektedir. Amerikan vatandaşlarına göre daha fazla gelir elde edilen tek alanın yüksekisans düzeyinde eğitime sahip olanlar olduğu görülmektedir.

Tablo 64
Eğitim Düzeyiniz * Benzer İş/Meslek Çerçevesinde Amerikan Vatandaşlarıyla Karşılaştırdığınızda Gelirinizin Seviyesi Nedir? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,364 ^a	8	,498
Likelihood Ratio	6,431	8	,599
Linear-by-Linear Association	,182	1	,669
N of Valid Cases	140		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde $p\text{-value}=,498 > \alpha=0,05$ olduğu görülmektedir. P-value değerinin 0,05 değerinden büyük olduğu için, ankete katılan kişilerin eğitim düzeyleri ile benzer iş/meslek çerçevesinde Amerikan vatandaşlarına göre gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ve bu grupların birbirinden bağımsız olduğunu söylemek mümkündür. Dolayısıyla H_1 hipotezi reddedilirken, H_0 hipotezi kabul edilebilir.

Hipotez 31

H_0 : Amerika'ya geliş amacı ile iş yaşam dengesi birbirlerinden bağımsızdır.

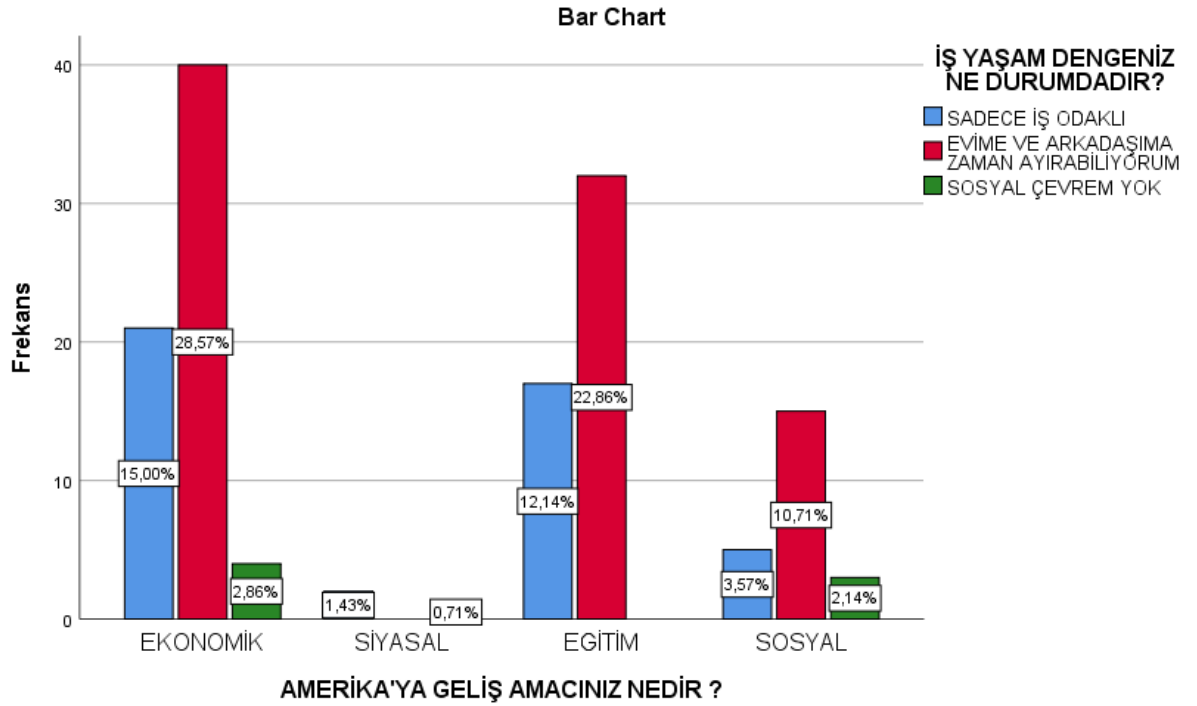
H_1 : Amerika'ya geliş amacı ile iş yaşam dengesi birbirlerinden bağımsızdır değildir.

Tablo 65
Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?

Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir ?/What Was Your Goal That You Come To USA?		İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?/What Is Your Life And Business Balance?			Toplam
		Sadece İş Odaklı	Evime Ve Arkadaşıma Zaman Ayırabiliyorum	Sosyal Çevrem Yok	
Ekonomik	Kişi	21	40	4	65
	%	32,3	61,5	6,2	100,0
	Toplam (%)	15,0	28,6	2,9	46,4
Siyasal	Kişi	2	0	1	3
	%	66,7	0,0	33,3	100,0
	Toplam (%)	1,4	0,0	0,7	2,1
Eğitim	Kişi	17	32	0	49
	%	34,7	65,3	0,0	100,0
	Toplam (%)	12,1	22,9	0,0	35,0
Sosyal	Kişi	5	15	3	23
	%	21,7	65,2	13,0	100,0
	Toplam (%)	3,6	10,7	2,1	16,4
Toplam	Kişi	45	87	8	140
	%	32,1	62,1	5,7	100,0
	Toplam (%)	32,1	62,1	5,7	100,0

Tablo 65 incelendiğinde, Amerika'ya ekonomik amaçlı gelenlerin %32,3'ü sadece iş odaklı olurken, %61,5'i evine ve arkadaşlarına zaman ayırabildiğini söylemekte, %6,2'si ise sosyal çevresinin olmadığını belirtmektedir. Sosyal amaçlı Amerika'ya gelenlerin %66,7'si sadece iş odaklı olurken, %33,3'nün ise sosyal çevresinin olmadığı görülmektedir. Amerika'ya eğitim amaçlı gelenlerin %34,7'si sadece iş odaklı bir hayat yaşarken, %65,3'ü ise evine ve arkadaşlarına zaman ayırabildiğini söylemiştir. Sosyal amaçlı Amerika'ya gelenlerin %21,7'si sadece iş odaklı bir hayat yaşarken, %65,2'si evine ve arkadaşlarına zaman ayırabilmekte, %13'ü ise sosyal çevresinin olmadığını söylemektedir.

Grafik 70. Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?

Yukarıdaki grafikte, ekonomik, eğitim ve sosyal amaçlı Amerika'ya gelen insanların evine ve arkadaşlarına daha çok zaman ayırabildiği görülürken, belli bir kesiminde sadece iş odaklı bir hayat yaşadığı görülmektedir. Sosyal çevresi olmayanların oranlarının ise diğerlerine göre daha azınlıkta olduğu görülmüştür.

Tablo 66
Amerika'ya Geliş Amacınız Nedir? * İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,958 ^a	6	,044
Likelihood Ratio	14,735	6	,022
Linear-by-Linear Association	,249	1	,618
N of Valid Cases	140		

Yukarıdaki tabloda p-value (,044) ve bu değer p-value $,004 < a = 0,05$ olduğu görülmektedir. P-value değerinin 0,05 değerinden küçük olduğu için, ankete katılan kişilerin Amerika'ya geliş amaçları ile iş yaşam dengesi durumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve bu grupların birbirinden bağımsız olmadığını söylemek mümkündür. Dolayısıyla H_0 hipotezi reddedilerek H_1 hipotezi kabul görmektedir.

Hipotez 32

H₀: Türkiye'ye Dönme Düşüncesi İle İş Yaşam Dengesi Birbirlerinden Bağımsızdır.

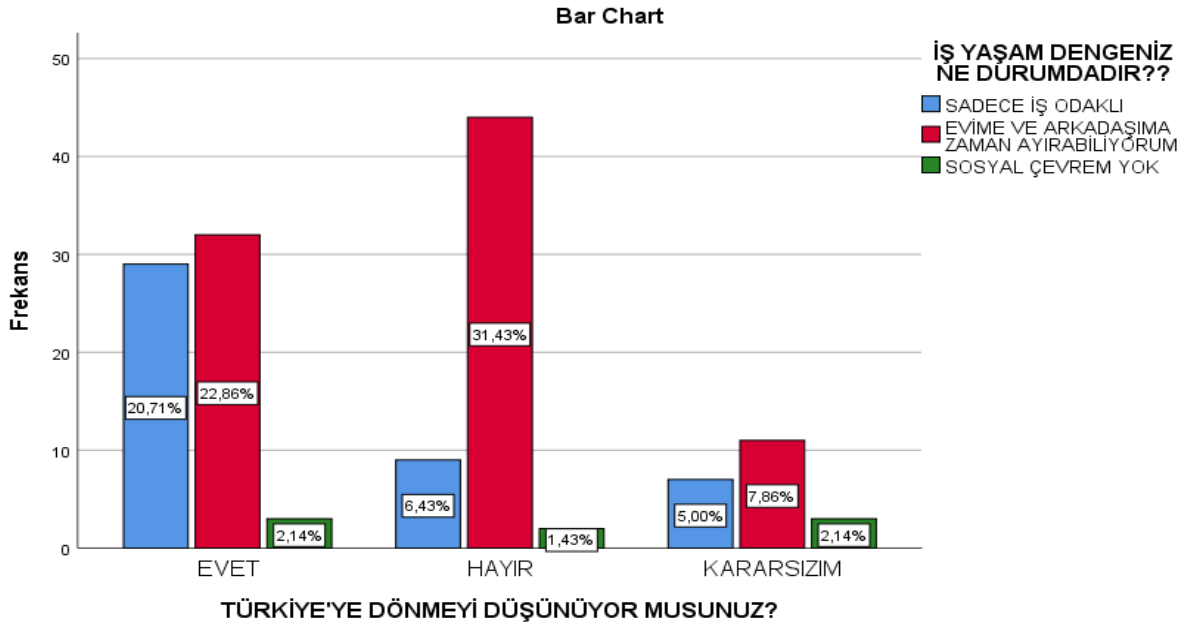
H₁: Türkiye'ye Dönme Düşüncesi İle İş Yaşam Dengesi birbirlerinden bağımsız değildir.

Tablo 67
Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? * İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?

Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?/Do You Think That You Will Go Back To Turkey?		İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?/What Is Your Life And Business Balance ?			Toplam
		Sadece İş Odaklı	Evime Ve Arkadaşıma Zaman Ayırabiliyorum	Sosyal Çevrem Yok	
Evet	Kişi	29	32	3	64
	%	45,3%	50,0%	4,7%	100,0%
	Toplam (%)	20,7%	22,9%	2,1%	45,7%
Hayır	Kişi	9	44	2	55
	%	16,4%	80,0%	3,6%	100,0%
	Toplam (%)	6,4%	31,4%	1,4%	39,3%
Kararsızım	Kişi	7	11	3	21
	%	33,3%	52,4%	14,3%	100,0%
	Toplam (%)	5,0%	7,9%	2,1%	15,0%
Total	Kişi	45	87	8	140
	%	32,1%	62,1%	5,7%	100,0%
	Toplam (%)	32,1%	62,1%	5,7%	100,0%

Tablo 67'deki verilere baktığımızda, Türkiye'ye dönmeyi düşünenlerin %45,3'ü sadece iş odaklı bir hayat yaşarken, %50'si evine ve arkadaşlarına zaman ayıra bilmekte, %4,7'si ise sosyal çevresinin olmadığını söylemektedir. Türkiye'ye dönmeyi düşünmeyenlerin %16,4'ü sadece iş odaklı yaşarken, %80'i evine ve arkadaş çevresine zaman ayırabilmektedir. %3,6'sı ise sosyal bir çevresinin olmadığını belirtmiştir. Türkiye'ye dönme konusunda kararsız olanların %33,3'ü sadece iş odaklı yaşarken, %52,4'ü evine ve arkadaş çevresine zaman ayırabilmektedir. %14,3'ü ise sosyal çevresinin olmadığını belirtmiştir.

Grafik 71. Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? * İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır?

Grafikteki verilere bakarak, Türkiye'ye dönmeyi düşünenlerin iş odaklı, evine ve arkadaşlarına zaman ayırabilme oranlarının birbirine yakın olduğunu söylemek mümkündür. Türkiye'ye dönmeyi düşünmeyenlerin ise çoğunun evine ve arkadaş çevresine zaman ayırabildiği görülmektedir. Grafiğin geneline bakarsak ankete katılan insanların çoğunun evine ve arkadaş çevresine zaman ayırabildiğini söylemek mümkündür.

Tablo 68
Türkiye'ye Dönmeyi Düşünüyor Musunuz? * İş Yaşam Dengeniz Ne Durumdadır? Chi-Square Testi

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,620 ^a	4	,004
Likelihood Ratio	15,329	4	,004
Linear-by-Linear Association	5,067	1	,024
N of Valid Cases	140		

P-value değerinin 004 olduğu yukarıdaki tabloda görülmektedir. Bu değer 0,05 değerinden küçük olduğu için, ankete katılan kişilerin Türkiye'ye dönme düşüncesi ile iş yaşam dengesi durumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve bu grupların birbirinden bağımsız olmadığını söylemek mümkündür. Dolayısıyla H_0 hipotezi reddedilerek H_1 hipotezi kabul görmektedir.

SONUÇ

1800'lü yıllarda başlayan ve günümüze kadar devam eden Türklerin ABD'ye göç etme serüveni, insanların göç etme kararı alırken, göç sürecinde veya ABD'de yaşarken birçok sorunla karşılaştığı görülmüştür. Göç etmelerinde ekonomik etkenler, sosyal etkenler, siyasi etkenler, ortaya çıkan dünya savaşları gibi birçok faktör etkili olmuştur. Türkler göç etme sürecince birçok sorunla karşılaştığı gibi ABD'de işgücü piyasasına katılırken veya işgücü piyasasından çıkarken birçok sorunla karşıtlığın söylemek mümkündür.

Yapılan tespitlere göre Amerika'da 552,299 Türk bulunmaktadır. Ancak Osmanlı Devleti döneminde yapılan göçlerde, Türklerin yanında Ermeni, Rum, Yahudi kökenli insanların olduğu görülmüştür.

Bu çalışmada 142 kişiye düzenlenen anket sonucunda elde edilen bulgular ışığında değerlendirilmiş ve analiz edilmiştir. Ankete katılanların %70,4'ünü erkekler oluştururken %26,9'unu kadınlar oluşturmaktadır. Katılımcıların yaş aralığına bakıldığında 25-34 ve 35-44 yaş aralığında bulunanlar genel oran içinde %60,6 (%30,3 ve %30,3)'sını oluşturduğunu söylemek mümkündür. Bu bağlamda katılımcıların daha çok genç ve orta yaş kesiminden oluştuğu söylenebilir. En düşük yaş ortalaması ise %2,8 ile 65+ yaş olmuştur. Eğitim düzeylerine bakıldığında 142 kişinin %49,3'ünün üniversite mezunu olduğu, %33,1'nin lise mezunu olduğu gözlenmiştir. Buradan hareketle ankete katılan kişilerin çoğunluğunu üniversite mezunları ve lise mezunları oluşturduğunu en düşük oranı ise %4,2 ile yüksek lisans grubuna ait olduğu görülmektedir. Türkiye'den ABD'ye göç edenlerin daha çok ekonomik sebepli ve eğitim amaçlı olduğu söylenebilir. 142 kişinin %37,3'ü Marmara bölgesinden ABD'ye göç ederken bu sıralamayı %21,1 ile İç Anadolu, %16,9 ile Karadeniz ve %11,3 ile Ege bölgesi takip etmektedir. ABD'ye göç eden Türklerin buldukları yere göç etme nedenlerinde yaşam koşullarının elverişliliği, işyerine olan yakınlık ve iş olanaklarının çeşitliliğinin etkili olduğu söylenebilir. Ankete göre Amerika'ya ilk göç eden katılımcıların daha çok üniversite ve lise mezunu oldukları gözlenmiştir. Yapılan araştırmaya göre Paterson bölgesinde dernek ya da sosyal yardımlaşma bünyesi altında faaliyet yapan yerler bilinse de katılımcıların %90'a yakın herhangi bir kuruluştan finansal yardım almadığı gözlenmiştir. Katılımcıların İngilizce seviyeleri dikkate alındığında %62,0'si İngilizce seviyesini yeterli bulurken, %35,2'si bu konuda yetersiz olduğunu düşünürken, %2,8'i ise bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır. ABD'ye göç eden Türkler'in geri dönme istatistiklerine bakıldığında, %45,1'i dönme eğilimi içindeyken, %38,7'si geri dönmeyi düşünmemekte, %14,8'i ise bu soruda kararsız

kalmıştır. Yapılan araştırmalara göre genelde geri dönme eğiliminde olan insanların belli bir birikim elde edip anavatana dönme düşüncesinde olanlardır. Bununla birlikte adaptasyon sorunu yaşayan, eğitim faaliyetleri biten, emekli olan insanların da geri dönme eğiliminde olduklarını söylemek mümkündür. Ankete katılan katılımcıların meslek gruplarını incelediğimizde, 142 kişiden 14 kişi bu soruyu yanıtızsız bırakırken %35'inin şoför, %13,4'ünün restoran işlerinde, %12'sinin mühendis, %9,2'inin marangoz %9,1'inin satış elemanı olduğu gözlenmiştir. Bununla birlikte yapılan araştırmalara göre genel olarak Türkler'in genel olarak düşük ve orta düzeyde işgücü piyasasında yer almakta ve bu kişiler genelde restoranlarda, bebek bakıcılığı, şoför, satış elemanı ve marangoz gibi işlerde çalışmaktadır. Ankete katılan katılımcıların %47,9'u nitelikli işlerde çalışırken %38,7'si niteliksiz işlerde istihdam etmekte, %10,6'sı ise günlük işlerde çalışmaktadır. Ankete göre katılımcıların genellikle niversite ve lise mezunundan oluşmasına rağmen bu katılımcıların %75'e yakını kendi mesleği dışında bir meslekle uğraştığı grlmştir. Katılımcıların %54,2'si çalıştığı işten dolayı toplumda saygılık gördüğünü düşünürken, %24,6'sı bu soruya hayır yanıtını vermiş, %19,7'si ise bu soruyu boş bırakmıştır. Katılımcıların haftalık çalışma saatlerine baktığımızda %60'a yakınının 45 saat ve üzeri çalıştığı %25'e yakınının ise 40-45 saat çalıştığı söylemek mümkündür. Buradan hareketle ücret düzeylerini artırmak için insanların daha çok çalışmayı tercih ettiğini söyleyebiliriz. Aylık gelir düzeyleri incelendiğinde, ankete katılanların %40,1'nin 3000+\$ gelir elde ettiği, %21,8'inin ise 2000-2500\$ aylık gelir elde ettiğini söylemek mümkündür. Bu bağlamda ankete katılanların %60'ından fazlasının aylık gelir düzeyinin 2000\$ üzerinde olduğunu ve ortalamanın üstünde olduğunu söyleyebiliriz. Aylık geliri en az ücret aralığı ise %8,5 ile 1000-1500\$ gelir elde eden gruba aittir. Türkler'in ABD'ye g etmesindeki en önemli neden ekonomik yönlü nedenlerdir. Bu yüzden göç edenlerin çoğu ücret düzeylerini artırmak için g etmiştir. Bu bağlamda ankete katılanların %53,5'i aldığı ücretten memnun olduğunu söylerken %45,1'i aldığı ücretten memnun olmadığını belirtmiş, %1,4' ise bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır. Oranalra bakılacak olursa ABD'ye göç ederken ücret düzeylerini artırma düşüncesinde olanların oranının yüksek olduğu bununla birlikte ABD'de istediği ücret düzeyini alamayanların azımsanmayacak kadar çok olduğunu söylemek mümkündür. Benzer iş/meslek çerçevesinde katılımcıların diğer göçmenlere göre gelirlerine bakacak olursak, %14,1 daha az gelir elde ettiğini düşünürken, %37,3' daha fazla, %47,2'si ise benzer bir gelir düzeylerinde olduklarını söylemektedir. Katılımcıların elde ettikleri gelir seviyeleri benzer iş/meslek erevesi kapsamında ABD vatandaşları ile kıyaslandığında, %49,3' ABD vatandaşlarından daha

az gelir elde ettiğini düşünürken, %17,6'sı fazla, %31,7'si ise benzer gelir elde ettiğini düşünmektedir. Katılımcıların %90'ına yakını sosyal güvenlik haklarından yararlanmaktadır. Katılımcıların %48,6'sı ABD istihdam kurumlarının iş bulma sürecinde yardımcı olmadığını düşünürken, %19'u yardımcı olduğunu düşünmekte, %31'i ise ABD istihdam kurumlarının bu süreçte yetersiz olduğu kanaatinindedir. İşverenlerin işe girme sürecinde herkese aynı imkanı diğer bir deyişle eşit fırsatlar sunup sunmadığı sorusuna, %45'8'i evet derken, %52'1 hayır işaretlemiştir, %2,1'i ise bu soruyu yanıtsız bırakmıştır. Oranlar katılımcıların verdiği cevapların birbirine çok yakın olduğu göstermektedir. Bu bağlamda piyasada eşit fırsatlar sunan işverenler kadar fırsat eşitsizliği yaratan işverenlerinde olduğunu söylemek mümkündür. Ülke dışında çalışanların genel olarak karşılaştığı sorunlardan biri de işverenlerin işe alım sürecinde ya da çalışma esnasında etnik kökene göre ayrımcılık konusudur. Ankete katılanların %41,5 işe alım sürecinde ayrımcılık yaşarken %46,5'i bu soruya hayır yanıtını vermiş, %10,6 kararsız kalırken, %1,4'ü bu soruyu yanıtsız bırakmıştır. Sonuç olarak işe alım sürecinde genel anlamda etnik kökene göre ayrımcılık yaşayanların az olmadığı ve işgücü piyasasına girerken ya da istihdam sürecinde çoğu Türk göçmenin sorun yaşadığını söylemek mümkündür. Farklı bir mesleğe geçişte ya da kişi kendi niteliğini artırmak için herhangi bir kuruluştan imkan verilme sorusuna, %76,8'i bu herhangi bir yardım almadığını ya da verilmediğini söylerken, %21'lik bir oran ise bu konuda destek aldığını belirtmiş, %2,1'i ise bu soruyu yanıtsız bırakmıştır. Kadınların işgücü piyasasına katılımının orta ve yüksek seviyede olduğu gözlenmiştir. Buna bağlı olarak kadınların işgücü piyasasında aktif olduğunu söylemek mümkündür. Yapılan analize göre katılımcıların %62'si sosyal güvenlik haklarından yararlanırken, %35,9'u bu haklardan yararlanmadığını belirtmiştir. %2,1'i ise bu soruyu yanıtsız bırakmıştır. Bu bağlamda genel olarak sosyal güvenlik haklarından yararlanma seviyesinin yüksek olduğu söylenbilir. İşgücü piyasası içerisinde yer alan katılımcıların %47,9'u işsiz kalma kaygısı olmazken %36'sı işsiz kalma korkusu içindedir. Bu duruma çekimser kalan kesimin oranı ise %14,1'dir. Buradan hareketle genele baktığımızda oranların birbirlerine yakın olduğu gözlenmektedir. Ankete katılan kişilerin %60'ına yakını iş güvencesine sahip olduğunu söylerken yaklaşık, %39'unun iş güvencesine sahip olmadığı gözlenmiştir. Araştırmaya katılan kişilerin %83'e yakını işsizlik sigortasından yararlanmadığı gözlenirken, %15,5'i işsizlik sigortasından faydalandığını belirtmiştir. Bu süreçte katılımcıların işsizlik sigortası uygulamasında %88'i herhangi bir ayrımcılığa uğramadığını belirtirken, %8,5'i ise ayrımcılığa maruz kaldığını belirtmiş, %3,5'i bu soruyu boş bırakmıştır.

Katılımcıların emekli olma düşüncelerine bakıldığında büyük bir çoğunluğunun ABD’de emekli olma düşüncesinde olduğunu söylemek mümkündür. Ankete katılanların işgücü piyasasında çalışırken %85,2’si iş güvenliği tedbirlerine uyduğunu söylerken, %13,4’ü bu tedbirlere uymadığını belirtmiştir. Ankete katılan kişilerin büyük bir çoğunluğu yaşadığı bölgede herhangi bir sosyal topluluk içinde yer almadığını söylemek mümkündür. Bu durum Paterson bölgesinde her ne kadar çok sayıda Türk nüfusu bulunsada bütünleşmenin tam anlamıyla sağlanamadığını söylemek mümkündür. Katılımcıların %8,5’i sendikal haklardan yararlanırken %89,4’ü bu haklardan yararlanmamaktadır. %2,1’i ise bu soruyu yanıtsız bırakmıştır. Oranlara bakarak bölgede yaşayan insanların sendiklaşma oranlarının düşük olduğu söylenebilir. Yapılan ankete göre Türkiye’de yetirnce gelir elde edildiği takdirde, katılımcıların %62’si Türkiye’ye dönmeyi düşünürken %36,6’lık kesim dönmeyi düşünmemiş, %1,4’ü ise bu soruyu yanıtsız bırakmıştır. Oranlar değerlendirildiğinde katılımcıların gelir düzeyleri ülkede kalıcı olup olmama düşüncelerini önemli oranda etkilediği söylenebilir. Göçmen ülkesi olan ve birçok etnik kökeni bünyesinde barındıran ABD’de işgücü piyasasında da bu göçmenlerin ağırlığından bahsetmek mümkün sayılabilir. Katılımcıların göçmen işçiler olmazsa ABD işgücü piyasası hangi boyutta etkilenir sorusuna, %50’si büyük zarar görür yanıtını verirken, %42,3’ü zarar görür fakat vazgeçilmez değil yanıtını vermiştir. Herhangi bir zarar görmez diyenlerin oranı ise %5,6’dır. Buradan hareketle genel oranlamaya baktığımızda göçmen işçilerin ABD işgücü piyasasını önemli ölçüde etkilediği söylemek mümkündür. Araştırmaya katılanların iş yaşam dengelerine bakıldığında, %61,3’nün ev ve arkadaşlarına zaman ayırabiliği görülürken %32’ye yakın bir kesim ise sadece iş odaklı bir hayat sürdürdüğü görülmektedir.

Yapılan araştırmada tablolar arasında analiz sonucunda hem araştırma çok yönlü bir hale gelmiş hemde soru grupları arasında anlamlılık düzeyleri analiz edilmiştir. Yapılan analizde cinsiyet ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı erkeklerin eğitim düzeylerinin kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Cinsiyet-aylık gelir parametresine baktığımızda erkeklerin gelir düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet ile haftalık çalışma saati karşılaştırıldığında, erkeklerin kadınlara göre daha çok haftada 45 saat ve üzeri çalışırken, erkekler 40 saat çalışmayı kadınlardan daha az tercih ettiği görülmektedir. Sonuç olarak aralarında bir anlamlılık olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmada katılımcıların eğitim durumu ile Amerika’ya geliş amacı bir analiz edildiğinde, genel olarak eğitim seviyesi düşük olan grupların ekonomik amaçlı ABD’ye

geldiği görülürken, eğitim düzeyi arttıkça eğitim ve sosyal amaçlı gelenlerin oranlarının arttığı görülmüştür. Buna bağlı olarak katılımcıların eğitim seviyeleri ile ABD'ye geliş amaçları arasında bir ilişki olduğunu söylemek mümkündür.

Katılımcıların eğitim düzeyi-iş güvencesine sahip olma durumu birlikte incelendiğinde, kişinin eğitim seviyesinin artmasıyla birlikte iş güvencesine sahip olma durumu arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu söylemek mümkündür. Başak türlü ifade etmek gerekirse, eğitimi yüksek olan insanlar daha çok iş güvencesine sahip olduğunu söylenebilir.

Araştırmaya katılanların eğitim düzeyi-aldıkları eğitimin yaptıkları meslekle ilgili olup olmadığı bir analiz edildiğinde, aralarında anlamlı bir ilişki oldu söylenebilir. Örneğin eğitim düzeyi ilkököl olanların %90,9'u aldığı eğitimin yaptığı meslekle ilgili olmadığını söylerken, bu oranlar sırasıyla ortaokulda 87,5'e, lisede %82,2'ye, üniversitede 72,9'a, yüksek lisansa gelince %33,3 gerilediği görülmüştür. Sonuç olarak bireyin eğitim düzeyi arttıkça aldığı eğitimle ilgili bir meslekte çalışma oranında yükseldiği görülmektedir.

Araştırmada eğitim düzeyi-Türkiye'ye dönme düşünceleri analiz edildiğinde, eğitim düzeyi lisans ve yüksek lisans olan katılımcılar ilkököl, ortaokul ve liseli mezunlarına göre daha az Türkiye'ye dönme düşüncesi içinde olduğu söylemek mümkündür.

Yapılan ankette katılımcıların eğitim seviyeleri-İngilizce seviyelerininin yeterliği analiz edildiğinde ortaokul eğitim seviyesindeki grup hariç, eğitim seviyesi arttıkça kişilerin İngilizce yeterlilik düzeylerinin arttığı görülmüştür. Örneğin, ilkököl eğitim seviyesindeki katılımcı grubunun %45'i İngilizce seviyelerinin yeterli olduğunu düşünürken, bu durum lisede olanlarda %55,6, üniversite grubunda %75,4, yüksek lisans grubunda ise %80'e kadar arttığı görülmüştür. Sonuç olarak eğitim seviyesi ile İngilizce yeterlilik düzeyi arasında bir ilişki olduğunu söylenebilir.

Araştırmaya katılanların eğitim düzeyleri-Türkiye'de yeterli bir gelir elde edilidğinde geri dönme düşüncesi analiz edildiğinde, aralarında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir. Eğitim düzeyi arttıkça gelire bağlı olarak Türkiye'ye dönme arzusu içinde olanların oranlarında artışlar olduğu görülmüştür.

Ankate katılanların eğitim düzeyi-haftalık çalışma saatleri bir analiz edildiğinde, aralarında anlamlı bir ilişki olduğundan bahsedilebilir. Ortaokul eğitim düzeyindeki grup hariç, diğer gruplarda eğitim düzeyine bağlı olarak çalışma saatlerinde pozitif yönlü bir ilişki olduğu söylenebilir. Analizde kişinin eğitim düzeyi arttıkça haftalık daha az çalışmakta olduğu gözlenmiştir.

Araştırmaya katılanların yaşları-aylık gelir düzeyleri incelendiğinde aralarında anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Emek piyasasına yeni giren yaş grupları ve 65 yaş ve üzeri yaş gruplarının genç ve orta yaş gruplarına göre daha az kazanç elde ettikleri bulgusuna rastlanmıştır. Sonuç olarak, emek piyasasında tecrübesi olmayan ve yaş itibari ile emek piyasasında tutunması zor olan kişilerin gelirlerinin düşük olduğu söylemek mümkündür. Aylık gelir düzeyi-katılımcıların sosyal güvenlik haklarından yararlanma sorusu birlikte analiz edildiğinde, ankete katılan kişilerin aylık gelir düzeyine bağlı olarak sosyal güvenlik haklarından yararlanma oranlarının düzenli bir şekilde değiştiği görülmüştür. Ankete katılanların aylık gelir düzeyleri arttıkça kişilerin daha çok sosyal güvenlik haklarından faydalandığı görülmektedir. Bunun sonucuna bağlı olarak aylık gelir düzeyi ile sosyal güvenlik haklarından faydalanma arasında anlamlı bir ilişki olduğu, birbirinden bağımsız olmadığı söylenebilir. Yine aylık gelir düzeyi-iş güvencesine sahip olma durumu tek parametrede incelendiğinde, aylık 2000-2500 gelir düzeyindeki oranlar birbirine yakın olsa da genel olarak artan gelire göre kişilerin daha çok iş güvencesine sahip olma durumu söz konusu olduğu söylenebilir.

Araştırmaya göre katılımcıların aylık gelir düzeyi ile haftalık çalışma saatleri beraber incelendiğinde, aralarında anlamlı bir ilişki olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle dikkat çekilmesi gereken konu aylık 1000-1500\$ gelir eldenlerin 8 kişiden 4'ünün 45 saat ve üzeri çalıştı buna rağmen daha az gelir elde ettiği'dir. Aylık gelir düzeyi 3000\$ ve üzeri olan katılımcılar ise gelir düzeylerini artırmak için daha çok çalışma düşüncesinde olduğunu söylemek mümkündür.

Aylık gelir düzeyi ile katılımcıların yaptığı işten toplumda saygınlık görme oranlarına bakıldığında, aralarında anlamlı bir ilişki olduğunu söylemek mümkündür. Katılımcıların aylık gelir düzeyleri arttıkça toplumda daha çok saygınlık gördüğünü söylemek mümkündür. Aylık gelir düzeyi 1000-1500\$ olan grubun toplumda saygınlık görme oranı %4,29(tüm katılımcılar içindeki oran) iken bu durum, 3000\$ ve üzeri gelir elde eden grupta %27,14 olduğu görülmüştür. Elde ettiği gelir düzeyinden dolayı toplumda saygınlık görmediğini düşünenler %10 ile aylık 2000-2500\$ gelir elde edenlerdir.

Araştırmaya katılanların aylık gelir düzeyi-ABD'de emekli olma düşüncesi tek bir tabloda incelendiğinde, aralarında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir. Katılımcıların aylık gelir düzeyleri arttıkça emekli olma oranlarında yükseldiği görülmektedir. Bu nedenle iki grubundan birbirinden bağımsız olmadığını söylemek mümkündür. Araştırmaya göre, aylık gelir düzeyi 1000-1500\$ olan katılımcıların tüm katılımcılara içindeki emekli olma oranı %2,14 iken bu durum 1500-2000\$ gelir grubunda %8,57,

2000-2500\$ gelir grubunda %12,86, 2500-3000\$ gelir grubunda %12,86, 3000\$ ve üzeri gelir elde edenlerde ise %31,43 olduğu gözlenmiştir. Oranlarda görüldüğü gibi genel olarak gelir grubuna göre emekli olma düşüncesi içinde olanların oranında yükseldiği görülmektedir.

Katılımcıların çalıştıkları işin aldığı eğitimle alakalı olma sorusu-ABD'ye geliş amacı beraber analiz edildiğinde aralarında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir. Bununla birlikte, ABD'ye ekonomik amaçlı gelenlerin çoğunun aldıkları eğitimin dışında bir işte çalıştığı görülmüş, eğitim amaçlı gelenlerin ise ekonomik amaçlı gelenlere göre daha çok eğitimlerine uyumlu bir işte çalıştıkları gözlenmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcıların Türkiye'ye düşüncesi-ABD'ye hangi amaçla gittiği tek parametrede incelendiğinde, aralarında anlamlı bir ilişkinin olmadığı ve birbirinden bağımsız olduğu gözlenmiştir. Bunlara ek olarak, Türkiye'ye en çok dönmeyi düşünenlerin ABD'ye ekonomik amaçlı gidenler olduğu gözlenmiştir. Oransal olarak ifade etmek gerekirse, ekonomik amaçlı ABD'ye gidenlerin Türkiye'ye dönme düşüncesi içinde olanların oranı, %22,86 (tüm katılımcılar içindeki oran) olduğu, en düşük dönme isteği içinde olan gruplar ise siyasal (%0,71) ve sosyal (%6,43) amaçlı gruplar olduğu görülmüştür.

Ankette işsiz kalma endişesi-eğitim düzeyi birlikte ele alındığında, aralarında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür. Oransal olarak işsiz kalma endişesi en düşük üniversite mezunlarında görülürken lise ve ortaokul eğitim düzeyinde olanların daha çok işsiz kalma kaygısı içinde oldukları görülmüştür.

Çalışma göre, katılımcıların çalıştığı işin eğitim aldığı alanla ilgili olma durumu- aldıkları ücretin emeğini karşılama durumu tek tabloda incelendiğinde aralarında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir. Çalıştığı işin aldığı eğitimle ilgili olduğunu söyleyenlerin %16,43'ü aldığı ücretin emeğini karşıladığını düşünürken %7,14'ü karşılamadığı görüşündedir. Aldığı eğitimin yaptığı işle ilgili olmadığını düşünenlerin %37,86'sı aldığı ücretin emeğini karşıladığını düşünmekte, %38,57'si ise karşılamadığını düşünmektedir. Genel ortalamaya bakıldığında, katılımcıların %54,3'ü aldığı ücretten memnun olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan katılımcıların çalıştığı iş türü-aldıkları ücretin emeği karşılama sorusu bir analiz edildiğinde, aralarında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir. Nitelikli işlerde çalışanların %30,43'ü aldığı ücretin emeğini karşıladığını düşünürken, %18,84'ü aldığı ücretin emeğini karşılamadığını düşünmektedir. Niteliksiz işlerde çalışanların %18,12'si aldığı ücretten memnun iken, %21,74'ü aldığı ücretin emeğini karşılamadığını

düşünmektedir. Günlük işlerde çalışanların %5,80'i aldığı ücretten memnun iken, %5,7'si aldığı ücretten memnun değildir. Sonuç olarak nitelikli işlerde çalışanların aldıkları ücret düzeylerinden daha çok memnun olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan katılımcıların aldığı eğitimin yaptığı meslekle ilgili olup olmama durumu-katılımcıların hangi tür işlerde çalıştığı bir analiz edildiğinde, aralarında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Nitelikli işlerde çalışanları %20,29'u çalıştığı işin aldığı eğitimle ilgili olduğunu söylerken, nitelikli işlerde çalışanların, %28,99'u çalıştığı işin aldığı eğitimle ilgili olmadığını söylemektedir. Niteliksiz işlerde çalışanların %1,45'i çalıştığı işin aldığı eğitimle ilgili olduğunu söylerken, %38,41'i aldığı eğitimin yaptığı işle örtüşmediğini söylemektedir. Günlük işlerde çalışanların %2,17'si aldığı eğitimle yaptığı mesleğin aynı ya da benzer olduğunu söylerken, %8,70'i aldığı eğitim ile yaptığı işin farklı olduğu kanaatindedir.

Ankete katılan katılımcıların Türkiye'de yeterince gelir elde edildiği takdirde ülkeye dönme eğilimi içinde olursunuz-ne tür işlerde çalıştığı sorusu bir analiz edildiğinde aralarında anlamlı bir ilişki olduğu ve bir birinden bağımsız olmadığı görülmüştür. Sonuç olarak, nitelikli işlerde çalışanların %25,36'sı Türkiye'de yeterince gelir elde edebileceğini düşündüğünde geri döneceğini söylerken, %23,91'i yeterli gelir elde etse dahi dönmeyi düşünmemektedir. Niteliksiz işlerde çalışanların %31,6'sı yeterli gelir elde ettiği takdirde ülkeye döneceğini söylerken, %8,70'i geri dönmeyi düşünmemektedir. Günlük işlerde çalışanların %7,25'i yeterli gelir elde ettiği takdirde ülkeye dönmeyi düşünürken, %3,62'si dönmeyi düşünmemektedir. Tüm bu oranlara bakarak niteliksiz işlerde çalışanların Türkiye'ye daha çok dönme eğiliminde olduğu söylenebilir. Nitelikli işlerde çalışanların diğer iş türlerine göre kıyaslandığında daha az Türkiye'ye dönme arzusu içinde olgu söylenilebilir. Nitelik seviyesi düşüğe Türkiye'ye dönme isteğindeki oranlarda artış olduğu görülmüştür. Nitelikli işlerde çalışan insanlar ABD'de kalmayı daha çok tercih etmektedir.

Yapılan araştırmaya göre, ankete katılanların aylık gelir düzeyi-Türkiye'de yeterince gelir elde edildiği takdirde ülkeye dönme sorusu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir. Çünkü insanların gelir düzeyi arttıkça daha çok ülkeye dönme isteği olduğu gözlenmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcıların hangi tür işlerde çalıştığı-İngilizce seviye düzeyleri analiz edildiğinde, birbirinden bağımsız olmadığı ve aralarında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir. Nitelikli işlerde çalışanların %36,3'ü İngilizce seviyesini yeterli olduğunu söylerken, %13,24'ü yetersiz olduğunu düşünmektedir. Niteliksiz işlerde çalışanların

%25'i İngilizce sevilerini yeterli görürken, %15,44'ü yeterli olmadığını düşünmektedir. Günlük işlerde çalışanların %3,68'i İngilizce seviyesini yeterli görürken, %6,62'si yeterli olduğunu düşünmemektedir. Oranalara bakarak nitelik seviyesi düştükçe İngilizce seviyesini yeterli görenlerin oranlarının da düştüğü görülmüştür.

Çalışmaya katılanların hangi tür işlerde çalıştığı-farklı bir mesleğe geçişte ya da niteliği artırmada herhangi bir kurumsal bir meslek kursu imkanı sunuldu mu soruları birlikte analiz edildiğinde aralarında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmada nitelikli işlerde çalışanların %17,52'si kurumsal bir meslek kursu edindiğini belirtirken, %13,39'u yararlanmadığını belirtmiştir. Niteliksiz işlerde çalışanların %1,46'sı kurumsal bir meslek kursundan faydalandığını belirtirken, %38,69'u herhangi bir meslek kursundan faydalanmadığını belirtmiştir. Günlük işlerde çalışanların %2,19'u herhangi bir kurumsal meslek kursundan faydalanmadığını belirtirken, %8,76'sı faydalanmadığını söylemiştir. Sonuç olarak çok az kişinin farklı bir mesleğe geçme ya da niteliğini artırmak için kurumsal meslek kursundan faydalandığı tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmaya göre, ABD istihdam kurumlarının iş bulma sürecinde yardımcı olup olmama durumu-katılımcıların yaptığı işle aldığı eğitimle ilgili olma durumu beraber analiz edildiğinde, birbirinden bağımsız olmadığı ve aralarında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir. Analize göre, aldığı eğitim dışında çalışanların çoğunluğu iş bulma sürecinde ABD istihdam kurumlarının yardımcı olmadığı ve yetersiz olduğu kanaatindedir. Yapılan araştırmaya göre, katılımcıların hangi tür işlerde çalıştığı-ABD istihdam kurumlarının iş bulma sürecinde yardımcı olma sorusu bir analiz edildiğinde, aralarında birbirinden bağımsız olduğu ve aralarında anlamlı bir ilişki olmadığı söylenebilir. Genel bir değerlendirme yapıldığında katılımcıların çoğunun ABD istihdam kurumlarının iş bulma sürecinde yardımcı olmadığı ve iş bulma sürecinde yetersiz olduğu düşüncesindedir.

Katılımcıların eğitim düzeyi-benzer iş veya meslek çerçevesinde Amerikan vatandaşlarına karşılaştırıldığında gelir seviyesinin ne olduğu analiz edildiğinde aralarında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür. Özellikle eğitim durumu arttıkça katılımcıların Amerikan vatandaşlarından daha az gelir elde ettiğini söylemesi aralarında anlamlı bir ilişki olmadığı göstermektedir.

Yapılan ankette, katılımcıların ABD'ye geliş amacı-iş yaşam dengesi analiz edildiğinde, aralarında anlamlı bir ilişki olduğu ve birbirinden bağımsız olmadığı görülmüştür. Yapılan analize göre, ABD'ye ekonomik, eğitim, sosyal, siyasi amaçla gelenlerin

hepsinde de evine ve arkadaşlarına zaman ayırabilme oranlarının yüksek olduğu görülmüştür.

Katılımcıların Türkiye'ye dönme düşüncesi-iş yaşam dengesi analiz edildiğinde aralarında anlamlı bir ilişki olgusu görülmüştür. Yapılan analize göre, Türkiye'ye dönmeyi düşünenlerin %20,71 sadece iş odaklı bir hayat sürdürürken, %22,86'sı evine ve arkadaşlarına zaman ayırabildiğini belirtmiş, %2,14'lük bir kesimin ise sosyal çevresinin olmadığı görülmüştür. Türkiye'ye dönmeyi düşünmeyenlerin %6,43'ü sadece iş odaklı bir hayat yaşarken, %31,43'ü evine ve arkadaşlarına zaman ayırabildiğini belirtmiş, %1,43'ünün ise sosyal çevresinin olmadığı görülmüştür. Türkiye'ye dönme konusunda kararsız olanların sadece %5'i iş odaklı bir hayat sürdürürken, %7,86'sı ise evine ve arkadaşlarına zaman ayırabildiğini belirtmiş, %2,14'ünün sosyal çevresinin olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmacının New Jersey'de yaşadığı süre içinde ve anket uygulama sırasında birçok gözlem elde etmiştir. Yapılan gözlemler sonucunda bölgede yaşayan insanlar arasındaki iletişimin zayıf olduğu gözlenmiştir. Bunu nedenleri arasında ABD'deki Türk yetkili kurumların Türkler arasındaki kaynaşmayı güçlendirmede yetersiz kalması söylenebilir. Diğer bir neden bölgede aktif akit olarak varlığını sürdüren sosyal dayanışma kurumlarının birbirleriyle iletişiminin kopuk olmasıdır. Kısa süre önce kurulan TASC (Türk Amerikan Yönlendirme Komitesi) bu iletişimi güçlendirmek adına büyük görev üstlense de hala istenilen seviyeye ulaşamamıştır. Bu konuda aktivitelerin artması, yetkili kurumların bölge içinde sürekli aktif faaliyet göstermesiyle birlikte bölgede yaşayan insanlar arasındaki iletişimin giderek güçleneceği düşünülmektedir. Ankete ve gözlemlere göre bölgede insanların aldığı eğitimle yaptıkları işin farklı olduğu gözlenmiştir. Burada en önemli problemlerden birisi insanların İngilizce seviyelerinin eğitimine uygun bir işte çalışmak için yeterli olmamasıdır. Bu konuda bölgede sosyal faaliyet içinde bulunan kuruluşların ve ABD'de Türkiye'yi temsil eden yetkili kurumların, sunacağı ücretsiz İngilizce kursları ile bölgede yaşayan insanların İngilizce seviyelerini artıracığı düşünülmektedir. Buna ek olarak yetkili kurumlar, mesleki alanlarla ilgili meslek kursları açarak bölge insanının mesleki alandaki yeterliliğini artırmalıdır. ABD'de eğitim giderlerinin yüksek olması nedeniyle birçok kişi eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalmata ya da insanlar bir yandan okurken diğer yandan çalışmak zorunda kalmaktadır. Buna çözüm olarak Türk yetkili kurumlar, bölgede ya da bölgeye yakın yerlerdeki ABD eğitim kurumlarıyla çeşitli işbirliği yaparak bölge insanının daha ucuz maliyete eğitim almasını sağlamalıdır. Yapılan gözlemler

sonucunda bölde yaşayan insanların genel olarak herhangi finansal kuruluştan yardım almadığı gözlenmiştir. Bununla ilgili Türk yetkili kurumlar tarafından bölgede finansal yardıma ihtiyacı olan kişileri tespit edilerek nakdi veya aynı yardım (en azından bir iş buluncaya kadar) yapılması bölge insanının ABD’de tutunabilmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

kitaplar

- ABADAN UNAT, N. (2006), Bitmeyen Göç, Konuk İşçilikten Ulus-Ötesi Yurttaşlığa, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2. Baskı, İstanbul.
- AHMED, F. (1993), Turks in America: The Ottoman Turk's Immigrant Experience, Columbia International, New York.
- AHMET, İ., TURGAY, Ü. (1998), Türkiye’de İçgöç: Sorunsal Alanları ve Araştırma Yöntemleri Konferansı, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul.
- ARNOLD, G. (2012), Migration: Changing the World, Pluto Press, London.
- ARSLAN, H. (2001), 16. y.y. Osmanlı Toplumunda Yönetim, Nüfus, İskan, Göç ve Sürgün, Kaknüs Yayınları, 2. Baskı, İstanbul.
- ATAMAN, C. B. (2000), İşgücü Piyasası ve İstihdam Politikalarının Temel Prensipleri, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi yayınları, Ankara.
- BAKANLIĞI, D. (1973), Yurt Dışı Göç Hareketleri ve Vatandaş Sorunları, Dış İşleri Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- BALİ, R. (2004), Anadolu’dan Yeni Dünya’ya, İletişim Yayınları, İstanbul.
- BARIŞIK, S., ÇETİNTAŞ, H. (2003), Küreselleşme ve Beyin Göçü, II. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi Bildiriler Kitabı, Kocaeli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayın Evi, Kocaeli.
- KURTULUŞ, B. (1999), Amerika Birleşik Devletleri’ne Türk Beyin Göçü, Alfa Yayınları, İstanbul.
- BETH, B. H. (1988), Sociology, MacMillan Publishing Company, New York.
- CASTLES, S., MILLER, M. J. (2008), Göçler Çağı: Modern Dünyada Uluslararası Göç Hareketleri, Çev. Bülent Uğur Bal ve İbrahim Akbulut, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- DÍAZ-BRÍQUETS, S., CHENEY, C. (2002), Biomedical Migration: The International Migration of Scientists, Transaction Publication, New Jersey.
- GEZGİN, M. F. (1994), İşgücü Göçü ve Avusturya’daki Türk İşçileri, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- GÖKDERE Y. A. (1978), Yabancı Ülkelere İşgücü Akımı ve Türk Ekonomisi Üzerine Etkileri, Türkiye İş Bankası Yayını, Ankara.
- HALMAN, Talat S. (1980), Turks, Thernstorm, Stephen (Ed.). Harvard Encyclopedia of American Ethnic Groups, Harvard University Press, Cambridge.

- KAYA, A., ŞAHİN, B. (2007), Kökler ve Yollar: Türkiye'de Göç Süreçleri, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- KAYGALAK, S. (2009), Kentin Mültecileri: Neoliberalizm Koşullarında Zorunlu Göç ve Kentleşme, Dipnot Yayınları, Ankara.
- KELEŞ, R. (1998), Kentleşme Politikası, İmge Kitabevi, Ankara
- KELLEÇİ, M. A. (2003), Bilgi Ekonomisi, İşgücü Piyasasının Temel Aktörleri Ve Eşitsizlik: Eğilimler, Roller, Fırsatlar ve Riskler, DPT Yayınları, Ankara.
- KENNEDY, N. B., KENNEDY, R. V. (1997), The Melungeons: The Resurrection Of A Proud People, Mecon: Mercer University Press.
- MURAT, S. (2006), Dünden Bugüne İstanbul'un Nüfus ve Demografik Yapısı, İstanbul, DTO Yayınları, İstanbul.
- MUTLUER, M. (2003), Uluslararası Göçler ve Türkiye: Kuramsal ve Ampirik Bir Alan Araştırması Denizli-Tavas, Çantay kitabevi, İstanbul.
- NAKANİŞİ, H., SİRKEÇİ, İ., & CABBARLI, H. (2008), Sorunlu Bölgelerde Göç, Global Strateji Enstitüsü, Ankara.
- ÖNER, N. A. Ş, (2012), önerGöç Çalışmalarında Temel Kavramlar, Küreselleşme Çağında Göç: Kavramlar, Tartışmalar, Der: S. Gülfer İhlamur-Öner, N. Aslı Şirin Öner, İletişim Yayınları, 1. Baskı, İstanbul.
- ÖZER, İ. (2004), Kentleşme, Kentleşme ve Kentsel Değişme, Ekin Kitabevi, Bursa
- ÖZGÜÇ, N. ve TÜMERTEKİN, E. (1998), Beşeri Coğrafya İnsan, Kültür, Mekân, Çantay Kitabevi, İstanbul.
- PARASIZ, İ. ve BİLDİRİCİ, M. (2002), Modern Emek Ekonomisi, Ezgi Kitap evi, Bursa.
- PARNWELL, M. (1993), Population Movements and The Third World, New York.
- PAUL, B., KEİTH, H., VAUGHAN, R. (1998), Exploring Contemporary Migration, Longman Limited, New York.
- PERRUCHOUD, R., REDPATH J. (2013), Uluslararası Göç Hukuku: Göç Terimleri Sözlüğü, 2. Baskı, Uluslar Arası Göç Örgütü Yayınları.
- SOYER, S. (1996), Endüstri Sosyolojisine Giriş, Saray Kitabevi, İzmir.
- TODARO, M.P. (1980), Internal Migration in Developing Countries, International Labour Office, Geneva.
- TOKSÖZ, G. (2006), Uluslararası Emek Göçü, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- TOROS, A. (2008), Sorunlu Bölgelerde Göç, Global Strateji Enstitüsü, Ankara.
- TUNCA, Z. (2001), Makro İktisat, 3. Basım, Filiz Kitabevi, İstanbul.

YALÇIN, C. (2004), Göç Sosyolojisi, Anı Yayıncılık, Ankara.

ZAIM, S. (1974), Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Sürelî Yayınlar

- ABADAN-UNAT, N., KELEŞ, R., PENNİNX, R., Van RENSELAAR, H., Van VELZEN, L., YENİSEY, L., Uluslararası İşçi Göçünün Boğazlıyan İlçesindeki Etkileri Üzerine Bir İnceleme Göç ve Gelişme, Simurg Kitabevi, Ankara [tarihsiz] <http://kitaplar.ankara.edu.tr/dosyalar/pdf/146.pdf> (Erişim Tarihi: 23 Ocak 2019).
- AÇIKSES, E., GÜHER, E. (2014), Arşiv Belgeleri Işığında Anadolu'dan ABD'ye Ermeni Göçü (Elazığ / Harput İli Örneği), Yeni Türkiye Dergisi, (62), 1-10.
- AHİBABA, N. (1965), Dış Ülkelere Giden Türk İşçileri ile İlgili Meseleler, Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, (16), 23-34.
- AKKUZU, İ. (2009), Uluslararası Emek Hareketleri (Göçü) ve Türkiye Üzerine Bir Deneme, Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AKSOY, Z. (2012), Uluslararası göç ve kültürlerarası iletişim, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5 (20), 292-303.
- AKSOY, Z. (2012), Uluslararası Göç ve Kültürlerarası İletişim, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, (20), 295.
- AKTAŞ, M. T. (2015), Ücret Odaklı Uluslararası İşgücü Hareketliliğinin İşgücü Piyasalarına Etkileri, TESAM Akademi Dergisi, 2(2), 197-219.
- ASLAN, C. (2001), Göç-Eğitim-Batman ve Çocuk: Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Göçün Aile ve Çocuk Eğitimi Üzerindeki Etkisi <http://mehmetserifakaydin.blogspot.com/2009/06/goc-egitim-batman-ve-cocuk-dogu-ve.html> (Erişim Tarihi: 23 Ocak 2019).
- BAŞTÜRK, Ş. (2014), Göçmenlere Yönelik Sosyal Politikalar, Ed: A. Tokol ve Y. ALPER, Sosyal Politika, Ezgi Matbaacılık, Bursa.
- BAUER, T. K., ZİMMERMANN, K. F. (1999), Assessment of possible migration pressure and its labour market impact following EU enlargement to Central and Eastern Europe, Bonn: IZA Research Report, (3), 1-108.
- BAYRAKLI, C. (2007), Dış göçün sosyo-ekonomik etkileri: Görece Göçmen Konutları'nda (İzmir) yaşayan Bulgaristan göçmenleri Örneği, Doktora Tezi, Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BAYRAKTAR, R. (2013), Zorunlu Göç'ten Ulus-Ötesi Yurttaşlığa, Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 12 (24), 109-126.
- BHUGRA, D. (2004), Migration and mental health, Acta Psychiatrica Scandinavica, 109(4), 243-258.
- BORJAS, G. J. (2003), The Labor Demand Curve Is Downward Sloping: Reexamining The Impact Of Immigration On The Labor Market, The Quarterly Journal Of Economics, 118(4), 1335-1374.
- BORJAS, G. J. (2013), Immigration And The American Worker: A Review Of Academic Literature, Center For Immigration Studies, 1-26.

<https://cis.org/sites/default/files/borjas-economics.pdf> (Erişim Tarihi: 5 Mart 2019)

- ÇAĞLAYAN, S. (2006), Göç Kuramları, Göç ve Göçmen İlişkisi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi, (17), 68-91.
- ÇALIŞKAN, V., AKBULAK, C. (2010), Bursa Kentine Yönelik Göçlerin Gecekondulaşma Sürecine Etkileri: Uludağ Yamacındaki Gecekonducular, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3(12), 115-122.
- DEDEOĞLU, S. (2011), Türkiye’de Göçmenlerin Sosyal Dışlanması: İstanbul Hazır-Giyim Sanayinde Çalışan Azerbaycanlı Göçmen Kadınlar Örneği, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 66(01), 027-048.
- EKER, K. (2008), Türkiye’de yasa dışı göç sorunu, Doktora Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- ERGİL, D. (2000), Identity crises and political instability in Turkey, Journal of International Affairs, (54), 43-62.
- EROL, M., ERSEVER, O. G. (2014), Göç krizi ve göç krizine müdahale, Kara Harp Okulu Bilim Dergisi, 24(1), 47-68.
- GEMİCİ, N. B. (2016), Çalışma Hayatında Dezavantajlı Bir Grup: Göçmenler, İş ve Hayat Dergisi, 2 (4), 239-261.
- GENÇ, H., BOZKURT, İ. (2010), Osmanlı’dan Brezilya Ve Arjantin’e Emek Göçü Ve Göçmenlerin Sosyo-Ekonomik Durumu (1850-1915), MU İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 28(1), 71-103.
- GENÇLER, A. ve ÇOLAK, A. (2002), Türkiye’den Yurtdışına Beyin Göçü: Ekonomik ve Sosyal Etkileri, Kocaeli Üniversitesi I.Ulusal Bilgi, Yönetim ve Ekonomi Kongresi, İzmit.
- GEZGİN, M. F. (1994), İşgücü göçü ve Avusturya’daki Türk işçileri, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayınları, (546), 16.
- GÖKBAYRAK, Ş. (2006), Gelişmekte Olan Ülkelerden Gelişmiş Ülkelere Nitelikli İşgücü Göçü ve Politikalar-Türk Mühendislerinin Beyin Göçü Üzerine Bir İnceleme, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi.
- GÖNÜLLÜ, M. (1996), Dış göç, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (1), 95-104.
- GUELLEC, D., CERVANTES, M. (2002), International Mobility of Highly Skilled Workers: From Statistical Analysis to Policy Formulation, OECD Publications Service, International Mobility of Highly Skilled.
- GÜLLÜPİNAR, F. (2012), Göç Olgusunun Ekonomi-Politiği ve Uluslararası Göç Kuramları Üzerine Bir Değerlendirme, Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2(4).

- HAKSEVER, A. (2014), Federal Almanya’da Göç ve Entegrasyon Politikaları, Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, Ankara: TC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Dış İlişkiler ve Yurtdışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- HALMAN, T. S. (1980), Turks, S., Thernstrom, A., Orlov ve O., Handlin, Harvard encyclopedia of American ethnic groups, Cambridge: Belknap Press, 992-996.
- INTERNATIONAL LABOR ORGANIZATION (2010), International labor migration: A rights-based approach, Geneva. <https://digitalcommons.ilr.cornell.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.com/&httpsredir=1&article=1086&context=intl> (Erişim Tarihi: 23 Ocak 2019).
- International Labour Conference (2004), Towards a Fair Deal for Migrant Workers in the Global Economy Report VI”, 92nd Session, Geneva, 2004. <https://www.ilo.org/public/english/standards/relm/ilc/ilc92/pdf/rep-vi.pdf> (Erişim Tarihi: 20 Ocak 2019).
- İPEK, N., ÇAĞLAYAN, K. T. (2008), The Emigration From The Otoman Empire To America, ED: D. Balgamiş, ve K. H., Karpat, Turkish Migration To The United States From Otoman Times To The Present, The University Of Wisconsin Pres, 2008, 29-45.
- JENNİSSEN, R.(2007), Casualty Chains in the International Migration Systems Approach, Population Research Policy Review, 26 (4), 411-436.
- KAPAR, R. (2006), İşsizliğin Düzenlenmesi: Aktif İşgücü Piyasası Politikaları, Prof. Dr. Toker Dereli’ye Armağan, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, 55,(1), 341-371.
- KARA, D. ÖYKÜ, C. (2015), Göç Bağlamında Uluslararası İş Birliği ve Türkiye’nin Politikaları, Doktora Tezi, Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü .
- KARABULUT, K., POLAT, D. (2007), Türkiye’de Yaşanan Göç Olgusu Üzerine Bir Alt Bölge Uygulaması, 8. Türkiye Ekonometri ve İstatistik Kongresi, 24-25 Mayıs, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Karadeniz Sanayici ve İşadamları Derneği (2012), Samsun İş Gücü Piyasası Analizi Proje Sorumlusu: Mehmet Vehbi Nazarlı.
- KARPAT, K. (1995), The Turks in America, In Les Annales de l’Autre Islam (3), 231-252.
- KAYA, İ. (2006) Amerikalı Türkler, Coğrafi Bilimler Dergisi, 4(2), 1-13.
- KENNEDY, N. B. (1998), Meluncan Araştırmalarında Son Durum, Türk Dünyası Tarih Dergisi, 114.
- KEYDER, Ç.(2003), The Consequences of the Exchange of Populations for Turkey, in ED: R. Hirschon, Crossing the Aegean: An Appraisal of the 1923 Compulsory Population Exchange Between Greece and Turkey, Berghahn Books, New York, 2003, (39-52)

- KILIÇASLAN, E. (2006), Almanya'daki Türklerin Türk-Alman ilişkileri Açısından Önemi ve Türk Nüfusunun Etkinliğinin Artırılmasına Yönelik Alınabilecek Tedbirler, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KİNG, R. (2012), Theories and Typologies of Migration: An Overview and a Primer Willy Brandt Series of Working Papers, International Migration and Ethnic Relations, 3(12).
- KOÇAK, Y., TERZİ, E. (2012), Türkiye’de Göç Olgusu, Göç Edenlerin Kentlere Olan Etkileri ve Çözüm Önerileri, Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 3(3), 163-184.
- Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü (2012) Mevlana Kalkınma Ajansı:İşgücünün Planlanmasına Yönelik Etüt ve Araştırmalar: Konya Örneği.
- KONYALI, N. (2001), Ahmet Emin Yalman’ın Kaleminden Amerika’daki Göçmen Türkler, Toplumsal Tarih Dergisi, (92), 26-30.
- KUTLU, E. (1992), Uluslararası İşgücü Hareketi Teorisi Çerçevesinde Türkiye'den AB'ye İşgücü Göçünün Türkiye Ekonomisi Üzerindeki Etkilerinin Analizi, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, Aktaran: Bayraklı, C. (2007), Dış Göçün Sosyo-Ekonomik Etkileri: Görece Göçmen Konutları'nda (İzmir) Yaşayan Bulgaristan Göçmenleri Örneği, Doktora Tezi, Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- LEE, S. E. (1966), A Theory of Migration(Demography , Jstor, 3(1), 47-57, <https://emigratecaportuguesa.files.wordpress.com/2015/04/1966-a-theory-of-migration.pdf> (Erişim Tarihi. 15.12.2018).
- LORDOĞLU, K., KIROĞLU, M. M., TANYILMAZ, K. (2004), Türkiye’de Enformel İstihdam ve Yabancı Kaçak İşgücü, Uginar Proje Raporu, İstanbul. http://mimoza.marmara.edu.tr/~klordoglu/yazilar/informel_istihdam_yabanci_kacak_igucu.pdf (Erişim Tarihi: 2 Şubat 2019).
- LORDOĞLU, K., KIROĞLU, M.M. ve TANYILMAZ, K. (2004), Türkiye’de Enformel İstihdam ve Yabancı Kaçak İşgücü, Uginar Proje Raporu, İstanbul.
- LOWELL, L., FİNDLAY, A. (2002), Migration of Highly Skilled Persons from Developing Countries, Impact and Policy Responses, Sythesis Report, ILO International Migration Papers, Geneva.
- MASSEY, D. S., ARANGO, J., HUGO, G., KOUAOUÇİ, A., PELLEGRİNO, A., & TAYLOR, J. E. (2014), Uluslararası Göç Kuramlarının Bir Değerlendirmesi, Göç Dergisi, 1(1), 11-46.
- MCNABB, K. (1987), Labour market theories and education, In Economics of Education Research and Studies, The World bank Whashington D.c Pergaman Pres, 157-163.

- MİLLİ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ (2002), Verimlilik Raporu, Ankara.
- OGUNLEYE, B. (2016), Uluslararası İşgücü Göçü, İşsizlik ve Ekonomik Büyüme: OECD Ülkeleri Üzerine Panel Veri Çalışması, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- PAREY, M., RUHOSE, j., WALDİNGER, F., NETZ, N. (2015), The Selection Of High-Skilled Migrants, Discussion Paper: IZA, 1-62.
- PAZARLIOĞLU, M. V. (2007), İzmir Örneğinde İç Göçün Ekonometrik Analizi, Yönetim ve Ekonomi, Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 14(1), 121-136.
- PETERSEN, W. (1996), A General Typology of Migration, Readings in the Sociology of Migration, Ed: C, Jansen, Pergamon Press, New York, 6-11.
- SAĞIRLI, M. (2006), Eğitim ve İnsan kaynağı Yönünden Türk Beyin Göçü: Geri Dönen Türk Akademisyenler Üzerine Alan Araştırması, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- SAĞLAM, S. (2006), Türkiye’de İç Göç Olgusu ve Kentleşme, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, (5), 33-44.
- SAYIN, Y., USANMAZ, A., ASLANGİRİ, F. (2016), Uluslararası Göç Olgusu ve Yol Açtığı Etkiler: Suriye Göçü Örneği, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 18(31), 1-13.
- SOLAK, İ. (2000), Anadolu’da Nüfus Hareketleri ve Osmanlı Devletinin İskân Politikası, Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi (127), 157-192.
- ŞAHİN C. (2001), Yurt Dışı Göçün Bireyin Psikolojik Sağlığı Üzerindeki Etkisine İlişkin Kuramsal Bir İnceleme, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi 21(2), 57-67.
- ŞİMŞEK, B. (2000), İşgücü Piyasalarının Küreselleşmesi ve Küresel İşgücü Piyasasında Ulusal İşgücü Piyasalarının Yeri, Muğla Üniversitesi İ.İ.B.F, 2(1), 1-9, http://www.academia.edu/22923786/Isgucu_Piyasalarinin_Kuresellesmesi_Ve_Kuresel_Isgucu_Piyasasinda_Ulusal_Isgucu_Piyasalarinin_Yeri (Erişim Tarihi: 23 Ocak 2019).
- TALAS, C. (1980), Avrupa’da Göçmen İşçiler ve İnsan Hakları, İnsan Hakları Yıllığı 2.
- TATLIDİL, E. (1997), Hızlı Kentleşmenin Eğitim Politikaları Üzerine Etkileri, II. Ulusal Sosyoloji Kongresi, Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası, Ankara.
- Taylor, J. E. (2006), International Migration and Economic Development, In International Symposium on International Migration and Development , 28-30.
- TEKELİ, İ. (1990), Osmanlı İmparatorluğu’ndan Günümüze Nüfusun Zorunlu Yer Değiştirmesi ve İskan Sorunu, Toplum ve Bilim Dergisi, (50), 49-71.

- THOMPSON. B. J. (2003), *The Globalisation of Communication*, , Ed: D. Held ve A. McGrew, *Global Transformations*, 2.Ed, Cambridge, Blackwell Publishing, 2003, 239-246.
- TOKSÖZ, G., ERDOĞDU, S., KAŞKA, S. (2012), Türkiye’ye Düzensiz Emek Göçü ve Göçmenlerin İşgücü Piyasasındaki Durumları, Uluslararası Göç Örgütü, “Göç Yönetimi Genel Politika Çerçevesinin Düzenlenmesi ve Uygulanması Hususunda Türkiye’nin Çabalarının Desteklenmesi Projesi” Kapsamındaki Araştırma, İstanbul.
- UNITED STATE DEPARTMENT OF HOMELAND SECURITY (2016), *Yearbook Of Immigration Statistics 2016*, Washington. <https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/2016%20Yearbook%20of%20Immigration%20Statistics.pdf> (Erişim Tarihi: 7 Mart 2019).
- UNITED STATE DEPARTMENT OF HOMELAND SECURITY (2017), *Yearbook Of Immigration Statistics 2017*, Washington. <https://www.dhs.gov/immigration-statistics/yearbook/2017> (Erişim Tarihi: 7 Mart 2019).
- UYANIK, Y. (1999), Dualist(ikili işgücü Piyasası Teorisi, Gazi üniversitesi İ.İ.B.F Dergisi, sayı, 3(99), 1-7.
- ÜNAL, I. L. (1990), İşverenlerin Eğitim-İstihdam İlişkisi İle İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara.
- ÜNDÜCÜ, C., ERDOĞAN, M., & Özge, I. S. I. K. (2009), Avrupa’da Uluslararası Emeklilik Göçü ve Bütünleşme Kapsamında Yönetime Katılım Üzerine İnceleme (Costa Del Sol, Tuscany, Algarve ve Malta Örneği), *Yönetim Bilimleri Dergisi*, (1), 160-188
- YENDGÜL, S. B. (2004), Göçün Kent Mekânı Üzerine Etkileri, *G.Ü. Fen Bilimleri Dergisi*, 18 (2), 274.
- YILDIZ, Y. (2011), Yaşlanma ve Göç Boyutuyla AB ve Türkiye Emek Piyasaları İlişkisi, Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- YÜCE, Y. (2003), *Challenge of Becoming an Immigration Country: The Case of Germany in the Light of The New Legal Draft on Immigration*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Ankara.
- YÜKSEL, Ö. (2008), Türkiye’den Amerika Birleşik Devletleri’ne Göç Eden Birinci Kuşak Göçmenlerin Yararlandığı Kitle İletişim Ortamlarının Ulusaşırı Kimlik Dönüşümüne Etkileri, Doktora Tezi, Eskişehir: Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ZANKER, J.H. (2008), *Why Do People Migrate? A Review of the Theoretical Literature*, Working Paper, Maastricht University-Maastricht Graduate School of Governance.

İnternet kaynakları

Akgün, B. (2018), Osmanlı-Türklerinin-Amerikaya Göçü,

[https://www.tarihtarih.com/?Syf=26&Syz=359023&/Osmanlı-Türklerinin-Amerikaya-Göçü-/,](https://www.tarihtarih.com/?Syf=26&Syz=359023&/Osmanlı-Türklerinin-Amerikaya-Göçü-/) (Erişim Tarihi: 25 Mayıs 2018).

Akçapınar, Ş. (2011), ABD'ye Göç Eden İlk Türklere Ne Oldu, <http://www.radikal.com.tr/dunya/abdye-goc-eden-ilk-turklere-ne-oldu-1061842/>, (Erişim Tarihi: 28 Mayıs 2018).

Ertan, S. (2018), Amerika'daki Türklerin Tarihi,

<https://www.tarihtarih.com/?Syf=26&Syz=359021> (Erişim Tarihi: 28 Eylül 2018).

Acehan, I. (2017), ABD'ye Gelen İlk Osmanlı'ların Tarihi, <https://www.oncevatan.com.tr/roportaj/osmanlilar-abdye-ilk-neden-gitti-h113534.html> (Erişim Tarihi: 14 Mart 2019).

<http://www.iom.int/key-migration-terms#Labour-migration> (Erişim Tarihi: 15 Ekim 2018).

<https://www.karel.com.tr/blog/nedir-bu-mobilite-dedikleri-ve-dunyasini-nasil-etkiliyor> (Erişim Tarihi: 15 Ekim 2018).

http://www.tuik.gov.tr/MicroVeri/Hia_2011/turkce/metaveri/tanim/index.html (17 Eylül 2017).

Aclu (2018a), Göçmenlerin Haklar Projesinin Çalışması,

<https://www.aclu.org/other/fairness-all-work-immigrants-rights-project> (Erişim Tarihi: 14 Aralık 2018).

Aclu (2018b), Göçmenlerin Hakları,

<https://www.aclu.org/other/rights-immigrants-aclu-position-paper>, (Erişim Tarihi: 14 Aralık 2018).

Travel State (2018a), ABD Vizeleri,

<https://travel.state.gov/content/travel/en/us-visas.html> (Erişim Tarihi: 2 Kasım 2018).

Travel State (2018b), Vize Kategorileri,

<https://travel.state.gov/content/travel/en/us-visas/visa-information-resources/all-visa-categories.html> (Erişim Tarihi: 2 Kasım 2018).

Travel State (2018c), Ziyaretçi Vizesi,

<https://travel.state.gov/content/travel/en/us-visas/tourism-visit/visitor.html>

(Erişim Tarihi: 2 Kasım 2018).

Travel State (2018d), Göçmen Vize Türleri,

<https://travel.state.gov/content/travel/en/us-visas/visa-information-resources/all-visa-categories.html> (Erişim Tarihi: 2 Kasım 2018).

Travel State (2018e), Aile Tabanlı Göçmen Vizeleri,

<https://travel.state.gov/content/travel/en/us-visas/immigrate/family-immigration/family-based-immigrant-visas.html> (Erişim Tarihi: 2 Kasım 2018).

Travel State (2018f), Göçmen Yatırımcı Vizeleri,

travel.state.gov/content/travel/en/us-visas/immigrate/immigrant-investor-visas.html (Erişim Tarihi: 2 Kasım 2018).

Ballotpedia (2018a), Göçmen Reformu Kontrol Yasası 1986,

https://ballotpedia.org/Immigration_Reform_and_Control_Act_of_1986 (Erişim Tarihi: 8 Kasım 2018).

Ballotpedia (2018b), 1990 Göç Yasası,

https://ballotpedia.org/Immigration_Act_of_1990 (Erişim Tarihi: 8 Kasım 2018).

Ballotpedia (2018c), 2005 Yılı Gerçek Kimlik Kanunu,

https://ballotpedia.org/REAL_ID_Act_of_2005 (Erişim Tarihi: 8 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018a), Göçmen Kanunu,

<http://immigrationtounitedstates.org/600-immigration-law.html> (Erişim Tarihi: 11 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018b), 1868'deki Burlingame Antlaşması,

<http://immigrationtounitedstates.org/395-burlingame-treaty-of-1868.html> (Erişim Tarihi: 11 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018c), 1882 Göç Yasası,

<http://immigrationtounitedstates.org/584-immigration-act-of-1882.html> (Erişim Tarihi: 12 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018d), 1891 Göç Yasası,

<http://immigrationtounitedstates.org/585-immigration-act-of-1891.html> (Erişim Tarihi: 12 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018e), 1892'deki Geary Antlaşması,

<http://immigrationtounitedstates.org/514-geary-act-of-1892.html> (Erişim Tarihi: 12 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018f), 1907 Göç Yasası,
<http://immigrationtounitedstates.org/587-immigration-act-of-1907.html> (Erişim Tarihi:
12 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018g), 1917 Göç Yasası,
<http://immigrationtounitedstates.org/588-immigration-act-of-1917.html> (Erişim Tarihi:
12 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018h), 1921 Göç Yasası,
<http://immigrationtounitedstates.org/589-immigration-act-of-1921.html> (Erişim Tarihi:
12 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018ı), 1924 Göç Yasası,
<http://immigrationtounitedstates.org/590-immigration-act-of-1924.html> (Erişim Tarihi:
12 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018i), 1943 Göç Yasası,
<http://immigrationtounitedstates.org/591-immigration-act-of-1943.html> (Erişim Tarihi:
12 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018j), 1946 Nişanlı Kanunu,
<http://immigrationtounitedstates.org/495-fiances-act-of-1946.html> (Erişim Tarihi: 13
Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018k), ABD Kongresi,
<http://immigrationtounitedstates.org/445-us-congress.html> (Erişim Tarihi: 13 Kasım
2018).

Immigrationtounitedstates (2018l), 1952 Göç ve Vatandaşlık Yasası,
<http://immigrationtounitedstates.org/593-immigration-and-nationality-act-of-1952.html>
(Erişim Tarihi: 13 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018m), 1965 Göç ve Vatandaşlık Yasası,
<http://immigrationtounitedstates.org/594-immigration-and-nationality-act-of-1965.html>
(Erişim Tarihi: 13 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018n), 1986 Göç Reformu ve Kontrol Yasası,
[immigrationtounitedstates.org/602-immigration-reform-and-control-act-of-
1986.html](http://immigrationtounitedstates.org/602-immigration-reform-and-control-act-of-1986.html) (Erişim Tarihi: 13 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018o), 1990 Göç Yasası,

immigrationtounitedstates.org/592-immigration-act-of-1990.html (Erişim Tarihi: 13 Kasım 2018).

Immigrationtounitedstates (2018ö), Yasadışı Göç Reformu ve Göçmen Sorumluluk Yasası, <http://immigrationtounitedstates.org/577-illegal-immigration-reform-and-immigrant-responsibility-act-of-1996.html> (Erişim Tarihi: 14 Kasım 2018).

Migration Policy (2018a), Elli Yıl Sonra, 1965 Göç ve Vatandaşlık Yasası ABD'yi Yeniden Şekillendirmeye Devam Ediyor, <https://www.migrationpolicy.org/article/fifty-years-1965-immigration-and-nationality-act-continues-reshape-united-states> (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

Migration Policy (2018b), ABD'nin Göçmenlik Politikasının Son 200 Yılını Yeniden Düşünmek, www.migrationpolicy.org/article/rethinking-last-200-years-us-immigration-policy (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

Migration Policy (2018c), İnsanlıktan İktisada: Vietnam Göçünün Değişen Yüzü, www.migrationpolicy.org/article/humanitarian-economic-changing-face-vietnamese-migration (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

Migration Policy (2018d), Metropolitan America'daki Mülteci Yerleşimi, www.migrationpolicy.org/article/refugee-resettlement-metropolitan-america Erişim (Tarihi: 15 Kasım 2018).

www.amerikakonsoloslugu.com/amerika-konsoloslugu-gocmen-olmayan-vize-basvurusu (Erişim Tarihi: 26 Ekim 2018).

<https://www.americanimmigrationcouncil.org/research/how-united-states-immigration-system-works> (Erişim Tarihi: 6 Kasım, 2018)

<https://tr.usembassy.gov/tr/visas-tr/immigrant-visas-tr/family-based-immigration-tr/> (Erişim Tarihi: 7 Kasım, 2018).

<https://www.alllaw.com/articles/nolo/us-immigration/options-get-employment-based-green-card.html> (Tarihi: 7 Kasım, 2018).

<https://www.hg.org/immigration-law.html> (Erişim Tarihi: 14 Kasım 2018).

<https://cis.org/Report/Illegal-Immigration-Reform-and-Immigrant-Responsibility-Act-1996,1996-1997> (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

<https://hrdailyadvisor.blr.com/2017/05/23/illegal-immigration-reform-immigrant-responsibility-act-1996/> (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

<https://history.state.gov/milestones/1945-1952/immigration-act> (Erişim Tarihi: 14 Kasım 2018).

www.uscis.gov/ilink/docView/SLB/HTML/SLB/act.html (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

www.infoplease.com/us/immigration-legislation (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

<https://www.theatlantic.com/politics/archive/2015/10/immigration-act-1965/408409/> (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

www.thoughtco.com/immigration-reform-and-control-act-1986-1951972 (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

library.uwb.edu/Static/USimmigration/1986_immigration_reform_and_control_act.html (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

https://www.law.cornell.edu/wex/illegal_immigration_reform_and_immigration_responsibility_act (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

<http://time.com/4312628/immigration-1996-laws/> (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

https://www.nafsa.org/Professional_Resources/Browse_by_Interest/International_Students_and_Scholars/Network_Resources/International_Student_and_Scholar_Services/REAL_ID_Act_of_2005/ (Erişim Tarihi: 15 Kasım 2018).

<https://rewire.news/ablc/2018/01/31/boom-lawyered-immigrant-constitutional-rights-edition/> (Erişim Tarihi: 14 Aralık 2018).

<https://www.pbs.org/newshour/politics/what-constitutional-rights-do-undocumented-immigrants-have> (Erişim Tarihi: 14 Aralık 2018).

<https://www.cultureoflife.org/2018/01/16/illegal-immigrants-constitutional-rights/> (Erişim Tarihi: 14 Aralık 2018).

2018 [bhttps://www.boundless.com/immigration-resources/the-work-permit-explained/](https://www.boundless.com/immigration-resources/the-work-permit-explained/) (Erişim Tarihi: 12 Aralık 2018).

<https://visaguide.world/us-visa/nonimmigrant/employment/ead/> (Erişim Tarihi: 12 Aralık 2018).

<https://www.rocketlawyer.com/article/working-in-the-us-with-an-employment-authorization-document-ead.r1> (11 Aralık 2018).

Citizenpath (2018a), 5 Yıllık Kalıcı Yerleşik Kişilerin ABD Vatandaşlığı Gereklilikleri, <https://citizenpath.com/citizenship-requirements-5-year-permanent-resident/> (Erişim Tarihi: 23 Kasım 2018).

Citizenpath (2018b), ABD Çalışma İzni İçin Nasıl Başvurulur, <https://citizenpath.com/apply-us-work-permit/> (Erişim Tarihi: 12 Aralık 2018).

<https://www.thebalancecareers.com/how-to-get-a-permit-to-work-in-the-us-2064269> (Erişim Tarihi: 13 Aralık 2018).

<https://www.uscis.gov/citizenship/learners/apply-citizenship> (Erişim Tarihi: 13 Aralık 2018).

<https://www.immihelp.com/citizenship/> (Erişim Tarihi: 14 Aralık 2018).

<https://immigration.findlaw.com/citizenship/the-basics-of-naturalization.html> (Erişim Tarihi: 23 11 2018).

<https://www.boundless.com/immigration-resources/naturalization-explained/> (Erişim Tarihi 23 Kasım 2018).

<https://www.uscitizenship.info/articles/overview-of-the-united-states-naturalization-process/> (Erişim tarihi 23 Kasım 2018).

<https://www.alllaw.com/articles/nolo/us-immigration/steps-become-american-citizen.html> (Erişim Tarihi: 23 Kasım 2018).

<https://www.fileright.com/blog/4-ways-to-become-a-u-s-citizen/> (Erişim Tarihi: 23 Kasım 2018).

<https://www.wikihow.com/Become-a-US-Citizen> (Erişim Tarihi: 23 Kasım 2018).

<https://www.emlaklobisi.com/bilgi-bankasi/abd-vatandaslik-hakki-88792> (Erişim Tarihi: 23 Kasım 2018).

<https://www.path2usa.com/us-citizenship-requirements> (Erişim Tarihi: 23 Kasım 2018).

<https://www.uscis.gov/us-citizenship/citizenship-through-naturalization> (Erişim Tarihi: 23 Kasım 2018).

www.iom.int/key-migration-terms#Labour-migration (Erişim Tarihi: 25 Kasım 2018).

<http://refugeesmigrants.un.org/definitions> (Erişim Tarihi: 3 Ağustos 2016).

<http://www.iom.int/key-migration-terms> (Erişim Tarihi: 4 Ağustos 2016).

<http://www.amerikakonsoloslugu.com/amerika-konsoloslugu-gocmen-olmayan-vize-basvurusu> (Erişim Tarihi: 25 Şubat 2018).

<https://www.us-immigration.com/cart/category/us-visas.html> (Erişim Tarihi: 3 Mart 2018).

http://www.tuik.gov.tr/MicroVeri/Hia_2006/turkce/metaveri/tanim/index.html (Erişim Tarihi: 2 Şubat 2019).

<https://www.dhs.gov/immigration-statistics/yearbook/2017/table2> (Erişim Tarihi: 7 Mart 2019).

EKLER

Ek 1

Türk Göçmenlerinin Amerika Birleşik Devletleri İşgücü Piyasasındaki Rolü: New Jersey-Paterson Bölgesi Araştırması/Role Of Turkish Immigrants In Labor Force In United States Of America New Jersey-Paterson District Research

ANKET FORMU

Bu anket formu “ Türk Göçmenlerinin Amerika Birleşik Devletleri İşgücü Piyasasındaki Rolü: New Jersey-Paterson Araştırması” başlıklı yüksek lisans tezinde kullanılmak amacıyla oluşturulmuştur. Burada yer alan bilgiler bu çalışma dışında hiçbir yerde amacı dışında kullanılmayacaktır. Vereceğiniz katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Recep UZUNALIOĞLU

Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

1. CİNSİYETİNİZ/GENDER

- ERKEK/MAN
 KADIN/WOMAN

2. YAŞINIZ/AGES

- 15-24
 25-34
 35-44
 45-54
 55-64
 65+

3. EĞİTİM DÜZEYİNİZ/EDUCATIONAL STATUS

- İLKOKUL/ELEMENTARY SCHOOL
 ORTAOKUL/SECONDARY SCHOOL
 LİSE/HIGH SCHOOL
 UNİVERSİTE/UNIVERSITY-COLLEGE
 YÜKSEK LİSANS/MASTER
 DOKTORA/DOCTORATE

4. AMERİKA'YA GELİŞ AMACINIZ NEDİR?/WHAT WAS YOUR GOAL THAT YOU COME TO USA?

- EKONOMİK/ECONOMIC
 SİYASAL/POLITICAL

- EĞİTİM/EDUCATION
- SOSYAL/SOCIAL

5. TÜRKİYE'NİN HANGİ BÖLGESİNDEN GÖÇ ETTİNİZ?/FROM WHICH REGION DID YOU IMMIGRATE OF TURKEY?

- MARMARA
- EGE
- AKDENİZ
- İÇ ANADOLU
- DOĞU ANADOLU
- GÜNEYDOĞU ANADOLU
- KARADENİZ

6. İKAMET ETTİĞİNİZ BÖLGEYE GÖÇ ETMENİZİN NEDENİ NEDİR?/WHY DID YOU IMMIGRATE ON THIS PLACE?

- İŞYERİNE OLAN YAKINLIK/LOCATION CONVENIENCE
- YAŞAM KOŞULLARININ ELVERİŞLİLİĞİ/ SUITABLE OF LIVING CONDITIONS
- İŞ OLANAKLARININ ÇEŞİTLİLİĞİ/VARIETY OF WORK OPPORTUNITIES
- HEPSİ/ALL OF THEM

7. AMERİKA'YA HANGİ EĞİTİM DÜZEYİNDE GELDİNİZ?/WHAT WAS YOUR EDUCATIONAL LEVEL WHEN YOU CAME TO USA?

- İLKOKUL/ELEMENTARY SCHOOL
- ORTAOKUL/SECONDARY SCHOOL
- LİSE/HIGH SCHOOL
- UNİVERSİTE/UNİVERSİTY-COLLEGE
- YUKSEK LİSANS/MASTER
- DOKTORA/DOCTORATE

8. HERHANGİ BİR KURULUŞTAN FİNANSAL YARDIM ALIYOR MUSUNUZ?/DO YOU HAVE FINANCIAL AID FROM ANY ORGANIZATION?

- EVET/YES
- HAYIR/NO

9. İNGİLİZCENİZİ YETERLİ BULUYOR MUSUNUZ?/WHAT DO YOU THINK THAT YOU HAVE A ENOUGH YOUR ENGLISH LEVEL?

- EVET/YES
- HAYIR/NO

10. TÜRKİYE'YE DÖNMEYİ DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?/DO YOU THINK THAT YOU WILL GO BACK TO TURKEY?

- EVET/YES
 HAYIR/NO
 KARARSIZIM/I'M NOT SURE

11. MESLEĞİNİZ/OCCUPATION

Yanıtınız

12. NE TÜR İŞLERDE ÇALIŞIYORSUNUZ?/WHAT TYPE OF WORKS DO YOU WORK?

- NİTELİKLİ/QUALIFIED
 NİTELİKSİZ/UNQUALIFIED
 GÜNLÜK/DAILY

13. ÇALIŞTIĞINIZ İŞ EĞİTİM ALDIĞINIZ ALANLA İLGİLİ Mİ?/IS YOUR JOB RELATED TO EDUCATIONAL STATUS?

- EVET/YES
 HAYIR/NO

14. ÇALIŞTIĞINIZ İŞ/ YAPTIĞINIZ MESLEKTEN DOLAYI TOPLUMDA SAYGINLIK GÖRÜYOR MUSUNUZ?/DO YOU GET RESPECT FROM SOCIETY BECAUSE OF DOING YOUR WORK/DOING YOUR PROFESSION?

- EVET/YES
 HAYIR/NO
 KARARSIZIM/I AM NOT SURE

15. HAFTADA KAÇ SAAT ÇALIŞIYORSUNUZ?/HOW MANY HOURS DO YOU WORK IN A WEEK?

- 40 SAAT/HOURS
 40-45 SAAT/HOURS
 45+ SAAT/HOURS

16. AYLIK GELİRİNİZ/MONTHLY INCOME

- 1000 \$ -1500 \$
 1500 \$-2000 \$
 2000 \$-2500 \$
 2500 \$-3000 \$

3000 \$ +

17. ALDIĞINIZ ÜCRETİN EMEĞİNİZİ KARŞILADIĞINIZI DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?/DO YOU THINK THAT GET YOUR WAGES SATISFY TO YOUR LABOUR?

- EVET/YES
 HAYIR/NO

18. BENZER İŞ/MESLEK ÇERÇEVESİNDE DİĞER GÖÇMEN İŞÇİLERLE KARŞILAŞTIRILDIĞINDA GELİRİNİZİN SEVİYESİ NEDİR?/WHAT IS YOUR INCOME LEVEL, AS PART OF SIMILAR BUSINESS, WHEN YOUR INCOME IS COMPARED WITH OTHER IMMIGRANT WORKERS?

- DİĞERLERİNDEN AZ/ LESS THAN OTHERS
 DİĞERLERİNDEN FAZLA/MORE THAN OTHERS
 BENZER/SIMILAR

19. BENZER İŞ/MESLEK ÇERÇEVESİNDE AMERİKAN VATANDAŞLARIYLA KARŞILAŞTIRILDIĞINDA GELİRİNİZİN SEVİYESİ NEDİR?/WHAT IS YOUR INCOME LEVEL, AS PART OF SIMILAR BUSINESS, WHEN YOUR INCOME IS COMPARED WITH AMERICAN CITIZENS?

- DİĞERLERİNDEN AZ/LESS THAN OTHERS
 DİĞERLERİNDEN FAZLA/MORE THAN OTHERS
 BENZER/ SIMILAR

20. İŞ BULMA SÜRECİNDE ABD İSTİHDAM KURUMLARININ SİZE YARDIMCI OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?/DO YOU THINK THAT USA THE EMPLOYMENT AGENCIES WHOSE THESE ORGANISATIONS HELP TO YOU PROCESS GET A JOB?

- EVET /YES
 HAYIR/NO
 YETERSİZ/INADEQUATE

21. İŞ BULMA SÜRECİNDE İŞVERENLERİN EŞİT FIRSAT TANIDIĞINI DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?/DO YOU THINK THAT EMPLOYER ENABLE EQUAL OPPORTUNITY GET A JOB PROCESS?

- EVET/YES
 HAYIR/NO

22. İŞE ALIM SÜRECİNDE İŞVERENLERİN ETNİK KÖKENE GÖRE AYRIMCILIK YAPTIĞINI DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ ?/ DO YOU BELIEVE THAT RACISM BECOME RECRUITMENT PROCESS?

- EVET/YES
- HAYIR/NO
- KARARSIZIM/I'M NOT SURE

23. FARKLI BİR MESLEĞE GEÇMEK İÇİN/NİTELİĞİNİZİ ARTIRMAK İÇİN SİZE KURUMSAL BİR MESLEK KURSU İMKANI SUNULDU MU?/HAVE YOU EVER BEEN OFFERED AN OPPORTUNITY OF OCCUPATION COURSE WHICH IS CORPORATE IN ORDER TO INCREASE YOUR QUALITY AND CHANGE INTO DIFFERENT OCCUPATION?

- EVET/YES
- HAYIR/NO

24. İŞ GÜCÜ PİYASASINA KATILIMDA KADINLARI HANGİ DÜZEYDE GÖRÜYORSUNUZ?/WHAT IS YOUR OPINION ABOUT WOMAN LABOR FORCE PARTICIPATION?

- DÜŞÜK/LOW
- ORTA/MIDDLE
- YÜKSEK/HIGH

25. SOSYAL GÜVENLİK HAKLARINDAN YARARLANIYOR MUSUNUZ?/DO YOU BENEFIT FROM THE RIGHTS OF SOCIAL SECURITY?

- EVET/YES
- HAYIR/NO

26. İŞSİZ KALMA ENDİŞENİZ VAR MI?/ DO YOU HAVE A WORRY FOR BECOME UNEMPLOYED?

- EVET/YES
- HAYIR/NO
- KARARSIZIM/I'M NOT SURE

27. İŞ GÜVENCESİNE SAHİP MİSİNİZ?/DO YOU HAVE A JOB SECURITY?

- EVET/YES

HAYIR/NO

28. İŞSİZLİK SİGORTASINDAN FAYDALANDINIZ MI?/ DID YOU BENEFIT FROM UNEMPLOYEMENT INSURANCE?

EVET/YES
 HAYIR/NO

29. İŞSİZLİK SİGORTASI UYGULAMASINDA AYRIMCILIK YAŞADINIZ MI?/HAVE YOU EVER FACED DISCRIMINATION IN THE IMPLEMENTATION OF UNEMPLOYEMENT INSURANCE?

EVET/YES
 HAYIR/NO

30. BU ÜLKEDEN EMEKLİ OLABİLECEĞİNİZİ DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?/DO YOU THINK THAT YOU WILL BE RETIRED IN THIS COUNTRY?

EVET/YES
 HAYIR/NO

31. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TEDBİRLERİNE UYUYOR MUSUNUZ?/ DO YOU CARRY OUT PRECAUTIONS OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY?

EVET/YES
 HAYIR/NO

32. YAŞADIĞINIZ BÖLGEDE HERHANGİ BİR SOSYAL TOPLULUK İÇİNDE YER ALIYOR MUSUNUZ?/ARE YOU MEMBER OF ANY SOCIAL COMMUNITY IN YOUR REGION?

EVET/YES
 HAYIR/NO

33. SENDİKA ÜYELİĞİNE SAHİP MİSİNİZ?/DO YOU HAVE A MEMBER OF TRADE UNION?

EVET/YES
 HAYIR/NO

34. TÜRKİYE'DE YETERİNCE İYİ GELİR ELDE EDECEĞİNİZİ BİLSENİZ DÖNER MİSİNİZ?/ WOULD YOU LIKE TO GO BACK TO TURKEY IF YOU KNOW HAVING HAVE ENOUGH INCOME?

- EVET/YES
- HAYIR/NO

35. GÖÇMEN İŞÇİLER OLMAZSA ABD İŞGÜCÜ PİYASASI NASIL ETKİLENİR?/HOW IS AFFECTED AMERICAN WORK FORCE WITHOUT IMMIGRANTS?

- BÜYÜK ZARAR GÖRÜR/ IT'S GET HARM SO MUCH
- ZARAR GÖRÜR ANCAK VAZGEÇİLMEZ DEĞİLİZ/IT'S GET HARM, HOWEVER WE AREN'T IRREPLACEABLE
- HERHANGİ BİR ZARAR GÖRMEZ/ IT DOESN'T BECOME ANY HARM

36. İŞ YAŞAM DENGENİZ NE DURUMDADIR?/WHAT IS YOUR LIFE AND BUSINESS BALANCE?

- SADECE İŞE ODAKLI YAŞIYORUM/I ONLY LIFE WORK-ORIENTED
- EVİME VE ARKADAŞLARIMA ZAMAN AYIRABİLİYORUM/I HAVE A TIME FOR MY FRIENDS AND HOME
- SOSYAL ÇEVREM YOK/ I DON'T HAVE A SOCIAL-LIFE

ÖZGEÇMİŞ

Recep UZUNALIOĞLU 1989'da Trabzon'da doğdu. İlköğrenimini Bağcılar Kurtdereli Mehmet İlköğretim Okulu'nda tamamlayıp, 2007'de Bağcılar Dündar Uçar Lisesi'nden mezun oldu. 2009'da Bursa Uludağ Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü'nü kazanıp 2013'te mezun olmuştur. 2014'te Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı. 2016'da 1 yıla yakın Amerika New Jersey eyaletinde hem dil eğitimi alıp hemde yüksek lisans araştırmasını yaptıktan sonra Türkiye'ye döndü. Şuanda ailesinin faaliyet gösterdiği inşaat şirketinde çalışmaktadır.